B 373/34
3-kénk köt.

A BUDAPESTI III. KERÜLETI MAGY. KIR.
ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM

TIZEDIK
ÉVI ÉRTESÍTŐJE

1913—1914. TANÉV.

SZERKESZTETTE:

MORVAY GYŐZŐ DR.
IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1914.

1976

1985

2012

D 373/34
14078

A BUDAPESTI III. KERÜLETI MAGY. KIR.
ÁLLAMI FŐGIMNÁZIUM

TIZEDIK

ÉVI ÉRTESÍTŐJE

1913—1914. TANÉV.

SZERKESZTETTE:

MORVAY GYŐZŐ Dr.
IGAZGATÓ.

BUDAPEST, 1914.

BICHLER I. KÖNYVNYOMDÁJA
BUDAPEST, III., LAJOS-UTCA 94.

A tanévet 1913. aug. 29-én kezdettük. A fölvételi, javító, pótló, különbözeti és magánvizsgák aug. 29., 30. és 31-én voltak.

A beiratások jun. 24-én, jul. 1-én és szept. 1—3-án folytak. A rendes tanítás szept. 5-én ünnepélyes Veni Sanctével kezdődött. Volt 2 párhuzamos osztály (I. B és II. B.)

I. Az intézet állapota.

1. A tanári személyzet állott: 1 igazgató, 15 okl. rendes tanár, 1 tornatanító, 3 gyakorló tanár, szabadságon levő 2 rendes tanár helyett 2 okl. tanár, 7 hitoktató, 3 rendkívüli tanár. Összesen: 32. Helyettesítés volt 60 eset 988 órában.

A nm. vall. és közokt. Miniszter Schuster K. Alfréd rendes tanárt a budapesti V. ker. áll. főreáliskolához helyezvén át, utóda Pap Illés dr. szolnoki áll. főgimn. rendes tanár itteni állásáról lemondott, Vértessy Dezső dr. rendes tanárt a budapesti tanárképző-intézethez helyezte át, helyébe Endrei Gerzson dr. losonci áll. főgimnáziumi rendes tanárt rendelte az intézethez.

Neumer József tornatanító egészsége helyreállítására 1914. febr. 1-től a tanév végéig szabadságot kapván, óráinak ellátására Kiss Ernő okl. tornatanító, Vass Árpád rendes tanár 1914. márc. 3-án egészsége helyreállitására 4 havi szabadságot kapván, óráinak ellátására Kertész Ármin dr., okl. tanár rendeltetett ki.

A tank. kir. Főig. Ő Méltósága Lenz Ferenc énektanító helyébe Huber Árpád okl. énektanitót fogadta el.

A nm. V. K. M. gyakorló tanárokul alkalmazta Barthos Indár és Kerékgyártó Árpád vezető tanárok mellé történelem, földrajz és természetrajzra Marks Lipót és Rausch Géza dr., Sajó Sándor rendes tanár mellé latin nyelvre Busák Béla szakvizsgázott tanárjelölteket.

I. Igazgató. Morvay Győző dr. Tanította a bölcsészetet a VIII. oszt.-ban. Heti óráinak száma 3. Tanít 28 éve. (1902. év óta működik az intézetnél.)

II. Rendes tanárok. 1. Alszeghy Zsolt dr., a IV. osztály főnöke. Az önképzőkör vezető tanárelnöke. Tanította a szépírást a II. A), B), a magyar, latin és német nyelvet a IV., a magyart a VIII. osztályban. Heti 18 óra. Tanít 4 éve. (1911.)

2. Ágner Lajos dr., az I. A) osztály főnöke. Tanította a magyar és latin nyelvet az I. A), a magyart a VI., a latint a VIII. osztályban. Heti 18 óra. Tanít 11 éve. (1907.)

3. Barthos Indár, a tanári könyvtár-, a történelmi-, érem- és néprajzi szertár őre. Ezidei vezető tanár. Tanította a történelmet a IV., VI., VII., VIII. oszt.-ban, földrajzot az I. A) és II. A) oszt.-ban. Heti óráinak száma 18. Tanít 11 éve. (1909.)

4. Endrei Gerzson dr., a filológiai szertár őre, a filológiai kör vezetője, az I. B) oszt. főnöke. Tanította a magyar és latin nyelvet az I. B), a görög nyelvet a VIII. osztályban, a görögpótló irodalmat a VI. oszt.-ban. Heti óráinak száma 18. Tanít 15 éve. (1913.)

5. Frank Ferenc, a természettani szertár őre, a VII. oszt. főnöke. Tanította a számtant a II. B), a mennyiségtant a III., V. és VII., a természettant a VII. osztályban. Heti óráinak száma 17. Tanít 3 éve. (1911.)

6. Kerékgyártó Árpád, a természetrajzi, földrajzi és kirándulási szertár őre. Ezidei vezető tanár. Tanította a természetrajzot az I. A), II. A), B), IV. és V., a földrajzot a II. B) és III. oszt.-ban. Vezette a növénytani és állattani gyakorlatokat. Heti óráinak száma 17 és 4 óra gyakorlat. Tanít 9 éve. (1906.)

7. Makoldy Viktor, a VIII. oszt. főnöke. A Segítő Egyesület ellenőre. Tanította a számtant a II. A)., a mennyiségtant a IV., VI. és VIII., a természettant a VIII. oszt.-ban. Heti óráinak száma 17. Tanít 9 éve. (1905.)

8. Máté Lajos dr., a Segítő Egyesület pénztárosa, a III. oszt. főnöke. Tanította a magyar, latin nyelvet és történelmet a III., s a latin nyelvet a VI. oszt.-ban és a gyorsírást. Heti óráinak száma 18. Tanít 18 éve. (1908.)

9. Mátrai Vilmos, a rajzszertár őre. Tanította a rajzoló geometriát a II. A), B) és IV., a görögpótló rajzot a V., VI., VII. és VIII. osztályban. Heti óráinak száma 18. Tanít 14 éve. (1904.)

10. Olgyai Bertalan dr., az ifj. könyvtár őre, az V. oszt. főnöke. Tandíjkezelő. Tanította a szépírást az I. A), B), a földrajzot az I. B), a magyar és latin nyelvet az V., a görögpótló irodalmat az V. oszt.-ban. Heti óráinak száma 17. Tanít 18 éve. (1909.)

11. Sajó Sándor, a II. A) oszt. főnöke. Ezidei vezető tanár. Tanította a magyar és latin nyelvet a II. A), a magyar nyelvet és a görögpótló irodalmat a VII. oszt.-ban. Heti óráinak száma 18. Tanít 23 éve. (1903.)

12. Simon S. Miklós, a Segítő Egyesület könyvtárosa, a II. B) oszt. főnöke. Tanította a természetrajzot az I. B), a magyar és latin nyelvet a II. B), a latin nyelvet a VII. oszt.-ban. Heti óráinak száma 18. Tanít 10 éve. (1911.)

13. Telbisz György, a kémiai szertár őre. Tanította a számtant és a rajzoló geometriát az I. A), B), a természetrajzot a VI. oszt.-ban. Vezette a kémiai gyakorlatokat. Heti óráinak száma 17. Tanít 32 éve. (1911.)

14. Tompa Béla dr., értekezleti jegyző. Tanította a német nyelvet a III., V., VI., VII. és VIII., a görög pótló magyar irodalmat a VIII. oszt.-ban. Heti óráinak száma 18. Tanít 6 éve. (1909.)

15. Vass Árpád. Tanította a görög nyelvet az V., VI. és VII., a történelmet az V. oszt.-ban. Heti óráinak száma 18. Tanít 16 éve.

III. Tornatanító. 1. Neumer József, a Testgyakorlókör tanár-elnöke, a tornaszertár őre. Tanította a tornát az összes oszt.-ban. Heti óráinak száma 20. Vezetett 5 játékdélutánt. Tanít 7 éve.

2. Kiss Ernő, okl. tornatanító, helyettesítette Neumer Józsefet szabadságideje alatt 1914. febr. 1—jún. 29-ig.

IV. Gyakorló tanárok. 1. Busák Béla, szakvizsgás tanárjelölt, 1914. jan. 1-től 1915. febr. 1-ig.

2. Marks Lipót, szakvizsgás tanárjelölt.

3. Rausch Géza dr., szakvizsgás tanárjelölt.

V. Óraadó okl. tanár. Kertész Ármin dr., tanította a Vass Árpád r. t. betegsége alatt az V., VI. és VII. oszt.-ban a görög nyelvet, az V. oszt.-ban a történelmet heti 18 órában. (1914.)

VI. Hitoktatók. 1. Edelstein Bertalan dr., budai rabbi. Tanította az izr. hittant az I VIII. osztályban heti 16 órában, 2 óra exhortáció. (1906.)

2. Józan Miklós, unit. hitoktató. Tanította az unitárius hittant heti 2 órában. (1904.)

3. Mohr Henrik, ev. lelkész. Tanította az ev. hittant. Heti óráinak száma 8. (1909.)

4. Nedelkovics Vazul, főesperes, gör. kel. hitoktató, Tanította a gör. kel. hittant heti 2 órában. (1904.)

5. Tari Imre dr., ref. lelkész. Tanította a ref. hittant az I—VIII. osztályban. Heti 8 órában. 1 óra exhortáció. (1909.)

6. Tichy Gyula dr., róm. kath. hittanár. Tanította a róm. kath. hittant. Heti óráinak száma 16, 2 óra exhortáció. (1912.)

7. Ulicsák Gyula, gör. kath. hitoktató. Tanította a gör. kath. hittant heti 2 órában. (1912.)

VII. Egészségtanár és iskolaorvos. Párdányi Emil dr. Tanította az egészségtant a VIII. oszt.-ban 1914. febr. 1-ig, VII. oszt.-ban 1914. febr. 1-től heti 2 órában. Elfoglaltság 14 óra. (1906.)

VIII. Rendkívüli tanárok. 1. Altenburger János, okl. zenetanár. Tanította a zongora, hegedű, cello és tárogató zenét, heti 4 órában. (5 év.) (1909.)

2. Huber Árpád, cserkész vezető tanár, okl. ének-tanító. Tanította az éneket heti 3 órában. (1 év.) (1913.)

[Az intézetben alkalmazott tanerők:

1902. Adler Illés dr., Beck Károly, Császár Ernő, Kecskóczi Ödön †, Marót Gyula, Martin Gyula, Sagmüller József.

1903. Lehr András, Palágyi Menyhért dr., Szemkő Aladár, Valter Vilmos.

1904. Balázs Endre dr., Balázs István dr., Csernay József, Fallenbüchl Tivadar, Radich Gyula, Reif Pál, Szidarovszky János.

1905. Fludorovics Zsigmond, Goldziher Károly dr., Kéki Lajos dr., Kmetykó János, Latkóczy Mihály †, Melles Emil.

1906. Bogojevics Ghenadin, Bussay Tivadar, Fridl Frigyes, Kiss Arnold dr., Szabó István, Szalkay Alfonz.
1907. Munkácsi Kálmán dr., Thym Adolf.
1908. Bálint Antal, Bohdanetzky Imre, Erdész Ernő, Eskenázi Licco, Grajfel (Gáti) Béla, Harsányi Lajos, Nagy János, Pastinszky János, Pinkert Ede dr. †, Riesz Frigyes dr., Vallentinyi Aladár, Zékány Gyula.
1909. Danielisz Sándor, Jaeger Imre, Kuncze Géza.
1911. Baciu János, Boksai János, Holzträger Frigyes dr., Kökény Ferenc, Nagy Sándor, Wieser István.
1912. Kontra Aladár, Láng Gyula, Osztrogonac Ferenc, Varga Gyula, Várdai Béla dr.
1913. Damian István, Koller Gusztáv, Schuster K. Alfréd, Pap Illés dr.
1914. Busák Béla.]

2. A tanulók. Az 1913/4. tanévben beiratkozott 393 rendes tanuló, 35 magántanuló. Összesen 428. Az 1912/3. tanévben volt 407 rendes, 21 magántanuló. Összesen 428. Különbség: — 14 rendes, + 14 magántanuló. Összesen: 27.

A rendes tanulók apadását az épület nagy hiányai okozzák.

3. Intézeti szolga volt 3. 1 rendes, 2 napidijas.

1. Szentesi Mihály. Fölesküdt rendes szolga (29 év.) (1905.)

2. Makrai Boldizsár. II. napidijas iskolaszolga és fűtő. (5 év.) (1910.)

3. Szémiller József. I. napidijas iskolaszolga. (6 év.) (1908.)

4. Az épület. Az 1913. tanévben az érdeklődő szülők megbízásából Stern József dr. kir. közjegyző úr vezetése mellett küldöttség járt a vall. és közokt. Miniszter úr Ő Excellenciájánál, hogy új épületet állítson az intézetnek. A miniszter úr kijelentette, hogy az 1915. évi költségvetésbe valószinűleg már belehelyezhetők az építkezési költségek. Budapest székesfőváros méltányolva a kerület szükségleteit 3 évi hatállyal 2500 □ öl tetületet adományozott az intézeti építkezés céljaira. A telek a Határ-, Viador-, Szőllő-utca és Bécsi-út közti különálló terület. Az épület terveit Ullmann és Kármán építészek irodája a minisztériumnak jóváhagyás végett máris benyujtotta.

5. **A tanszerek** az 1913. évi zárszámadás szerint:

	A leltári tárgy megnevezése	1913. évi összállomány								Kiadás			
		Vétel	Ajándék	Vételár		Vásárolt	Ajándékozott	Érték összeg		Vétel	Ajándék	Érték	
				K	f	vagyontárgy		K	f			K	f
1	Butor	5	—	289	—	2847	212	39979	27	—	—	—	—
2	Nyomtatv. .	—	—	—	—	73	2	2355	28	—	—	—	—
3	Irodai	1	—	18	—	227	—	1265	69	—	—	—	—
4	Hivatali ...	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	Tan. könyvt.	838	65	3956	08	5708	2834	40062	33	863	58	1149	48
6	Történeti sz.	—	—	—		653	104	3510	23	—	—	—	—
7	Filologiai sz.	5	—	196	30	255	164	2726	34	—	—	—	—
8	Földrajzi sz.	5	—	31	—	222	1342	3260	85	—	—	—	—
9	Néprajzi sz.	—	—	—	—	51	58	377	—	—	—	—	—
10	Vegytani sz.	14	6	788	85	369	37	16145	78	—	—	—	—
11	Fizikai sz. .	589	—	1455	70	5487	745	17700	44	—	88	1364	20
12	T.-rajzi sz. .	—	1	15	—	79	50	3456	45	—	—	—	—
13	Mértani sz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Rajzsz.	14	—	182	—	786	56	3951	09	64	—	138	90
15	Tornasz.. ..	—	—		—	664	11	5957	90	—	—	—	—
16	Orvosi sz...	8	—	303	78	72	—	1318	98	—	—	—	—
17	Éremtár ..	—	—	—		27	—	295	—	—	—	—	—
18	Kirándul. sz.	5	—	37	—	195	11	616	96	—	—	—	—
19	Zenesz.....	—	—	—	—	574	242	261	70	1	—	113	50
20	Ifj. könyvt. .	1384	74	1453	80	3948	1069	9423	61	302	—	809	18
	Összeg..	2868	146	8726	50	22037	6937	152924	90	1230	146	3571	26

6. A költségek. *a)* Az intézetet az államkincstár tartja fenn. A költségek összege 1913. év végén 155.229 kor.

b) Az igazgató fizetése 6200 kor., lakbér 1600 kor. Rendes tanár fizetése 2600—5600, lakbér 1000—1600 K. Gyakorló tanár díja havi 100 kor.

Tandíj: 72 kor., felvételi díj: 10 kor., ifj. könyvtári díj: 2 kor., énekdíj: 1 kor., szemléltetési oktatás dlja: 2 kor., Értesítő díj: 2 kor., jégföntartási díj: 1 kor., kirándulási alap: 1 kor., évvégi bizonyítvány bélyege: 30 fill., ténta díj: 20 fill. Összesen 19 kor. és 50 fill., amely díjak fejenkint a beiratáskor fizetendők.

Rendkívüli tárgyakért fizetett díj: 1. Angol nyelv: évi 20 kor., francia nyelv: évi 20 kor., gyorsírás: évi 20 kor., zene: havi 5 kor., szabadkézi rajz: évi 12 kor., vívás: évi 20 kor., külön torna: évi 20 kor., kézi munka: évi 12 kor.

7. Segélyezési ügy. *a)* Intézeti alapítványok nincse-

nek, *b)* ösztöndíjban részesült Miereisz János V. oszt. tan. (Mária Terézia-féle budai ösztöndíj.) *c)* segélyezési egyesület:

a) **A segítőegyesület 1909. év óta működik.** (Máté Lajos dr. segélyegyesületi elnök jelentése.) A nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi Miniszter úrnak 1909. évi február hó 6-án kelt 149.736—1908. számú rendeletével jóváhagyott alapszabályai értelmében 1913. évi február 15-én alakúlt meg 3 évre a következő tisztikar megválasztásával: elnök: Morvay Győző dr. igazgató, pénztáros: Máté Lajos dr. r. tanár, ellenőr: Makoldy Viktor r. tanár, könyvtáros: Simon Miklós r. tanár. Igazgató választmány: a gimnázium tanári kara. Ez a vezetőség intézte az egyesület ügyeit a lefolyt iskolai év folyamán az alábbi elszámolás szerint:

Az 1912/13. isk. évi értesítőben feltűntetett 1561 K 13 f maradékból az 1913. május 17-i zárlat után, de még a múlt tanévben, 1913. június 7-én történt a 36. sz. 9 K kiadás nyomtatványokra s így lett az idei Bevétel 1. sz. 1913. július 2. maradék az 1912/13. tanévről 1552 K 13 f; a tavalyi Bevétel 1—3. (Kiadás 4—5.) tételének összevonásából keletkezett az idei Bevétel 4. sz. 1913. július 2. elhelyezett tőkebetét, mint átvitel 5603 K 36 f: ezek összege 7155 K 49 f, szemben a betéteknek a megelőző iskolai év végén jelzett 7159 K 49 f főösszegével, amelyből az elmondottak alapján le kell vonnunk a tavalyi zárlat után eszközölt 9 K kiadást és hozzáadnunk a múlt isk. évi Bevétel 3. sz. 5 K tételt, amely a tavalyi tanévi Kiadás 4. sz. tételének tanúsága szerint már szintén takarékpénztárba van helyezve. Ezek után a következőkben állíthatjuk össze ezidei számadásunkat:

I. Pénztár. *a)* Bevétel. (Alapok és alapítványi díjak 11. lap):

1.	1913. júl. 2. maradék az 1912/13. tanévről	1552 K	13 f
4.	„ „ 2. elhelyezett tőkebetét, mint átvitel	5603 „	36 „
5.	„ júl. 2. vegyes díjakból 10%	8 „	38 „
6.	„ „ 4. jutalom-érmek címén	26 „	— „
12.	„ okt. 27. a perselyben találtatott ...	41 „	81 „
13.	„ „ 30. eladott könyvek ára	4 „	— „
	Átvitel	7235 K	68 f

	Áthozat	7235 K	68 f
17.	1913. dec. 16. tagsági díj, kamat, adomány, utólagos rendezői díj	470 „	40 „
18.	1914. jan. 12. névtelen	5 „	— „
19.	„ „ 21. a hangverseny tiszta jövedelme	50 „	31 „
22.	„ jan. 28. Kohl Medárd püspöktől ...	5 „	— „
27.	„ febr. 17. Tichy Gyula dr. róm. kath. vallástanár alapító tagsági díja	100 „	— „
28.	„ febr. 17. Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár adománya	49 „	74 „
29.	„ febr. 19. Chevra-Kadisa jegymegváltás címén	10 „	— „
30.	„ febr. 25. karácsonyi gyűjtés és időközi kamatai	476 „	56 „
31.	„ márc. 31. a perselyben találtatott ...	32 „	49 „
33.	„ máj. 7. kamatok fejében a takarékpénztárból kivétetett	309 „	74 „
	Összesen:	8744 K	92 f

b) Kiadás. (Alapok és alapítványi díjak 10. lap.):

1912/13.	isk. évi 36. sz. 1913. jún. 7. nyomtatvány (Bichler)	9 K	— f
(11. lap.) 1913/14.	isk. évi 1. sz. 1913. júl 2. egy tanuló felvételi díja	19 „	50 „
2.	1913. júl. 2. takarékpénztári betét, mint átvitel	5603 „	36 „
3.	„ júl. 2. takarékpénztárban elhelyezett maradék	1552 „	13 „
4.	„ szept. 3. egy tanuló fölvételi díja ...	19 „	50 „
5.	„ okt. 11. segítő egyesületi könyvtári bélyegző	3 „	40 „
6.	„ nov. 7. Nemzeti Szalon utalványai	10 „	— „
7.	„ „ 8. segítő egyesületi könyvek ..	188 „	14 „
9.	„ dec. 24. ének- és imakönyvek... ...	31 „	10 „
16.	1914. márc. 7. Uránia-utalványok	10 „	— „
19.	„ ápr. 4. Budapest 50 drb katonai térképe	24 „	— „
24.	„ máj. 9. Tanárok Özvegyeit és Árváit Segítő Orsz. Egyesületnek	20 „	— „
	Összesen:	7490 K	13 f

Ezt levonván a bevételek összegéből, látjuk, hogy az idei maradék 1254 K 79 f. Ha ezt az összeget hozzáadjuk a tavalyi s a régibb betétek fönt jelzett összegéhez, megkapjuk az összes betétek főösszegét: 8410 K 28 fillért, amely összeg a Segítő Egyesület javára gyümölcsözőleg van elhelyezve a Pesti Hazai Első Takarékpénztár budai fiókjában.

A karácsonyi gyűjtés eredménye részletezve:

I. A) osztály. Ábel Frigyes 1 K, Ábrahám János 5 K 90 f, Barlai László 1 K, Bartos Ferenc 50 f, Bartos Zoltán 7 K, Bárczy Tibor 3 K 38 f, Bessenyei Béla 1 K, Bessenyei István 1 K, Büchler József 30 f, Cserépy István 6 K, Csernay Balázs 7 K 02 f, Csobádi Lajos 80 f, Darvas László 5 K 70 f, Dobrovits Antal 1 K, Eisenbacher Károly 20 f, Green László 5 K 60 f, Haas István 10 f, Heller Vilmos 2 K, Horváth Tiborc 1 K 90 f, Edvi Illés Pál 1 K, Kemény Tibor 3 K, Kovács Zoltán 50 f, Lipter Elek 80 f, Müller Béla 1 K, Pillmann György 1 K 90 f, Reisz Péter 2 K 90 f, Ronga Sándor 6 K 20 f, Sárközy Géza 2 K, Schiffler Jenő 5 K 40 f, Schlenk László 1 K 60 f, Spronz Gyula 1 K 50 f, Stenzer László 1 K 20 f, Szalay István 2 K 28 f, Széchy Károly 1 K 30 f, Thúry Lajos 2 K, Trajter László 64 f, Vaisz Aurél 1 K, Vértag László 1 K; összesen 88 K 62 f.

I. B) osztály. Andorffy Ádám 3 K, Barry Béla 60 f, Böhm Andor 1 K 10, Ebergényi Sándor 20 f, Faragó Kálmán 50 f, Fekete Tibor 4 K 60 f, Frischer György 1 K 30 f, Gaál Jenő 2 K 80 f, Hajba Nándor 40 f, Halmos Károly 2 K 20 f, Hefty Pál 40 f, Hitter István 2 K 20 f, Hoffmann János 1 K, Homolka Alajos 3 K 80 f, Horovitz Andor 3 K 10 f, Horváth Andor 55 f, Iflinger Jakab 2 K, Kerék Andor 1 K 40 f, Kiss Miklós 70 f, Komlóssy László 1 K 50 f, Kovács László 70 f, Miklóssy Sándor 1 K 40 f, Milbich Márton 10 f, Müller Antal 3 K 32 f, Nebenführer Béla 1 K, Orbán György 60 f, Peller István 2 K, Pöesz István 2 K 20 f, Quitt Marcel 2 K 20 f, Rozgonyi Iván 2 K 90 f, Stampf János 1 K 60 f, Subiák József 2 K 20 f, Taller András 20 f, Vlassák Tibor 5 K; összesen 58 K 77 f.

II. A) osztály. Dauner József 20 f, Érczhegyi Géza 7 K, Fidler Béla 1 K, Gargyi Gyula 20 f, Kovács Ernő 50 f, Kunst Ferenc 3 K, Neumer Mátyás József 1 K 10 f, Reisz József 40 f, Gálfalvi Réthy Gyula 40 f, Rónai László 50 f, Schiessl Ernő 20 f, Sipos Lajos 2 K 40 f, Stardelberg Herman 70 f, Stich István 50 f, Szabó Ferenc 5 K, Szentesy Alfonz 2 K 60 f; összesen 25 K 70 f.

II. B) osztály. Baumann István 20 f, Dobos Dezső 20 f, Drexler Jenő 4 K 10 f, Gruninger Béla 1 K, Gruninger József 1 K, Halász Gábor 4 K 80 f, Havas György 2 K, Horváth József 20 f, Edvi Illés István 1 K, Kaufmann Sándor 1 K 90 f, Káposztássy Géza 2 K, Kemény Andor 1 K 20 f, Kéhli József 2 K 30 f, Koczor Rezső 20 f, Mayer

Rezső 20 f, Nádlo Mihály 1 K, Pavlik Nándor 1 K 70, Petrovics Tibor 30 f, Raisz László 2 K, Ruck György 20 f, Schill Árpád 40 f, Schmidkunz Lajos 2 K 50 f, Schneider József 2 K, Steinfeld Béla 1 K 10 f, Szilvássy Emil 40 f, Szilvássy Károly 40 f, Timár Béla 6 K, Titli László 2 K, Willner Károly 11 K, Weiss Viktor 1 K 10 f, Witkowiczky Károly 1 K; összesen 55 K 40 f.

III. osztály. Ascher Frigyes 1 K 78 f, Balás Sándor 3 K, Bartos Imre 40 f, Bettelheim Jenő 13 K 30 f, Brandl Ernő 50 f, Conrad Henrik 3 K 20 f, Conrad Pál 3 K 20 f, Csicsáky László 2 K 30 f, Csomor. Lajos 80 f, Dauner András 10 f, Ehrentheil Tibor 1 K, Faller László 1 K 10 f, Fóthi Kálmán 1 K 20 f, Gremsperger Imre 1 K 50 f, Gyenes László 1 K, Hank József 1 K, Harmat László 50 f, Harsányi Gyula 6 K 10 f, Hábel Aladár 2 K, Honig József 50 f, Klein Győző 80 f, Klein Samu 90 f, Konorót József 40 f, Krajcs György 4 K, Krikler Zoltán 20 f, Máté Lajos 1 K 10 f, Meisels Andor 2 K, Palágyi Lajos 1 K 40 f, Palencsár Sándor 40 f, Parczel Miklós 2 K 10 f, Scheibler Ármin 1 K, Sipos László 1 K, Suba Lajos 1 K, Szabó Jenő 70 f, Szathmáry László 20 f, Tandlich Tibor 3 K, Tucker Sándor 1 K, Vitkovszky Sándor 2 K, Weber István 75 f, Weiss Dezső 1 K, Wiesner Aladár 20 f, Wilhelm Jenő 1 K 20 f, Zmertych Imre 10 f; összesen 70 K 93 f.

IV. osztály. Abel Pál 1 K, Balás Tihamér 24 f, Bálint Zoltán 20 f, Bátor László 20 f, Bozóky Lajos 2 K 40 f, Brúzer Zoltán 20 f, Eisler László 1 K, Emperger Lajos 50 f, Erényi István 1 K, Földváry Mihály 1 K, Halmos György 2 K, Hanatschek Ottmár 1 K, Hangódy János 30 f, Hefty Lajos 60 f, Honig Andor 44 f, Horváth Dezső 1 K 02 f, Kemény Ernő 76 f, Kéhli István 2 K 40 f, Kóródi Gyula 1 K, Kovács László 2 K 50 f, Kuncze László 30 f, Mérei László 20 f, Miletits György 1 K, Rott Tibor 60 f, Schörnhardt Kornél 20 f, Schwartz Ákos 62 f, Sipos Imre 1 K, Stern Aurél 1 K, Urbán Aurél 3 K 60 f, Vaniek László 4 K, Zsabka Gyula 50 f; összesen 32 K 78 f.

V. osztály. Ábrahám Kálmán 2 K 20 f, Alföldy Antal 20 f, Christofoletti Lajos 20 f, Eissler László 90 f, Georgi István 1 K 40 f, Grossmann Dezső 40 f, Horák János 50 f, Kovács Jenő 50 f, Kurtz Ferenc 10 f, Mátrai Béla 1 K, Miereisz János 8 K, Mittelmann Béla 40 f, Módlinger Gusztáv 1 K, Németh Sándor 10 f, Pausz László 40 f, Prindl Ágoston 40 f, Riedl Gábor 20 f, Rónai Aross István 1 K, Schneider Lajos 2 K 60 f, Sicher József 80 f, Skutecky Ödön 3 K 20 f, Stiffel Vilmos 1 K, Tucker Jenő 50 f, Vértag Lajos 1 K, Waltz Pál 80 f, Weiss Vilmos 3 K 20, Weisz József 4 K, Wielátz Rezső 1 K 30 f, Wolter Ernő 80 f, Zellner Ferenc 20 K; összesen 58 K 10 f.

VI. osztály. Bábel Andor 40 f, Bánrévi János 1 K 20 f, Bodnár Emil 10 f, Dauner Bernát 40 f, Dobi József 1 K, Foerk Ernő 1 K, Gábor András 30 f, Hermann József 20 f, Hollós László 50 f, Horváth

Gyula 20 f, Hübner Kálmán 1 K, Kalmár Zoltán 1 K 20 f, Kaveczky Zoltán 1 K 50 f, Kohn Imre 30 f, Kramer Nándor 20 f, Leichtner Ede 30 f, Magyar László 2 K 82 f, Oroszlán Géza 1 K, Petrovich Ferenc 20 f, Prause V. János 1 K, Quittner Gyula 6 K, Reichert Frigyes 20 f, Reisinger Gyula 2 K, Riegl Gyula 40 f, Schäffer József 2 K, Simonyi Dezső 1 K, Spatz László 20 f, Steiner Zsigmond 20 f, Sujánszky Halkó Géza 2 K, Szabó Béla 20 f, Szabolovits Ignác 1 K 10 f, Szemere Pál 20 f, Szlávik István 20 f, Thaller György 20 f, Varga Rezső 1 K, Zboray Gyula 30 f, Sereghy Emil 1 K; összesen 33 K 02 f.

VII. osztály. Bakonyi Mór 1 K 20 f, Boros Rudolf 1 K, Böröczy József 20 f, Conrad Ernő 2 K, Dorner Zoltán 1 K, Dullien Károly 1 K, Földváry Dénes 1 K, Gönczy Adorján 20 f, Grafi Lajos 10 f, Gyenes Sándor 20 f, Hampel Antal 10 K, Hauser József 50 f, Hübner Tibor 1 K 50 f, Mátrai Antal 1 K, Nebenführer László 30 f, Rosenthal Győző 30 f, Schäffer Ödön 2 K, Simonyi Semadam Sándor 11 K, Szerencsi Zoltán 50 f, Sereghy Mihály 1 K 20 f; összesen 36 K 20 f.

VIII. osztály. Bodnár László 30 f, Cifka József 1 K, Deutsch János 20 f, Fodor Pál 30 f, Foerk Károly 1 K, Geiringer Dávid 1 K, Hajba Pál 10 f, Háry László 20 f, Kamocsay Jenő 1 K, Kiss József 40 f, Kiss Károly 20 f, Komarik István 10 f, Kovács Károly 20 f, Kronstein Alajos 1 K, Lenz Árpád 70 f, Maczek József 30 f, Mandl István 30 f, Mandl Oszkár 1 K, Mérei Ernő 20 f, Mészáros József 20 f, Nádas Adolf 20 f, Princz Ottó 60 f, Rostás Ferenc 20 f, Ruff Lajos 40 f, Sachs Ede 30 f, Schiffer Ödön 50 f, Schillinger Ferenc 1 K 60 f, Schuster Ede 50 f, Stern Pál 70 f, Uxa Antal 30 f; összesen 15 K.

A karácsonykor gyűjtött összeg: 474 K 52 f.

Jótékony adományok: Egyesült Budapest Fővárosi Takarékpénztár 42 K 74 f, névtelen 5 K, Frank Lajos II. A) és Schill Árpád II. B) oszt. tanulók 2—2 K; összesen 58 K 74 fillér.

Az 1914. évi január hó 10-én tartott ifjúsági hangversenyen felülfizettek, illetőleg tiszteletjegyeiket megváltották a nevük mellé jegyzett összeggel: Hampel Antal dr., Sipos Mór dr. és Thuróczy Kornél 20—20 K; Foerk Ernő 16 K; Chevra Kadisa, Hemitsch József, Lenarduzzi János, Mátrai Antal, Nebenführer József, Schäffer István, Stern József dr., Sziklai Salamon dr., Zboray Gyula 10—10 K; Cifka József 6 K; Káposztássy Géza, Kirchmayer József, Kohl Medárd, Meisels Ákos és Párdányi Emil dr. 5—5 K; ifj. Lenz Ferenc és Lipter Rezső 3 3 K; Edelstein Bertalan dr., Makoldy Viktor, Máté Lajos dr., Ott Ádám dr., Rédiger Ödön, Strö-

cker Alajos, Sujánszky-Halkó Máté, Telbisz György 2—2 K; Schwarz Pál 1 K. Összesen 220 K. Szíves adományaikért fogadják a Segítő Egyesület és a segélyezettek hálás köszönetét!

b) **Segély egyesületi könyvtár.** Az 1912/13. tanév végén kimutatott 866 kötet könyv közül azon intézkedés alapján, hogy a tanulók mindig csak a legújabb kiadású könyveket használják, továbbá elrongyolódás miatt kiselejteztünk 120 kötetet. A megmaradt 746 darabot számláló állományt 188 K 14 f árban 81 darabbal szaporítottuk. A könyvtár állománya tehát az 1913/14. iskolai év végén 827 kötet tankönyv.

Ezen könyvekből 75 tanuló használt az év folyamán 542 kötetet.

Szegénysorsú növendékeink háláját megérdemlik azok a tanítványaink, akiknek kérésére megengedték a szüleik, hogy beiratkozhassanak a Segítő Egyesület rendes, illetve pártoló tagjai közé. Ezeknek a tanulóknak a névsora itt következik:

a) Rendes tagok. Bartos Zoltán, Bárczy Tibor, Buthenuth Ede, Csobádi Lajos, Dobrovits Antal, Kelemen János, Reisz Péter, Széchy Károly (8) I. A) oszt. Faragó Kálmán, Fekete Tibor, Gerlits Jenő, Homolka Alajos, Peller István, Stampf János (6) I. B) oszt. Érczhegyi Géza, Szentesy Alfonz (2) II. A) oszt. Dobos Dezső, Drexler Jenő, Halász Gábor, Schmidkunz Lajos, Witkowiczky Károly (5) II. B) oszt. Balás Sándor, Bettelheim Jenő, Csicsáky László, Fóthi Kálmán, Máté Lajos, Meisels Andor, Palágyi Menyhért Lajos, Scheibler Ármin, Suba Lajos (9) III. oszt. Neumann Tivadar (1) IV. oszt. Georgi István, Zellner Ferenc László (2) V. oszt. Dullien Károly, Hampel Antal, Schäffer Ödön, Simonyi-Semadam Sándor (4) VII. oszt. Mandl Oszkár (1) VIII. oszt. Összesen 38.

b) Pártoló tagok. Ábel Frigyes, Ábrahám János, Barlai László, Bartos Ferenc, Cserépy István, Csernay Balázs, Darvas László, Deák Sándor, Edvi-Illés Pál, Eisenbacher Károly, Green László, Heller Vilmos, Horváth Tiborc, Kemény Tibor, Kovács Zoltán, Lipter Elek, Müller Béla, Ronga Sándor, Sárközy Géza, Schiffler Jenő, Schlenk László, Schreck Péter, Spronz Gyula, Szalay István, Thúry Lajos, Trajter László, Zboray Kálmán I. A) oszt. tan. (27).

Andorffy Ádám, Ebergényi Sándor, Gaál Jenő, Gerstenbrein György, Halmos Károly, Hoffmann János, Z. Kiss Miklós, Miklósy

Sándor, Milbich Márton, Nebenführer Béla, Simon Gyula I. B) oszt. tan. (11).

Fidler Jenő Béla, Fischer Imre, Kunst Ferenc, Rónai László, Stardelberg Herman, Stich István, Szeszlér István II. A) oszt. tan. (7).

Hajmásy Elemér, Havas György, Edvi Illés István, Káposztássy Géza, Kemény Andor, Kéhli József, Koczor Rezső, Nádló Mihály, Raisz László, Steinfeld Béla, Szilvássy Emil, Szilvássy Károly, Timár Béla, Weiss Viktor, Willner Károly II. B) oszt. tan. (15).

Bartos Imre, Békefi Aladár, Brandl Ernő, Ehrentheil Tibor, Faller László, Harmat László, Harsányi Gyula, Hábel Aladár, Honig József, Krikler Zoltán, Parczel Miklós, Percze József, Sipos László, Szathmáry László, Tandlich Tibor, Trajter Zoltán, Weiss Dezső III. oszt. tan. (17).

Ábel Pál, Balás Tihamér, Del Medico Endre, Erényi István, Földváry Mihály, Halmos György, Hanatschek Ottmár, Honig Andor, Kemény Ernő, Kéhli István, Kovács László Andor, Kóródi Gyula, Rott Tibor, Rónai Aross Tibor, Sipos Imre, Stern Aurél, Urbán Aurél IV. oszt. tan. (17).

Ábrahám Kálmán, Grossmann Dezső, Kovács Jenő, Mátrai Béla, Mittelmann Béla, Mödlinger Gusztáv, Pausz László, Rónai Aross István, Schneider Lajos, Sicher József, Skutecky Ödön, Sziklai Ferenc, Vértag Lajos, Weiss Vilmos V. oszt. tan. (14).

Bánrévi János, Dobi József, Gábor András, Hübner Kálmán, Kalmár Zoltán, Kaveczky Zoltán, Magyar László, Petrovich Ferenc, Pitlovits József, Quittner Gyula, Reichert Frigyes, Riegl Gyula, Schäffer József, Sujánszky-Halkó Géza, Szeniczei Lajos, Zboray Gyula VI. oszt. tan. (16).

Dorner Zoltán, Földváry Dénes, Hübner Tibor, Mátrai Antal, Nebenführer László, Szerencsi Zoltán VII. oszt. tan. (6).

Cifka József, Deutsch János, Fodor Pál, Foerk Károly, Geiringer Dávid, Háry László, Kamocsay Jenő, Kiss József, Kiss Károly, Komarik István, Kronstein Alajos, Maczek József, Mandl István, Nádas Adolf, Novák Kajetán, Princz Ottó, Rostás Ferenc, Ruff Lajos, Sachs Ede, Schillinger Ferenc, Schuster Ede, Stern Pál, Uxa Antal VIII. oszt. tan. (23).

Összesen 153 a pártoló tagok száma, mig az egyesület összes (rendes és pártoló) tagjaié 191.

Ugyancsak megérdemlik a hálás megemlítést alapító tagjaink, akik 100—100 koronával növelték egyesületünk alaptőkéjét, név szerint:

Vaszary Kolos biboros, v. esztergomi érsek, hercegprimás.

Özvegy báró Lipthay Béláné.

Thuróczy Kornél, az Irgalmasrend főnöke.

Hampel Antal dr. földmüvelésügyi min. osztálytanácsos.
Néhai Leipziger Vilmos gyáros.
Schmidkunz Lajos gyáros.
Pesti Hazai Első Takarékpénztár.
Budai Chevra Kadisa. (1912.)
Tichy Gyula dr. róm. kath. vallástanár. (1914.)

Adja Isten, hogy egyesületünknek minél több jótevőjét tisztelhessük alapító tagjaink díszes sorában, hogy a szerény egyesület, amely csak most kezd a közönség szivéhez férkőzni, mielőbb jusson oly kedvező vagyoni helyzetbe, hogy jótékonyságából sok szegény tanuló nyerhessen kellő támogatást, igazi segítséget!

II. Az intézet működése.

I. Fegyelmi állapot.

1. Az ifjúság fegyelmi állapotának megóvásában az igazgatóság a tanári testülettel együttesen a Rt. II. 13—18. §§. szerint járt el. Az idegen iskolákból bevándorló tanulókkal évenkint a legtöbb baj van, hozzájárul a szülők nemtörődömsége, miáltal az idei fegyelmi állapot nem mondható kedvezőnek. Tetézi ezt az eredményt az intézet türhetetlen elhelyezése, az épület berendezése is. Így történt, hogy a tanári testület tolvajlás, csempészet, igazolatlan mulasztások, másrészt hamisítások, éjjeli csavargás, trágár beszéd és dorbézolás miatt a „k. szabályszerű", sőt „rossz" magaviseleti fokozatot volt kénytelen alkalmazni. Az igazgatói megrovások száma az előző évekhez viszonyítva feltünően megnagyobbodott, 3 tanulót kellett az intézetből csöndesen eltávolítani. A tanári testület, mely az ifjúsággal mind az iskolában, mind azon kívül, kirándulásokon, versenyeken és intézeti mulatságokon családias közvetlenséggel érintkezik, sajnálattal, de kényszerűségből zárta ki őket az iskola falai közül. Az iskolamulasztásoknak elejét vette az iskolaorvosnak pontos naponkinti ellenőrzése s a mulasztó tanulóknak gyakori meglátogatása. A szülők önkényes eljárása okozza az iskolakerülést és a fegyelem bontását. Jóllehet az érdeklődés az iskolai rend iránt emelkedett, mégis azt tapasztaljuk, hogy a

legtöbb szülő csak veszélybe került fiát megmenteni siet a tanárokhoz. Ebből a célból a tanári testület ragaszkodott ama határozatához, hogy a szülőket jan. 8-tól febr. 1-ig és június hóban nem fogadja, mivel az ebben az időben érdeklődő szülő már későn fordul tanácsért, fiát már meg nem mentheti. A tanév többi részében a testület mindenkor a legszivesebben ad fölvilágosítást, útbaigazítást, sőt a szülő kérelmére megbízható akár intézeti (tanulót), akár más instruktort is ajánl. A szülők örömest vettek részt családjukkal az iskolai hangversenyen, liceális előadásokon s részint anyagi, részint erkölcsi tekintetben hozzájárultak azok sikeréhez.

2. Vallásos gyakorlatok. *a)* A róm. kath. ifjúság vasár- és ünnepnapokon Thuróczy Kornél irgalmas rendfőnök engedelmével a császárfürdői kápolnában hallgatott szent beszédet és szentmisét és végezte husvéti szent gyakorlatait. A szent gyónáshoz és az áldozáshoz négyszer járult a Ferencrendiek margitkörüti nagy templomában. Fogadja ezért az engedélyért az Irgalmasrend Főnöke és a Ferencrendi szerzetes rend az intézet köszönetét. Részt vettek a balázsoláson, a hamvazáson, a husvéti lelkigyakorlatokon és a rendes exhortációkon. A bérmálás szentségét 17-en vették föl. A budai Ifjúsági Mária Kongregációnak 9 tanuló tagja, Aquinoi szent Tamás egyesületnek 1, Skapulare egyesületnek 1, a szent Alajos-társaságnak 9, rózsafüzér-egyesületnek 3. Többen istentiszteletkor ministráns szolgálatot teljesítettek a kápolnában és az óbudai meg ujlaki templomokban is. A hivatalos körmeneten is részt vettek. Ezeken a vallásos ájtatosságokon a őrök a róm. kath. tanárok voltak. A tanulmányi kirándulásokon sem mulasztották el vall. kötelmeiket.

b) A gör. kath. ifjúság a budapesti VII. ker. gör. kath. templomban járt istentiszteletre és katechizációra, hitoktatást az I. ker., Attila-utcai főgimnáziumban nyert. Ünnepeit rendesen megtartotta.

c) A gör. kel. ifjúság vasárnap és a megengedett ünnepnapokon exhortációt hallgatott a budai gör. kel. szerb elemi iskolában, a tabáni gör. kel. szerb templomban istentisztele-

tét, a gör. kel. főesperes felügyelete alatt a II. kerületi főreáliskolában hittanóráit hallgatta.

d) Az ev. tanulók a rendes vasárnapon és szombaton megtartott exhortáción kivül részt vettek az okt. 31-én megtartott ref. emlékünnepen, amely alkalommal az erre jogosultak résztvettek az úr szent vacsorájában is. 2 evangelikus tanuló lett június 7-én megkonfirmálva és vett akkor egyúttal részt a szent vacsora szentségében. Az oktatás délelőttönként az intézetben folyt.

e) A ref. ifjúság a III. ker.-i Kálvin-utcai ref. templomban hallgatta a vasárnapi istentiszteletet és exhortációt. Voltak az ifjúság számára rendezett külön ifjúsági istentiszteletek esetről-esetre. Megtartották a reformáció emlékünnepét. Konfirmációban 7-en részesültek. Az oktatás délelőttönkint az intézetben folyt.

f) Az unit. tanulók istentiszteletet a Koháry-utcai unit. templomban, az oktatást a Batthyány-utcai gyűjtő-iskolában nyerték.

g) Az izr. tanulók szombatonként külön ifjúsági istentiszteleten vettek részt. Az imát énekkel kísérték. Exhortációban magyarázták nekik a heti szentírási felolvasást. Szept. 20-án a tanév megnyitása alkalmából külön istentiszteletet tartottak. Konfirmációban 11-én részesültek. A budai talmudtóra bibliaelőadását 22 tanuló hallgatta, az óbudait 8. Chanuka és purim ünnepein valamint a miniszterileg engedélyezett ünnepeken az ifjúság a rendes istentiszteletre jött el és a szent beszédeket meghallgatta. Az O. Zs. I. T. ájtatossági egyletnek 3 tagja volt. Az ifjúság szelleme jó, a vallásos érzés növekedőben van.

II. Az oktatás.

1. A bevégzett tananyag osztályonkint következőképen alakult:

I. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Hitágazatok, Isten tíz parancsolata; az anyaszentegyház öt parancsolata. A bűn. Szentségek. Szentelmények. Imádság.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Bibliaismertetés Ó-szövetségi rész.

Ref. vallástan. Ótestamentum. Heti 2 óra.

Izr. vallástan. *a)* Bibliai történet: A világ kezdetétől a honfoglalásig. *b)* Bibliai szemelvények: Mózes I. k. 1., 2., 9., 12., 22. és 28. fejezetei. *c)* Imakönyv: Hétköznapi imák.

2. Magyar nyelv. Heti 5 óra. Olvasmányok: Népmesék és regék; hún mondák: Árpádházi mondák, főleg szent László-legendák; görög regék: lírai és kisebb elbeszélő költemények a nép- és műköltészetből. Értelmes olvasás, tartalmi magyarázatok. Versszavalás. A mondat és részei, beszédrészek, a magyar hangrend, helyesirási szabályok. 15 iskolai dolgozat.

3. Latin nyelv. Heti 6 óra. Fodor—Székely: Liber Sexti 1—30., latinról magyarra és magyarról latinra. Az olvasmányok nyelvi anyagának földolgozása és gyakorlása. Néhány Colloquium és Tibullus dala könyv nélkül is. Az olvasmányok alapján: a hangsúlyos olvasás, a névragozás, a legfontosabb nemi szabályok, a melléknév fokozása; a számnevek, névmások és határozószók főbb alakjai, az igék cselekvő alakjának indicativusa, a sum ige. Tárgyi szócsoportok alkotása. A nyelvtani ismeretek gyakorlására 15 dolgozat. (Fordítások.)

4. Földrajz. Heti 3 óra. Földrajzi alapfogalmak. A magyar királyság részletes és összefoglaló leírása. Térképvázlatok.

5. Természetrajz. Heti 2 óra. Gyümölcsök. Házi emlős állatok. Fenyők. Az ember lakása közelében, a mezőn és az erdőn élő emlős vadállatok. Néhány tavasszal virító növény. A növények részei. Házi szárnyasok.

6. Számtan. Heti 4 óra. Pénzünk és mértékeink. A négy alapmivelet egész és tizedes törtszámokkal. Az egész számok tulajdonságai. Közönséges törtszámokkal való számolás. Időszámítás. Házi feladatok. Havonkint 1 iskolai dolgozat.

7. Rajzoló geométria. Heti 4 óra. A derékszögű négyszög. Ennek alapján a mértani alapfogalmak ismertetése. A szögek. Egyenes vonalú idomok. A kör. Az idomok kerülete és területe. Mértani síkdiszitmények rajzolása.

8. Szépírás. Heti 1 óra. A magyar kis- és nagybetűk helyes alakítása és összekapcsolása. Folyóírás.

9. Torna. Heti 2 óra. Katonai rendgyakorlatok: arc- és oldalsorképzés, oszlatás, igazodás, fedezés, $^1/_4$, $^1/_8$ és $^1/_2$ fordulatok, járás, kanyarodás. Tornagyakorlatok: a sorbontás legegyszerűbb nemei és ellenvonulás. — Játék: Forgó. Fehér és fekete. Medveforgó. Tolvajüző. Körfutó. Csalogatás. Szökdelőkör. Hol vagy Pista? Duplex.

10. Ének. Heti 1 óra. A hang, hangerősség, énekkar, zenekar. Lapról éneklés gyakorlása. Törzs- és módosított hangok. C-dur és g-dur skála; hangjegyek írása a kis g-től a kétvonalas g-ig, dur hármashangzat. Az ütem. Méretek. Szünetjelek. Előadási jelek.

II. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. A biblia fogalma. Ó-szövetségei szentírási könyvek. Az ó-szövetségei vallási intézmények szervezése. A kis katekizmus I. szakaszának ismétlése.

Gör. kel. vallástan. Heti 2 óra.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Ugyanazon anyag mint az I. osztályban.

Ref. vallástan. Heti 2 óra. Új testamentom.

Izr. vallástan. *a)* Bibliai történet. Izrael története a honfoglalástól a birodalom bukásáig. *b)* Bibliai szemelvények: M. IV. k. 6. f. 22–26. v.; 10. f. 35., 36. v.; 11., 12., 13., 14. f.; 15. 37—41. v.; 35. f. *c)* Imakönyv: Hétköznapi imák.

2. Magyar nyelv. Heti 5 óra. A beszédrészek. A szóképzés, az összetétel. A határozók. A szórend. Az összetett mondatok. A helyesírás. Prózai művek és költemények olvasása és értelmezése. Költemények tanulása és szavalása. — Kéthetenkint (össz. 14) iskolai írásbeli dolgozat.

3. Latin nyelv. Heti 6 óra. A kézikönyv olvasmányainak fordítása latinból magyarra, magyarból latinba. Verses olvasmányok könyv nélkül is. Az alaktan felépítésének folytatása. Kéthetenkint iskolai írásbeli dolgozat: fordítás magyarból latinra, a nyelvtan és a szókincs gyakorlására, — összesen 14.

4. Földrajz. Heti 3 óra. Európa, Ázsia és Afrika világhelyzete, vízszintes és függőleges tagosulása, vízrajza,

éghajlata, ásvány-, növény és állatvilága, népei, országai és politikai felosztása. Térképvázlatok.

5. Természetrajz. Heti 2 óra. Egynehány ősszel virító növény. Az állatvilág főbb tipusai. Gyümölcsfák. Erdei fák és bokrok. Egynehány tavaszi gazdasági növény.

6. Számtan. Heti 4 óra. Egyszerűbb számolási rövidítések. Korlátolt pontosságú miveletek. Egyszerű hármasszabály és olasz számolási mód, arányok és aránypárok. Százalékszámitás főtekintettel gyakorlati alkalmazásaira (kereskedelmi és statisztikai feladatok alapján; összetett kettős tétel.) Házi feladatok óráról-órára és havonkint iskolai dolgozatok.

7. Rajzoló geométria. Heti 3 óra. Stereometriai elemek. A kocka, hasáb, gúla, henger, kúp és gömb leírása, hálózata és modelljének előállitása. A testek fölszinének és térfogatának kiszámitása. Geométriai testek szemlélet után való rajzolása. Szabadkézi rajzolás természetes minták után.

8. Szépirás. Heti 1 óra. Magyar és német kis- és nagy betűk irása; német és magyar folyóirás a Nagy Sándorféle magyar és német minták segitségével.

9. Torna. Heti 2 óra. Mint az első osztályban.

10. Ének. Karének. Heti 1 óra.

III. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Az új-szövetségi szent könyvek. Palesztina földrajzi és politikai viszonyai. Jézus gyermek- és ifjúkora. Jézus nyilvános müködése. Jézus csodái, példabeszédei, tanitása, szenvedése, halála, föltámadása, menybemenetele. A szentlélek eljövetele. Az apostolok cselekedetei. A Kis Katekizmus II. szakaszának ismétlése.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Hit és Erkölcstan.

Ref. vallástan. Hit- és arkölcstan. Heti 2 óra.

Izr. Vallástan. Heti 2 óra. *a)* A zsidók története a babiloniai fogságtól a spanyol kiüzetéseig. *b)* Mózes III. k. 19., 23. és 25. fejezetei. *c)* Imakönyv: Ünnepi imák és zsoltárok.

2. Magyar nyelv. Heti 4 óra. Magyar, görög és római tárgyú történeti olvasmányok, elbeszélések, leirások és költemények. A költemények jórészt könyv nélkül is. Rendszeres nyelvtan. Két hetenkint irásbeli dolgozat. (Össz. 15.)

3. Latin nyelv. Heti 6 óra. Geréb—Morvay: „Kis latin nyelvkönyv"-e olvasmányainak befejezése. Szemelvények a Liber Sexti-ből. Nyelvtan. Két hetenkint írásbeli dolgozat. (Össz. 15.)

4. Német nyelv. Heti 4 óra. Beszédgyakorlatok szemléltető alapon fali képek segítségével az emberi élet egyszerűbb és mindennapi viszonyairól. Rokontartalmú olvasmányok és költemények. Nyelvtan: Az alaktan elemei: Két hetenkint egy-egy írásbeli dolgozat. (Össz. 13.)

5. Történelem. Heti 3 óra. Hazánk a rómaiak és a népvándorlás korában. Történelmünk 1526-ig, művelődéstörténeti vonatkozásokkal. Olvasmányok a Mika-féle történeti olvasókönyvből.

6. Földrajz. Heti 2 óra. Amerika, Ausztrália, Polinézia és a Sarkvidékek földterületei. Térképvázlatok.

Fizikai földrajz. A kontinensek. A föld légköre, vízburkolata, vízszintes és függőleges tagosultsága. A föld belseje. Tűzhányók. Földrengések.

Mathematikai és csillagászati földrajz. A föld mint világtest. Időszámítás. A hold mozgásai és fényváltozásai. Hold- és napfogyatkozások. A nap. Bolygórendszer. Álló csillagok.

7. Számtan. Heti 3 óra. Összetett hármasszabály. Egyszerű és kamatos kamatszámítás. A kamatszámítás alkalmazásai. (Váltó, állam- és értékpapiros számítás.) Láncszabály. Arányos osztás. Vegyítés-számolás. Ötvények. Az arany és ezüst tárgyak értékének meghatározása. Pénzrendszerünk és a nevezetesebb külföldi pénzlábak. Házi feladatok óráról-órára és iskolai dolgozatok havonként.

8. Rajzoló geométria. Heti 2 óra. I. Konstruktiv planimétria. Sikidomok szerkesztése, egybevágósága, szimmetriája, hasonlósága. II. Szabadkézi rajz. Rajzolás és festés, természetes levelek, lepkék s használati tárgyak.

9. Torna. Hetenként 2 óra. Katonai rendgyakorlatok: az I. és II. osztály tananyagának ismétlése, kettős rendekbe fejlődés és rendekbe szakadozás, a menetelés gyakorlása. Tornarendgyakorlatok: fejlődés, kanyarodás, ellenvonulás

4-es és 8-as sorokba és köralakítás. Tagszabadgyakorlatok. Szertornázás: Spiesz-féle osztálytornázás. — Játék: Hetenkint 2 óra. Hol a harmadik? Szökdellőkör. Fehér és fekete. Lovascsata. Duplex. Futó-duplex. Dominó. Körróta.

10. Ének. Karének. Heti 1 óra.

IV. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Szertartástan. A szent helyek és az egyházi készletek. A szent cselekmények. A szent idők. Latin imádságok és a szentmise részeinek szemléltetése.

Gör. kath. vallástan. Heti 2 óra.

Gör. kel. vallástan. Heti 2 óra.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Ugyanazon anyag mint a III. osztályban.

Ref. vallástan. Kibővített keresztény erkölcstan. Heti 2 óra.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. *a)* A zsidók története a spanyol kiüzéstől napjainkig. *b)* Bibliafordítás: Mózes V. k. 16—26. fejezetei. *c)* Imakönyv: reggeli imák és ünnepi zsoltárok.

2. Magyar nyelv. Heti 4 óra. Toldi. Herczeg F.: Bujdosók. Bernáth L.: Árgirus. Tompa Mihály válogatott költeményei. Tóth B.: A mi urunk Jézus Krisztus gyermekségéről. Prózai és költöi olvasmányok. A magyar stilus. Verstan. Ügyiratok. Toldi 3 éneke s több kisebb költemény könyv nélkül is. Írásbeli dolgozatok: kisebb elbeszélések, leirások, jellemzések. Összesen 14.

3. Latin nyelv. Heti 6 óra. Szemelvények Caesar: Commentarii de bello Gallico c. művéből és Ovidius Metamorphosisaiból. Plautus „Captivi" c. darabjának átalakított szövege. A mondat fajai. Irásb. 14.

4. Német nyelv. Heti 3 óra. Olvasmányok. Az emberi élet és a természet köréből. Mesék és dalok. Hauff meséi. Költemények (Richarda, Huch, F. Dahn; Maienlied etc.), állatmesék. — Nyelvtan: az alaktan befejezése. Havonkint 2 iskolai dolgozat. Összesen 14.

5. Történelem. Heti 3 óra. A magyar nemzet történelme a mohácsi vésztől az 1867. kiegyezésig. Ez időszak müveltségi állapota. A magyar alkotmány. Közigazgatás és

törvénykezés. Magyarország és Ausztria kapcsolata. Történelmi olvasmányok a Mika-féle tört. olv.-könyvből. Szemléltetés diapozitiv képek alapján.

6. Növénytan. Heti 3 óra. Egynehány ősszel virító növény leírása. Kémiai alapismeretek. A növények belső szerkezete. A növények részei és szervei. Rendszertan. I. Virágtalan növények. Növényélettan. A trágyázás. Gazdasági ismeretek az élettannal kapcsolatban. Rendszertan. II. Virágos növények. Az egyes növények leírása és meghatározása gyakorlatok alapján.

7. Mennyiségtan. Heti 3 óra. Az algebra jelei. A negativus számok. Alapműveletek algebrai egész és törtszámokkal. Közös osztó és közös többes. A fontosabb szorzatok alakjai. Elsőfokú egyenletek. Aránypárok. Házi feladatok óráról órára és havonkint egy iskolai dolgozat.

8. Rajzoló geometria. *a)* A kör, ellipszis, hiperbola és parabola keletkezése és szerkesztése. *b)* Kézügyesítő gyakorlatok. Préselt levelek, edények, használati tárgyak, lepkék, bogarak rajzolása és festése.

9. Torna. Heti 2 óra. Mint a III. osztályban.

10. Ének. Karének. Heti 2 óra.

V. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. A vallás fogalma. A hit. A kinyilatkoztatás. Isten létezése. A teremtés, megváltás, megszentelés. Az anyaszentegyház. Az isteni kegyelem. A kegyelemeszközök. A négy utolsó dologról.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Ker. Egyháztörténet a ker. egyház megalapitásától a Westphaliai békéig.

Ref. vallástan. Egyetemes egyháztörténet a reformáció koráig. Heti 2 óra.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. *a)* Biblia-fordítás: Hosla, Ámosz, Micha, Ezsája próféta válogatott fejezetei erkölcstani magyarázatokkal. *b)* A zsidók története és irodalma a talmud befejezésétől a spanyol zsidók fénykoráig.

2. Magyar nyelv. Heti 3 óra. A prózai műfajok elmélete a történetirás, szónoki beszéd, értekezés, leirás, levél, regény, novella, iskolai és házi olvasmányok a tantervnek megfelelően.

Írásbeli dolgozatok: 1. Mit és hogyan olvassunk? 2.

Zrinyi a költő jelleme. 3. Szabadon választott tétel. 4. Az ásatások fontossága a történetírásra. 5. Kazinczy ifjúsága (A Pályám emlékezete nyomán). 6. Jókai a szabadságharc idején (Mikszáth után). 7. A tavasz ébredése. 8. A Parenezis gondolatmenete. 9. Záróbeszéd a tanév végén.

Kötelező házi olvasmányok: Anonymus. Jókai: Új földesúr, Erdély aranykora. Mikszáth: Prakovszky a siket kovács, A gavallérok. Arany: Buda halála, öt ballada. Petőfi: János vitéz, öt költemény. Kölcsey: A Parenezisből.

3. Latin nyelv. Heti 5 óra. Ovidiusból: *a)* a Tristium libri-ből: A megválás percei. A tél Tomiban. Önéletrajz; *b)* a Metamorphoses-ből: Perseus, Niobe, Orpheus és Eurydice, Orpheus halála, Midas; *c)* a Fasti-ból: Romulus és Remus kitevése. A Fabiusok veszte. Janus. Feralia. Terminalia. Cerialia. Arion. — Ciceróból: Pro Archia. — Megfelelő irodalmi, régiségi, történeti, művészeti és mitologiai tárgyalások. Fordítások latinra, nyelvtani ismétlések. 15 dolgozat.

4. Görög nyelv. Heti 5 óra. Az attikai dialektus nyelvtana a fordítási anyagból felépítve. A görög történetből és mitosból vett apróbb elbeszélések, gnómák, epigrammák. Mesék. Fordítások görögre és görögből latinra. Műtörténet (rövidítéssel). 14 dolgozat.

5. Görögpótló irodalom. Heti 3 óra. Az Ilias és Odysseia tartalmi, tárgyi és esztétikai tanulmányozás és méltatása. A görög eposz. A görög történetírás kezdetei Herodotos alapján. A görög művészet. Magyar irodalomtörténeti olvasmányok a tanterv szerint.

6. Görögpótló rajz. Heti 2 óra. Bogarak, edények, növények, kitömött állatok rajzolása és festése. Csendéletszerű összeállítások festése akvarellben és olajban. Vázlatkönyvekbe a szabad természetben való rajzolás.

7. Német nyelv. Heti 3 óra. Olvasmányok az emberi élet köréből (ipar, kereskedés, forgalom, vasút, posta, társadalmi intézmények stb.), további leírások a természetből. A tanítás szemléltető alapokon közvetlen módszer szerint történt. Nyelvtan: Az alaktan rendszeres összefoglalása. Havonként 2 dolgozat. Összesen 12.

8. Történelem. Heti 3 óra. Az ókor története.

9. Embertan és állattan. Heti 2 óra. A sejttan és szövettan alapvonalai. I. Embertan. Az ember szervezete. II. Állattan. Az állatország tipusai. Az egyes szervek összefoglalása az az állatországon keresztül.

10. Mennyiségtan. Heti 3 óra. *a)* Algebra: Elsőfokú több ismeretlenű egyenletrendszer. Négyzetgyök. Köbgyök. Másodfokú egyenletek. Műveletek gyökkifejezésekkel. *b)* Mértan: A síkmértan elemei.

11. Torna. Heti 2 óra. Katonai rendgyakorlatok: a szakasz felállítása, huzódás, rendek és kettős rendek alakítása, mozdulatai és alakváltozás, fejlődés a rendekből és kettős rendekből, a menetelés szabatos gyakorlása. — Tornarendgyakorlatok. Szabadgyakorlatok. Szergyakorlatok: I. és II. fokú gyakorlatok nyújtón, korláton, gyűrűhintán, lovon, rudon és mászókötélen; magas-, távol-, rudszekrényugrás. — Játék: Nagy méta. Körróta. Duplex. Hajító labda. Szökdelő kör. Kötélhuzás.

12. Ének. Karének. Heti 1 óra.

VI. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Erkölcstan. Az erkölcs, erkölcstan fogalma. Erények, bűnök. Isteni törvények. A tíz parancsolat. Az egyház törvényei. Kötelességeink Isten, az egyház és a haza iránt.

Gör. kath. vallástan. Heti 2 óra.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Tárgy u. az mint az V. o.-ban.

Ref. vallástan. Egyetemes egyháztörténet a reformációtól máig.

Unit. vallástan. Heti 2 óra.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. *a)* Bibliai fordítás. Ezsája próféta 6., 11., 12., 40., 42., 55. fejezetei. *b)* A zsidók története és irodalma. Maimuni Mózes idejétől a spanyol kiűzetésig. *c)* Szombati imák.

2. Magyar nyelv. Heti 3 óra. A művészetek. Verstan. A költői műfajok. A lira epika és dráma elmélete olvasmányok alapján.

Írásbeli dolgozatok. 1. Egy emlékezetes nap a vakációból. 2. János vitéz jelleme. 3. Toldi jelleme a Toldi Estéje

alapján. 4. Szabad dolgozat. 5. A Zrinyiász alapeszméje. 6. Berzsenyi a magyarokhoz c. ódájának széptani elemzése. 7. A szép alakjai a Falu Jegyzőben. 8. Eszményesítés a költészetben és művészetben. 9. Coriolanus tragikuma.

Kötelező (részben házi) olvasmányok: a Zrinyiász. Vörösmarty: Két szomszéd vár; Arany balladái; Petőfi: Shakespeare Coriolanusa; Kisfaludy Károly: Kérők c. vígjátéka; Sophokles: Antigoneja.

3. Latin nyelv. Heti 6 óra. Szemelvények Livius II. és XXI. könyvéből. Bevezetésül Livius élete és történeti műve. Vergilius Aeneisének I. és II. énekéből válogatott szemelvények. (A szebb részletek könyv nélkül is.) Kurziv olvasás. Vergilius élete és művei, az Aeneis tartalma és méltatása. Az olvasmányokkal kapcsolatban a római régiségek és műtörténeti emlékek megbeszélése. Nyelvtani ismétlés. Két hetenkint írásbeli dolgozat magyarból latinra, időszakonkint egy-egy dolgozat latinból magyarra, összesen 15.

4. Görög nyelv. Heti 5 óra. Az attikai dialektus nyelvtana, a görög dialektusok az olvasmányokból felépítve. Xenophon Anabasisának Maywald-féle olvk. II-ben található átalakított szövegű szakaszai, majd eredeti szövegben: II. 3., 5. III. 1. IV. 5., 7., 9. Bő tartalmi kivonatok s kurzive egyes fejezetek. Hadi régiségek. Memorabiliaból: 1., 4., 5., 6. II. 1., 2., 4. III. 6. IV. 8. Az egész mű tartalmi ismertetése. Sokrates egyénisége, kora, pöre, tanításmódja, etikája. Sophismus. Athéni törvénykezés. Sokrates a görög komédiában. A görög lira fejlődése, az elegia, iambos, epigramma, melos, choros főbb képviselőinek beható ismertetése. A latin és a modern (főkép a magyar költészetre való hatásuk). Nyelvileg is feldolgozva: Kallinos, Archilochos, Tyrtaios, Solon, Mimnermos, Theognis, Simonides; Anthol.-beli epigrammák. Sappho, Alkaios, Anakreon stb. költeményei. Népköltés, Skolionok, Metrika. Havonkint 1 írásbeli dolgozat.

5. Görögpótló irodalom. Heti 3 óra. Görög lyra, dráma. Aischylos. Sophokles.

6. Görögpótló rajz. Heti 2 óra. Edények, használati tárgyak, kagylók, állatok slb. rajzolása és festése. Fejek rajzolása természet után.

7. Német nyelv. Heti 3 óra. Olvasmányok és beszédgyakorlatok a földrajz. monda és történelem köréből. A német verstan elemei lirai és epikai költemények alapján. Nyelvtan: az egyszerű és összetett mondat. A tanitás legnagyobb részt közvetlen módszer alapján történt. Havonként 2 irásbeli dolgozat. Összesen 14.

8. Történelem. Heti 3 óra. A középkor története. Az újkor története a westfaleni békéig. Tört. olvasmányok a Mika-féle tört. olvasókönyvből. Szemléltetés diapositiv képek alapján.

9. Ásványtan—Kémia. Heti 3 óra. Az ásványok fizikai tulajdonságai. Kristálytan. Kémiai alaptörvények. A fontosabb nem fémes és fémes elemek, valamint vegyületeik. Kémiai analizis. Az organikus kémia, elemei. A fontosabb szerves vegyületek. Geológia. Őslénytan.

10. Mennyiségtan. Heti 4 óra. *a)* Algebra: Negativ és tört kitevőjű hatványmennyiségek. Számrendszerek. Másodfokúra visszavezethető felsőfokú egyenletek. Számtani és mértani haladvány. *b)* Mértan: A körbe és a kör köré szerkeszthető szabályos sokszögek. A kör kerülete és területe. A háromszögmértan gyakorlati alkalmazásokkal. Szögfüggvények grafikai ábrázolása. Óráról-órára házi feladatok és havonkint iskolai dolgozatok.

11. Torna. Heti 2 óra. Mint az V. osztályban.

12. Ének. Karének. Heti 1 óra.

VII. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Egyháztörténelem. Az egyház alapítása, csodás terjeszkedése, befolyása a társadalmi kialakulásokra az egyes korszakokban.

Gör. kath. vallástan. Heti 3 óra.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Evang ker. hit- és erkölcstan.

Ref. vallástan. Heti 2 óra. A magyar protestantizmus története.

Unit. vallástan. Heti 2 óra.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. Az egyes bibliai könyvek. Újévi imák. Bevezetés a bibliába.

2. Magyar nyelv. Heti 3 óra. A magyar nemzeti

irodalom története a legrégibb időktől Kisfaludy Károly fellépéséig.

Beöthy Zsolt tankönyvének szemelvényein kivül olvasmányok: Balassa Bálint költeményei; Obsidio Sigethiana; Török áfium; Gyöngyösi: Az ki régen... (Zrinyi Ilona leírása); Murányi Vénus; Kuruckori versek; Te vagy a legény; Faludi Ferenc: Téli éjszakák, Dardanus; Mikes levelei; Gvadányi: Peleskei Nótáriusa; Fazekas: Ludas Matyi; Kazinczy leveleiből; Kármán: Fanni, A nemzet csinosodásáról. — Magánolvasmányok: Kazinczy: Pályám emlékezete; Csokonai Dorottyája; Kölcsey szónoklataiból; Katona Bánk bánja. — Értekezések; fejtegetések olvasása.

Írásbeli dolgozatok: 1. Középkori műveltségünk. 2. Pázmány és Zrinyi prózája (iskolai). 3. Kuruc versek olvasásakor. 4. Szabad tárgyú dolgozat Mikes levelei alapján. 5. A fölujulás korabeli költői iskolák érdeme. 6. Csokonai Dorottyájának méltatása. 7. Beszámoló egy olvasmányomról. 8. Kölcsey irodalmi jelentősége (iskolai).

3. Latin nyelv. Heti 5 óra. Olvasmány: Sallustius: De bello Cat. szemelvényesen. Cicero: In Catilinam. I. egészen. Virgilius: Aen. VI. éneke egészen. A VIII. és XII. én. szemelvényesen. Kurziv olvasás. Alaktani és mondattani szabályok ismétlése. A régiségtani ismeretek összefoglalása. Kéthetenkint egy iskolai irásbeli dolgozat, a végzett olvasmányokkal kapcsolatban, felváltva latinból magyarra és magy.-ból latinra. Összesen 14.

4. Görög nyelv. Heti 5 óra. Homeros, a homerosi kérdés. Az epikus költés. A teljes Odyssea (ed. Teubner) olvasása. Herodotos élete, munkája, Ford.: A kézikönyvből szemelvények. Új ion nyelvjárás. Homerosi régiségek. Havonként 1 irásbeli.

5. Görögpótló magyar irodalom. Heti 3 óra. Thukydides peloponnesosi háborúja szemelvényesen, Perikles alakjának kidomborításával. Demosthenesnek „A koszorúról“ mondott beszéde. Demosthenes élete és államférfiúi működése. A görög ékesszólás története. Olvasmányok ma-

gyar történetírók és szónokok műveiből, a tankönyv szemelvényein kívül is.

6. Görögpótló rajz. Heti 2 óra. Edények, használati tárgyak, kagylók, állatok stb. rajzolása és festése. Fejek rajzolása természet után.

7. Német nyelv. Heti 3 óra. A német irodalomtörténetből a következő részletek: A német irodalom korszakai. Az indogermán nyelvek. Ulfilas gót bibliafordítása. A hős mondák. A német irodalom első virágzása. A reformáció korszaka. A második virágzás korszaka: Klopstock, Wieland és Lessing. Olvasmányul szemelvények a felsorolt irodalmi korszak termékeiből és Schiller: Wilhelm Tell. Nyelvtani ismétlések és összefoglalások. Fordítások magyarból. Havonkint egy irásbeli dolgozat. Összesen 9.

8. Történelem. Heti 3 óra. Az újkor története a westfaleni békétől 1908-ig. A civilizált népek politikai földrajza és gyarmatosítása. Tört. olvasmányok a Mika-féle tört. olv. könyvből.

9. Természettan. Heti 4 óra. Mechanika. Hangtan. Fénytan.

10. Mennyiségtan. Heti 3 óra. Számtani és mértani haladvány. Végtelen mértani haladvány. A mértani haladványok alkalmazásai (kamatos kamatszámítás stb.). Másodfokú egyenlet; másodfokú függvény. Az analitikai geometria elemei. A térmértan elemei. Házi feladatok óráról-órára és iskolai dolgozatok havonkint.

11. Torna. Hetenkint 2 óra. Katonai rendgyakorlatok, mint az V. osztályban. A kettős rendekben való összes alakváltozások. Távolabb fekvő pont irányában való menetelés ez irány pontos megtartásával. Tornagyakorlatok: Mint az V. osztályban. Szabadgyakorlatok: Összetett négyütemes és egyszerű nyolcütemes szabadgyakorlatok kézi szerekkel is (vasbot, súlyzó, buzogány), $^1/_4$ és $^1/_2$ fordulatokkal, a sorok ellentétesen is végzik a gyakorlatokat. Szergyakorlatok: I., II. és III. fokú gyakorlatok nyújtón, korláton, lovon, gyürühintán, létrafalon, rácson, lebegő gerendán, mászókötélen,

magas-, távol- és mélyugrás. Súlyemelés, súlydobás, gerelyvetés és diszkoszdobás.

12. Egészségtan. Heti 2 óra. A ház és környékének tisztántartása.

13. Ének. Heti 1 óra. Összhangzattan: Hangkörök és azok mozgásai. Hármashangzat. A dur hangsor I., IV. és V. fokainak összefüzése. A dur és a moll hangsor hármashangzatainak összefüzése. Hármashangzatok megfordításai. A dominans hetedhangzat és megfordításai. A hármashangzatok, a dominans hetedhangzat és ezek megfordításainak használata. A mellékhetedhangzatok. Klasszikus zeneművek főleg choralok elemzése.

VIII. osztály. 1. Róm. kath. vallástan. Heti 2 óra. Apologetika. Isten léte. Az atheizmus fajai. Az emberi lélek. A vallás. A kinyilatkoztatás. A kereszténység. Az egyház.

Ev. vallástan. Heti 2 óra. Tárgy u. az mint a VII. o.-ban.

Ref. vallástan. Heti 2 óra. A magyar protestantizmus története.

Izr. vallástan. Heti 2 óra. Tüzetes vallás és erkölcstan. A zsoltárkönyv tárgyalása a héber szöveg nyomán.

2. Magyar nyelv. Heti 3 óra. A magyar irodalom történetének ismertetése olvasmányok alapján. Kisfaludy Károly föllépésétől mai napig.

Írásbeli dolgozatok: 1. Mennyiben készítette elő az irodalom Széchenyi föllépését? 2. Kisfaludy vigjátékai. 3. Vörösmarty egyik drámájának ismertetése levél alakjában. 4. Népies alakok a Falu Jegyzőjében. 5. Jósika valamelyik regényének történeti hűségét vizsgáljuk meg. 6. Kemény Zs. valamelyik regényalakja. Vagy: Petőfi és Arany Bolond Istókja. 7. Tompa és Arany alakja levélváltásuk alapján. Vagy: Petőfi természetérzése. 8. Crispus alakja a Világ Urában.

Kötelező házi olvasmányok: Kisfaludy K.: Kérők. Csalódások. Pártütők. Tihamér. Tollagi Jónás. Iréne. Eprészleány. Az álmatlan király. — Gaal: Peleskei nótárius. — Széchenyi: Hitel. Beöthy Zs.: Széchenyi és a magyar költészet. Kemény Zs.: Széchenyi. — Vörösmarty: Cserhalom. Eger. Két szomszédvár. Marót bán. Csongor és Tünde. — Czuczor G.:

Botond. — Bajza: Regényirók. — Katona J.: Bánk bán. — Teleky L.: Kegyenc. — Jósika M.: Abafi. — Eötvös J. b.: Magyarország 1514-ben. — Kemény Zs.: Rajongók. Eszmék a regény és dráma körül. — Petőfi: János vitéz. Apostol. Bolond Istók. Helység kalapácsa. — Tompa: Szuhaj M. Zokol. Ikarus. Szécsi Mária. Az ördögszekérről. A halász és aranyhal. A karcsai templom. Az ünneprontók. Hajnalka. — Arany J.: Toldi-trilogia. Buda halála. Bolond Istók. Murány ostroma. Katalin. Balladák. Kisebb költ. — Szigligeti: Világ Ura. Líliomfi. Rózsa. Fenn az ernyő, nincsen kas. Lelenc. Csikós. — Jókai M.: Új földesúr. Magyar nábob. Kárpáthy Zoltán. Egy tört és egy mesés tárgyú elbeszélés. — Madách: Az Ember Tragédiája.

2. Latin nyelv. Heti 4 óra. Horatius: Carm. I. 1., 2., 3., 4., 6., 7., 10., 14., 20., 22., 31., 34. II. 18. III. 13., 21., 24., 30. IV. 7. Epod. 1., 7. Sat. I. 1., 9. Epist. I. 2., 3., 4. II. 3. (Ars poetica) bő szemelvényekben. Tacitus: Annales I. 1—30. Az olvasott írók életrajza s műveik méltatása. Az irodalomtörténeti ismeretek kiegészítése s összefoglalása. Verstani alapismeretek. Két hetenkint iskolai írásbeli dolgozatok; számuk 12.

3. Görög nyelv. Heti 4 óra. Homeros Iliasa szemelvényekben. Sophokles: Antigone. Platon: Kriton. Gör. irodalom fejlődése. Havonta dolgozatírás. Összesen 8.

4. Görögpótló magyar irodalom. Heti 2 óra. Platon dialogusai (Apologia. Kriton. Politeia.) Aristoteles nikomachosi ethikája. — A gör. művészet törté ete.

5. Görögpótló rajz. Heti 2 óra. Edények, növények, pillangók, kitömött állatok rajzolása és festése. Csendéletszerű összeállítások festése.

6. Német nyelv. Heti 3 óra. Képek az újabbkori német irodalomtörténetből (Herder, Goethe, Schiller, Körner, Heine, Lenau, Grillparzer,) megfelelő szemelvényekkel. Goethe: Hermann und Dorothea, Die Leiden des jungen Werthers. Havonként 1 írásbeli dolgozat. összesen 8.

7. Történelem. Heti 3 óra. A magyar nemzet oknyomozó történelme 1867-ig. Tört. olv. a Mika-féle tört. olv. könyvből. A Márki-féle szemléltető képek bemutatása. Kútfők.

8. Természettan. Heti 4 óra. Hőtan. Mágnességtan. Elektromosságtan. A kozmográfia elemei.

9. Mennyiségtan. Heti 2 óra. Határozatlan egyenletek. A kapcsolástan elemei. A binom magasabb hatványai. A valószinűség mérése. A gömbháromszögtan elemei. Összefoglaló ismétlés. Óráról órára házi feladatok. Iskolai dolgozatok havonkint.

10. Bölcsészet. Heti 3 óra. Lélektan és logika. Lélektani olvasmányok. Szemléltető és vetítő bemutatások.

11. Torna. Heti 2 óra. Mint a VII. osztályban.

12. Egészségtan. Heti 2 óra. A test egészségtana.

13. Ének. Heti 1 óra. Mint a VII. osztályban.

b) **A tankönyvekben** ez idén változás csak annyiban állott be, hogy a nm. V. K. M. által 6 évre engedélyezett Dent-féle „Geréb—Morvay: Latin nyelvkönyv" a használatból fokonkint kivonatik, helyébe a Fodor—Székely-féle Liber Sexti-t engedélyezte behozatalra a Tank. Főigazgató Úr. Az alkoholellenes mozgalom támogatására egyes olvasókönyvekben előforduló olvasmányokat fali képekkel és preparatumokkal is illusztráltuk. (Alkohol élvezete a kirándulásokon is tilos.)

A szemléltető oktatás előmozdítására az intézet egy Hora-féle diapozitiv és egy csillagalakú gömb-episkopikus vetítőgépet szerzett be, melynek segélyével nemcsak a leíró, hanem az elvont, nyelvi és ideális tudományoknál is vetítésekkel pótolta a könyvek hiányos illusztrációit. Erre a célra szolgált a több ezer darabból álló diapozitivgyűjtemény, a levelezőlapgyűjtemény és tudományosabb könyvek képei. A vetítés egyszerű villanyos kapcsolással a tantermekben is eszközölhető. Erre nézve külön órabeosztás alapján, majdnem minden szaktanár használta a gépet. — A nyelvi oktatás előmozdítására grammatikalis fali táblák és képek szolgáltak. A terminus technikusok egységesítése céljából az igazgató előterjesztésére a tanári testület a következő terminologiát fogadta el, melyet az 1914/15. tanévtől kezdve minden osztályban kifüggesztet:

I. Beszédrészek. Főnév: Substantivum, — Mellék-

név: Adiectivum, — Számnév: Numerale, — Tőszámnév: N. cardinale, — Sorszámnév: N. ordinale, — Osztó számnév, N. distributivum, — Szorzó számnév: Adverbium numerale, — Személyes névmás: Pronomen personale, — Visszaható nm.: P. reflexivum, — Birtokos nm.: P. possessivum, — Mutató nm.: P. demonstrativum, — Kérdő nm.: P. interrogativum, — Vonatkozó nm.: P. relativum, — Határozatlan nm.: P. indefinitum, — Határozó szó: Adverbium, — Névelő: Articulus, — Névutó: (Postpositio), — (Előljáró): Praepositio, — Kötőszó: Coniunctio, — Indulatszó: Interiectio — (Tárgyas) átható ige: Verbum transitivum, — (Tárgyatlan) át nem ható ige: V. intransitivum.

II. Mondatrészek. Alany: Subiectum, — Állítmány: Praedicatum, — Tárgy: Obiectum, — Határozó: Adiectum (adverbiale), *a)* helyhatározó: a. loci, *b)* időhatározó: a. temporis, *b)* körülményhatározó: a. circumstantiae — Jelző: Attributum, — Birtokos jelző: A. possessivum, — Értelmező: Appositio, — Állítmány-kiegészítő: Subiectum praedicativum, Obiectum praedicativum, Attributum.

III. Declinatio. 1. A főnév írásbeli vagy szóbeli idézésénél említendő: *a)* A klasszikus nyelvekben a főnév singularis nominativusa, genitivusa és a fn. neme; pl. corpus, corporis, neutrum; σῶμα, σώματος, neutrum. *b)* A német nyelvben a főnév sing. nominativusa, genitivusa és a pluralis nominativusa; pl. der Vater, des Vaters, die Väter. 2. A melléknév írásbeli vagy szóbeli idézésénél említendő: *a)* A klasszikus nyelvekben a mnév singularis nominativusa minden nemben; az egyvégű mneveknél a sing. genitivusa is. *b)* A német nyelvben a puszta mnév.

IV. Az ige. Jelentő mód: Indicativus, — Felszólító mód: a Coniunctivus praesensei, Imperativus, — Feltételes mód: a Coniunctivus praeteritumai, — Jelen idő: Praesens imperfectum, — Történeti mult: Praeteritum imperfectum, — Mult idő: Praesens perfectum, Praeteritum perfectum, — Jövő idő: Futurum imperfectum, perfectum, — Főnévi igenév: Infinitivus imperfectus, perfectus, instans, — Melléknévi igenév: Participium imperfectum, perfectum, instans. — NB. Az ige írásbeli

vagy szóbeli idézésénél említendő: *a)* A latin nyelvben a praes. imperf. első személye, az infinitivus imperf., a praes. perf. első személye és a supinum; pl. laudo, laudare, laudavi, laudatum; *b)* a görög nyelvben csupán a praes. imperf. első személye; pl. παιδεύω; *c)* a német nyelvben az inf. imperf., a praet. imperf. első személye és a part. perf.; pl. loben, lobte, gelobt.

V. Syntaxis. A mondatok nemeinek és fajainak meg jelölésénél a magyar mondattanban tanult megnevezések az irányadók és kötelezők. — —

A földrajzi tanítás előmozdítása végett, de főleg Budapest és környéke ismereteinek előmozdításán 1 : 70000 katonai térképek függesztettek ki minden osztályban.

c) **A tanítás eredményéről** a Függelék idevonatkozó adatai adnak bővebb fölvilágosítást. A latin nyelvi oktatás eredménye most is egyes osztályokban a „Juventus" c. folyóirat ismertetése és tanulása által fokoztatott. A IV. osztály előadta a Captivit.

E tanévben foglalkozott a tanári testület *a)* a latin nyelv tanítás eredményének fokozása céljából kiadott min. rendelettel. A szaktanárok külön-külön jelentései alapján behatóan tárgyalta az ügyet. *b)* A magyar stilus tanításának újabb szempontjaival s azokat már is eredményesen fölhasználta. *c)* A romantikus íróknak a VII. osztályban való tárgyalásával meg is próbálkozott.

d) A rendes tanításon kívül Kerékgyártó Árpád és Telbisz György tanárok hetenkint délután természetrajzi gyakorlatokat tartottak, melyek előmozdítására külön tanterem, külön butorok és szerek állottak az ifjúság rendelkezésére. A filologiai oktatás erősbítésére Endrei Gerzson dr. kéthetenkint a filologiai körben a görög és római történet, művészet, költészetből tartott gyakorlatot a tanulókkal.

Az igazgató és a tantestület ez évben részint a tanulók szorgalmának és magaviseletének jutalmazása végett, részint szegénység miatt több tanulót ajánlt instruktorul. Így a III. oszt.-ból 2, a IV.-ből 3, az V.-ből 3, a VI.-ból 9, a VIII.-ból 10 tanulót. Összesen: 27 tanulót.

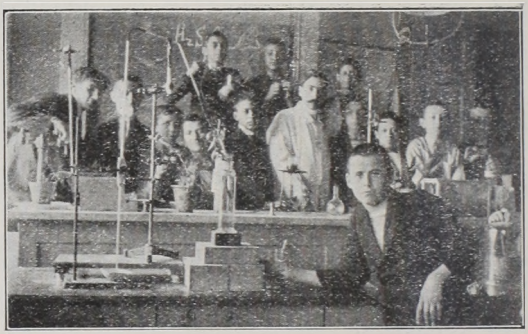

α) A tanárok tudományos tevékenysége az idén a következő volt:

Morvay Győző dr.: 1. Revideálta a Magyar Tud. Akadémia könykiadó vállalatában megjelent: „Koeppel: Byron" c. kötetet. — 2. Írta: „Byron Magyarországon" c. essayjet a Magy. Tud. Akad. könyvkiadó bizottságának megbízásából. — 3. „Giordano Bruno" kritika. (Magy. Középiskola). — 4. „Böhm Károly élete és művei". Ism. (Magy. Középiskola.) — 5. „Magyar Shakespeare-Tár". Ism. (Magy. Középiskola.) — 6. „Shakespeare-fordítás" (A makrancos hölgy, Windsori víg asszonyok, Hamlet) kritikája. (Magy. Középiskola.) — 7. „Pécsi Simon szombatos imakönyve". IMIT. Ism. (Magy. Középiskola.) — 8. „Hogarth és Madách". (Irodalomtört.)

Alszeghy Zsolt dr.: Önállóan megjelent: 1. Tóth Kálmán drámaköltészete. Bpest 1913. — 2. A gyöngyösi toldalék. Gyöngyös, 1914. — 3. Illei János „Tornyos Péter"-e. (R. M. Kt. XXXIII,) — 4. Csiksomlyói iskoladrámák. (R. M. Kt. XXXII.) — 5. Magyar drámai emlékek a középkortól Bessenyeiig. (Kisfaludy Társaság Nemzeti Könyvtára IX. k.) — 6. Petőfi és az ötvenes évek lyrája. Bpest, 1914. — 7. Katona Lajos (Magyar Kultura, 1914.) — Továbbá cikkek és ismertetések az Egyetemes Philologiai Közlönyben és az Irodalomtörténeti Közleményekben.

Ágner Lajos dr.: Ismertetéseket, apróbb cikkeket írt az Irodalomtörténetbe, Magyar Paedagogiába; a Révai

Nagy Lexikonban írja a keletázsiai népekre vonatkozó cikkeket; a Madzsar Gusztáv szerkesztésében megjelenő Irodalmi Segédkönyvek közül írta a Kisfaludy víg elbeszélései c. füzetet, bevezetéssel és jegyzetekkel. A Révai kiadásában megjelenő Olcsó Jókai c. vállalat március 15-i füzetét bevezetéssel és jegyzetekkel látta el.

Edelstein Bertalan dr.: Szerkeszti a „Budai izr. hitközség Értesítőjét". Cikkeket írt az „Egyenlőség" című felekezeti hetilapba és a „Magyar Izrael"-be.

Endrei Gerzson dr.: Középfokú oktatásunk hiányai. Uj Élet 1913. évf. — Hoffnungen u. Wünsche auf dem Gebiete des ungarischen Mittelschulwesens. Lehrproben und Lehrgänge 1913. évf. 4. f. — Adalékok a gyermek nyelvének fejlődéséhez. A Gyermek 1913. évf. — Szabadabb mozgás a német középiskolák legfelső osztályaiban O. K. T. K. 1913—14. évf. — „A tanárság helyzete." Az Ujság.

Huber Árpád: „A kántorképzésről" Kath. egyházi zeneközlöny 1913. évf. — Előadások: Szent Alajos egyesületben és lyceumi előadás: Wagner Richárdról. Az Orsz. Zenedében: A középiskolai énektanításról. Cserkésztiszti értekezleten: A térképről.

Kerékgyártó Árpád: Cikkeket és könyvbírálatokat írt a Magyar Középiskolába. Kogutovicz Károly dr. és Mátrai Rudolffal együtt szerkeszti a „Kárpátoktól—Adriáig" című vállalatot. Megirta annak 1. füzetét. „Budapest." A Magyar Földrajzi Intézet kiadása. 1914. — Előadásokat tartott a Központi kath. körben (Utazásom Fiumétól Tangerig), a Budai Kath. Körben (Mór emlékek Spanyolországban), az Istenhegyi Lyceumban (Magas hegyek növényvilága; A mórok a Földközi tenger körül), az Urak Kongregációjában (Lourdes és csodái), az Orsz. Kath. Leány Szövetségben (Nápolytól a Vesuv kráteréig), a III. ker. főgimn. lyceumában (A francia Észak-Afrika, Bepillantás a Pyreneusokba), a Központi Kath. Legényegyesületben (Alhambra), a Budai Ker. Szociálista Tanfolyamon (Az emberiség legnagyobb ellenségei: alkoholizmus, tüdővész) és a Kath. Munkásnők VIII. ker. Otthonában (Lourdes).

Makoldy Viktor cikkeket írt az Országos Középiskolai Tanáregyesületi Közlönybe, Szakoktatásba és napilapokba.

Máté Lajos dr. szerkesztette a „Gyorsírászati Lapok"-at, megbírálta Sós Dóra levelező gyorsírási tankönyvét; a Szabad Lyceum óbudai telepén felolvasást tartott az utolsó ítéletről, szabad előadást a kuruc-világ költészetéről, a Katholikus Tisztviselőnők és Női Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Szövetségének házi estélyén az írás és gyorsírás eredetéről s fejlődéstörténetéről, hasznáról és alkalmazásairól, a kiskúnfélegyházi városi kath. főgimnáziumban a munkásgimnázium kulturális és szociális hivatásáról, tantervéről és működési irányairól.

Mátrai Vilmos: a „Művészház" alapító tagja. Festményeit és rézkarcait kiállította a Nemzeti Szalon és a Műcsarnok tárlatain. „Régi és új Budapest" címen kiadta 12 lapból álló rézkarcsorozatát.

Sajó Sándor cikkeket, tudosításokat írt az Orsz. Középiskolai Tanáregyesületi Közlönybe, költeményeket a Diáknaptárba, a Budapesti Hirlapba, Az Érdekes Ujságba és más lapokba. Ódát szavalt az Országos Középiskolai Tanáregyesület Eötvös-ünnepén; költeményekkel szerepelt az ipolysági főgimnázium hangversenyén, a budapesti III. ker. polgári kör egyik estéjén és az Erzsébet-Népakadémia márciusi ünnepén.

Simon S. Miklós könyvismertetéseket írt a Magy. Középiskolába. Március 15 én beszédet mondott az intézet önképzőkörének ünnepén.

β) Az intézeten kívül más tanintézetben tanított Párdányi Emil dr. mint iskolaorvos és egészségtanár a budapesti IV. ker. közs. főreáliskolában. — Egyes tanárok a Munkásgimnáziumban tanítottak.

γ) A tanárok az 1912/13. tanévi nagy szünidőben saját költségükön a következő tanulmányutakon voltak:

Morvay Győző dr. Byron tanulmányok céljából járt Angliában, Londonban, Harrow-on-the-Hillben és Etonban. Paedagogiai tanulmányok céljából járt Brüsszelben, Gentben, Párisban, Basel és Zürichben.

Alszeghy Zsolt dr. Velencét, Milanót, Genfet művészettörténeti célból kereste fel, Párisban pedig drámatörténeti kutatásokat végzett.

Kerékgyártó Árpád földrajzi és természetrajzi tanulmányokat végzett a Pyreneusokban, részben Párisban és Londonban, beutazta ezenkivül Belgiumot.

Kiss Ernő. Utazott Ausztria, Velence, Stockholm, Németországban tornatanitás és sporttanulmányok végett.

Makoldy Viktor felkereste a következő helyeket: rajnai út Bingentől Koblenzig, Köln, Amsterdam, Rotterdam, Hága, Scheveningen, Brüsszel, Gent, Bruge, Eastbourne, London, Brighton, Isle of Wight, Páris. Cél: müvészeti és művészettörténeti, Angliában nyelvtanulmány.

Marks Lipót járt Svájcban (Zürich, Luzern, Bern, Genf), tanulmányozta az Alpok geológiáját. Milanóban járt művészettörténeti tanulmány céljából.

Mátrai Vilmos Bécsben, Münchenben és Velencében a képzőművészeti múzeumokat tekintette meg.

Olgyai Bertalan művészettörténeti tanulmányokat végzett Londonban és Oxfordban.

Telbisz György Adriai tenger partvidékén járt természetrajzi tanulmányok végett.

Tichy Gyula Venezia, Firenze, Róma, Napoliban járt művészettörténeti célból.

Tompa Béla dr. járt Velencében, Padovában művészettörténeti és nyelvészeti tanulmányok céljából.

δ) A tanárok közéleti munkássága. Anyagi és erkölcsi támogatást jelent ez az önzetlen munka, mely tudományos, társadalmi és más közéleti intézményeinken iparkodik lendíteni. Így a tanárság nemcsak szellemi erejével, hanem igen szerény fizetéséből, még anyagilag is hozzájárul a magyar kulturális és szociális élet föllendítéséhez. Tagsági díjak címén legalább is 800—900 koronát áldozott. Az egyesületek, amelyeket támogattak a következők: Alföldi Magyar Közművelődési Egyesület (2), Balneologiai egyesület (1), Belvárosi orvostársaság (1), Besztercebányai Madách-Társaság (1), Budai Kath. Kör (4), Budapesti orvos klub (1), Budapesti orvosok

szövetsége (1), Budapesti gyakorló orvosok segélyegyesülete (1), Budapesti Rabsegélyző Egyesület (1), Budapesti Kath. Kör (1), Budapesti Tanári Kör (12), Budapesti Kath. Tanári Kör (6), Délmagyarországi Kulturegyesület (1), Fehér szinház egyesület (2), Ferencvárosi Torna Club (1), Gazdasági ismereteket terjesztő egyesület (1), Gyakorló Főgimnázium Egyesület (1), Irodalomtörténeti Társaság (5), Kath. Legény egyesület (1), Kath. Sajtó egyesület (3), Kath. Tanáregyesület (6), Kath. Tan. Egyl. budapesti köre (6), Kath. Tanoncvédőegyesület (1), Keresk. isk. tanárok egyesülete (1), Közkórházi Orvos-Társaság (1), II. ker. Társaskör (1), III. ker. Egy. Polg. Kör (1), VI. és VII. ker. óvódaegyesület (2), Magyar Nyelvtud. Társaság (2), Magyar orvosok könyvkiadó társ. (1), Magyar Néprajzi Társaság (1), Magyar Paed. Társ. (4), Magy. Tört. Társaság (2), Math. és Phys. Társulat (1), „Művészház" műv. Egyesület (1), Kath. Népszövetség (4), Orvosok orsz. segélyegylete (1), Orsz. Kath. Szövetség (2), Országos Középisk. Tanáregyesület (12), Orsz. Kertészeti Egyesület (1), Orsz. Képzőművészeti Társulat (2), Orsz. Közegészségügyi Egyesület (1), Orsz. Lövészbizottság (1), Orsz. Magyar Gyorsíróegyesület (1), Orsz. Patronázs Egyesület (1), Orsz. Rabbiegyesület (1), „Pannonia" Evezős Egylet (4), Pesti Kath. Kör (1), Philológiai Társaság (4), Sevecz Achim jótékonysági egyesület (1), Szakiskolai Tanárok Orsz. Egyesülete (1), Szent Alajos egyesület (1), Szent István-Társulat (4), Urak Mária Kongregációja (4), Természettudományi Társaság (2).

Az intézet maga is részint előfizetés, részint tagsági díj címén segíti a következő tudományos egyesületeket: Erdélyi Múzeumegyesület. 2. Földrajzi Társaság. 3. Földtani Társaság. 4. Irodalomtörténeti Társaság. 5. Iparművészeti Társaság. 6. Kath. Tanáregyesület. 7. Képzőművészeti Társulat. 8. Magy. Nyelvtud. Társaság. 9. Magyar Néprajzi Társaság. 10. Magy. Paedagogiai Társaság. 11. Magyar Társadalomtudományi Társ. 12. Magy. Tud. Akadémia. 13. Magy. Tört. Társulat. 14. Országos Képzőművészeti Társulat. 15. Orsz. Középiskolai Tanáregyesület. 16. Philologiai Társaság. 17. Statisztikai Hivatal. 18. Szent István-Társaság. 19. Társadalomtud. Tár-

saság. 20. Tanszermúzeum. 21. Természettudományi Társaság.

ε) Hivatalos megbízatásban részesült: 1. az igazgató, kit még az 1912/13. tanévben a székelyudvarhelyi r. kath. főgimnázium és az áll. főreáliskolához mint érettségi elnököt küldöttek ki, ugyancsak ilyen minőségben küldetett ki 1913/4. tanévben a nagykikindai áll. főgimnáziumhoz. A tank. kir. Főigazgató Úr Ő Mélt. megbízásából képviselte a tankerületet a tétényi ifjúsági lövőversenyen. 2. Máté Lajos dr. rendes tanárt a nm. V. K. M. az 1912/13. iskolai év végén a székelyudvarhelyi ref. főgimnázium érettségi vizsgálatára s az 1913/14. isk. év végén a karcagi ref. főgimnázium érettségi vizsgálatára kormányképviselőül küldte ki; az Orsz. Magyar Gyorsíró Egyesület elnökségének megbízásából elnökölt az újpesti Hervay-féle gyors- és gépíró iskola március 8-i vizsgálatán. 3. Sajó Sándor tanár érettségi min. biztosi minőségben a soproni róm. kath. főgimnáziumhoz küldetett ki. 4. Párdányi Emil dr. a győri tornaoktatást vizsgálta felül.

η) Az igazgató és az iskolaorvos a nm. V. K. M. rendelete alapján egyes tanulókat otthonukban is meglátogatta. Ellenőrizte a Császárfürdő uszodájában szórakozó tanulókat, részt vett a nagytétényi ifjúsági lövőversenyeken. Ellátogatott az önképző-, filológiai-, zene- és tornakör üléseire, az operai, népoperai, nemzeti szinházi ifj. előadásokra, továbbá az ifjúság külön tornázásához, szánkázáshoz, cserkészéshez, footballozáshoz és jégpályára. Ellenőrizte a katonai kiképzést.

e) Ebben a tanévben az intézetben háromszor volt **érettségi vizsga:** 1. Szeptember 4., 5. 6. írásbeli, szept. 11—19. szóbeli. 2. December 4., 5., 6. írásbeli, dec. 11—14. szóbeli. E két vizsgálaton Erődi Béla dr. tankerületi főigazgató úr Ő Mélt. elnökölt. Ugyanő decemberben személyesen győződött meg az írásbeli munkásság szabályos lefolyásáról. 3. Május 18., 19., 20-án írásbeli, junius 2—6. volt a szóbeli éretts. vizsgálat, melyen Wagner Alajos dr. főigazgató elnökölt, aki május 18-án személyesen győződött meg az írásbeli munkásság lefolyásáról.

A szeptemberi írásbeli vizsgálaton a következő tételek adattak a jelölteknek:

α) szeptember 4-én mennyiségtanból.

Tétel: 1. Valaki 100.000 koronát hagyományoz azon célból, hogy a felnövekedett összegből majd árvaházat építsenek és tartsanak fön 80 árva számára. A tőkét 5%-os kamatláb mellett helyezik el. Mikor történhetik az árvaház építése és megnyitása, ha a tervezet szerint az építési és felszerelési költség 35.000 K-ba, az árvaház személyzete évenkint 10.260 koronába és egy-egy árva eltartása 500 koronába kerül?

2. Valamely egyenes hengerben, melynek alapsugara 10 dm. és magassága 32 dm. 7864 l. víz van. Mekkora a sugara azon gömbnek, amelynek 12 dm.-nyire kell a vízben elmerülnie, hogy a víz teljesen kitöltse a hengert?

β) szeptember 5-én a magyar nyelv és irodalomból.

Tétel: Arany János epikája.

γ) szeptember 6-án a latin nyelv és irodalomból.

Tétel: Verg. Aen. IX. 107—131.

A decemberi vizsgálat tételei:

α) december 4-én a magyar nyelv és irodalomból:

Tétel: „Legjobb történeti tragédiánk."

β) december 5-én a latin nyelv és irodalomból:

Tétel: Cato beszéde Sallustius Catilinájából.

γ) december hó 6-án a mennyiségtanból:

Tétel: 1. Mennyit kell fizetnem, hogy félévenkint 1000 korona járadékot húzhassak 15 éven át, ha az utólagos 6%-nyi kamat félévenkint csatoltatik a tőkéhez és az első részlet a befizetés után egy félév mulva esedékes?

2. Valamely háromszög c oldala 25 cm., a rajta fekvő szögek $\alpha = 43^0\,0'30''$, $\beta = 72^0\,23'40''$. A háromszöget c oldala körül megforgatjuk; határozzuk meg a forgási test térfogatát.

A júniusi írásbeli érettségi vizsga tételei:

α) Május 18-án a magyar nyelv és irodalomból:

Tétel: A népnemzeti irány triászának lirája.

β) Május 19-én a latin nyelv és irodalomból:

Tétel: Verg. IX. 176—200.

γ) Május 20-án a mennyiségtanból:

Tétel: 1. Valaki 8 év múlva kezdődő 15 éven át tartó 2000 K-ás előleges évi járadékot élvezhetne. E helyett azonban 20 éven át oly előleges félévi járadékot szeretne kapni, mely már 3 év múlva válik először esedékessé. Mekkora az új járadék, ha az utólagos kamatláb 4% és a járadékélvezésig éves tőkésítést számítunk?

2. Két helységet, *A*-t és *B*-t, melyeket hegy választ el egymástól, egyenes alagúttal kell összekötni. Valamely *C* pontból, amelyből mind a két helység látható, *A* 5·43 km.-nyi, *B* 4·32 km.-nyi távolságra van. A két irányvonallal bezárt szög 58°40′. Ha az alagút fúrását *A*-nál kezdjük, mekkora szöget kell *CA*-val alkotnia, hogy éppen *B*-be vezessen és mekkora az *AB* távolság?

f) **Az egészségi állapotról** Párdányi Emil dr. iskolaorvos következő jelentést terjesztette be.

1. Az egészségtan tanítása és a vele kapcsolatos egészségtani kirándulások: Az egészségtant az első félévben a VIII., a második félévben a VII. osztály tanulói hallgatták és pedig teljes számban, mert az igazgatóság az egészségtan hallgatását a tanulókra kötelezővé tette és ellenőrizte. A VIII. osztályban 31, a VII. osztályban 26 volt a hallgatók száma. A tanítás heti 2 órában történt. Kézikönyvül a Fodor—Gerlóczy-féle Egészségtan szolgált. Az ifjúság mindkét félévben örömmel és kedvvel tanulta az egészségtant aminek bizonyítéka, hogy a tanulók nagy része eredménnyel vizsgázott le.

Bár idén a minisztérium iskolánkban az iskolaorvosi ténykedést redukálta, s így az iskolaorvos minden délelőtt csak 2 órát volt az intézetben, mégis volt alkalma a tanárokat gyengélkedésök esetén helyettesíteni s ez alkalmat mindig arra használta fel, hogy a tanulók egészségtani ismereteit gyarapítsa. Az osztályok értelmi nivójának megfelelően a tisztaságról, a ruházatról, lakásról, fertőző betegségekről, első segítségnyujtásról stb. tartott előadást.

Az egészségtani ismeretek gyakorlati gyarapítása szempontjából egészségtani kirándulások is voltak, nevezetesen

megnézték a budapesti Önkéntes Mentőegyesületet, a Központi Tejcsarnokot és az Erzsébet királyné tüdőbeteg szanatóriumot. A kirándulások a tanulókra nézve kötelezők voltak.

2. Az iskolaépület higiénája: Az iskolaépület, mely sajnos már 10-ik éve szolgált intézetünk otthonául, semmiképen sem felel meg egy modern iskola követelményeinek. Miután bérháznak épült s csak utólag alakíttatott át iskolává, — már amennyire lehetett, — ez igen természetes. Már a környéke sem megfelelő, amennyiben északról a cementgyár pora, keletről a gőzmalom füstje rontja a levegőt. Nagysága sem megfelelő. Lépcsőháza szűk s alig képes az iskolai forgalmat lebonyolítani. A folyosók keskenyek és nyitottak, ami igen káros, mert tanár és tanuló egyaránt a meleg tanteremből közvetlenül a szabad levegőre kerül minden átmenet nélkül s innen magyarázható, hogy mind a tanulók, mind tanárok a téli időszakban feltünően sokan és gyakran szenvednek torokbántalmakban. Esős időben pedig egyáltalában nem használhatók, aminek következtében a tanuló ifjúság az óraközökben vagy a tanteremben reked, vagy pedig a lépcsőkre szorul.

A tantermek, miután lakószobákból alakították át, nem mindig megfelelőek. Sok a kis tanterem. A tantermek alacsonyak. Padlójuk puha fa, dustlessel bevonva. Az utcai termek, mióta az iskolával szemben levő négyemeletes bér-

ház felépült, október—május hónapokban, de borus időben nyáron is oly sötétek, hogy a tanítás egész ideje alatt mesterséges világítás mellett kénytelenek lenni a tanulók, ami nemcsak a szemekre igen ártalmas, de káros befolyással van a tanulók egészségére azért is, mert a mesterséges világításul használt gáz a termek alacsonysága és kicsinysége miatt különben is rossz levegőt még inkább rontja.

A fütés helybeli s Meidinger kályhákkal történik. A fütés ellenőrzése szempontjából, minden osztályban az ezzel megbizott tanuló 8, 10 és 12 órakor megfigyeli a tanterem hőmérsékét s arról minden nap jelentést tesz az iskolaorvosnak, ki szükség esetén a megfelelő intézkedéseket megteszi.

A szellőztetés kérdése gyakran igen nehezen oldható meg. Minden teremben van ugyan szellőztető, de még a nagy termekben is csak egy ablak van felszerelve s óra alatt

ez sem használható, mert a tantermek keskenysége és zsufoltsága miatt közvetlenül az ablak alatt ülnek egyes tanulók. Miután esős időben a folyosóra sem tudnak kimenni a tanulók, az óraközt ajtó és ablaknyitás sem vihető ki mindig tökéletesen. Innen van, hogy a téli hónapokban a termek szénsav tartalma főleg a déli órákban a megengedett 1 %-nál mindig nagyobb.

A tornaterem alacsony és keskeny. A széles ablakközök miatt sötét. Padlózata puhafa dustlessel bevonva s így a tanulók könnyen elcsúsznak. Szellőztetése és fütése ki nem elégítő. Nincs külön tornaszertár és mosdóhelyiség. Öltözője, árnyékszékből átalakítva és fala a II. emeletig a hegyi földre támaszkodva, hideg és nedves.

A iskola udvara maga kicsiny, de szép időben pótolja ház kisméretű kertje, ahol a tanulók az óraközöket és az esetleges szabad órákat eltölthetik. Jó időben a tornaórák és a katonai gyakorlatok is a kertben tartatnak meg. A kert felsőrészén tenniszpálya is van, mely télen jégpályává alakítható át.

Orvosi szoba jó, nagysága és felszerelése megfelelő.

Valóban égetően szükséges, hogy az intézet új és a modern kor igényeinek megfelelő épületet kapjon. A főváros már 2 év óta fel is ajánlott ingyen telket, de a magas minisztérium még mindig késik az építkezés megkezdésével.

3. A tanulók egészségi állapota: Torna alól teljesen 14 tanuló volt felmentve, ami 3·5%-nak felel meg, s így az országos átlagnak megfelel. A teljes tornamentesség okai voltak 4 esetben szervi szívbaj, 3 esetben sántaság s 1—1 esetben genyes közép füllob, igen nagyfokú vérszegénység, csontszu, rosszul gyógyult alkartörés, lágyéksérv, bordahiány és tüdöcsúcshurut.

Csak szertorna alól 7 tanuló volt felmentve, egyes szerek alól pedig 2 tanuló.

Ideiglenes felmentést 29 tanuló kapott évközben.

Játékdélutánok szept., okt., ápr., máj., jun. hónapokban hetenként háromszor tartattak, a két I. és két II. osztály, a III., IV., V. és VI. osztály s VII. és VIII. osztály alkottak külön

csoportot. A játékdélutánokon való részvétel kötelező volt s felmentés csak szükség esetén az iskolaorvos ajánlatára adatott.

Az intézetnek van igen jól működő Testgyakorló Köre, melynek torna, athletikai-, úszó-, céllövő- és játékszakosztályai vannak. Van intézeti jégpályánk, hol tanulóink téli időben a tornaóra alatt s egyéb szabad idejökben is gyakorolhatják ezt az egészséges sportot. Más téli sportok (rodlizás, ski stb.) is gyakoroltatnak az intézet tanulóitól. A vívás elsajátítására is van alkalmuk az intézetben az erre jelentkezőknek.

Az intézet kirándulások vezetésében talán első helyen áll az országban. E kirándulások nemcsak a tanulók ismereteit gyarapítják, de igen jó hatással vannak testi fejlődésükre is. A nagy tanulmányi kirándulásra az iskolaorvos is elkiséri a tanulókat. Fejlődőben van a cserkész intézmény is.

Rajz alól 2 tanulót terjesztett fel felmentésre. Mindkét esetben szembaj volt a felmentés oka.

Trachomás tanuló a tanév elején és április hóban tartott szemvizsgálatok alkalmával az intézetbén 1 találtatott.

Hogy a tanulók egészségi állapotáról tiszta képet nyerjünk, minden egyes tanulóról „Törzslap"-ot vezet, melyen a nacionalen és egészséges befolyással levő tényezőkön (oltás, újra oltás, esetleges családi terheltség, nagyobb betegségek, lakásviszonyok stb.) kivül megtalálhatók a tanuló testfejlődését feltüntető mérési adatok (súly, magasság, mellkasméret, spirometria), a szervezet részéről mutatkozó esetleges rendellenességek, az ezek miatt szükségessé vált intézkedések, a tanuló évközi betegségei stb.

Az igy nyert értékes anyagból a következő adatokat közli:

Gyengébb látóképességü tanuló 64 volt az intézetben, tehát a tanulók 16·3%-a. Pontosabb képet a következő tábla nyújt.

Osztály	Összes tanulók	Szembajos	Rövidlátás	Messzilátás	Egyéb szembajok
I. A)	49	11	4	4	3
I. B)	45	7	3	1	3
II. A)	33	5	3	2	—
II. B)	32	4	2	—	2
III.	51	8	6	1	1
IV.	51	10	6	3	1
V.	33	2	2	—	—
VI.	40	8	4	2	2
VII.	27	3	3	—	—
VIII.	31	8	8	—	—
	391	64 = 16·3%	41 = 10·5%	13	12

A 64 eset közül 41-ben rövidlátás forgott fenn, ami az esetek 67%-ának, az összes tanulók 10·5%-ának felel meg.

Nagyothallásban 4 tanuló, beszédhibában 1 tanuló szenvedett. A gerincoszlop elferdítését 2 esetben tapasztalta. Sérve 3 tanulónak volt, szervi szívbaja 4 tanulónak.

Bár minden tanuló fogazatát megvizsgálja s minden alkalmat megragad, hogy őket a szájápolás fontosságáról meggyőzze, a tanulók legnagyobb részének rossz a fogazata.

A tanuló ifjúság általános egészségi állapota kielégitő. Néhány súlyosabb esetet nem tekintve, rendszerint kisebb bajok, mint meghűlés, torokfájás, gyomorrontás stb. voltak a mulasztások okai.

Fertőző betegség miatt mindössze 16 tanuló volt kitiltva, de ezek közül is csak 4 esetben volt intézetünk növendéke beteg (1%) és pedig 2 kanyaró, 1—1 vörheny. illetve roncsoló toroklob miatt. Tekintve, hogy a fővárosban egész télen át igen erős vörheny és kanyaró járvány uralkodott, az eredmény igen kedvezőnek mondható. Testvére betegsége miatt 12 tanuló voll kitiltva és pedig 3 esetben vörheny, 2 esetben roncsoló toroklob, 7 esetben kanyaró miatt.

Intézetünk falai között nagyobb baleset ez évben nem fordult elő. Annál súlyosabb baleset érte ifjúságunkat azon kivül. Trajter László I. A) osztályú tanuló, ki Békásmegyerről járt be intézetünkbe, 1914. március 29-én a mozgásban

lévő helyi érdekű vasútról a széltől lefujt kalapja után leugrott s a vonat kerekei darabokra tépték. Intézetünkből az igazgató, Ágner Lajos dr., Párdányi Lajos dr., Kerékgyártó Árpád, Kiss Ernő, Huber Árpád és Marks Lipót tanár vett részt kis tanítványunk temetésén s koszorút helyezett a ravatalra, hogy ezzel is dokumentálja tanítványunk iránt való szeretetünket. A gyászszertartást Tichy Gyula dr. hitoktató végezte. A koporsónál Bartos Ferenc I. A) oszt. tanuló és Kerékgyártó Árpád tanár, a sírnál Foerk Károly VIII. oszt. tan. búcsúztatta el a szerencsétlen iskolatársat, ill. tanítványt.

TRAJTER LÁSZLÓ
I. A) OSZT. T.

Az igazgató a május 2-án tartott konferencián az előfordult vasuti szerencsétlenség kapcsán, körkérdést intézett a vidéken lakó szülőkhöz, hogy mikép lehetne ily szerencsétlenséget és a rendetlenségeket elkerülni.

A szülők beérkezett megjegyzései a következők:

A szentendrei vonaton: Ritkán jár vonat, (csak óránkint). Helykeresés közben a vonatot elindítják s a tanulók kénytelenek felugrani, hogy le ne maradjanak. Hiányos a felügyelet, kevés a kocsi, kevés a kalauz: 10—12 kocsira jut egy. Külön kocsi kellene a tanulók számára, ahol felügyelet alatt lennének. A tanulókat ki kellene oktatni a felés leszállás módjára. A kocsik piszkosak s télen nincsenek rendesen fűtve. Óbudánál nincs fedett váróhely; a Darautcánál megállóhely kellene. A Császár-fürdőnél nehéz leszállani a Máv. tolatása miatt; a vonatot a feltéleles megállóhelynél elindítják, mielőtt mindenki leszállt volna. A Császárfürdőnél sincs fedett várakozó hely. A személyzet érzéketlen a gyermekekkel való bánásmód iránt. A tanulóknak korán kell hazulról elindulni és délután későn érkeznek haza. 12 és 2 óra között nincs vonat s így a tanulók ez idő alatt csavarognak.

Máv. esztergomi vonaton: Külön kocsi kellene felügyelettel. A vonat reggel nagyon korán indul és délután későn érkezik. Reggel 7 órai és délután 1 óra 30 perces vonat kellene. A tanulók a felnőttek között trágárságokat hallanak és gorombaságoknak vannak kitéve. A vonat megállása előtt lelökdösik a tanulókat. A váróterem a tanulók elől el van zárva s a vasuti alkalmazottak gorombáskodnak velök.

Igazgató minden évben kérte illetékes helyen ez állapotok szanálását, azonban e kérelmére sem válasz, sem orvoslás nem érkezett. Ezért igazgató az ügyet jegyzőkönyvi kivonat alakjában fölterjesztette a felsőbb tanhatósághoz. —

Az orvos minden nap 11 órakor, szükség esetén egyéb óraközökben is, rendelést tartott, amidőn oly szegény tanulóknak, kik eddig a nyilvános rendeléseket vették igénybe, díjtalan orvosi segítséget nyújtott, ami által sok mulasztásnak vettük elejét. Tilos volt a külön kórházi frequentia. Hasonlókép első segítségben részesítette az iskolában megsérülteket. Kisebb zuzódások, horzsolások, metszett sebek naponta előfordultak. A tanulók annyira megszokták már, hogy sérülésükkel az iskola orvoshoz folyamodjanak, hogy bár intézetünknek csak 400 tanulója van, a rendelések száma már május elején túlhaladta az 1000 esetet.

A már tavaly megalakított mentőőrséget rendszeresen kifejlesztettük. Az V—VIII. osztályokból 6 rendes és 1 pótmentő képeztetett ki, kik felváltva a hét minden napján teljesítettek szolgálatot és pedig 1 a kertben, illetve télen a korcsolyapályán, 1 az épületben és 2 az orvosi szobában. Ha a rendes mentő távol volt, a pótmentő helyettesítette. Ha az alsóbb osztályokban történt baleset, a megfelelő kijelölt osztály mentőjéhez fordult segítségért. A mentők szolgálat közben a vörös keresztes szalagot viselték, hogy minden tanuló könnyen felismerhesse őket és neki engedelmeskedjék.

A tanulók mulasztásáról rendes naplót vezetett. Minden tanuló az év elején 4 levelező-lapból álló könyvecskét kapott, hogy ha megbetegedése egy-két napnál tovább tart, a mulasztás okát bejelentse. Ennek elmulasztása esetén, vagy máskor,

ha a tanári kar valamely tagja szükségesnek látta, igazgatói felhatalmazással az illető tanulót lakásán meglátogatta. Ily módon az iskolakerülések, esetleges bizonyítvány hamisítások lehetőleg kikerülhetők.

Tanulóink testi és ruházati tisztaságára is ügyeltünk. A tisztaság még mindig nem kifogástalan, aminek oka egyrészt a szülők jó részének szegénysége, másrészt, hogy a főváros e kerületében kevés a modern, fürdőszobával felszerelt lakás. A sok figyelmeztetésnek azonban mégis volt hatása s a javulás kétségtelen.

g) **A rendkivüli munkásság** következő volt:

1. Gyorsírás. (1907.) Máté Lajos dr. szaktanár jelentése szerint: Az imént bevégződött iskolai évet megelőző nyári szünet folyamán a magyar gyorsírás ügye a külföldi szaktársak érdeklődését is fölkeltette. 1913. évi augusztus 7—21. napjain volt ugyanis a gyorsíró kiállítás és 6—15. napjain a VI. nemzetközi Gabelsberger-gyorsíró és a XI. nemzetközi s rendszerközi gyorsíró kongresszus, amelyeknek ülésezése közben, augusztus 10-én leplezték le Markovics Iván budapesti szobrát és aug. 15-én szegedi szobrát.

Országos, sőt nemzetközi érdeklődés tárgya volt gyorsírásunk ügye heteken át. Lapjaink minduntalan hoztak hireket és közöltek cikkeket a gyorsírásról, folyton foglalkoztak mozgalmainkkal, állandóan napirenden tartották a kérdést, amint ez illik is olyan ügyhöz, amely amellett, hogy a nyilvánosság szolgálatára van hivatva, tetemesen előmozdítja a forgalom gyorsabb lebonyolithatását és kiváló szolgálatokat tesz a tudomány művelése s terjesztése körül is.

Úgy látszik mind többen és többen tudják ezt a mi növendékeink közül is; ezt mutatja az a progressziv irányzat, amely a gyorsirást tanulók számát 7-ről 18-ra szöktette föl, majd 25-re s végül 35-re emelte. Minthogy volt közöttük 5 olyan tanitvány is (Sziklai Ferenc V., Dobi József, Simonyi Dezső, Szemere Pál és Szeniczei Lajos VI. o. t.), akik már 2 éven át foglalkoztak a gyorsírással, gyakorló tanfolyamot nyitott számukra.

Másodéves gyorsíróink alkották a haladók tanfolyamát,

név szerint: Bajusz Károly IV., Weiss Vilmos V. és Kaveczky Zoltán VI. o. t. (3.)

Ez idén kezdték a gyorsirás tanulását: Ascher Frigyes, Bauer Jenő, Bettelheim Jenő, Csomor Lajos, Fóthi Kálmán, Gyenes László, Hank József, Harmat László, Konorót József, Krajcs György, Máté Lajos, Meisels Andor, Reich Vilmos, Scheibler Ármin, Sipos László, Suba Lajos, Tandlich Tibor, Weisz Dezső III., Kóródy Gyula IV., Kovács Jenő, Mödlinger Gusztáv, Sícher József, Zellner Ferenc V., Bábel Andor, Kalmár Zoltán, Reisinger Gyula és Schön Miksa VI. osztálybeli tanulók (27).

A tanítás heti 4 órában folyt a Gabelsberger-Markovics rendszerű Markovics-Vikár-féle tankönyvek alapján. A legjobb előmenetelt tanúsították és intézeti ezüst érmet nyertek jutalmul: Sziklai Ferenc V. és Dobi József VI. o. t., az utóbbi a Gyakorló Gyorsírók Társasagának február 1-i versenyén dícséretet nyert. Bronzérmet kapott Suba Lajos III. o. t.

2. Természetrajzi munkásság. (1907.) I. Kirándulások: Ezeken történt a gyűjtés és részben a természet megfigyelése. A növényföldrajzról a IV. o. kötelező kirándulásán lesz szó. A gyűjtés céljaira 100 rovargyűjtő dobozt osztottunk ki kölcsön a tanulók között.

II. Gyakorlatok: *a)* IV. o. Növénytani gyakorlat. Vezető tanár: Kerékgyártó Árpád és Marks Lipót. Minden szerdán 12 1-ig és 3—4-ig. Az elvégzett anyag ugyanaz, mint tavaly. Élettani kísérleteket csak a táplálkozás köréből készítettünk, nagyobb számban, mint tavaly. A tanulók két csoportban dolgoztak. Két-két tanulónak volt közös felszerelése és mikroszkópja. Volt 26 alkalommal 52 óra.

Résztvevő tanulók: Bajusz Károly, Balázs Tihamér, Bilek Rezső, Eisler László, Emperger Lajos, Gattein Zoltán, Halmos György, Hanacsek Ottmár, Honig Andor, Kemény Ernő, Kiss István. Mérei László, Milbich József, Miletics György, Rónai Arross Tibor, Schwartz Ákos, Sipos Imre, Stern Aurél, Szőke Imre és Urbán Imre. Összesen 20.

Csekély kivétellel igen szorgalmasan dolgoztak. A legjobb metszeteket Gattein Zoltán készítette. Legnagyobb si-

kert az a kísérlet ért el, mely higanynyomás segítségével levegőt hajt a száron és leveleken keresztül.

b) V. o. Állattani gyakorlatok. Vezető tanár: Kerékgyártó Árpád és Marks Lipót. Minden szerdán 5—7-ig. Az elvégzett anyag ugyanaz, mint tavaly. Ponty helyett idén csukát boncoltunk. A Műegyetem Állattani Intézetétől nyert beágyazott patkány izomból a tanulók maguk metszettek a mikrotóm segítségével, a metszetet eosinnal festették és kanada balzsamban állandósították. Az anyagért Abonyi Sándor dr. adjunktus úrnak kell hálás köszönetet mondanom.

A tanulók két csoportban dolgoztak. Két tanulónak volt közös felszerelése és mikroszkópja. Volt 25 alkalommal 50 óra.

Résztvevő tanulók: Ábrahám Kálmán (csak az I. félévben), Alföldi Antal, Eisler László (csak a II. félévben), Georgi István, Horák János, Kurz Ferenc, Miereisz János, Mittelmann Béla, Mödlinger Gusztáv, Pausz László, Riedl Gábor, Rónai-Aross István, Sicher József (kimaradt 1914. május 1. érdeklődés hiánya miatt), Stiffel Vilmos, Sziklai Ferenc, Tucker Jenő, Waltz Pál, Weisz Vilmos, Weisz József, Wolter Ernő és Zellner Ferenc. Összesen 21.

Legszorgalmasábbak: Mödlinger Gusztáv, Pausz László, Riedl Gábor, Sziklai Ferenc és Weisz Vilmos.

Igen sikerült nyúlfejpreparátumot készített Mödlinger Gusztáv; rák és cserebogárvázat Mödlinger, rákvázat Sziklai, cserebogárvázat Eisler.

c) VI. o. Ásványtan, kémiai gyakorlat. Vezető tanár: Telbisz György. Minden hétfőn 3—5-ig. A gyakorlatok tananyaga: Néhány elemi fizikai kisérlet, ú. m. A testek kiterjedése. Olvadás- és forrpont meghatározások. Közlekedő edények. Hajcsővesség. Archimedes törvénye. Sürűségmeghatározások areométerrel. Mérések.

Majd a következő munkálatokban gyakorolták magukat: Dugóreszelés és furás. Üvegcsövek hajlítása és egyszerűbb készülékek összeállítása. Az egyszerűbb chemiai műveletekből, oldás, szürés, lepárlás. Kristályosítás és a különböző kristályok növesztése. Hidrogén, oxigén, szénsav, ammoniák és kénhidrogén előállítása. Savak és bázisok közönbösítése. Hütőkeverék készítése. Lángreákciók. Forrasztócsői kisérletek. Egyszerű minőleges elemzés. Gorcsői gyakorlatok. Ásványok leírása és meghatározása. Készítettek gipszlenyomatokat. Hektografanyagot és keményitőből szőlőcukrot állitottak elő. A résztvett tanulók száma: 21.

III. A tanulók előadásai: Ezen a téren visszaesés mutatkozik. Csak az V. o.-ban voltak előadások és ott is csak 3. Mödlinger Gusztáv: A madarak vándorlásáról, Sziklai Ferenc: Az élettan alapelveiről és Eisler László: A maláriáról beszélt.

IV. Gyűjtés: A régi szokáshoz híven az I. és IV. osztályok növényt, a II. és V. o.-ok állatot és a VI. o. ásványt és kőzetet gyűjtött.

Az I. o.-ban a kitüzött díjat elnyerte Pillmann György, dicséretet nyertek Ábrahám, Bartos Zoltán, Dobrovitz, Horváth, Kovács, Lipter és Müller.

A II. A) o.-ban az első jutalmat Réthi nyerte, második Schwertsig és Szentesy, harmadik Frank lett. Dicséretre méltók: Dauner, Érczhegyi, Gargyi és Reisz.

A II. B) o.-ban első Titli László, második Schneider József, harmadik Horváth József. Dicséretet nyert Grunninger, Halász, Havas, Kéhli, Raisz, Schill és Willner.

A IV. o.-ban az aránylag igen kevés sikerült gyűjtemény közül kiválik Bálint Zoltán munkája.

Az V. o.-ban első lett Wielátz, második Alföldi, har-

madik Mödlinger. Dicséretet nyertek: Kovács, Mittelmann, Riedl, Skutecky, Sziklai, Weisz V. és Zellner.

A gyűjtemények meghatározása részben a tanulók házi összmunkássága folytán, részben a gyakorlatokon történt. A IV. o. versenyhatározásban számolt be szerzett ügyességéről. Jól határozott 40%, a családig jól 25%, rosszul 35%.

V. Megfigyelés: A sok érdekes megfigyelések közt megemlitem, hogy a tanulók még az ujságokban megjelent közlemények előtt észrevették a csonttollú madár tömeges megjelenését. Megfigyeltetés a II., III., IV. és V. o.-ban történt.

A II. A) o.-ban a megfigyelések technikai lebonyolitását Frank Lajos vezette. Csoportvezetők voltak: Az emlős állatok és madarakra vonatkozó megfigyelésekre: Réthy Gyula; a rovarok csoportjában: Szentesy Alfonz, az egyéb állatok megfigyelt eseteiben: Schwertsig Antal, a gyümölcsfák csoportjában: Gargyi Gyula és a tavaszi meg gazdasági növényekre nézve: Érczhegyi Géza. A megfigyelésben részt vett 21 tanuló, beadtak 348 megfigyelést. Legtöbbet adott be Szentesy A. (91 drb), Schwertsig A. (89 drb), Réthi Gy. (39 drb) és Sipos L. (26 drb). Megfigyeltek összesen 105 természeti tárgyat. A legtöbb megfigyelés (37) a cserebogárról szól.

A II. B) o.-ban a fenti csoportok vezetői: Halász Gábor főmegfigyelő alatt Weisz, Petrovics, Káposztássy, Raisz és Drexler. Schmidkunz az erdei fákra vonatkozó megfigyeléseket szedte össze. A megfigyelésben 20 tanuló vett részt. Beadtak 181 megfigyelést, melyek közül 56 a rovarokra, 61 a madarakra, 14 gyomokra, 10 bokrokra, 31 gyümölcsfákra, 30 különböző alsóbbrendű állatokra vonatkozott. A legtöbb megfigyelést beadta: Halász (40), Kéhli (30) és Pavlik (21).

A III. osztály megfigyelései a fizikai földrajzra vonatkoztak. Beérkezett 366 megfigyelés. A legtöbb megfigyelést beadta Bettelheim (50 drb), Wilhelm (40 drb), Hank, Sipos és Szabó (30—30 drb). Egyes tanulók megfigyeléseik eredményét grafikonba is foglalták. Így Máté, Bettelheim, Hank és Sipos.

A IV. o.-ban 4 csoportban történt a megfigyelés. Vezető

Stern Aurél. A négy csoportvezető: Mérei (virágos aljnövényzet), Sipos (fák és cserjék), Rónay (virágtalan növények) és Billek (a növények és állatok viszonya). Beérkezett 803 megfigyelés. Az I. csoportban résztvett 28 tanuló (445 megf.), a II. cs.-ban 24 tanuló (307 megf.), a III. cs.-ban 16 tanuló (40 megf.) és a IV. cs.-ban 4 tanuló (11 megf.). Legtöbb megfigyelést adtak be: Rott (160 drb), Stern (103 drb), Rónay (83 drb) és Mérey (70 drb).

Az V. o.-ban a megfigyeléseket Mödlinger Gusztáv vezette. A megf.-ben résztvett 12 tanuló. Legtöbb megfigyelést adott be Mödlinger (62 drb) és Schneider (60 drb). Az emlősökre vonatkozott 6, a madarakra 72, halakra 5, csúszómászókra 17, kétéltűekre 13, ízeltlábúakra 137, egyébre 12.

VI. Természetrajzi rajzok: Kiváló szorgalmi rajzokat adtak be az I. A) o.-ban Kovács Zoltán, a II. A)-ban Frank, Kunszt, Réthi, Schwertsig és Szentesy; a II. B)-ben Halász az intézet legszorgalmasabb természetrajzi rajzolója; a IV.-ben Sipos és Miletics és az V.-ben Skuteczky.

VII. Vetítés: A legújabb „Hora" tipusu kézi vetítőgép beszerzése lehetővé tette, hogy bármely órában vetítsünk. Könyvekből pedig a gömbepiszkóp segítségével tudtunk vetíteni. A vetítés nemcsak a természetrajzi, hanem a földrajzi, filozofiai, történelmi, görög pótló stb. órák alatt is szerepelt.

VIII. Gyűjtés és megfigyelés a szünidőben: Mivel a tél nem igen alkalmas gyűjtések végzésére, midőn az ismétlések úgyis sok munkát rónak a tanuló vállára, a munka s különösen a meghatározással járó munka, megtorlódik. Hogy ezen a nehézségen segíthessünk, ez úton is felhívom a tanulókat, hogy a gyűjtéseket a tanulók végezzék el az év végén nyert utasítás szerint. Az I. o.-ba járt tanulók gyűjtsenek 25 rovart, a III. o.-ba jártak 25 növényt, a IV. o.-ba jártak 25 rovart és az V. o.-ba jártak 25 ásványt, kőzetet vagy kövületet. A legjobb gyűjtők, akik a gyűjtött anyagot az év alatt tanult módon rendszerbe is állítják, mint eddig is, könyvjutalomban fognak részesülni.

Kérem a szülőket is, hogy ezt a munkát támogassák és gyermekeiket a gyűjtésre serkentsék.

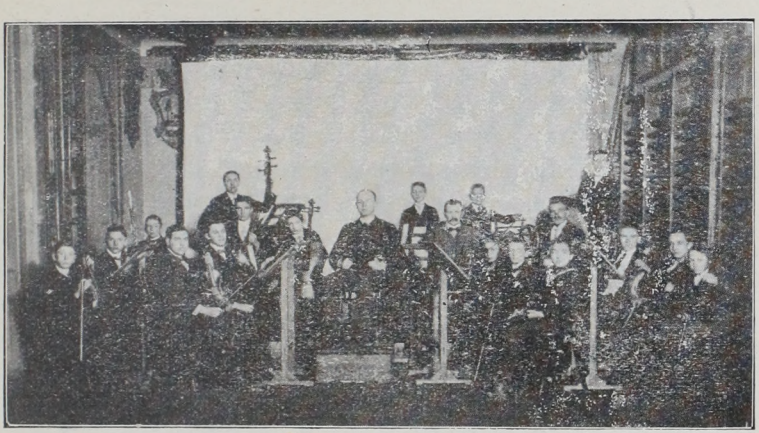

3. Ének (1902) és zene (1907). Huber Árpád énektanító jelentése szerint: Karének heti 2 órában volt, az I—VIII. oszt., erre alkalmasnak talált tanulói látogatták. Az énekkar műsorán szerepeltek a következő négyszólamú dalok: Erkel: Hymnus, Egressy: Szózat, Beleznay: Búcsú, Kuruc dalok: Rákóczy—Bercsényi, Csinom Palkó, Spohr: gyászdal. A kath. tanulók énekeltek a vasár- és ünnepnapi istentiszteleten. Március 25-én a tanulók előadták Hans Bill: D dur miséjét. Offertoriumra „Ave Mária"-t énekelte Kronstein Alajos VIII. o. t.

Új volt az idei tanévben az összhangzattani cursus heti 1 órában, melyre a VII. és VIII. osztályok tanulói járhattak. Az összhangzattani munkásságban kiváló szorgalmat tanúsítottak: Boros Rudolf és ifj. Mátrai Antal VII. o. t. Tankönyv: Siklós Albert: Összhangzattan. Karénekórára jártak: Baumann István, Érczhegyi Géza, Halász Gábor, Kocor Rezső, Reisz József, Rónai László, Witkovitzky Károly (II.), Csomor Lajos, Hönig József, Konoroth József, Vaisz Dezső (III.), Brunecker Lipót, Gattein Zoltán, Hönig Andor, Konc Pál, Mérei László, Rónai Tibor, Sipos Imre, Schwarcz Ákos (IV.), Rónai István Schneider Lajos, Walter Ernő (V.), Riegl Gyula (VI.), Nebenführer László (VII.), Cifka József, Kiss József, Kronstein Alajos, Schuster Ede (VIII.).

A zenekari tanítás ez évben is Altenburger János opera-

házi tag kezében volt. Tanfolyamán a tanulók heti négy órában zongora- és hegedűoktatást nyertek.

Zenetanfolyamra jártak:

Zongorára: Gruninger Béla, Hefti Pál, Kiss Miklós, Ronga Sándor, Schiffer Jenő.

Hegedűre: Cserépi István, Fekete Tibor, Horovitz Andor, Krajc György, Müller Antal, Neumann Tibor, Orbán György, Quitt Marcell, Reisz Péter, Kaufmann Sándor, Réthi Gyula, Reisz József, Bauer Rezső.

Január 10-én a nagyközönség előtt rendezett hangversenyen az intézeti zenekar előadta a következő darabokat: Lenz: Intézeti induló, Gluck: Iphigenia nyitány, Haydn: Andante a VI. simfoniából, Wagner: Zarándokok kara „Tannhäuser"-ból, Mozart: Török induló, Sziklai: Szerenád. A hangversenyen szerepeltek még: Fodor Pál, Háry László, Stern Pál (VIII.) mint kamara trió (zongora, hegedű, cello), kik Haydn G dur trióját adták elő; Sachs Ede (VIII.), ki Thomas: Bordalát és Wagner: Wolfram versenydalát énekelte.

E helyen mondunk köszönetet Nebenführer Aranka, Szilassy Pfeiffer Rusika, Pfeiffer Gizi úrhölgyeknek, kik szavalati-, ének- és zongoraelőadásukkal emelték a hangverseny színvonalát, továbbá Sziklai Pál úrnak, intézetünk volt növendékének, az intézeti zenekar dícséretes betanitása körül kifejtett munkásságért külön köszönetet mondunk.

h) **Az ifjúsági könyvtárba** az idén a befolyt összegek erejéig, — miután a kötelező olvasmányokat 3 éven át beszereztük — az I., II. és III. osztály számára nagyobb duplumokban beszerzéseket teljesítettünk. Működése októberben kezdődött és májusban végződött, nagyobb selejtezést csak a következő évben fogunk eszközölni. Amennyire lehetséges volt, tekintetbe vettük a nm. V. K. M. által ajált Szemák-féle ifj. könyvtári jegyzéket és a kiselejtezett könyvek egy részét a tanári könyvtárnak juttattuk, más részét pedig teljesen kiselejteztük. A beszerzéseket lásd a Függelék megfelelő szakaszában.

i) **Az intézeti egyesületek** munkássága:

1. Az önképzőköri (1909.) munkásságról Alszeghy Zsolt dr. tanárelnök jelentése következőképen szól:

1913. szept. 16-án Alszeghy Zsolt dr. tanár elnöksége alatt alakult újjá önképzőkörünk. Ifjúsági vezetőit a következő tanulókban választotta meg: Uxa Antal (ifj. elnök), Mandl István (titkár), Stern Pál VIII. (főjegyző), Nebenführer László VII. (jegyző), Kamocsay Jenő VIII. (pénztáros), Dorner Zoltán VII. (ellenőr), Kronstein A. és Princz Ottó VIII. (könyvtárosok). 63 felső osztályú tanuló közül 49 rendes és 14 pártoló tagunk volt. Gyűlést — az alakuló kivül — tizenkettőt tartottunk és három díszgyűlésben ünnepeltük a főgimnázium ifjúságával okt. 6., nov. 19. és márc. 15-ike ünnepét. A márciusi ünnepélyen Simon Miklós tanárnak tanulságos, mély hatású beszédét is hallhattuk. Volt egy rendkivüli ülésünk is: jan. 16-án. Szentkatolnai Demény Albert tartott körünknek előadást. Nagy várakozással tekintettünk ez elé az előadás elé, mert a szavaló magát tanárnak mondotta és rendszeres oktatást igért: semmivel sem kaptunk többet, mint amit az utóbbi időben szerfelett felszaporodott ú. n. szavaló művészek adni szoktak. Azt, amit vártunk, valamelyes bevilágítást a rhétori mű mivoltába és előadásának mikéntjébe, hiába vártuk. Sőt a tulságosan szinészies szavalás — úgy hisszük — csak káros hatással volt ifjúságunk szavalóira.

Ami rendes gyűléseink tárgykörét illeti, azt az idén sikerült kissé felfrissítenünk. A vezető tanár ismételve tapasztalta a tanulóifjúságnak a világirodalom nagyjainak értékelésében való járatlanságát és ezért arra buzdította a tagokat, hogy két-három érdemes méltatásra támaszkodva, rövid méltatásokat olvassanak fel, amelyeket az író egy-két művének közvetlen ismerete alapján állítsanak össze. Így a bíráló hozzászólók szavai is közelebb segítenek az író megértéséhez. Az írók közül Maeterlinck, Anatole France, a művészek közül

Leonardo da Vinci szerepelt műsorunkon. Volt részünk két izben felsőbb mathematikába vezető értekezésben is (Stern Pál) és egyszer földrajzi ismertetésben. A szépirodalmi dolgozatok természetesen nagyon gyengék voltak, de még a szavalók buzgalma sem volt kielégítő. Május 3-án például szavaló versenyt rendeztünk, melyre Babics: Dante-fordítását és a Kisfaludy Társaság: Anthologiáját a XIX. század francia lirájából tűztük ki jutalmul. Ámde mindössze is csak három jelentkezőnk akadt, az a három, akinél több az egész esztendő folyamán sem szavalt, s azok közt is ugyancsak viszonylagosan kellett értékelnünk, amikor a jutalmat kiadtuk. Épígy az érdeklődés hiányzott a jutalomtételek iránt is: egyetlen dolgozat sem érkezett be. Ennek az oka egyrészt az, hogy a sok mindenféle sajátos kör úgyis igénybe veszi ifjúságunkat, másrészt az a nagy lekötöttség, amellyel a sport igázza le tanulóinkat. Az előbbin talán némileg segíteni tudunk, ha az ú. n. filologiai kört sikerül összeolvasztani önképzőkörünkkel.

Könyvtárunkat néhány eszthétikai és összehasonlító irodalomtörténeti munkával gyarapítottuk (Croce: Eszthétika, Kisfaludy Társaság: Nemzeti Könyvtára I. sor.; Katona Lajos: Tanulmányai; Kemény Zs.: hátrahagyott munkái) és előfizetői voltunk az Irodalomtörténet c. folyóiratnak. Pénztárunk állása a következő:

Bevétel:

1.	1913. V. 10.	Az 1912/13. évi maradék .	524 K 40 f
2.	„ V. 13.	Az „Orsz. Magyar Szövetség“ pályadíja	20 „ — „
3.	„ XII. 21.	Tagdíjakból befolyt	25 „ 20 „
4.	1914. II. 8.	Tagdíjakból befolyt	15 „ 80 „
5.	„ IV. 18.	Tagdíjakból befolyt	22 „ 80 „
6.	„ IV. 18.	Büntetésekből befolyt	1 „ 80 „
7.	„ V. 2.	Tagdíjakból befolyt	54 „ 20 „
8.	„ V. 2.	Büntetésekből befolyt	7 „ — „
9.	„ V. 13	Büntetésekből befolyt	37 „ 60 „
		Összesen:	778 K 80 f

Kiadás:

1.	1913. VII. 10. Az „Orsz. Magy. Szövetség“	20 K	— f
2.	„ XII. 21. Bélyegért	— „	12 „
3.	1914. I. 18. Szentkatolnai Demény Albert szavalónak	10 „	— „
4.	„ III. 17. Papirért	1 „	— „
5.	„ III. 18. Irodalomtörténet 1913.	15 „	— „
6.	„ IV. 15. Croce: Esztétika	12 „	— „
7.	„ V. 2. Nemzeti Könyvtár: I. sorozat	30 „	— „
8.	„ V. 2. Katona Lajos: Tanulmányai...	15 „	— „
9.	„ V. 2. Kemény: Hátrahagyott munkái	8 „	— „
10.	„ V. 16. Kiadás könyvekre 1913-ban	446 „	20 „
11.	„ V. 16. Kiadás könyvekre	30 „	— „
	Összesen:	582 K	02 f

Zárlat:

Bevétel	778 K	80 „
Kiadás	582 „	02 „
1913/4. évi maradék mint vagyon:	196 K	88 f

Az önképzőkör pályatételei a következő iskolai évre (Sajó Sándor rend. tanár előterjesztése):

1. Vörösmarty költői nyelve. Méltatás.
2. Jókai stilusának főbb sajátságai.
3. A jobbágyság sorsa irodalmunkban.
4. A forradalom hatása Arany János költészetére.
5. Nemzeti liránk legkiválóbb alkotásai.
6. Szavalás: Reviczky: Pán halála c. költeménye.
7. Szavalás szabadon választott költeménnyel.
8. Szabad előadás és vitatkozás.

2. A filologiai kör (1906.) ezidei munkájáról Endrei Gerzson dr. tanárelnök következő jelentése szól:

A „Filologiai Kör“ 1913. dec. 6-án tartotta alakuló ülését Endrei Gerzson dr. körvezető tanár elnöklete alatt. A tanárelnök vázolta a filologiai tudományok mai állását, beszámolt a filologiai kutatások, ásatások eredményeiről s megjelölvén a követendő irányokat, kérte a tagok közreműködését. Ifjúsági elnökké Mandl István VIII. oszt. t.-t. választották meg.

A Kör, a késői megalakulás ellenére, a folyó tanévben 8 rendes ülést tartott, amelynek tárgysorozatát filologiai tárgyú értekezések, ismertetések, klasszikus nyelvekből való műfordítások, stb. alkották.

Elismerésben részesültek a köv. dolgozatok:

1. Mandl István VIII. o. t.: „Vergilius és Homeros“ értekezése (felolvasó-ciklus, 5 előadás),

2. Mészáros József VIII. o. t.: „A görög nép szelleme“.

3. Schillinger Ferenc VIII. o. t.: „Theokritos“.

4. Schiffer Ödön VIII. o. t.: „A homerosi istenek“.

5. Mandl István VIII. o. t.: „A világfelfogás Platon Phaidonjában“.

6. Kramer Nándor VI. o. t.: „Aristoteles“.

7. Sujánszky H. Géza VI. o. t.: „A cinizmus“.

8. Hübner Kálmán VI. o. t.: „A görög tragikusok“ dolgozata.

Noha üléseink tartalmasak voltak, mégis sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy a kör ülései, különösen az alsóbb osztályok részéről, igen gyér látogatottságuak voltak, minek egyik főokát abban találtuk, hogy a „Filologiai Kör“ nem kötelezheti tagjait az üléseken való megjelenésre. Ez a körülmény arra indította a kör ifjúsági elnökét, hogy az Ifjúsági Önképzőkörben alapszabálymódosításszerü javaslatot nyujtson be, melyhez a két kör vezető tanára előzetesen hozzájárult, a két kör elfogadott s mely szerint a Filologiai Kör az Ifjúsági Önképzőkör “Filologiai szakosztály“ává alakúl át, tanárelnökül felkéri a VIII. o. mindenkori görög tanárát, ifj. elnökét s jegyző-titkárát külön választja, tagjai az „Ifjúsági Önképzőkör“ összes görög szakos tagjai s a görögpótlósok közül az önként jelentkezők; tagjaira vonatkozik az Önképzőkör alapszabályainak minden intézkedése, üléseit az Ifjúsági Önképzőkörrel felváltva két hetenként tartja s üléseinek programmját fil. tárgyú értekezések, ismertetések, klasszikus nyelvekből való műfordítások, stb. alkotják.

3. A Testgyakorló Kör (1905.) ezidei munkásságáról Kiss Ernő tornatanító jelentése következőleg szól:

A kör a „Fiumei Diák Asztal“ alapító tagja.

Az alakuló közgyűlést Neumer József tanárelnök veze-

tése mellett szeptember 20-án tartottuk meg, a következő tisztikar megválasztásával: ifjúsági elnök Foerk Károly, alelnök: Gyenes László, főjegyző: Háry László, jegyző: Hampel Antal, művezető: Bodnár László, pénztáros: ifj. Kronstein Alajos, ellenőr: Schäffer Ödön, tornaszakosztály kapitánya: Ruff Lajos, jegyzője: Kovács Károly, athletikai szakosztály kapitánya: Nádas Adolf, jegyzője: Váradi Géza, úszó szakosztály kapitánya: Kiss Károly, jegyzője: Fodor Pál, játék szakosztály kapitánya: Mészáros József, jegyzője: Geiringer Gyula, céllövő szakoszt. kapitánya: Schuster Ede, jegyzője: Mandl Oszkár. A választmány 8 ülést tartott, ezenkívül volt 1 alakuló, 1 rendkívüli, 1 évzáró közgyűlés és a szakosztályok számos tanácskozást.

Tagok száma: 63.

A kör, a már meglevő 5 szakosztályon kívül, még a vívó-szakosztályt is megalakitotta, melynek kapitányává Cifka Józsefet, jegyzőjévé Schiffer Ödönt választotta.

Az egyes szakosztályok működése a következőképen oszlik meg:

A tornaszakosztály ez idén sem rendezhette meg táncmulatsággal egybekötött dísztorna estélyét s így munkássága a hetenkénti tornaköri órákban merült ki.

Athletikai szakosztályunk két versenyt is rendezett, még pedig egy őszi athletikai házi versenyt és egy tavaszi mezei futó-versenyt. Ezen versenyek gyors lebonyolításában Seidl József és Zsoldos Károly urak segédkeztek, miért is ez úton mondunk nekik köszönetet. A versenyeken 23 ezüst és 40 bronz érmet osztottunk ki.

Az 1913. okt. 15-én rendezett házi atlétikai verseny eredménye:

100 m. síkfutás: 1. Nádas Adolf (ezüst), 2. Hübner Tibor (bronz), 3. Hajba Pál (bronz). — Távolugrás I—IV.: 1. Vaniek László (bronz). — Magasugrás: 1. Hajba Pál (ezüst),

2. Gyenes Sándor (bronz). — 60 m. síkfutás I—II.: 1. Szeszlér László (bronz), 2. Kiss Antal (bronz), 3. Zboray Kálmán (bronz). — 4 × 100 m. staféta: 1. VIII. osztály: Komárik István (ezüst), Nádas Adolf (ezüst), Sachs Ede (ezüst), Váradi Géza (ezüst). — Magasugrás I—IV.: 1. Miakity Illés (bronz), 2. Erényi István (bronz). — 80 m. síkfutás III IV.: 1. Gyurakovits József (bronz), 2. Vaniek László (bronz). — 200 m. síkfutás: 1. Nádas Adolf (ezüst), 2. Geiringer Dávid (bronz), 3. Sachs Ede (bronz). — Távolugrás V—VIII.: 1. Komárik István (ezüst), 2. Váradi Géza (bronz), 3. Vaniek László (bronz). — 1000 m. staféta: 1. VIII. osztály: Komárik István (bronz), Hajba Pál (bronz), Nádas Adolf (bronz), Váradi Géza (bronz). — Súlydobás: 1. Hübner Tibor (ezüst), 2. Szerencsi Zoltán (bronz), 3. Fodor Pál (bronz). — 400 m. síkfutás: 1. Nádas Adolf (ezüst), 2. Kiss Károly (bronz). — Összesen: 10 ezüst, 22 bronz.

Az úszó szakosztály is szorgalmasan gyakorolt, úgy a Császár-, mint a Rudasfürdőben. A szokásos középiskolai úszóversenyünket azonban a kedvezőtlen időjárás és az érettségi vizsgálatok korai megkezdése miatt nem tartottuk meg.

A vívó szakosztály az intézet tornatermében rendesen gyakorlatozott s áprilisban egy intézeti tőr- és kardversenyt rendezett, idegen zsüri vezetése alatt, a legnagyobb sikerrel. Kiosztottunk 3 ezüst és 3 bronz plaquettet.

Az 1913—14. iskolai évben vívni tanultak:

III. oszt.: Bartos Imre, Faller László, Fóthi Kálmán, Conrád Henrik, Conrád Pál, Palágyi Lajos. — IV. oszt.: Halmos György, Kiss István. — V. oszt.: Ábrahám Kálmán, Alföldi József, Mittelmann Béla, Németh Sándor. — VI. oszt.: Dobi József, Hollós László, Hübner Kálmán, Petrovics Ferenc. — VII. oszt.: Dorner Zoltán, Dullien Károly, Orosdi Róbert, Szerencsi Zoltán. — VIII. oszt.: Cifka József, Mandl Oszkár.

Az intézeti vívóversenyen a következők nyertek:

Kardverseny: 1-ső: Nádas Adolf, ezüstérem. 2-ik: Nebenführer László, ezüstérem. 3-ik: Szerencsi Zoltán, bronzérem. 4-ik: Sicher József, bronzérem. — Tőrverseny: 1-ső: Sicher József, ezüstérem. 2-ik: Leichtner Ede, bronzérem.

A céllövészet szintén fejlődik, amennyiben a tornaköri tagok hetenként egyszer összejöttek, hogy magukat a céllövészetben gyakorolják.

A játék szakosztály főműködése az intézeti footballbajnokság rendezése volt. Az alsó osztályúak bajnokságát a V. osztály, a felső osztályúak bajnokságát a VII. osztály nyerte meg. A bajnokcsapatok minden egyes tagja bronzérmet kapott.

Katonás nevelés: A katonai kiképzésben a VII. és VIII. oszt. tanulói vettek részt s hetenként 2—2 órára gyültek össze. Ezeken az órákon Pogány Géza százados úr felügyelete alatt Kirchmayer József főhadnagy úr 3 koronaőr-

ségi őrmester segédletével tanította és gyakoroltatta a fegyverforgatást, a fegyverrel való bánásmódot és a célzást. A fegyverforgatást és a különböző mozdulatokat a tornateremben tanították a koronaőrségi őrmesterek, míg a gyutacslövéseket a pincében végezték a diákok. Ismertették a fegyver szerkezetét és részeit, úgy, hogy az év vége felé minden diák alaposan ismerte és tudta kezelni a katonai fegyvert.

Az iskolai fegyvergyakorlatoknak méltó befejezése volt a tétényi katonai lövöldében tartott gyakorló éleslövés és a céllövő verseny. Két alkalommal, április 17-én és 22-én ment ki a két osztály Téténybe, ahol mindenki 20 éleslövést adott be, 200—300—400—500 lépésre, minden lőállásra 5—5 lövést. A versenyen, máj. 24-én, amely 5 lövés 200 lépés, 5 közös versenytáblára történt, 16 diák vett részt. A díjazásnál először a találatokat egyenlő találat esetén a körök összegét vették tekintetbe. A nyerők közé intézetünkből az ifjúsági lövőversenyen a következő VII. oszt. tanulók nyertek:

4-ik helyen:	Szerencsi Zoltán,	ezüst óra,	nagy ezüstérem
7-ik „	Schäffer Ödön,	bronz-szobor,	„ „
14-ik „	Gattein Miklós,	ezüst-téntatartó,	„ „
18-ik „	Hajba Pál,	bronz-téntatartó	„ „
31-ik „	Kovács Károly,	íróasztal-mappa	„ bronzérem
36-ik „	Stöcker Sándor,	pénzszekrény,	„ „
43-ik „	Lenz Árpád,	zsebkés,	„ „
58-ik „	Hübner Tibor		„ „

A „Testgyakorló Kör"-nek évi vagyoni számadása:

Bevétel:

Múlt évi maradék	23 K 85 f
Idei tag- és nevezési díjak	182 „ 38 „
Összesen:	206 K 13 f.

Kiadás:

Céllövő szakosztály	1 K 05 f
„Ifjúsági Testnevelés"	9 „ 20 „
Football bajnokság 22 drb érme	17 „ 60 „
5 drb kardpenge készítése	10 „ — „
Huzella M. nyugtája	43 „ 75 „
Összesen:	81 K 60 f.

Mérleg:

Összes bevétel	206 K 13 f
Összes kiadás	81 „ 69 „
Maradék készpénzben	124 K 53 f.

5. Az ezidén alakult **cserkész** (1913.) mozgalomhoz csatlakozott az intézet ifjúsága is. Az igazgató képviselte a tankerületi igazgatók egyik ülésén az előadó szerepet és hathatósan tolmácsolta e mozgalomnak meghonosítását, azzal a kifejezetten erős szándékkal, hogy a középiskolák kizárólag maguk között, semmi más intézettel kapcsolatban, alakítsanak őrszemeket. A tank. főigazgató úr őméltósága megengedte, hogy az intézet kebelében cserkész őrszem alakuljon. Ez őrszem vezetője, Huber Árpád tanító következő jelentést terjesztett be a fiuk munkásságáról:

Angliában minden iskolás fiú cserkész. A tavaszi, nyári és őszi hónapokban nagy táborozásokat rendeznek, ahol a fiuk gondoskodnak minden szükségletükről, maguk főzik meg ebédjüket, tisztán és rendben tartják a tábort. Ilyenformán önállóságra tesznek szert, megedződnek testben és később, magasabb korban esetleges nélkülözéseket inkább tudnak elviselni, ellentétben azon gyermekekkel, akiket szüleik a meleg szobában és kiszolgálás mellett nevelnek. Minden cserkész köteles naponta egy jótettet elkövetni. Hogy mit értünk jótett alatt, azt a fiú gondolatvilágára kell bízni. A jó tettnek

napi elvégzése nem egyéb, mint buzdítás a jó munkára, továbbá erős jellemre és akaraterőre való szoktatás. Az ujonc az ujoncpróba letétele után fogadalmat tesz a csapat zászlója előtt. Becsületére fogadja, hogy 1. mindig hű lesz Istenhez, királyához és hazájához. 2. Mindenkin segít, aki segítségre szorúl és 3. Megtartja a cserkészőrszem törvényt. A cserkészőrszem törvény, többek közt, előírja azt is, hogy cserkészfiú mindenkor híven és lelkiismeretesen teljesítse kötelességét.

Intézetünkben folyó tanév kezdetén alakult meg a cserkészcsapat Huber Árpád tan. vezetése alatt. A fiúk a következőkben nyertek kiképzést: térképolvasás, tájékozódás a szabadban, morsejelzés, első segélynyujtás, ételek elkészítése. Kézügyességi munkát végeztek cserkészeink a karácsonyi vakációban, amidőn ugyanis intézetünk egyik helyiségét — mely azelőtt műhely volt — átalakították jól berendezett szobává; ez alkalommal a fiúk végeztek kőműves-, mázoló-, kárpitos-, asztalos- es ácsmunkát. Rendkívüli munkásságot fejtettek ki a cserkészek: 1. az intézetben megtartott liceumi előadásokon, ahol cserkészeink mint pénztárosok, rendezők, ruhatárosok és vetítő gép (álló- és mozgó-képek) kezelők szerepeltek; 2. az intézet Testgyakorló Kör mezei futóversenyén, ahol mint útjelzők segédkeztek. A csapat szertárát és könyvtárát az erre a célra kinevezett szertáros és könyvtáros kezeli, a csapat naplóját pedig a jegyző vezeti. — Csapatunk 1913. november óta a következő kirándulásokat és táborozásokat végezte:

1913. dec. 8. d. u. Rózsadomb, Guggerhegy, Pálvölgy, Ujlak.
1913. dec. 14. d. u. Városmajor, Kissvábhegy.
1914. jan. 18. „ „ Pálvölgy.
1914. „ 21. „ „ „
1914. „ 25. „ „ Nagysvábhegy, Normafa.
1914. febr. 8. e. n. Szt.-Endre, Izbég, Pilis-Szt.-László.
1914. márc. 16. d. u. Óbudai mezők.
1914. ápr. 5. e. n. Pesthidegút - Hármashatárhegy.
1914. máj. 3. d. u. Nagy- és Kis-Gellérthegy.

Az intézeti igazgató minden egyes cserkészre nézve kikötötte, hogy csak akkor vehet részt e nemes mozgalomban, hogyha iskolai kötelmeinek megfelel. Intőt, rovást kapott tanulók megjavulásukig az őrszemből kizárattak. A fölavatási ünnepély az intézeti zászló előtt 1914. jan. 21-én volt a Pálvölgyben, jelen volt Tass József cserkészelőadó úr, az intézeti igazgató és a cserkész-tanító.

Az őrszem tisztviselői és tagjai voltak: segédtiszt: Kiss József VIII., I. őrsvezető: Conrad Ernő VII., II. őrsvezető: Volter Ernő V., cserkészőrszemek: Magyar István VI., Kovács Laszló IV,, Krichler Zoltán III,, Wiesner III., Halász II. B), Kaufmann II. B), Horváth Tiborc II. A), Drexler Jenő II. A), Hefty Pál I. B), Halmos Károly I. A), Vaisz Aurél I. A), Stencer László I. A).

A cserkészotthon fölszerelése: 4 drb termos, — 2 drb gyorsfőző (alluminium), — 2 drb bográcS (alluminium), — 2 drb morse zászló, — 2 drb őrsi zászló, — 1 drb balta, — 1 drb csákánybalta, — 2 drb ásó, — 8 drb sátorponyva, — 2 drb kötel, — 3 drb kenyérzsák, — 3 drb itató veder, — 8 drb sátorcövek, — 2 drb messzelátó, — zsineg, — 1 drb mérővessző, — 1 doboz szeg, — 1 drb kőmüves lapát, — 1 drb meszelő, — 1 drb napóra (zsebben hordozható), — 3 drb támlás zsák, — 2 drb támla nélküli zsák, — 1 drb tanári asztal, — 7 drb kétüléses pad, — 1 drb hosszú asztal fiókokkal, — 2 drb fali polc, — 1 drb falépcső, — 1 drb szekrény, — 44 drb térkép, — 1 drb földgömb álvánnyal, — 1 drb söprű, — szekrényfogasok, vízfelfogó vályú (szekrénybe való), — 1 drb fekete tábla, — 1 drb tintatartó, — 1 drb szivacs, — kréta, toll, tollszár.

h) **Az intézeti tanulmányi kirándulások** Kerékgyártó Árpád tanár jelentése szerint következő rendben folytak le:

I. Az 1912—13. évi nagy tanulmányút: Hét esztendő elmultával ezidén ismét a Magas Tátrát választottuk ki tanulmányútunk céljául. Arra törekedtünk, hogy amennyire lehetséges kimerítő áttekintést adjunk a magas hegység szépségéről, földrajzi és természetrajzi alakulatairól, de ezek mellett bepillantást nyújtsunk azokba a kultur mozgalmakba is, me-

lyek a vidéken folytak, amint a jelenben vannak. Szóval a természeti, földrajzi és esztétikai szempont mellett nem kissebb értéket tulajdonítottunk a történelmi és kultur tényezöknek is. Hogy az első célunknak megfeleljünk, nemcsak a hegység lábánál és lejtőjén épült fürdőket és nyaralóhelyeket kerestük fel, hanem több kirándulást vezettünk a hegység szivébe is. Második célunk érdekében programmunkba vettük Szepesmegye kultur központjainak felkeresését.

A Tátrába vezető útak közül a Vág völgyét választottuk, mert körülbelül ugyanannyi idő alatt sokkal több történelmi nevezetességű helyet lát a tanuló ebben az irányban, mint a természeti szépségekben nem kevésbbé gazdag hatvan-ruttkai vonalon. Jún. 20-án a reggel 7 óra 05 p.-kor induló gyorsvonaton indult útnak a résztvevő 22 tanuló Kerékgyártó Árpád, Olgyai Bertalan dr. és a csatlakozó Makoldy Viktor tanárok, Tichy Gyula dr. hittanár és Párdányi Emil dr. iskolaorvos vezetése alatt. Az államvasút igazgatósága III. oszt. kocsit bocsátott rendelkezésünkre. Az idő hamar tellett. Az ebédre szánt idő leszámítva javarészt az ablakból lestük a Vágvölgy nevezetes várait (Csejthe, Beckó stb.), az illavai fogház ódon épületét, a folyó szépségeit és a völgyében épült nevezetes helyeket (Pőstyén, Trencsén stb.). Zsolnán d. u. 1 óra 30 p.-kor átkapcsolták kocsinkat a Ksod. személyvonatához. Elmaradt Sztrecsnó vára és örvénye is, futó pil-

lantásunk elsiklott Ruttka, Fenyőháza, Rózsahegy, Liptószentmiklós és Liptóujvár stb. felett és 4 óra 57 p.-kor a csorbai állomáson találtuk magunkat. Tüdőt tágító fenyves erdőben pöfögött ezután a „Muki" és $^1/_2$6 táján Ujcsorbatón, Móry-telepen voltunk. (Kedvezm. jegy 1·90 K.)

Móry Károly újcsorbatói fogadóját szivből ajánlhatjuk mindenkinek. Az ő ajánlata volt a legkedvezőbb és jólehet a telep közel tiz percnyire esik a Csorbai-tótól, a rövid séta kellemességeit csak fokozza az a lekötelező szivesség, sőt szeretet, amellyel a házigazda részéről tanuló és tanár egyegyaránt találkozik. Szobáinkból egyenesen a csúcsokra vethettünk tekintetet, közvetlen előttünk pedig a telep halastavait láttuk. Az elhelyezkedés után elsétáltunk a Tátra gyöngyszeméhez, a hires végmoréna tóhoz. Felkerestük az itt-ott partjára szorult törpe fenyőket is, a magas hegycsúcsok előfutárait. Az est kedélyes beszélgetéssel, geologiai és természet egyéb ágait felölelő magyarázatokkal telt el. (Szállásunk 1·20 K; vacsora sült és tészta 1·20 K.)

21-én kényelmesen tápászkodtunk fel a hüvös, majdnem hideg szobában, élveztük a ragyogó napsütést és a térkép nyomán igyekeztünk az egyes csúcsokat felismerni. A reggeli után sikerült kirándulást tettünk a Popráditóhoz. Ez az út igen könnyű és a tó természeti szépségén kivül kitünő betekintést nyújt a Tátra belső világába. Az út mellé eső nehány havasi fenyő növénytani magyarázatra adott alkalmat, de egyébként is igyekeztünk a gazdag flóra szépségét megismerni. Az ifjúság egy része az Osztervával (1921 m.) is megpróbálkozott és felmászott a csúcsának aljáig. Az ebé-

det nem a Majláth-menedékházban költöttük el, hanem visszamentünk Móry-telepre (nem kellett ilyenformán podgyászt cipelnünk!), ahonnan a d. u. folyamán villamossal folytattuk az útat Ótátrafüredre. (Ebéd 3 fogás 2 K, reggeli 50 fillér, villamos 1·15 K.) A kedvezményes jegyet még Budapesten az Idegenforgalmi és Utazási Vállalat r. t.-tól kértük, hol az utazás napját és a tanulók számát is előre be kellett jelenteni.

Tátrafüred igazgatósága kifogástalan szállást adott fejenként fizetett 1 K-ért, a vendéglős, Mitrovácz (értekezni lehet Budapesten, Dohány-utca 20. Korona-étterem) kitünő háromfogásos ebédet 1·50 K-ért, vacsorát 1 K-ért. Azokon a napokon, melyeken egész napos kirándulást tettünk az ebédet nagy úri módra este ettük és délre hideg elemózsiát csomagoltattunk össze a vacsora árában. Reggelit a kávéházban 40 fill.-ért kaptunk.

Jun. 22-én a kath. tanulók szent misét hallgattak a fürdő kis kápolnájában és azután a permetező eső ellenére is víg hangulatban indultunk a programmba vett magas túránk, a Lengyelnyereg megmászására. Egyelőre még ködös volt a reggel, később sem nagyon tisztult. Villamos vasúttal mentünk Tátraszéplakig (25 fill.), ott kezdettük meg a mászást. Az eső hol elállt, hol újra kezdte, jókedvünk és érdeklődésünk azonban változatlanul kitartott. Az út átkanyargott a felkai víz völgyébe. Annyi új impresszió érte a fiúk lelkét, hogy még csak gondolatban sem volt idejük az elfáradásra. A gyönyörű növényzet, a rohanó patak, a számos kisebb, nagyobb vízesés felüdítette a lelket. Végre elértük a törpe fenyő övét és csakhamar előttünk állott a sziklák közé ékelt Felkaitó (1667 m.), partján a sziléziai házzal.

Rövid pihenő után hiába volt a menedékház őr lebeszélő törekvése, alig egynéhány fiú maradott vissza a menedékházban, a többi Kerékgyártó tanár vezetésével megindult a Lengyelnyereg felé. Nagy ambicióval fogtak a Gránátfal oldalába vágott ösvény megmászásához. Az „Örökös eső“ csorgó sok mulatságra adott alkalmat. Szerettünk volna néhány gránát szemet gyűjteni a nap emlekezetére, de keresésünket siker nem koronázta. Annál gazdagabb terítéket tárt

elénk a „Virágos kert“ (1793 m.) buja havasi növényzete. Mire a „Hosszú tó“ völgyébe értünk annyira leszállt a köd, hogy a csúcsokat elvesztettük szemünk előtt. Elértük az összefüggő hó birodalmát. A keskeny ösvényt bizony nem egy hely bizonytalanná tette a frissen esett hó, ezért óvatos előrenyomulásra volt szükség. Amidőn azután a Lengyelnyereg alatti hatalmas hómezőre értünk fájdalommal kellett látnunk, hogy a friss és laza hó nemcsak hogy a jelzéseket takarta be, hanem a meredek hegyoldalban oly bizonytalanná tette az utakat, hogy az óvatosság visszatérést parancsolt. A tanulók épségéért aggódó felelősségérzet körülbelül 91 m.-rel a nyereg alatt 2100 m. magasságban visszafordította az elszánt csapatot. Fenséges látvány volt, amidőn egy, bár jóllehet elég rövid ideig tartó ködfoszlás feltárta előttünk a magas hegység minden szépségét, a hatalmas hómezőkkel, a Hosszútó vastag jégkéregével és a szomszédos Ferenc Józsefcsúcs büszke oromzatával. Duzzadó önérzettel tértek vissza bátor turistáink, mert hogy a Lengyelnyerget abban az időben, az akkori hó viszonyok között ennyire megközelítették, tagadhatatlan érdemük marad. Forró tea (40 fillér) melegítette fel a fiuk hidegcsipte tagjait, majd vidám nótával ajkukon tették meg a visszavezető útat, ugyanarra, amerre felfelé jövénk.

23-ának is meg volt a maga turisztikai nevezetessége, t. i. a hires Öttó medencéje. Ide a Tarajba sikló vasútján indultunk (50 fill.). Szilágyi Dezső emléke volt az első stációnk. Azután a Tarpatak vizesésének szépségeiben gyönyörködtünk. Itt a legtöbb kirándulás visszafordul, vagy legfeljebb az Óriás-vizesést látogatja meg. Mi kitartó erővel másztuk meg az Öttó katlanának sziklafalát, hogy a magunkkal hozott hideg ebédet a Téry-menedékházban költhessük el. Örök szép emléke lesz a kirándulásnak az a parázs kis hócsata, melyet a tavakat szegélyző hómezőkön rendeztünk (2017 m.). A csipős hideg csakhamar visszakényszerített a menedékházba és ugyancsak jól esett a forró tea. Lefelé a „Tűzkő“-nél (1587 m,) tartottuk az első pihenőt, majd a Zerge szállóban uzsonáztunk. Csak este felé sétáltunk vissza a felső

úton Tarajka érintésével Tátrafüredre. A két magas hegyi kirándulás bizonyítja, hogy ügyes beosztással még a legkissebb tanulóval is meg lehet tenni az olyan útakat is, melyek a testi erőt jobban igénybe veszik.

24-én mondottunk búcsút Tátrafürednek. Tátralomnicig villamos vasúttal mentünk (40 fillér), ahonnét podgyásszal együtt az apostolok lován folytattuk az útat. Virágos jókedvvel hagytuk magunk megett Matlárházát, majd a késmárki Itatót. Az örök szépségű Mária Terézia úton közeledtünk Barlangliget felé. Bal felé feltünt a Mészkő Tátra alacsonyabb csúcsai és hogy magasságban lejebb jutottunk azt arról is észre vettük, hogy a fenyves erdőket lomberdő váltotta fel. A dél már Barlangligeten ért bennünket, hol Lengyel Rezső fürdőigazgató és Medgyesy József gondnok felejthetetlen jóindulattal fogadták a lelkes csoportot. Az elszállásolás után ebéd (1·60 K), majd a hires cseppkőbarlang megtekintése következett (60 fillér). Örökre emlékezetes marad az a két óra, amelyet a föld gyomrában töltöttünk. A 855 m. magasságban emelkedő barlang hazánk legszebb barlangjainak egyike, melyet 1881-ben fedeztek fel s melyet Szepesbéla város nagy áldozatokkal tett járhatóvá. A barlang kiterjedése 4200 m. és rézsut 990 m. magasságig emelkedik. 2200 lépcső teszi a fantasztikus csepkőalakzatokkal telt termek (Árpád sisak, Szalámi kamara, Orgona, Pálca, Remete, Sinai hegy, Vendôme-oszlop stb.) és folyosók bejárását lehetővé. Az este folyamán még Hohenlohe vadászkastélya felé is elsétáltunk és élveztük a levegő tisztaságát és az idegeket annyira megnyugtató csendet. A vacsora után (1 K) korábban tértünk nyugovóra, mert másnap korán kellett indulnunk. (Szállás 1 K, reggeli 60 fillér).

Másnap 25-én a gyengébb tanulók kocsin (6 K), a többiek gyalogszerrel tették meg a Szepesbélára vezető útat. Szepesbélán csak a régi templomot tekintettük meg, mert a 8 óra 45 p.-kor induló vonattal Késmárkra utaztunk. (Érk. 9 ó. 20 p.) Először a református kollegiumba vonultunk, ahol a legszivesebb fogadásra találtunk. Podgyászunkat visszahagyva a város nevezetességének megtekintése követ-

kezett. Nem hivatásom itt a látottakkal részletesen foglalkozni, csak röviden sorolom fel mindazt, amit Bentsik Samu dr., Weiser Róbert és Hronyecz György dr. tanárok vezetése alatt meglátogattunk. Első útunk Thökölynek az új evangelikus templomban levő sírjához vezetett. Megilletődve álltunk a nemzet nagyjának szarkofágja előtt. Aztán a régi fatemplom következett. Igaza van a „Késmárki Kalauz"-nak, hogy a kivülről igénytelennek látszó templom belülről méreteivel megbüvölő hatással van a belépőre. Bentsik Samu dr. tanár úrban kitünő magyarázót találtunk, fogadja hálás köszönetünket. Következő állomásunk a Szent Kereszt templom és a mellette emelkedő kampanile igen régi műépítmény, amaz gót, emez renaissance stilusu! A templom legbecsesebb műemléke a főoltáron elhelyezett feszület és a Krisztus lábainál térdeplő Magdolna szobra. Az ősrégi szárnyas oltárok nem kevésbbé lekötötték figyelmünket.

A Thököly várkastélyban különösen a várkápolnában tartózkodtunk hosszabb ideig. Visszamenet még a „tót templom" régi barokk faragásait is útba ejtettük és megtekintettük az Ópiac régies házait, az érdekes városházát stb. is. A hirtelen keletkező zivatarban félig-meddig bőrig ázva, de törhetetlen jókedvvel és farkas étvággyal tértünk vissza a kollégiumba, ahol olcsó, de igen jó ebédben volt részünk (1·20 K). Az igazgatóság két szegény tanulót ingyen ebédben részesített. Az Isten fizesse meg támogatásukat. 1 ó. 40 p.-

kor utaztunk tovább és 2 ó. 18 p.-kor érkeztünk Poprád-Felkára.

Szállásunk a felkai Krompecher-féle turistatelepen volt felfogadva (1 K). Kedves berendezésű, úri kényelmű szobát kaptunk a kellemes parkban épült telepen. A d. u. programmját a Felkai Múzeum és templom, majd a poprádi Tátra Múzeum és az ősrégi templom megtekintése tette. A Tátra Múzeum gazdagsága valóban meglepő, meglátogatása igen tanulságos. A vacsorát szintén a Krompecher-telepen rendeltük (1 K) és ugyanitt fogyasztottuk el 26-án reggelinket is (40 fillér). Erre a napra élelmiszert Felkán vásároltunk. Szalonna, sajt, felvágott, paprika, só, kenyér stb. volt ebédünk étrendje és mindez alig 40 K-ba került! A 8 ó 34 p.-i vonattal indultunk Káposztafalvára, hova 8 ó 59 p-kor érkeztünk meg.

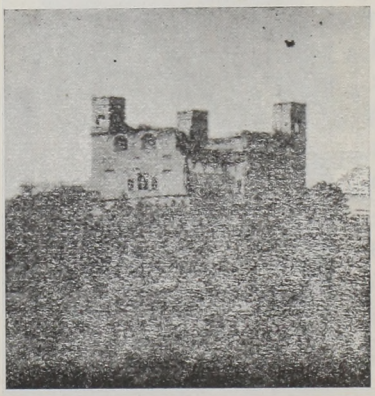

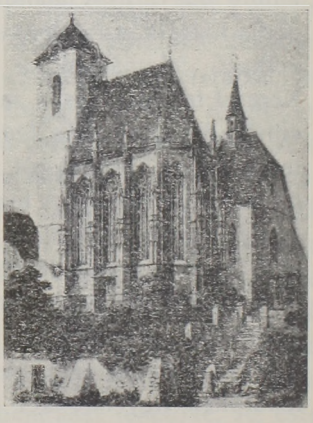

Kocsinkat, melyben a podgyászokat visszahagytuk, lecsatolták és mi a már készen álló szekerekre kapaszkodtunk, hogy a Szepesség két nevezetes helyét megtekintsük: Csütörtökhelyet és a Lapis-Refugiit. Kevés tanulmányút ejti ezt a két nevezetes helyet útba. Minket is le akartak róla beszélni, részben még az ottani hatóságok is és igen élénken festették meg a Lapis-Refugii megmászásával együtt járó

nagy fáradalmakat. Főleg Sax Lajos káposztafalusi plébános úrnak köszönhetjük, hogy tervünk fényesen sikerült, aki a szekerek fogadását és megbízható szekeres gazdák kiválasztását magára vállalta. Első útunk az állomásról Csütörtökhely községbe vezetett, Szepesség egyik legérdekesebb műemlékéhez, a híres Zápolya-kápolnához. A faragott kőből épített gyönyörű csúcsíves kápolnát a XV. sz.-ban toldották szintén érdekes plébánia templomához. Az altemplomot földalatti folyosó köti össze a minorita rendházzal. A kápolna csúcsíves építészetünk egyik kiváló alkotása.

Csütörtökhelyen rövid ideig maradtunk, 11 óra felé már Káposztafalván voltunk (érdekes régi templom), honnét a plébános úr üdvözlése után szekerekkel mentünk a Lapis-Refugii aljáig. A hegymászást $^3/_4$12-kor kezdettük meg. A kiindulópontnál veszi kezdetét a hires Kliszura, a Hernád mese szép áttörése. A víz egyenesen a hegységnek fordul és égnek nyúló hatalmas partok között sodródik tovább. Járhatatlan, de kis részében áttekinthető sziklaszoros a Hernád további ágya. Mi kitartóan emelkedtünk a hegy oldalában, nem győztük fogyasztani a szamóca ezreit. Az egyik rovarokat vizsgált, a másik növényt gyűjtött. $^1/_2$1 óra tájban vadregényes forrás mellett költöttük el a délebédet. Lobogó tűz mellett pirult a szalonna, a parázsban pedig burgonyát sütöttünk. Felejthetetlen másfél órát töltöttünk e helyen.

A Lapis-Refugii romjait csak 3 órára értük el. Felelevenedtek előttünk a múlt emlékei, amidőn ez a hely a szepesi szászok menedékeül szolgált 1241-ben, midőn Batu kán a vidéket pusztította. A későbbi zárda és templom romjai még mai nap is állnak. Rövid pihenő és a történelmi reminiszcenciák felújítása után fárasztó, de vadregényes részletekben gazdag úton bocsátkoztunk le a Klisszurába a leténfalvi majorhoz. Ez a rész talán az áttörés legfestőibb és geologiai szempontból legtanulságosabb pontja. Játszva tettük meg a Káposztafalvára visszavezető utat, de a falutól az állomásra ismét szekerekkel mentünk. (Egy szekér az áll.-tól Csüt.-helyre, onnan Káposztafalura és a Lapis-Refugii aljára

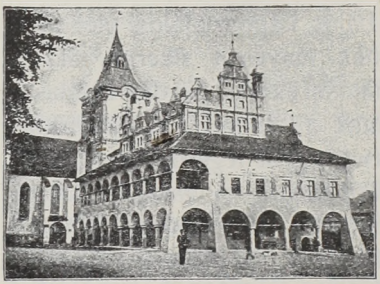

és d. u. az állomáshoz 12 K.) Meg kell emlékeznem az állomásfőnök úr kiváló jóságáról, ki valóságos atyai jóindulatot tanusított a tanulók iránt. A vonat 6 ó. 08 p.-kor indult, 7 ó. 20 p.-kor érkeztünk Lőcsére. Fáradtan, de szép nap emlékeivel gazdagon tértünk nyugovóra az Áll. Főreáliskola tornatermében elkészített katonaágyakon. (Vacsora a kaszinó vendéglőben 1 K.)

27-én kirándulásunk utolsó napjára virradtunk. A délelőttet Lőcse megtekintése foglalta le. Sorra vettük Láng Rezső és Divéky Adorján dr. tanárok vezetése alatt a hires fehérasszonyt, a szégyenketrecet, a Szt-Jakab templomot (hézagos oltárok!), a gyönyörű városházát és múzeumot, a Főtér régi emlékekben gazdag házait és végre az új kir. kath. főgimnáziumot. Divéky Adorján dr. művészeti és történelmi magyarázatai mély nyomot hagytak a fiúk lelkében. Ebéd után (ebéd 1 K 60 f, reggeli 60 f) ugyancsak sietnünk kellett, hogy a 3 órakor induló vonatot elérjük. Iglón (3 ó. 24 p.) utat szakitottunk, hogy megtekinthessük a város hires templomát. Még arra is maradt időnk, hogy a Főutca cukrászdájában habos kávéval, fagylalttal és sütemények kel szerezzük meg a gyönyörű út

örömeit. 6 ó. 43 p.-kor indult tovább a vonatunk. Elég világos volt, hogy a Hernádvölgy szépségeit élvezzük, amidőn azonban már Kassa felé jártunk, már leszállott az éj fekete takarója. Elköltöttük a még Lőcsén beszerzett hideg vacsorát (sonka, sajt, kenyér 30 K), majd mindenki aludni próbált. 28-án 6 ó. 50 p.-kor reggel adtuk át a fiúkat Budapesten a megjelent szülőknek.

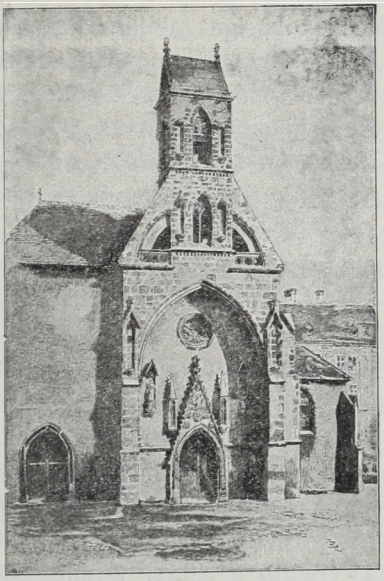

Azt hiszem nyugodtan mondhatom, hogy úgy igyekeztünk az utat megrendezni, hogy az az iskola sokoldalú tanítását sokféle irányban támogathassa. A földrajzot szolgálta a Vágvölgy, Tátra és a Hernádvölgy topografiája, a történelmet a Vágvölgy és a Lapis-Refugii a szepesi városokon kivül, a művészetet a szepesi városok megfizethetlen műkincsei és a csütörtökhelyi kápolna és a természetrajzot egy magas hegység geologiájának és növényzetének bemutatásán kivül a Klisszura és a Lapis-Refugii érdekes világa.

Még egyszer hálás köszönetünket kell kifejeznem mindazoknak, kik tanulmányutunkat támogatták; főleg a késmárki Evangélikus Lyceum igazgatóságának két tanuló ingyen ebédjeért, Szepesbéla városának az olcsó barlangjegyekért, Lengyel Dezső barlangligeti fürdőigazgatónak olcsó fürdőjegyekért, a Lőcsei Áll. Fő-

reáliskola igazgatójának az olcsó szállásért, Sax Lajos káposztafalvi plébánosnak számos fáradozásáért, a káposztafalvi állomásfőnöknek sokoldalú támogatásáért, az útba ejtett iskolák tanári karainak a szives kalauzolásért, de főleg Láng Rezső, Divéky Adorján dr. és Bentsik Samu dr. tanár uraknak, kik érettünk legtöbbet fáradtak. Isten fizesse meg fáradságukat.

II. Kisebb kirándulások: Ebben a pontban csak azok a kirándulások vannak felsorolva, amelyeknek tanulmányi céljuk is volt. A játékdélutánok és a cserkész kirándulások más cím alatt vannak megemlítve.

Kevés intézet fejleszti a turisztikát olyan mértékben, mint a mienk. Örömmel tapasztaljuk, hogy végzett tanulóink sem feledkeznek meg ennek a nemes sportnak a gyakorlásáról, sőt egyik-másik már a turista egyesületekben is jelentős poziciót vivott ki magának. Az idei évben ismét megkíséreltük a télidei kirándulást is, még pedig igen jó sikerrel. Mindinkább igyekezzük magunkat emancipálni a vendéglők káros hatásától. Ebben a tekintetben a kiránduló szertár számára beszerzett 5 gyorsfőző igen kiváló szolgálatot tett. A hátizsákokat több száz esetben adtuk ki kölcsön a fiúknak, volt olyan alkalom, midőn egyszere mind a 35 hátzsák ki volt kölcsönözve.

Turisztikai kirándulásaink a következők (máj 18-ig.)

1. Szept. 17. Óbuda—Üröm (Orosz kápolna)—Solymár—Hüvösvölgy. IV. o. 16 tanuló. Gyaloglás 6 óra.

2. Szept. 21. Hűvösvölgy—Nagykovácsi—Nagyszénás—Katonai céllövő—Piliscsaba. V. o. 12 tanuló. Gyaloglás 6 óra. Útközben 3 kifejlett szarvast láttunk.

3. Szept. 28. Piliscsaba—Pilisszántó—Mexikó—Csév—Piliscsaba. IV. o. 17 tanuló. Gyaloglás 7 óra.

4. Okt. 3. és 4. Indulás 3-án este 6 óra 20 perckor Buda-Császárfürdőtől. Piliscsaba—Pilisszántó—Pilisszentkereszt—Chilova-völgy—Dobogókő. Érkezés éjjel $^1/_2$12 órakor. Mindnyájan lámpával voltunk ellátva. A dobogókői menedékházban kedvezményes árú hálóhelyeket kértünk a Országos Turista Egyl. budapesti osztályától.

4.-én útirányunk: Dobogókó—Mexiko—Pilis (767 m.)—Mexiko—Pilismaróth—Dömös. Hajóval tértünk haza. VI. o. 14 tanuló. Gyaloglás 11 óra.

5. Okt. 6. Szentendre—Stara Voda—Pilisszentlászló—Szentendre. V. o. 8 tanuló. Gyaloglás 6 óra.

6. Nov. 2. Zugliget—Makkos Mária—Csiki hegyek—Budaörs—Kelenföld. V. o. 11 tanuló. Gyaloglás 5 óra. Igen érdekesek voltak Budaörs határában az erdő alá hajtott képzőagyagbányák.

7. Nov. 26. Nagytétényig mentünk a helyiérdekű villamos vasúttal. Nagytétény—Kutyavár (kaptárkövek, régi temető)—Fülöpmajor—Ilkamajor (kaptárkövek útközben)—Sóskút (Antal bánya és Angol bánya)—Biai átvágás—Torbágy. V. és VI. o. 12 tanuló. Gyaloglás $5^1/_2$ óra. A sóskúti mészkőbányák impozáns arányai felejthetetlen lesz előttünk.

8. Febr. 8. Szentendre—Pilisszentlászló—Szentendre. V. és VI. o. Csatlakozott az intézeti cserkész-csapat két tagja. 10 tanuló. Tulajdonképen ródlizni akartunk, de a kevés hó miatt csak Pilisszentlászlón volt lehetséges. Sok érdekes meteorologiai és ornithologiai megfigyelést tettünk. Gyaloglás 6 óra. Pilisszentlászlón Kohn Dávid vendéglős 1 K-ért adott tartalmas kitünő gulyás levest.

9. Április 5. Békásmegyer—Nagykevély—Csobánka—Szentkút—Pomáz. III. o. 30 tanuló. Gyaloglás 6 óra.

10. Ápr. 8. Szentendre—Dömöskapu vízesés—Sikáros—Dömös. VI. o. 13 tanuló. Gyaloglás 5 óra. Eredeti célunk Dobogókő volt, de a délelőtt megindúló hatalmas eső lehetetlenné tette elérését.

11. Ápr. 14. Piliscsaba—Tök—Zsámbék—Herceghalom. IV. és V. o. 19 tanuló. Gyaloglás 6 óra. Piliscsabán megnéztük a régi templomot, Zsámbékon a híres műemléket, azután a török kutat is.

12. Ápr. 23. Pomáz—Csobánka—Szentkút—Pomáz. I. A) o. 38 tanuló. Gyaloglás $4^1/_2$ óra.

13. Ápr. 23. Drégelypalánk—Szondy kápolna—Drégely vár—Deszkási völgy—Diósjenő. V. o. 11 tanuló. Gyaloglás 6 óra. Vasúttal mentünk Drégelypalánkig. A faluból a haran-

gozó jött ki velünk a román stilusú Szondy-kápolnához, melyben megnéztük Szondy szobrát és a honti nők selyem zászlóját. Az ebédet a vár megtekintése után a deszkási völgy kitünő forrása mellett főztük. A vasútról menet és jövet kitünően láttuk Nógrád várát is.

Az Értesítő lezárása miatt több igen sikeresnek igérkező kirándulásról csak a jövő évben számolhatunk el. A Pünkösd szünetében hosszabb kirándulásra akarunk menni a Bükk hegységbe. Több kisebb kirándulásunkról javarészt eleget beszél a „Kirándulási Naptár". Felvilágositásul megjegyzem: hogy a Központi Vásárcsarnokban a halpiacot tekintettük meg a II. A. o.-lyal. A gyárak közül fizikai szempontból nézte meg a MÁV Istvántelki Főműhelyének VIII. Centrumát a VIII. o., inkább kémiai szempont vezette a II. o. hajógyári kirándulását. A történelmi kirándulások legsikerültebbje ápr. 23-án volt Visegrádra (III. és IV. o.) A művészeti oktatást támogatta a Műcsarnok tavaszi tárlatának és az Ernst-Muzeum Munkácsy kiállításának megtekintése.

Meg kell emlékeznem a III. o. csepelszigeti kirándulásáról is. Itt a csepeli Dunaág kamarazsilipjének épitését szemléltük meg. A fizikai földrajz szempontjait valóságosan újra átismétlő kirándulást igen tanulságossá tette Berger Bódog m. kir. vízmester magyarázata, melyért fogadja ez úton is meleg köszönetünket.

A szabadba vezetett kirándulásokkal nemcsak a természet szeretetét akartuk a tanulókban felkelteni, hanem felhasználtuk azokat a tanítás támogatására is. Egyes kirándulások egyenesen gyűjtő célra szolgáltak. Kiránduláson ismerték meg a tanulók a vidék növényföldrajzát és geologiáját. A III. osztály méréseket végzett légsúlymérővel (a hegy magasságának megállapítása) és hőmérővel. Köszönet illeti meg a Fogaskerekű vasut r.-t.-ot, mely a tanulókat 20 fillérért szállította a svábhegyi vasúton. Ezt a kedvezményt többször felhasználtuk.

Május végére és június elejére tervezett kirándulásaink közül meg kell említenem, hogy a VI. osztállyal meg szándékozunk tekinteni a Pálvölgyi cseppkőbarlangot. Tömeges tanulócsoport, ha a tanár a látogatást előre bejelenti, fejenként 20 fillért fizet, de ezenkívül köteles minden látogató legalább 1 db. gyertyát venni (10 fill.) A vezetés 1 óra hosszáig tart. Ez az út nem veszedelmes, mert két három év óta a Barlang Sport E. lépcsőket építtetett és az azelőtt veszedelmes pontokat rendezte. Több gyárlátogatás is programmba van véve.

Angliai tanulmányút: Német, hollandus, osztrák és magyar (horvát is) főiskolai hallgatók és középiskolai tanulók, számszerint hetvenen, tanári és orvosi felügyelet mellett, 1913. nyarán 5 hétig tartó angliai tanulmányúton vettek részt. E tanulmányút nemcsak üdülés és pihenés, hanem össze

van kapcsolva rendszeres angol nyelvi oktatással és egészséges sportok üzésével. A szünidei telep Eastbourne angol tengeri fürdőben volt, hol állandóan négy hétig tartózkodott. A résztvevők odautaztukban szép utat tettek a Rajnán, néhány napig Hollandiában tartózkodtak, felkeresték Londont és hazautazásukkor Párist. Volt egy négy napi külön út a gandi világkiállítás megtekintésére is. Magyar diák, fájdalom, csak nyolc vett részt a tanulmányúton, köztük Conrad Ernő, intézetünk VI. o. tanulója. A rendezőbizottság elnöke Berzeviczy Albert volt kultuszminiszter úr, védői között Erődi Béla dr. tanker. főigazgató és Morvay Győző dr. intézetünk igazgatója is helyet foglal. A tanulmányút vezetője magyar részről Makoldy Viktor, intézetünk tanára volt.

A tanulmányútat 1914. nyarán megismétlik.

Több kiránduláson volt tanítványaink is részt vettek.

Kirándulási naptár.

Szám	Nap	Kirándulás célja	Kirándulás helye	Osztály	A tan. száma	Vezető
a) **A múlt évi Értesítőben „tervezett kirándulások" közül megvoltak 1913-ban:**						
1	jún. 2. d. u.	egészségtani	Önkéntes Mentő-E.	VII.	eg.	Párdányi
2	„ 4. „ „	„	Központi Tejcsarnok	VII.	„	„
3	„ 5. d. e.	„	Erzsébet Szanatorium	VII.	„	„
4	„ 8. e. n.	turisztikai	Bánhida	III.	15	Ágner
5	„ 9. d. u.	egészségtani	Törley pezsgőgyár	VII.	eg.	Párdányi
6	„ 20 28-ig 9 nap	természetr., földr., turisztikai stb.	Magas Tátra	I–VIII.	21	Kerékgyártó, Olgyai, Makoldy, Párdányi, Tichy
7	„ 22. e. n.	turisztikai	Vitányvár	III.	16	Ágner
8	„ 24. d. u.	„	Hüvösvölgy	III.	28	„
b) **Az 1913–14-ben megtartott kirándulások május 21-ig:**						
1	szept. 7. d. u.	term.-rajzi	Svábhegy	IV.	10	Kerékgyártó
2	„ 10. d. e.	történelmi	Ernst-Múzeum	VIII.	eg.	Alszeghy
3	„ 11. d. u.	term.-rajzi	Állatkert	II. B	31	Kerékgyártó, Simon, Marks
4	„ 12. „ „	„	Svábhegy	V.	10	Kerékgyártó
5	„ 17. e. n.	turisztikai	Üröm	IV.	16	Ágner
6	„ 18. d. u.	term.-rajzi	Állatkert	II. A	25	Kerékgyártó
7	„ 21. e. n.	turisztikai	Nagyszénás	V.	12	„
8	„ 28. „ „	„	Mexiko	IV.	17	„
9	okt. 3., 4. 1½ n.	„	Pilis	VI.	13	Kerékgyártó, Marks
10	„ 6. e. n.	„	Pilisszentlászló	V.	8	Kerékgyártó
11	„ 16. d. u.	term.-rajzi	Kertészeti kiállítás	I. A, IV.	18	Kerékgyártó, Marks
12	nov. 2. e. n.	turisztikai	Csiki hegyek	V.	11	„
13	„ 3. d. e.	geologiai	Mátyáshegy	VI.	8	Kerékgyártó
14	„ 16. e. n.	„	Sóskút	V., VI.	12	„

Szám	Nap	Kirándulás célja	Kirándulás helye	Osztály	A tan. száma	Vezető
15	dec. 30. d. e.	term.-rajzi	Mezőgazd. Múzeum	I. A	14	Kerékgyártó
16	„ 31. „ „	„	„ „	II. A	8	„
17	jan. 6. d. u.	meteorol.	Gellérthegy	III.	8	„
18	„ 11. d. e.	ismeretterj.	Országház	II. A	17	Kerékgyártó, Tichy, Rausch
19	„ 18. „ „	„	Halászbástya	I. A	27	Kerékgyártó
20	febr. 8. e. n.	sportoló	Pilisszentlászló	V., VI.	10	Kerékgyártó, Huber
21	„ 23. d. u.	term.-rajzi	Vásárcsarnok	II. A	13	Kerékgyártó
22	febr. 26. d. e.	földrajzi	Mezőgazd. Múzeum	III.	30	„
23	márc. 19. d. u.	term.-rajzi	Hüvösvölgy	I. A	29	Ágner
24	„ 31. d. e.	történelmi	Budavár, Országház	IV.	eg.	Barthos, Rausch
25	ápr. 5. e. n.	turisztikai	Nagykevély	III.	30	Kerékgyártó
26	„ 7. d. u.	fizikai	Államv. Főműhely	VIII.	25	Makoldy
27	„ 8. e. n.	turisztikai	Sikáros	VI.	13	Kerékgyártó
28	„ 11. d. e.	term.-rajzi	Állatkert	V.	6	„
29	„ 12. „ „	rovargyüjtő	Széchenyihegy	II. A, B	16	„
30	„ 14. e. n.	turisztikai	Zsámbék	IV., V.	19	„
31	„ 19. d. e.	term.-rajzi	Nemz. Múz. Ásványtár	VI.	eg.	Telbisz
32	„ 23. e. n.	turisztikai	Csobánka	I. A	38	Ágner
33	„ 23. „ „	történelmi	Visegrád	III., IV.	51	Barthos
34	„ 23. „ „	turisztikai	Drégelyvár	V.	11	Kerékgyártó
35	máj. 1. d. e.	földrajzi	Csepelsziget	III.	12	„
36	„ 1. d. u.	rovargyüjtő	Farkasvölgy	II. A, B	32	„
37	„ 1. „ „	növénygy.	Jánoshegy	I. A	18	Ágner
38	„ 2. d. e.	művészeti	Ernst-Múzeum	V.	eg.	Olgyai, Mátrai, Kerékgyártó
39	„ 4. d. u.	technologiai	Hajógyár	VI.	„	Telbisz
40	„ 7. „ „	növénygy.	Farkasvölgy	IV.	„	Kerékgyártó, Marks
41	„ 9. d. e.	művészeti	Műcsarnok	V.	„	Kerékgyártó, Olgyai
42	„ 21. d. u.	hitbuzgalmi	Máriaremete	I—VI.	25	Tichy, Huber, Kerékgyártó
43	„ 21. „ „	növénygy.	Svábhegy	I. A	19	Ágner

c) **Az Értesítő lezárása utánra tervezett kirándulások:**

1	máj. 24. e. n.	turisztikai	Szokolyai völgy	I. A, B	—	Ágner
2	„ 25. d. u.	geologiai	Pálvölgyi barlang	VI.	—	Telbisz
3	„ 27. „ „	szórakoztató	Máriaremete	I. A	—	Ágner
4	„ 30. e. n.	turisztikai	Dömöskapu	I. A, B	—	„
5	„ 31. „ „	„	Visegrád	I., II.	—	„
6	„ 31.-jún. 2. 3 nap	„ stb.	Eger, Miskolc	IV., V., VI.,	—	Kerékgyártó, Marks
7	jún. 6. e. n.	„	Nagykevély	V.	—	Ágner
8	„ 13. „ „	„	Vitányvár	VI.	—	„
9	„ 17. „ „	„	Nagykovácsi	I. A, B	—	„
10	„ 18-27. 10 n.	nagy kiránd.	Székelyföld	I—VIII.	—	Barthos, Simon
11	„ 20. e. n.	turisztikai	Szentendrei sziget	I. A	—	Ágner
12	„ 27. „ „	„	Zsámbék	I—III.	—	„
13	Később meghatározandó napon	egészségtani	Központi Tejcsarnok	VII.	—	Párdányi
14		„	Erzsébet Szanatorium	VII.	—	„
15		szórakoztató	Budai hegys.	III.	—	Kerékgyártó
16		term.-rajzi	Leipziger-gyár	IV.	—	„
17		„	Luiza gőzmalom	IV.	—	„
18		„	Margitsziget	IV.	—	„

Elszámolás a kirándulási alapról:

(Alapok és alapítványi díjak 11., 12. oldal. Számadókönyv II.)

Bevétel:

1. 1913. júl. 2.	Maradék az 1912/13. tanévről	101 K 32 f
3. 1913. „ 2.	Nagy kirándulási maradék ...	129 „ 60 „
4. 1913. „ 2.	Elhelyezett tőke „Betét", mint átvitel	2439 „ 66 „
5. 1913. „ 2.	Vegyes díjakból 10%	8 „ 37 „
5. (2., 7., 11., 16., 20., 21., 23–26. tételek)	392 tanuló	392 „ — „
6. 19144. máj. 7.	Kamatok	139 „ 34 „
	Összesen ...	3210 K 29 f

Kiadás:

2. 1913. júl. 2.	Betét mint átvitel	2439 K 66 f
3. 1913. „ 2.	Takarékba elhelyezve	380 „ 92 „
8. 1913. nov. 12.	Gyorsfőzők	25 „ — „
10. 1914. jan. 17.	Cserkészfölszerelés	3 „ 80 „
11. 1914. „ 17.	„	19 „ — „
12. 1914. „ 18.	„	6 „ 60 „
13. 1914. febr. 7.	Kirándulási nyomtatvány ...	12 „ — „
14. 1914. „ 9.	Kirándulási sátorok	4 „ — „
15. 1914. „ 9.	Deszkák	9 „ 32 „
17. 1914. márc. 11.	Útmutató	— „ 50 „
21., 22., 27., 28. tételek.	Nagytétényi lövőverseny	134 „ 30 „
22., 23., 25., 26. tételek.	4 tanuló székelyföldi kirándulása	160 „ — „
	Összesen ...	3195 K 10 f

Mérleg:

Bevétel	3210 K 29 f
Kiadás	3195 „ 10 „
1913/14. tanévi maradék (1914. máj. 25-én) ...	10 K 19 f

III. Általános ügyek.

1. Érintkezés a felsőbb tanügyi és egyéb hatóságokkal.

Az ügyvitel 1913. február 21-től 1914. május 16-ig 2121 iktatott aktában bonyolódott le. Az 1913. évben 1291 ikt.-szám volt.

a) Általános ügyek:

Min. 5595. eln. Külföldön vásárolható cikkek jegyzéke. (534.)
Min. 21891. Az ifj. könyvtárjegyzék küldése. (537.)
Honv. p. 2009. „Honvédelem" c. könyv adományozása. (605.)
Min. 3040. eln. „Révai Lexikon" I—VI. kötet adományozása. (620.)
Emke 232. Könyvadománya. (623.)
Bp. H. É. V. 7165. Összes vonalaira 50% kedvezményt ad. (649.)
Min. 92640. Értesítődíj 1 kor. 50 fill. helyett 2 kor. szedhető. (653.)
Idegenf. váll. Kedvezményes árakat ad a tátrai nagy kiránduláshoz. (655.)
Min. 4130. Az intézet jövendő telke a III. ker. Határ-, Szőlő és Viador-utca terület. (698.)
Főig. 3663. „Ifjúsági Testnevelés" ajánlása. (923.)
Min. 55703. Mosso „Az ifjúság testi nevelése" ajánlása. (925.)
Min. 94421. A bérház szerződésének ügye. (937.)
Min. 106283. A tandíjkezelés új rendje. (987.)
Min. 46500. Pekár Károly könyvtárának megvásárlása. (1172.)
Min. 91500. Külföldi tanulók magyarországi utazásai. (1197.)
Főig. 174. Gyűjtés a Szanatoriumegylet javára. (293.)
Min. 3646. „Révai Lexikon" VII—IX. kötet adományozása. (324.)
Bp. H. É. V. 7057. Menetdíjkedvezmény összes vonalaikra. (354.)
Min. 4159. eln. Jelentés a drótnélküli táviróról. (430.)
Min. 170549. A nagy (erdélyi) kirándulás engedélyezése. (574.)
Főig. 1465. A tánccal egybekötött hangverseny engedélyezése. (603.)

Min. 170038. Köszönet a fővárosnak az intézeti telekért. (645.)
Min. 29557. Jelentés a munkásbiztosításról. (685.)
Min. 163629. Az iskolaorvosi intézmény újabb rendje. (818.)
III. előlj. 15444. Bérház ajtainak rendezése. (899.)
Min. 176245. Laboratoriumi üvegek a zsolnai üveggyárból szerzendők be. (913.)
Min. 5439. eln. Külföldi beszerzésekről. (914.)
Főig. 2585. „A Tenger" c. folyóirat ajánlása. (1019.)
Min. 185534. Leánymagántanulók iskolalátogatása. (1021.)
Min. 136. eln. Gyűjtés a József kir. hg. Szanatorium javára. (1026.)
Min. 15778. Darázs-utcai boltszerződés jóváhagyása. (1051.)
Min. 160830. Házbérszerződés meghosszabbítása. (1056.)
Min. 85450. A lelkigyakorlatok rendje. (1117.)
Főig. 3147. „A Hadtört. Közlemények" ajánlása. (1174.)
Főig. 3801. A szeptemberi gimn. érettségi vizsga a budapesti VII. ker. István-úti főgimnáziumban lesz. (1250.)

b) Tanulmányi ügyek:

Min. 4999. eln. Balogh Péter főgimn. tanár kiküldése a magyar nyelv eredményes tanításának megfigyelése végett. (542.)
Min. 651. Fölszólítás a kísérleti fizikai laboratórium látogatására. (651.)
Főig. 321. Fest Aladár tank. főigazgató a júniusi érettségi vizsga elnöke. (678.)
Főig. 3295. Az éretts. irásb. vizsgák határideje. (679.)
Főig. 3311. Az éretts. szóbeli vizsgák határideje. (683.)
Főig. 2844. Az 1913/14. tanévi tankönyvjegyzék jóváhagyása. (722.)
Főig. 3444. A szeptemberi érettségi vizsgák az intézetben tartatnak. (740.)
Min. 48431. A békenap megünneplése. (744.)
Min. 74202. A Magas Tátra kirándulás engedélyezése. (789.)
Min. 60308. A latin nyelvi tanítás akadályairól. (924.)
Honv. áll. p. 1152. Lövész tanfolyamok felügyeletével a bpesti honv. áll. par. bízatott meg. (959.)
Min. 121727. A romantikus iskola tárgyalása a VII. osztályban. (1219.)

Főig. 111. A tantárgy fölosztás jóváhagyása. (99.)
Min. 21540. A magyar stilus tanítás új rendje. (344.)
Főig. 831. A decemberi éretts. v. határideje. (486.)
Min. 108748. Latin és görög tanszerfölszerelés jegyzéke. (1141.)
Min. 39473. Termr., termtt., vegytani szertári selejtezés engedélyezése. (1271.)
Min. 58915. Fölszólítás a természettani kurzus hallgatására. (1321.)
Főig. 2793. Tankönyvjelentés jóváhagyása. (1148.)
Min. 56408. A pünkösdi wieni lövőversenyről. (1339.)

c) Tanulók ügyei:

Zirci apát 100. Fölvétel a cisztercita rendbe. (541.)
Főig. 2843. Pályázat katonaorvosi kiképzésre. (560.)
Főig. 2901. Pályázat a cs. és kir. konzuli akadémiába. (570.)
Piar. r. 339. Pályázat piarista papnövendékbe. (575.)
Min. 32787. Pályázat az áll. polg. isk. tanító képzőbe. (608.)
H. Min. 21689. Pályázat a cs. és kir. hadügymin. tengerészeti pályára. (637.)
H. Min. 33444. Pályázat honvéd állatorvosi pályára. (638.)
Min. 46780. Pályázat fiumei középiskolai ösztöndijakra. (648.)
H. Min. 29920. Pályázat a honvéd főreáliskolák és a Lud. Akad. államköltséges, alapítványos és fizetéses helyeire. (650.)
H. Min. 37611. és. 37628. Pályázat a m. kir. honvéd főreáliskolákba. (666.)
H. Min. 35701. Pályázat a hadsereg nevelő és képző intézeteibe. (718.)
Eötv. koll. 43. Pályázat érettségizett tanulóknak az Eötvös-kollégiumba.
Min. 49488. Pályázat a Ferenc József-internátus alapítványos és fizetéses helyeire. (749.)
Min. 75994. Pályázat a jövedékbírság alap fölös összegéből javadalmazott alap. helyekre, ösztöndijakra és ipar tandíjak megnyerésére. (787.)
Eszterg. főegyh. 3317. Pályázat világi papi pályára. (788.)
Min. 61095. Pályázat a horvát-szlavon internátusba. (793.)

Főig. 3705. Pályázat a haditengerészethez tengerészjelölteknek. (794.)
H. Min. 47545. Pályázat a magy. kir. honvéd hadapródiskolákba. (795.)
Min. 49204. Ajándékkönyvek küldése az ifjúságnak. (817.)
Min. 46780. Pályázat a fiumei középiskola ösztöndíjas helyeire. (848.)
Magy. tisztv. takp. Ösztöndíjpályázat (120 K) tisztviselők gyermekeinek. (819.)
Min. rend. 289. Fölszólítás a minorita rendbe lépésről. (823.)
H. Min. 63914. Pályázat a közös hadsereg hadapródiskoláiba. (948.)
Min. 93806. Pályázat a kassai kir. konviktusba. (958.)
Főv. 61501. Pályázat a bpesti keresk. akad. felső keresk. iskola alapítványos, tandíjmentes helyekre. (976.)
Főig. 4176. Pályázat katonai állatorvosi kiképzésre. (988.)
Orsz. Közeg. Egyl. Fodor József jutalmat Morvay Szilárd VIII. o. tanuló kapja. (990.)
H. Min. 66829. Pályázat a kir. közös hadapródiskolákba fővárosi alapítványos helyekre. (1111.)
Min. 89864. Pályázat tengerészbiztosi kiképzésre. (1113.)
Min. 82820. Alapy-féle ösztöndíj pályázat.
Min. 83895. Pályázat az erzsébetvárosi áll. főgimn. internátusba. (1115.)
Min. 80845. Pályázat a székelyudvarhelyi áll. főreál. internátusba. (1116.)
H. Min. 47545. Pályázat honv.-hadapródiskolákba. (1117.)
Áll. polg. tképző. 1441. Pályázat Semsey Andor-féle ösztöndíjas asszisztensi és nevelőtanári állásra. (1178.)
Főig. 928. Pályázat a Kutassy-féle ösztöndíjra. (487.)
Min. 156408. Pályázat váci püspöki ösztöndíjra. (547.)
Min. 156411. Pályázat Mária Terézia budai 240 kor. ösztöndíjra. (548.)
Min. 156410. Pályázat Besán József-féle ösztöndíjra. (549.)
Min. 156407. Pályázat Adamovits-féle ösztöndíjra. (561.)
Min. 156405. Pályázat gróf Löwenburg-féle ösztöndíjra. (609.)

Min. 156406. Pályázat a győri árvaalap ösztöndíja (Győri 300 K, Dlabács 300 K, gr. Eszterházy 200 K). (615.)
Főig. 1564. Nagybrittaniai tanulók kimutatása. (652.)
Min. 174812. Pályázat Bibics-féle ösztöndíjra. (653.)
Min. 174811. Pályázat az Alapy-féle ösztöndíjra. (687.)
Min. 156409. Pályázat a kincstári Mária Terézia-féle ösztöndíjra. (688.)
Min. 58644. Áll. gondozásban levő elhagyatott gyermekek tandíjmentességéről. (873.)
Min. 188297. Pályázat Markovics-féle ösztöndíjra márc. 31. (874.)
Min. 134380. Pályázat Verbiczy-ösztöndíjra 240 K. (890.)
Min. 189684. Pályázat polg. magy. határőrvidék tanulm. ösztöndíjra 300 K, febr. (891.)
Min. 193774. Pályázat Schenk Adolf-féle ösztöndíjra, márc. (892.)
Min. 184383. Pályázat Koháry-ösztöndíjra 240 K, febr. (893.)
Magy. tisztv. tak. egyl. Pályázat 120 koronás ösztöndíjra, febr. (922.)
Min. 6330. Pályázat Pálffy-János-féle ösztöndíjra. (965.)
Egyes. bp. főv. tp. 147. A segélyegyletnek 50 K adományt küld. (1033.)
Lévai tk. 406. Pályázat a lévai tanítóképzőbe. (1095.)
Áll. polg. isk. 315. Pályázat áll. polg. iskolába fölvételre. (1123.)
Min. 19609. Pályázat fiumei középiskolai ösztöndíjra. (1130.)
H. Min. Pályázat a m. kir. honv. főreál és Lud. Akad. államköltséges, alapítv. és fiz. helyekre. (1163.)
Főig. 3237. Pályázat a cs. és kir. konzuli akadémiába fölvételre. (1164.)
I. magy. ált. tisztv. egyl. Pályázat a jubileumi ösztöndíjra. (1190.)
H. Min. 44866. Pályázat a m. kir. honv. főreáliskola alapítv. helyre.
H. Min. 34500. Pályázat gr. Andrássy Gyula emlékére alapított ludovikai helyre. (1200.)
H. Min. 34439. Pályázat a fiumei haditengerészeti akadémiába. (1201.)

Belügym. 7523. Pályázat a cs. és kir. haditengerészeti altiszti iskolába. (1202.)

Főig. 3757. Pályázat katonaorvosi ösztöndíjra. (1238.)

Min. 41503. Pályázat Svoboda-féle 300 K ösztöndíjra. (1239.)

Hadügy. Min. 344. Pályázat katonai állatorvosi kiképzésre. (1240.)

Min. 41678. Pályázat a Ferenc József finevelő intézetbe alapítv. és fiz. helyekre. (1251.)

H. Min. 34439. Pályázat a cs. és kir. hadügyminisztérium tengerészeti osztályába. (1333.)

H. Min. 52110. Pályázat katonai nevelő- és képző-intézetekbe. (1287.)

Min. 46977. Pályázat honvéd állatorvosi tisztviselő állás kiképzésére. (1288.)

Min. 46734. Pályázat az erzsébetvárosi és dévai áll. középiskolák internátusába. (1293,)

Min. 1340. Pályázat a Hoffmann János-féle cs. és kir. katonai nevelő- és képző-intézeti alapítványra.

Nkörösi tk. Pályázat a nagykörösi tanítóképzőbe. (1349.)

Min. 50408. Pályázat a jövedéki birs. alap fölös alapitv. helyekre. (1344.)

Főv. tan. 283816. Pályázat honvédállatorvosi kiképzésre. (1352.)

2. Főigazgatói látogatások voltak a szeptemberi és decemberi érettségi vizsgálatot kivéve 1913. nov. 18-án.

3. Egyéb látogatások. 1913. okt. 21. Rüblein Richárd kebelbeli számtanácsos az épület belső mivoltát vizsgálta meg.

1913. dec. Szekeres Kálmán II. ker. főreálisk. igazgató meglátogatta az intézetet.

1913. dec. Finály Gábor dr. a VI. áll. főgimn. helyettes igazgatója megtekintette az irattárt.

1913. nov. Márton József dr. érseki főgimn. tanár megtekintette a szertárakat.

1914. márc. Viszota Gyula dr. X. ker. (kőbányai) főgimn. igazgatója megtekintette az irattárt és egyes szertárakat.

1914. máj. Bitter Illés dr. az I. ker. ciszterci főgimn. igazgatója megtekintette az irattárt és egyes szertárakat.

1914. márc., máj. Ott Ádám dr. pápai prelatus és budaujlaki plebános, mint érseki biztos meghallgatta a róm. kath. hitoktatást. A vizsgákon elnökölt.

1914. jún. 6-án az ev. hittanvizsgán elnökölt Fóti Kálmán mérnök úr az egyházközség megbizásából.

1914. jún. 12-én a ref. tanulók hittanvizsgáján elnökölt Pap Ákos ref. hitoktató úr.

1914. jún. 12-én az izr. tanulók hittanvizsgáján elnökölt: Klár Manó dr., isk. elnök, Csobádi Samu, Hermann Emil urak.

4. Tanácskozás volt összesen: 1. Alakuló konferencia (1913. aug. 29.). — 2. Éretts. v. előkészítő konf. (1913. aug. 29.) — 3. Éretts. írásb. dolg. elbíráló konf. (1913. szept. 10.). — 4. Éretts. szóbeli v. konf. (1913. szept. 11—19.). — 5. Első módszeres konf. (1913. szept. 24.). — 6. Első ellenőrző konf. (1913. okt. 25.). — 7. Éretts. előkészítő konf. (1913. nov. 22.). — 8. Egy érettségiző miatt tartott rendkivüli konf. (1913. dec. 5.). — 9. Éretts. írásb. dolg. elbíráló konf. (1913. dec. 9.). — 10. Éretts. szóbeli v. konf. (1913. dec. 10., 11., 13.). — 11. Második ellenőrző konf. (1913. dec. 9.). — 12. Első félévi osztályozó konf. (1914. jan. 24.). — 13. Második módszeres konf. (1914. febr. 14.). — 14. Tandíjmentességi konf. (1914. febr. 14.). — 15. Tankönyvváltoztató konf. (1914. febr. 14.). — 16. Külföldi tanulmányúti konf. (1914. febr. 14.). — 17. Harmadik ellenőrző konf. (1914. márc. 19.). — 18. Egy tanuló kizárása ügyében tartott konf. (1914. ápr. 1.). — 19. Éretts. v. előkészítő konf. (1914. ápr. 20.). — 20. Negyedik ellenőrző konf. (1914. máj. 2.). — 21. A VIII. osztályú tanulók osztályozó konf. (1914. máj. 13.). — 22. Éretts. írásb. dolg. elbíráló konf. (1914. máj. 22.). — 23. Éretts. szóbeli v. konf. (1914. jún. 2., 6.). — 24. Ideiglenesen osztályozó konf. (1914. jún. 10.). — 25. Véglegesen osztályozó konf. (1914. jún. 19.). — 26. Évzáró konf. (1914. jún. 28.).

5. Iskolai ünnepélyek. 1913. okt. 4-én Ő cs. és kir. apost. Fölsége nevenapja. Ünnepi nagymise. — Okt. 6-án Aradi vértanuk emléknapja. Ünnepélyes gyászmise. — Okt.-ben az intézet részt vett az Eötvös József báró ünnepen.

Kivonult zászló alatt a szoborhoz és a vigadói nagy ünnepélyhez. — Okt. 31-én Az ev. és ref. tanulóknak a reformáció emlékünnepe. Istentisztelet. — Nov. 19-én megb. Erzsébet királynő emléknapja. — 1913. jan. Intézeti nyilvános hangverseny a segélyegylet javára. — Márc. 15-én A 48-as törvények megteremtésének emlékünnepe. — Ápr. 11-én A 48-as törvények szentesítésének emlékünnepe. — Máj. 1-én Fák és madarak napja. — Jún. 8-án Koronázási évforduló. — Jún. 29-én Ünnepélyes Te Deum. — Az önképző-, a torna- és zenekör az ünnepélyek sikeréhez hozzájárultak.

6. Szabad liceum. (1908.) Népszerű fölolvasásokat az intézeti tornateremben tartott. Ezekről a licealis előadásokról szóló jelentést Kerékgyártó Árpád tanár következőkben terjesztette be:

Liceumunk idei idénye széleskörű látogatottságnak örvendett. Külön ki kell emelnem Láng Gyula miskolci kir. kath. főgimn. tanárnak előadását, ki szerető szívvel kereste fel az intézetet, melyben tanári pályájának első éveit töltötte. A filmeket Pathé Fréres cégnél, a diapositiveket Pejtsik cégnél szereztük be. Huber énektanár előadásán episzkopikus vetités volt. Az előadások a következők voltak:

1. Febr. 22. 1) Megnyitó. Tartja: Morvay Győző dr. főgimn. igazgató. 2) A cserkészet. Előadja: Tass József fővárosi igazgató.

2. Márc. 1. Budapesttől Amszterdámig. Előadja: Rausch Géza fög. tanár.

3. Márc. 8. A déli sark. Előadja: Láng Gyula miskolci kir. kath. fög. tanár.

4. Márc. 15. Wagner Richárd. Előadja: Huber Árpád fög. tanár.

5. Márc. 22. Utazásom Svájcban. Előadja: Marks Lipót fög. tanár.

6. Márc. 25. A francia Észak-Afrika. Előadja: Kerékgyártó Árpád fög. tanár.

7. Márc. 29. Bepillantás a Pyreneusokba. Előadja: Kerékgyártó Árpád fög. tanár.

Volt ezenkivül több ízben mozgóképelőadás is a tanulók

számára. A vetitőgépet részben végzett növendékeink, részben tanulók kezelték. Érdemeket szereztek volt tanítványaink: Gergelyi László, Albert József és Morvay Szilárd I. éves műegy. hallgatók és Conrád Ernő VII., Bábel Ernő VI. o. tanulók.

Számadás a lic. fölolvasásokról:

Bevétel:

Vegyes díjak. 12. oldal.

45. t. 13. dec. 8. „Quo vadis és Parsifal" mozi	47 K	30 f
49. t. 13. dec. 14. Mozgóelőadás	22 „	52 „
55. t. 14. jan. 18. „József és testvérei" mozi ...	10 „	20 „
60. t. 14. jan. 26. Mozgóelőadás	1 „	80 „
Alapok és alapitványi díjak. 11. oldal.		
1. t. 1913. júl. 2. Maradék az 1912/3. tanévről	2 „	04 „
32. t. 1914. ápr. 3. Liceális előadásokról maradék	85 „	36 „
Összesen	169 K	22 f

Kiadás:

Vegyes díjak. 12. oldal.

22. t. 13. dec. 8. „Quo vadis és Parsifal" film (Metropol)	31 K	12 f
23. t. 13. dec. 14. Mozgóelőadás (Metropol) ..	30 „	— „
28. t. 14. jan. 7. Belépőjegyek nyomása	9 „	— „
29. t. 14. jan. 8. Hektográf (Pauker)	9 „	08 „
30. t. 14. jan. 18. „József és testvérei" mozi (Pathé)	21 „	25 „
Összesen	100 K	45 f

Bevétel	169 K	22 f
Kiadás	100 „	45 „
Maradék	68 K	77 f

7. A kerület művelődésének emelésére befolyásul van az intézeti iskolatársak szövetségének munkássága, mely magába fogadja az intézet volt tanítványait. Ennek működését illusztrálja Makoldy Viktor tanárelnök következő jelentése:

A szép jövővel kecsegtető szövetség már második éve működik, egyelőre még csak szerény viszonyok között ugyan, de már most is csekély anyagi erejéhez képest f. évi január

hóban két tagjának 30—30 K segélyt adott. Feltünő, hogy tagjai majdnem kivétel nélkül intézetünk olyan volt növendékei, akik érettségi vizsgát tettek, holott az alapszabályok egyenesen kimondják azt is, hogy azok is tagjai lehetnek a szövetségnek, akik nem is tettek érettségi vizsgálatot, megszorításul csak azt a feltételt említi fel, hogy huszadik évöket be kellett tölteniök. Kivánatos, hogy ezek a volt iskolatársak is hozzájáruljanak szövetségünk megerősítéséhez.

A szövetség mostanság főként a volt iskolatársak közötti társas érintkezés ápolására szorítkozik, amit gyűlések, kirándulások és társasvacsorák keretében ér el. Tőkéjének lényeges szaporodása csak akkor remélhető, amikor tagjainak nagy része már állásban lesz és nem feledkezve meg arról a sok jótéteményről, amelyet az iskolában élveztek, hálájukat szegénysorsú társaik felsegélyezésére anyagi alakban fogják leróni.

A szövetség tisztikara és választmánya a következő: Morvay Győző dr. főgimn. igazgató tiszteletbeli elnök, Makoldy Viktor főgimn. tanár elnök, Vajda Lajos alelnök, Günther Tivadar titkár, Bányai Zoltán pénztáros, Turányi Dénes ellenőr, ifj. Benedek Sándor és Székely Endre jegyzők, Alföldi Andor, Apor Róbert, Balázs János, Bálint Sándor, Deák Endre, Eisner Rezső, Fehér Sándor, Fets Sándor, Hilbert László, Inkei Gusztáv, Kiss Jenő, Kriszháber Ákos, Maurer Rezső, Móra János, Pausz Béla, Pecsenka Lajos, Petheö Béla, Polifka Károly, Répássy György, Schäffer István, Somogyi István, Sziklai Pál, Willner Miksa és Zioch Károly választmányi tagok.

A szövetség többi tagjai: *a)* Alapító tagok: intézetünk 1912/13. évi tanári testülete, Makoldy Viktor főgimn. tanár és Morvay Szilárd műegy. hallg. *b)* Tagok: Ackermann Adrienne, Albert József, Beliczay István, Bencsics István, Berzsenyi Lajos, Bihar Jenő, Biró Béla, Blaskovits Lajos, Bleyer Ernő, Czintula Zoltán, Deutsch Pál, Diner-Dénes Pál, Dobay Zoltán, Dobi Andor, Dobi Ernő, Doby Ivor, Edvi-Illés Gyula, Egger Gyula, Faludi István, Federit Herman, Feicht Károly, Finály Rudolf, Gál Pál, Gremsperger Tibor, Grossmann Jenő, Győző

József, Heltai Tibor, Hilvert Elek, Hirt Géza, Jakabfalvy Aladár, Kaiser Károly, Karácson Gyula, Katunszky Károly, Kecskés Pál, Keszits Károly, Kéri Jenő, Kis György, Klein Lajos, Kocsner Jakab, Komor Vilmos, König Miksa, Krikler Ferenc, Krinitzky Pál, Kuncze János, Lengyel József, Lorberer Lajos, Marczinka Géza, Meisl Szigfrid, Minder Gyula, Mocsári Márton, Neumann Lajos, Pászti Elemér, Perlroth Vilmos, Petheö József, Radó Sándor, Richter Rezső, Rozgonyi László, Schiffler Ernő, Schubert Ágost, Skoda Rikárd, Somogyi Gyula, Staufer Ernő, Staufer Gábor, Steinfeld Rezső, Stern István, Szatmári Tibor, Szemes Ferenc, Szemző Sándor, Széchy Dezső, Sztracska József, Tandori Dezső, Tiszovszky Lajos, ifj. Vargha Gyula, Vas Géza, Weiser Herman, Wéber Gyula, Wirtl Endre, Wirth József, Zádor Zoltán, Zboray Sándor, Zimmermann Endre, Zsigmond Andor, Zsigmondy Hugó, Zsiross Tibor.

A budapesti III. kerületi magy. kir. állami főgimnázium volt iskolatársainak szövetsége alapszabályai:

1. §. A szövetség címe: A budapesti III. kerületi m. kir. állami főgimnázium volt iskolatársainak szövetsége.

2. §. A szövetség pecsétje: A budapesti III. kerületi m. kir. állami főgimnázium volt iskolatársainak szövetsége 1913.

3. §. A szövetség székhelye: Budapest.

4. §. A szövetség célja: *a)* az iskola volt és jelenlegi tanítványainak erkölcsi és anyagi támogatása, *b)* a volt iskolatársak közötti társas érintkezés ápolása.

5. §. Eszközök: *a)* az alapító tagok alapítványainak kamatai, *b)* a rendes tagok évi tagdíjai, *c)* a pártoló tagok adományai, *d)* adományok, melyek a 4. pontban megjelölt célt szolgálják.

6. §. A szövetség tagjai: *a)* tiszteletbeliek, *b)* alapitók, *c)* rendesek, *d)* pártolók. Tiszteletbeli tag az, kit a szövetség emberbaráti céljainak támogatásáért a választmány ajánlatára egyszer s mindenkorra annak megválaszt, alapító tag az, ki legaiább 50 korona alapítványt tesz le, mely összeg két év alatt is törleszthető. Rendes tagul felvehető, ki a budapesti III. kerületi m. kir. főgimnáziumba járt és vagy érett-

ségi vizsgálatot tett, vagy 20-ik életévét betöltötte, továbbá az intézet jelenlegi vagy volt tanárai. Az intézetből kizárt tanulók a szövetség tagjai nem lehetnek. A rendes tagság tartama 3 év. A rendes tag a harmadik év december 31-ig a választmánynál írásosan leköszönhet, ellenkező esetben mindenkor a további három évre tagdíj fizetésre köteles. Elhalálozás a tagságot megszünteti. Évi tagsági díj 4 korona. Pártoló tag az, ki a szövetség céljaira bármily összeget adományoz, mely összeg elfogadásáról a választmány határoz.

7. §. A tagok jogai: A tiszteletbeli, alapító és rendes tagok a tagság tartama alatt tanácskozási és egy-egy szavazati joggal bírnak a közgyűlésen; választók és választhatók. E jogokat azonban csak akkor gyakorolhatják, ha tagsági díjukat arra az évre már lefizették.

8. §. A szövetség igazgatása: A szövetség ügyeit vezetik: *a)* a közgyűlés, *b)* a választmány, *c)* a tisztviselők.

9. §. A közgyűlés: 1. A közgyűlés tagjai: a szövetség minden tiszteletbeli, alapító, rendes és pártoló tagja, utóbbiak azonban csak a közgyűlés engedelmével szólalhatnak fel. Az évi rendes közgyűlés évenkint egyszer, még pedig március hó második vasárnapján, lehetőleg a III. ker. m. kir. állami főgimnáziumban tartatik meg, melyre az elnök két héttel előbb felhivja a tagok figyelmét. Rendkivüli közgyűlést az elnök a választmány indítványára vagy legalább 20 tagnak írásbeli kivánságára — a tárgy megjelölésével — hivhat össze, mely szintén két héttel előbb hirdetendő ki. A közgyűlés megtartásához szükséges, hogy a megjelent szavazatképes tagok száma legalább 20 legyen. Ha 20 tag nem jelennék meg, az esetben 8 napon belül új közgyűlés hivandó össze, mely már tekintet nélkül a tagok számára, határozatot hozhat. A szavazás a közgyűlésen személyesen vagy irásban meghatalmazott szövetségi tag által gyakorolható. Egy tag azonban 5-nél több tagot nem képviselhet. A közgyűlésen a szavazattöbbség határoz; szavazategyenlőség esetén az elnök dönt. Személyes ügyekben vagy választásoknál — ha a jelöltek száma egynél több — végül 10 jelenlévő tag írásos kivánságára a szavazás titkos. 2. A közgyűlés teendői: *a)* a

tisztviselők és a választmány megválasztása, *b)* számadások átvétele és ezek átvizsgálása, a felmentvények megadása vagy megtagadása, *c)* a választmány által nyujtott segélyek felülbirálása, *d)* indítványok tárgyalása, melyek 21 nappal a közgyűlés előtt a választmánynak irásosan bejelentendők, *e)* alapszabályok módosítása, melyek legalább egy hónappal előbb a választmánynak irásosan bejelentendők és amelyhez a tagok $^1/_3$-ának jelenléte és a jelenlévő tagok $^2/_3$-ának nyilt szavazással vaió hozzájárulása szükséges; ha a tagok $^1/_3$ része nem jelennék meg, 8 napon belül új közgyűlés hivandó össze ugyanazon tárggyal, mely közgyűlés, tekintet nélkül a tagok számára, szótöbbséggel nyilt szavazással határoz. Az alapszabályok módosítására vonatkozó határozatok foganatosítás előtt a belügyminiszteriumhoz fölterjesztendők; *f)* a közgyűlés jegyzőkönyvét az elnök által kijelölt két tag hitelesíti.

10. §. A választmány áll: *a)* a tisztviselőkből, *b)* 24 választmányi tagból. Tisztviselők: *a)* elnök, *b)* alelnök, *c)* titkár, *d)* pénztáros, *e)* ellenör, *f)* két jegyző. A tisztviselők megválasztása három évre szól. Választhatók tiszteletbeli tisztviselők is. A budapesti III. ker. m. kir. állami főgimnázium mindenkori igazgatója a Szövetség tiszteletbeli elnöke, ha a tisztet elfogadja. Az elnök vezeti és képviseli a szövetséget, mindenkor átvizsgálja a pénztárt, köz és választmányi üléseken elnököl. Az alelnök helyettesíti az elnököt. A titkár előadó az üléseken, évi jelentést készít és rendben tartja az irattárt. A pénztáros kezeli az egylet vagyonát, kifizeti az elnök által láttamozott nyugtákat, gondoskodik a tagdíjak beszedéséről és a számadásokat a közgyűlés elé terjeszti. Az ellenőr ellenőrzi a pénztáros működését, ellenjegyzi a pénztári jelentéseket. A jegyzők vezetik a jegyzőkönyvet. A választmányi tagság ideje 3—3 év, melynek letelte után ismét választhatók. Az első választmány sorsolás útján három csoportra oszlik és ezek mindegyike egy-egy év mulva kilép. Három év elteltével mindig a három éves tagok lépnek ki. A választmány teendői: *a)* rendezi a Szövetség folyó ügyeit, *b)* felveszi az új tagokat, *c)* elhelyezi a pénzkészletet, *d)* határoz a segélyezés tárgyában, *e)* ellenőrzi a pénztárt és a

könyvelést, átvizsgálja a számadásokat, *f)* megállapítja a költségvetést, *g)* a szövetség működéséről jelentést tesz a közgyűlésnek.

11. §. Anyagi segélyezés: Az anyagi segélyezést a választmány teljesíti, még pedig akként, hogy a szövetség összes vagyonának évi kamatait, azonfelül a folyó évi tagdíjak felét, a nem alapítványszerű adományokat pedig teljesen, a kezelési költségek levonásával a segélyezés céljaira fordíthatja. Míg azonban a szövetség vagyona 20.000 (huszezer) koronát el nem ért, addig az évi tagdíjak $^2/_3$ része tőkésítendő. Segélyezésnél figyelembe veendők első sorban a szövetség tagjai, másodsorban a III. ker. m. kir. állami főgimnáziumba járó tanulók, kik közül előnyben részesítendők a szövetség tagjainak gyermekei. Sürgős esetekben joga van az elnöknek a költségvetésben meghatározott összeg erejéig segélyt utalványozni, miről a választmánynak jelentést tesz. Segélyezésért a választmány által kitűzött és meghatározott időben nyujtandók be a folyamodványok. A ki nem osztott összeg a tőkéhez csatolandó.

12. §. A szövetség feloszlása: A szövetség feloszlása csak az e célból egybehivott rendkivüli közgyűlésen és pedig 20 rendes tag irásos indítványára történhetik, ha a tagok $^2/_3$ része jelen van, illetve képviseltetik s ha nyilt szavazással a $^2/_3$ többség elhatározza. Határozatképtelenség esetén 8 nap mulva újabb közgyűlés hivandó össze, melyen a jelenlévők vagy képviseltek $^2/_3$-ad többsége nyilt szavazással dönt. A feloszlásra vonatkozó közgyűlési határozat foganatosítás előtt a m. kir. belügyminiszteriumhoz terjesztendő jóváhagyás végett. A feloszláskor megmaradt vagyon első fele a budapesti III. ker. m. kir. állami főgimnázium ifjúsági önképzőkörét és testgyakorlókörét illeti egyenlő részben; másik felét ugyanezen intézet segítőegyesülete kapja tulajdonul.

13. §. Állami felügyelet: A szövetséget az esetben, ha az alapszabályokban meghatározott célt és eljárást illetőleg hatáskörét meg nem tartja, a magyar királyi kormány haladéktalanul feloszlatja, esetleg az alapszabályok legpontosabb betartására kötelezi különbeni feloszlatás terhe mellett.

Kelt Budapesten, 1913. március hó 9-én tartott alakuló közgyűlésén.

Benedek Sándor jegyző. Makoldy Viktor elnök.

Szám: 64320/1913.—V/a.

Látta a m. kir. belügyminiszter.

Budapest, 1913. május 20.

A miniszter rendeletéből:

Vásárhelyi, miniszteri oszt.-tanácsos.

* * *

Az évzáró vizsgákat jún. 13—17. időközben tartottuk meg. Az írásbeli és szóbeli magánvizsgákat jún. 13—17. napokon.

A tanévi munkásságot június 29-én hálaadó Te Deum zárta be, mely után a záróünnepélyen a jutalmakat és versenydíjakat osztotta ki az igazgató. Ez alkalommal az intézeti és a díjnyertes zászlót is kifüggesztettük. Ekkor osztottuk ki a bizonyítványokat is.

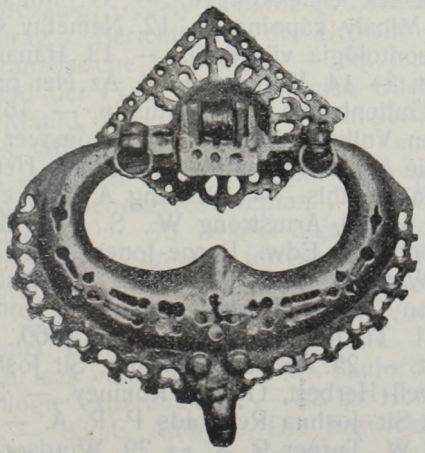

FÜGGELÉK.

1. A fölszerelés évi gyarapodása.

(Az 1913. évi december hó 22-én történt lezárás szerint.)

1. Tanári könyvtár. 1. Berczik Árpád, Színművei. — 2. Soddy Frederick, A rádium. — 3. Aujeszky Aladár dr., A bakteriumok természetrajza. — 4. Filarszky Nándor dr., Növénymorphologia és a velök kapcsolatos életjelenségek. — 5. Fővárosi Közlöny XXI—XXII. évfolyam 1911—12. — 6. Névtelen, Kézikönyv a polgári ifjúságnak a katonai hivatásra való előkészitésére. — 7. Thallóczy Lajos dr.— Horváth Sándor, Alsó-Szlavoniai okmánytár (Dubicza, Orbász és Szana vármegyék) 1244—1710.; Magyarorsz. melléktart. okl. I., III. k. Mon. Hung. Hist. difl. XXXVI. — 8. Goldberger Ernő, Az elektromos művek történelmi fejlődése különös tekintettel a magyar viszonyokra. — 9. A magyar szent korona országainak állatlétszáma az 1911-ik évi február hó 28-iki állapot szerint. — 10. Az Erdélyi Múzeum-Egyesület vándorgyűléseinek emlékkönyve. — 11. Mihalik József, A kassai Szent-Mihály kápolna. — 12. Némethy Gyula, Az ősember a paleontológia világánál. — 13. Hanauer A. István, A lelkiismeret. — 14. Hudyma Emil, Az élet problémája. — 15. Müller—Guttenbrunn, Die Madjarin. — 16. Spiess Karl, Die deutschen Volkstrachten. — 17. Kromayer J. dr., Roms Kampf um die Weltherrschaft. — 18. Cohen Hermann, Ästhetik des reinen Gefühls. — 19. Lang A., Life et Work d. S. E. Leighton. — 20. Armstrong W., S. J. E. Millais. — 21. Cartwricht Julia, S. Edw. Burne-Jones. — 22. Cartwright Julia, G. F. Watts. — 23. The Work of Walter Crane — 24. Williamson George, Portrait miniatures from the tirne of Holbein 1531 To that of sir W. Ross 1860. A Handbook for collectors. — 25. Armstrong Walter, Sir Joshua Reynolds. — 26. Maxwell Herbert, George Romney. — 27. D'Esterre-Keeling Elsa, Sir Joshua Reynolds P. R. A. — 28. Chignell Robert, I. M. W. Turner R. A. — 29. Windsor (Lord), John Constable R. A. — 30. A. E. Fletcher, Thomas Gainsborough, — 31. Pinnington Eduard, Sir Henry Raebrun. — 32. Brocon Baldwin G., William Hogarth. — 33. Wilson David H.,

George Morhand. — 34. Reid Eadie, Sir. J. E. Millais. — 35. Holme Charles, The Royal Academy from Reynolds to Millais. — 36. Birbeck Hill George, Letters of Dante Gabriel Rosetti to Will. Allingham. — 37. Fontane Theodor, Aus England und Schottland. — 38. Bell Malcolm, S. Edward Burne-Jones. — 39. Wyllie W. L., J. M. W. Turner. — 40. Knight Will, Nineteenth century artists english and french. — 41. L. Arreat, Physiologie de l'Art. — 42. E. Brücke, Die Physiologie der Farben. — 43. Bartal—Veress, Magyar-latin szótár. — 44. G. Lafenestre, Le Musée National du Louvre. — 45. Fábián Gábor, Anthologia. — 46. Székács József, Párhuzamos életrajzok Plutarchosból. — 47. K. Heine, Einführung in die französische Konversation. — 48. Pauer Imre dr., A lélektan alaptanai. — 49. Pauer Imre dr., A logika alaptanai. — 50. Protestáns naptár 1866. — 51. Greguss Ákos, A szépészet alapvonalai. — 52. Lévay—Vida, Görög-magyar szótár. — 53. Victor Duruy, Petite Histoire de France. — 54. Beöthy Zsolt, A magyar irodalom kis tükre. — 55. Hankó Vilmos, Székelyföld. — 56. L'enseignement en Hongrie. — 57. Eug. Joannovics, Grammatica linguae ecclesiastico-slavicae. — 58. Bozóky Lajos, Római világ. — 59. Eug. Diederich, Wege zur deutschen Kultur. — 60. A. Mager, Moderne deutsche Dichter. — 61. Smiles, Jellem. — 62. Corneille Cid. — 63. Frecskay János, A butorasztalosság. — 64, M. Vitruvius Pollio, De architectura l. x. — 65. Kunos Ignác, Ozmán-török népköltésI gyűjtemény. — 66. Kriza János, Vadrózsák. Székely népköltl. gyűjtemény. — 67. J. G. Fichte, Beitrag z. Berichtigung der Urtheile des Publikums über die französische Revolution. — 68. Jeannie Watt, Das Zukunftskleid der Frau. — 69. Narciso Oller, A pillangó. — 70. Serao Matild, Az aranyborju. Az utolsó napsugár. Bűn és büntetés. Művészek. — 71. Gabr. d'Annunzio, Az ártatlan bűnös. — 72. A kassai múzeum leíró lajstroma. — 73. Greguss Ágost, Rendszeres széptan. — 74. Bluntschli, Allgemeines Statsrecht. — 75. Arányi Lajos, Vajda-Hunyad vára. — 76. Németh Béla, Szigetvár története. — 77. Sachs—Villate, Encykl. Wörterbuch d. franz.-deutsch. u. Deutsch-franz. Sprache. — 78. Dr. S. Stefan., Hundert Jahre in Wort u. Bild. — 79. Stan. Meunier, La geologie experimentale. — 80. Ad. Rosenberg, Adr. u. Isak van Ostade. — 81. Sanford—Schinz, Cours de Psychologie expérimentale. — 82. Br. Hoffmann, Der Held des Niger. — 83. C. Andreae, Die Entwicklung der theoretischen Pädagogik. — 84. Cr. Hoffmann, Onkel Toms Hütte. — 85. G. von Barfus, Der Buren-Freiheitskampf. — 86. Ráth György, Az iparművészet könyve. — 87. Köstlin Karl, Aes-

thetik. — 88. Sz. Bálint Gábor, Kazáni tatár nyelvtanulmányok. — 89. Renati Des-Cartes, Principia Philosophiae. — 90. Madame Adam (Juliette Lamber), La patrie Hongroise. — 91. Adolph Stahr, G. E. Lessing; sein Leben u. seine Werke. — 92. Hanusz István, A magyar haza föld- és néprajzi jellemképekben. — 93. Hanusz István, A nagy magyar Alföld földrajzi jellemképekben. — 94. Emilia, Szeretet könyve. — 95. Illustrierter Katalog d. ersten internat. Kunstausstellung in München. — 96. J. B. Machat, Französische Sprachlehre. — 97. Auguste Brachet, Grammaire historique de la langue française. — 98. Jászi Oszkár, A történelmi materialismus állambölcselete. — 99. Szalay László, Államférfiak és szónokok könyve. — 100. Friedr. Netto, Drei Helden aus dem Kriege 1870—71. — 101. Fraknói Vilmos, Horváth Mihály emlékezete. — 102. Magyar Szalon. — 103. Királyi ünnepek emléke. — 104. Von Ocean zu Ocean. — 105. W. Weiler, Physikbuch. — 106. Taine, Franciaország klasszikus filozófusai. — 107. Helmár Ágost, A magyar millenarium. — 108. Goethe, Faust. — 109. Fr. v. Schiller, Gedichte. — 110. Victor Hugo, Hernani. — 111. Herm. v. Petersdorff, Aus grosser Zeit. Ein Gedenkbuch. — 112. Babos Kálmán, Közhasznú magyarázó szótár. — 113. Volf György, Nyelvemléktár. VIII. — 114. Volf György, Nyelvemléktár. IX., X. — 115. Wilh. Lübke, Geschichte der Architektur. — 116. Erdélyi János, Egyetemes irodalomtörténet. — 117. Étfalvi Halmágyi István, Aprobata és Compilata Constitutioknak Mutatótáblája. — 118. Kálmány Lajos, Szeged népe. — 119. Edm. Burke, The Sublime and Beautiful. — 120. Kálmány Lajos, Koszorúk az Alföld vadvirágaiból. — 121. Könyvjegyzéke a m. könyvkiadóknak. — 122. Márki Sándor, II. Rákóczi Ferenc emlékezete. — 123. Ráth György, II. Rákóczi Ferenc emlékirata a m. hadjáratról. — 124. Somló Bódog, Állami beavatkozás és individualizmus. — 125. Dr. Fr. List, Das nationale System d. politischen Oekonomie. — 126. Péterfy Tamás, Kis székely pusztulása. — 127. Adolf Stahr, Torso. Kunst, Künstler u. Kunstwerke der Alten. — 128. G. A. Riecke, Erziehungslehre. — 129. Gouge Ad., Philosophia portatilis. — 130. Baritiu Oktáv, Magyar-román zsebszótár. — 131. W. J. Loftic, Authorised Guide to the Tower of London. — 132. Goldisin Joh., Gramatica limbei Magiare. — 133. Ivann. de Neuizanis, Sylvae nuptiales. — 134. Bern. de Saint-Pierre, Pál és Virginia. — 135. Fried Alfr. H., Lexikon fremdsprachischer Citate. — 136. Boyesen H. H., Ein kommentar zu Goethes Faust. — 137. Florian, Fables. — 138. Szigligeti Ede, Dráma és válfajai. — 139. Sophokles (Rec. Guil. Dindorfius), Tragoediae

— 140. Dallemagne J., Physiologie de la Volonté. — 141. Tárkányi B. J., Költeményei. — 142. Dante, Göttliche Komödie. — 143. Wilkins A. S., Római régiségek. — 144 Manassewitsch, Die Kunst die russische Sprache durch Selbstunterricht sich anzueignen. — 145. Aristoteles, Poétikája. — 146. Horatius–Boileau—Pope, A költészetről, A műbirálatról. — 147. Lessing, Laokoon. — 148. De Lamennais, Worte eines Gläubigen. — 149. Krasznyánszky Károly, Trencsén. — 150. John Stuart Mill, A képviseleti kormány. — 151. J. J. Rousseau, Über den Gesellschaftsvertrag oder Grundzüge des Staatsrechts. — 152. Paul Mantegazza, Die Physiologie der Wonne. — 153. Zempléni Árpád, Költeményei. — 154. Dr. Val. Gilbert, Pourquoi et comment on devient phtisique. — 155. Rózsahegyi Aladár, A baktériumokról. — 156. Varga János, A babonák könyve. — 157. Werner Hahn, Das Nibelungenlied. — 158. Greguss Ágost, Külföldi népdalok. — 159. Goethe, Faust. — 160. Lenau Nic., Gedichte. — 161. Rothwell J. I. S., Illustrated Poetical Album. — 162. Szana Tamás, Moliére élete és művei. — 163. Dr. Ludv. Büchner, Kraft und Stoff oder Grundzüge der natürlichen Weltordnung. — 164. Dr. A. Schwegler, Geschichte der Philosophie im Umriss. — 165. Reybaud Louis, Das Leben von der Kehrseite. — 166. Greguss Ágost, Shakespeare pályája. — 167. Ács Károly, Magyar, német és román beszélgetések. — 168. Kimmich Karl, Zeichenschule. — 169. Spinoza, Der theologisch-politische Traktat. — 170. Taine, Az eszmény a művészetben. — 171. Jac. Balde, Opera Poetica. — 172. Szalánczi Gyula, Pásztortüzek. — 173. Puschkin Alex., Der Gefangene in Kaukasus. — 174. Entretiens galants ou conversations. — 175. Hugo Elm, Der Laubsägearbeit. — 176. Lessing G. E., Hamburgische Dramaturgie. — 177. C. Plinius Caecilius, Epistolarum libri X. — 178. Richepin, Par le Glaive. — 179. Meilhac—Filbe, Manon. — 180. Mérimée, Carmen. — 181. Hauff W., Lichtenstein. — 182. Jules Soury, Les fonctions du Cerveau. — 183. Franz Brümmer, Lexikon d. deutsche Dichter u. Prosaisten. — 184. George Sand, Die Grille. — 185. Dufresne Jean, Kleines Lehrbuch des Sachspiels. — 186. Prévost, Historie de Manon Lescaut. — 187. C. Lombroso, Genie und Irrsinn. — 188. Brassai Samu, Okszerű vezér a német nyelv tanulására. — 189. Greguss Ágost, Lángész. — 190. Turgenyeff, A nemes fészek. — 191. Eliot György, Middlemarch. — 192. Bernardin de Saint-Pierre, Oeuvres choisies. — 193. Zola Emile, Therese Raquin. Germinal. — 194. Joach. Campe, Väterlicher Rath für meine Tochter. — 195. Marcel Prévost, A vadrózsa. — 196. H. C.

Andersen, O. B. (Original Roman.) — 197. Gracian Baltl, Handorakel und Kunst der Weltklugheit. — 198. R. Descartes, Discars de la Méthode. — 199. Le Rochefoucauld, Maximes. — 200. Blaise Pascal, Pensées. — 201. Montesquien, Considérations sur les causes de la Grandenz des Romains etc. — 202. J. Racine, Chefs-d'oeuvre. (Esther, Athalie; Phèdre, Britannicus, Andromaque; Les plaideurs.) — 203. Poe Edgar, Le scarabée d'or. — 204. Diderot, Le neveu de rameau. — 205. G. de Teyrebrune, Princesse (Conte bleu). — 206. Karl Gerock, Palmblätter. — 207. Heinrich Heine, Buch der Lieder. — 208. Plutarchos, Vergleichende Lebensbeschreibungen. — 209. La Bruyére, Les Caractères. — 210. Voltaire, Romans (L'homme aux 40 écres. Candide etc.) — 211. Beumarchais, Théatre (La mariage de Figaro; Le barbier de Séville). — 212. Frank William, Englisch-deutsches Wörterbuch. — 213. Greguss Ágost, Villanykák. — 214. Nic. Gogoly—v. Ph. Löbenstein, Die todten Seelen. — 215. Alfr. de Musset, Poésies Nouvelles. — 216. Alfred de Musset, Premiéres poésies (1829—1835). — 217. Boccace, Contes. — 218. Noulu testamentu. — 219. Zrinyi Miklós, Szigeti veszedelem. — 220. P. Papinius Statius, Opera. — 221. Le nouveau testament. — 222. Gilbert, Poésies. — 223. I. Racine, Chep d'oeuvre (Iphigénie, Mithridate, Bérénice, Bajazet). — 224. Η ΚΟΙΝΗ ΔΙΑΘΗΚΗ. (Novum test. graece.) — 225. Felldrs, Nouveau dictionnaire de poche: français-anglais. — 226. Hölty, Gedichte. — 227. The nev testament. — 228. Fénelon, Aventures de Télémaque. — 229. Bossuet, Oraisons funébres. — 230. Scarron, Le Virgile tràvesti. — 231. A. Vermorel, Mirabeau. Sa vie ses opinions et ses ocuvres. — 232. La Fontaine, Fables. (Stéréotype d'Gernan. — 233. G. Schütz, Théatre français en prose. (Le Gardien, Le jeune Mari, Henri Hamelin.) — 234. Swaté Pismo nového Zákone. — 235. Madame de Sévigné, Lettre choiziès. — 236. Forster Arnold Florence, Deák Ferenc. — 237. Claude Tillier, Mein Onkel Benjamin. — 238. G. W. Leibnitz, Die Theodice. — 239. Homère, L'Iliade. — 240. Torquato Tasso, La Gerusalemme Liberata. — 241. Jul. Hammer, Schau dich und schau in dich. — 242. G. Val. Catullus, Versei. — 243. Tibullus, Elégiái. — 244. Toldy Ferenc, Alex. Sz. Katalin verses legendája. — 245. Csiky Gergely, Anna. A nagyratermett. Rosenkranz és Güldenstern (Klapp M.). Flipper és Nobbler (W. Brough). Barátságból (Taylor). — 246. Cicero, Ausgevählte Werke. (Übers. M. Oberbreyer. Reclam.) — 247. Tolsztoj Leo, Mi a művészet? — 248. Shakespeare, Romeo és Julia. Lear kir. Hamlet. — 249. Bródy

Sándor, Két feleség. A nagy regény alakjai. — 250. Seress János, Hári János Iliásza. — 251. Scarron, Le roman comique. — 252. Taine H., Az eszmény a művészetben. — 253. X. de Maistre, Voyage autour de ma chambre. — 254. M. Henning, Der Koran. — 255. Anthologie des Poétes français. — 256. Nemzeti Szinház Könyvtára. Szigligeti: Cigány. Francia és német opera szövegek. — 257. Dr. Lange, Les émotions. — 258. Ch. Dickens, Sketches. — 259. Rudnyánszky, Jézus. — 260. Petőfi Sándor költeményei. — 261. Camille Flammarion, L'inconnu et les problèmes psychiques. — 262. Leconte de Lisle, Poemes barbares. — 263. Histoire de la transubstantiation. — 264. Imm. Kant, Zum ewigen Frieden. — 265. G. Meunier, Histoire de l'art. — 266. John Milton, The poetical Works. — 267. Voltaire, Werke. Deutrel v. A. Ellissen. — 268. Frid. Lippmann, Der Kupferstich. — 269. Schopenhauer, Briefe. — 270. W. Shakspeare, King Richard III. — 271. Friedr. Köhler, Italienisch-deutsches Wörterbuch. — 272. Dante Alighieri, La divina comoedia. — 273. G. W. Leibnitz, Kleinere philosophische Schriften. — 274. Mikszáth Kálmán, Elbeszélések. (Jó palócok. A tót atyafiak. Prakovszky. Homályos ügy. A táborszernagy halála.) — 275. Walter Scott, Waverley. — 276. Laumonier, L'hygiéne de la cuisine. — 277. Pauli Karl, Theater-humoresken. — 278. Charles Darwin, Die Entstehung der Arten. — 279. Moliére, Amphitrion. L'école des maris. Monsieur de Pourceaugnac. Les Facheux. L'amour Médecin. — 280. Ad. Fr. Knigge, Über den Umgang mit Menschen. — 281. D'Alembert, Discours préliminaire de L'encyclopédie. — 282. Meissner Leop. Flor., Aus den Papieren eines Polizeicommissärs. — 283. Kurzer Leitfaden der russischen Sprache. — 284. A. Penjon, Précis d'histoire de la Philosophie. — 285. Goldsmith Oliv., The Wicar of Wakefield. — 286. Rid. Muther, Leonardo de Vinci. — 287. Pákh Albert, Humoros életképei. — 288. Symonds—Bartoli, Az olasz nép és irodalomtörténete. — 289. Némethy Géza, Vergilius élete és művei. — 290. Madách Aladár, A szellembúvárlat irányeszméi. — 291. Zempléni Árpád, Didó. — 292. Charles Darwin, Die Abstammung des Menschen. — 293. Cicero, Bölcseleti műveiből. — 294. Charles Diguet, Béatrice Cenci. — 295. J. J. Rousseau, Bekentnisse. — 296. Madách Imre, Az ember tragédiája. — 297. Herm. Ubell, Praxiteles. — 298. James Sime, A német irodalom története. — 299. Daudet Alfonz, Tarasconi Tartarin. — 300. Fényes Dezső, Táncoló asztalok és kopogó szellemek. — 301. Szontagh Gusztáv, Propylaeumok. — 302. Marquise de Sévigné, Ausgewählte Briefe. — 303. Pierro Colletta, Storia del Reame

di Napoli. — 304. Erődi Béla, Gyakorlati török nyelvtan. — 305. Pekár Károly, Positiv aesthetika. — 306. Riedl Szende, A német irodalom kézikönyve. — 307. John Locke, Über den menschlichen Verstand. — 308. Platon, Apologie und Kriton, Gastmahl, Laches, Phaedon, Protagoras. — 309. Lambeck, Englisch-franz.-deutsches Hilfsbuch. — 310. Friedrich Köhler, Englisch-deutsches Taschenwörterbuch. — 311. G. F. Lipps, Grundriss der Psychophysik. — 312. B. Spinoza, Die Ethik. — 313. Collins—Kont, Sophokles. — 314. Waidwergk. (incunabulum gern.) — 315. Karl Ploetz, Schulgrammatik der französischen Sprache. — 316. Sydney Carton, Emlékek. — 317. Em. Vass, Neue Beschreibung der Aggteleker Höhle. — 318. W. Shakespeare, The Works (The Hobe Edition). — 319. A. Pellissier, Premiers principes de style. — 320. Ivan Popu Reteganul, Inimiora. — 321. M. Glósz, Prakt. Lehrgang der slovakischen Sprache. — 322. P. Larousse, Exercices d'orthographie et de syntaxe. — 323. MÁV. keleti vonalainak ismertetése. — 324. Az egységes jogosítási középiskoláról. Az 1906. 29—31. ért. jegyzőkönyve. — 325. C. Ritter, Geschichte der Erdkunde und Entdeckungen. — 326. Schnédár János, A gyakorlati építészet elemei. — 327. Vertán Endre, Hagyatékom fiaimnak. — 328. Dr. Rud. Menge, Einführung in die antike Kunst. — 329. Molière, Vígjátékai. — 330. H. von Kleist, Werke. — 331. Jean Paul, Werke. — 332. Bürger G. J., Sämmtliche Gedichte. — 333. Nic. Lenau, Gedichte. — 334. Chamisso, Werke. — 335. Chr. F. Gellert, Werke. — 336. Theod. Körner, Werke. — 337. Wieland, Werke. — 338. Schiller, Werke. — 339. Lessing, Werke. — 340. D. W. Soltan, Reinecke Fuchs. — 341. Hauff, Werke. — 342. Seume, Werke. — 343. Musäus, Volksmärchen. — 344. Klopstock, Werke. — 345. J. H. Voss, Werke. — 346. Goethe, Werke. — 347. Herder, Werke. — 348. Joann. Owenus, Epigrammata. — 349. Georges Meunick, Histoire de la littérature française. — 350. G. Brandes, Die Hauptströmungen der Literatur des XIX. Jahrhs. — 351. Alfr. Binet, La suggestibilité. — 352. Német-magyar kereskedelmi műszótár. — 353. F. le Dantec, La Sexualité. — 354. P. Szathmáry Károly, Képek a középkorból. — 355. Juhász László, Janet spiritualismusa. — 356. Geográfiai szókönyv: Európa. — 357. Széchenyi István, Politikai programmtöredékek. — 358. L. Dugas, Psychologie du rire. — 359. Hughes—Waldapfel, Tanítók hibái. — 360. Rich. Muther, Lucas von Cranach. — 361. Ménard René, Az ókori művészet története. — 362. Friedr. Hebbel, Neue Gedichte. — 363. Milton, Das verlorene Paradies. — 364. Boross Mihály, A volt jobbágyság hármas

könyve. — 365. Dr. J. Ribbing, L'hygiéne sexuelle, ses conséquences surrales. — 366. Jancsó Benedek, Szavalókönyv. — 367. 1847/48. évi országgyűlési törvénycikkek. — 368. Moore Tamás, Lalla Roukh. — 369. Demogeot, Textes classiques de la Littérature française. — 370. Cajanello, Üdv a szerelemben. — 371. M. Michaud, La grammaire selon l'Académie. — 372. Boileau, Satires. (Le lutrin.) L'art prétique. — 373. Paul Mantegazza, Die Higienie der Liebe. — 374. Ciocanelli Eust., Dialogi Romano-franceschi. — 375. Boissier Gaston, Cicero és barátai. — 376. Pilo Mario, La psychologie du beau et de l'art. — 377. Ásboth Oszkár, Gyakorlati orosz nyelvtan. — 378. Racine, Bajazet. Phaedre. — 379. Tolstoj Leo, An das arbeitende Volk. — 380. Herbert Spencer, Die Erziehung. — 381. Pekár Károly, A nemzeti szépről. — 382. J. B. Hoegel, Vorschule des Englischen. — 383. Loósz István, Szemelvények a kurucvilág költészetéből. — 384. Greguss Ágost, Mondások az élet könyvéből. — 385. Lud. Halévy, Abbé Constantin. — 386. K. Simrock, Gudrun. — 387. Platon, Opera IX+X. vol. — 388. Frédérique Sophie Wilhelmine, Mémoires. — 389. Weber, Demokritos. VII—IX., X—XII. Bel. I—III — 390. F. Le Dantec, La déterminisme biologique. — 391. W. Wundt, Beiträge z. Theorie der Sinneswahrnehmung. — 392. Horatius Flaccus, Oden und Epoden. — 393. Almási Tihamér, Népisme. — 394. Király János, A betsületes Szüts, Szabó, Csizmadia, Timár, Lakatos satöbbi. Társaságok' ládája. — 395. M. Plautus, Comoediae. — 396. Szerelemhegyi Tivadar, A római nemzeti irodalom története. — 397. Tisza Kálmán, Parlamenti felelős kormány és megyei rendszer. — 398. Purgstaller József, Lélektan. — 399. J. Demogeot, Histoire de la littérature française. — 400. Arth. Schopenhauer, Zur Methaphysik der Geschlechtsliebe. — 401. Labiche—Duru, Comédies (Doir on le dire? La mariée récalcitrante). — 402. Plautus—Csiky G., Vígjátékai. — 403. Eliot György, Bede Ádám. — 404. Zola Emil, A háború, A pénz. — 405. Vandrák András, A philosophiai ethika elemei. — 406. Cooper—Molli, Unkas. — 407. Eötvös József br., A XIX. sz. uralkodó eszméi. — 408. Eötvös József br., Beszédei. — 409. Munkácsi Bernát, Votják népköltészeti hagyományok. — 410. Math. Pankl, Compendium oeconomiae. — 411. Geikle—Mendlik, Geologia. — 412. Károli Gáspár, Szent biblia. — 413. Thackeray, Esmond Henrik. — 414. L. Quicherat, Petit traité de Versification française. — 415. Erdélyi János, A nép költészete. — 416. Plautus, Menaechmi (Terentues: Adelphoë). — 417. Jánosi Béla, Az aesthetika története. — 418. Beöthy Zsolt, Széchenyi és a magyar költészet. — 419. Aies.

Manzoni, I promessi sposi. — 420. Pirhalla Márton dr., A szepesi prépostság vázl. története. — 421. Orbók Mór, Paedagógiai Plutarch. — 422. Füredi Ignác, Magyar nyelvhibák. — 423. Mikszáth Kálmán, Magyarország lovagvárai regékben. — 424. J. B. Hoegel, Elementarbuch der engl. Sprache. — 425. Alexander Bernát, Platon és Aristoteles. — 426. Bacon, Novum organum. — 427. Kant, Prologomenái. — 428. Csengeri Antal, Magyar szónokok és statusférfiak. — 429. Récsei Emil, Magyarország közjoga 1848-ban. — 430. H. Sachs, Vorträge ü. Bau und Thätigkeit des Grosshirns. — 431. Victor Hugo, Die Armen und Elenden. — 432. Benkő J., Transsylvania. — 433. Molière, Le Tartuffe. Le dépit amour eux. Don Juan. Les précieuses ridicules. Le bourgeois gentilhomme. La comtesse D'Escarbagna. Le misanthrope. Les femmes savantes. — 434. J. J. Rousseau, Emile. — 435. Shakespeare, Works. — 436. Bendandt—Miene—Juman, Populäre Naturgeschichte. — 437. Vergies, Werke. — 438. Schiller u. Goethe, Briefwechsel 1788—1805. — 439. Homer, Ilias. — 440. Jövendő. — 441. Új magyar szemle. — 442. Huszadik Század. — 443. Mill Stuart János, A szabadságról. — 444. Neue Monatshefte des Daheim. — 445. Erdély országának 3 könyvekre osztott törvényes könyve. — 446. Jászi Oszkár, Művészet és erkölcs. — 447. A Silberstein, Im Strome der Zeit. — 448. Bátky Zsigmond, Útmutató néprajzi múzeumok szervezésére. — 449. Horváth Mihály, Kisebb történelmi munkái. — 450. Horváth Mihály, Huszonöt év Magyarország történetéből. — 451. Karte Sabiny, Dějepis literatury československé. — 452. Volf György, Nyelvemléktár. — 453. Carey - Halász Imre, A társadalmi tudomány kézikönyve. — 454. Klug Nándor, Az érzékszervek élettana. — 455. Hajnóci R. József, Lőcse sz. k. v. levéltárának tartalomjegyzéke. — 456. M. Becker, Der Strassen- und Eisenbahn bau. — 457. Herbert Spencer, Epitome of the synthetic Phylosophy. — 458. A. Scheffers, Darstellung der beim Privatbau gebräuchlichsten Bauformen. — 459. Mothes, Illustrirtes Bau-Lexikon. — 460. I quattro poeti italiani. — 461. Lermontov, Opere. — 462. Wundt Vilmos, A lélektan alapvonalai. — 463. Nemzeti naptár. — 464. Protestáns képes naptár. — 465. Lucretius Carus, Tankölteménye a természetről. — 466. Eötvös József br., A nemzetiségi kérdés. — 467. Guszmann Rudolf, Széchenyi István a döblingi magántébolydában. — 468. Höffding Harald, Psychologie in Umrissen. — 469. Knackfuss, Michelangelo. — 470. M. A. Thibaut, Wörterbuch der franz. u. deu sch. Sprache. — 471. Révész Sámuel, Vasúti szótár. — 472. Rob.

Tigerstedt, Lehrbuch der Physiologie des Menschen. — 473. L. Stacke, Deutsche Geschichte. — 474. G. F. Stout, Mind. A quarterly resiew of psychologie and phil. — 475. Petőfi Sándor, Újabb költeményei. — 476. Rousseau, Emil. — 477. Fr. Diez, Grammatik der romanischen Sprachen. — 478. Reviczky Gyula, Magány. — 479. Dumas Alex. p., Kean. — 480. Miller J. R., Csendes órák. — 481. Burián—Pozder, Terentii Adelphoe. — 482. C. Heideloff, Der kleine Byzantiner. — 483. C. Heideloff, Der kleine Altdeutsche. — 484. Sümegi Kálmán, Foszlányok. — 485. Nátafalussy Kornél, A jászóvári egyház prépostjai. — 486. Buchböck Gusztáv, Az ion-elmélet. — 487. Dénes Ferenc, A művészet lelhelyei Szepesmegyében. — 488. Péterfy Tibor, A modern gondolkodásról. — 489. Dr. Engel, Vom Begriff τελετης bei Homer. — 490. Jak. Schwender, Die wicht. Ergebnisse der exper. Übersuchungen über das Lesen. — 491. Greszler Gyula, Amis és Amiles változatai. — 492. Horváth Mihály, Williams Roger. — 493. Pekár Dezső, A Röntgen-féle találmányról. — 494. Pekár Dezső, A szines fényképezésről. — 495. Pekár Dezső, Oldatok molekuláris felületi energiájáról. — 496. Hornyánszky Gyula, Pindaros. — 497. Hornyánszky Gyula, Történetírás és philosophia. — 498. Kereskedő László, Néhány utasítás a műélvezéshez. — 499. Scharbert Vilmos, Az Αθηναίων πολιτεία. — 500. Szöllösy Károly, Az aradi 13 vértanu emlékszobrának leleplezése. — 501. Nagy László, A gyermek érdeklődésének lélektana. — 502. Jászi Oszkár, A szerves társadalomelmélet. — 503. Dóczy Jenő, Tehetség és iskola. — 504. Monier Camille, A positivismus. — 505. Rácz Lajos, Descartes psychologiájának alapvonalai. — 506. Basedow, Vorstellung an Menschenfreunde. — 507. Fenelon, Die Erlebnisse des Telemach. — 508. H. v. Lenk, Die Geschichte Transvaals. — 509. Ossian, Fingal. — 510, H. C. Kellner, Nala und Damayanti. — 511. K. G. Lessing, G. E. Lessings Leben. — 512. Rousseau, Der Gesellschaftsvertrag. — 513. Macaulay, Krit. u. Hist. Aufsätze. — 514. Plutarch, Ausgew. moralische Abhandlungen. — 515. Bhavabhuti, Malati und Madhava. — 516. Q. Burns, Lieder und Balladen. — 517. Mark Twain, Skizzen. — 518. R. Michaëlis, Ein Blick in die Zukunft. — 519. M. Luther, Wider Hans Wurst. — 520. Erasm. v. Rotterdam, Das Lob der Torheit. — 521. J. Ruskin, Vorlesungen über Kunst. — 522. Dante Alighieri, Das neue Leben. — 523. H. Ibsen, Brand. — 524. Diderot, Der Hausvater. — 525. Byron, Manfred. — 526. Vinz. Bellini, Norme. — 527. Spinoza, Abhandlung ü. die Vervolkommnung des Verstandes. — 528. Lavater, Worte des Herzens. —

529. Kempis Pázmány, Krisztus követéséről. — 530. F. le Dantec, Science et Conscience. — 531. H. Ebbinghaus, Précis de Psychologie. — 532. Will. James, Précis de Psychologie. — 533. Harrach József, Schopenhauer és Wagner R. — 534. Fr. Neumann, Die romanische Philologie. — 535. P. J. Safarik, Gesch. der südslavischen Literatur. — 536. A középiskola reformja. — 537. Ranschburg Pál, A gyermeki elme fejlődése és működése. — 538. Ranschburg—Décsi, Lelki gyógymódok. — 539. Timon Zoltán, Józan erkölcs. — 540. Rényi József, A gyülekezeti jog. — 541. Lázár István, Dalok. — 542. Jozan, D'Épuisement prématuré. — 543. Le Dantec, Les sporozoaires. — 544. Bogdánfy Lajos, Újabb francia és német költőkből. — 545. Horvát Lipót, Sophonisbe. — 546. Kozma Endre, Román nyelvtan. — 547. Faragó Rezső, Napszámban. — 548. P. Garnier, Le mal d'amour. — 549. Iványi Ödön, Tárcák. — 550. M. Serao, Sante Teresie. — 551. Calderon, Az állhatatos fejedelem. — 552. Dreyfus Alfred, Öt év életemből. — 553. Récsey Viktor, Győr és Pannonhalma nevezetességei. — 554. Berkenyi István, Temesvár. — 555. A. R. v. Urbanitzky, Das elektrische Licht. — 556. Váli Béla, Az aradi színészet története. — 557. Somogyi Gyula, Petőfi Sándor költészete. — 558. Gregorovius Ferdinánd, A pápák siremlékei. — 559. Macaulay, A pápaság. — 560. Pulszky Ferenc, Eszmék Magyarország története philosophiájához. — 561. Beulé, Augustus családja és kora. — 562. Roscher Vilmos, A nemzetgazdaság a klasszikai ókorban. — 563. Macaulay, Nagy Frigyes. — 564. Lenau Miklós, Faust. — 565. Angol, francia és olasz költőkből. — 566. Concha Győző, A kilencvenes évek reformeszméi és következményeik. — 567. Achelis Thomas dr., Ethik. — 568. Szász Károly, Két szinmű. I. Herodes. II. A lelenc. — 569. Gelléri Mór, Az ezeréves Magyarország multjából és jelenéből. — 570. Guilhermy, L'abbaye de Saint-Denis. — 571. Barcsai (Fehér) Géza, Idegek játéka. — 572. Creighton, A római nép története. — 573. Cettinger Balázs, Szerelmi pikantériák a francia udvari életből. — 574. Madách Aladár, Hangok a pusztán. — 575. Madách Aladár, Szerelem könyve. — 576. Popini Albert, Horatius. — 577. Kipling Rudyard, The second jungle brock. — 578. Garda Samu, Horváth Ádám életrajza. — 579. Márki Sándor dr., Aradtól Petrozsényig, — 530. Szubhádra Bhikshu, Buddhista káté bevezetésül Gótámó Buddha tanához. — 581. Zempléni Árpád, Kis emberek. — 582. Az állami alkalmazottak, valamint azok özvegyeinek és árváinak ellátásáról szóló 1912. LXV. t.-c. — 583. Bayer József, Magyar Shakespeare-tár. — 584. Vértessy

Dezső, Anthologia az újkori görög nép költészetéből száz görög dal. — 585. Pintér Jenő, A magyar irodalom története Bessenyei György föllépésétől Kazinczy Ferenc haláláig. — 586. Széchenyi István gróf, Garat. — 587. Hartmann János, Petőfi tanulmányok. — 588. Császár Elemér, Katona József Bánk bán első kidolgozása 1815-ből. — 589. Byron, Works, Letters and Journal, Poetry. — 590. Byron, Sämmtliche Werke. — 591. Ackermann, Lord Byron. — 592. Kaposi, Dante Magyarországon. — 593. Weddigen, Lord Byron's Einfluss auf die europäischen Litteraturen der Neuzeit. — 594. Koeppel, Lord Byron. — 595. Schmidt, Byron im Lichte unserer Zeit. — 596. Byron, Werke. — 597. Carlyle, A francia forradalom története. — 598. Széchenyi István gróf, Naplói és levelei. — 599. Hermann Ottó, A madarak hasznáról és káráról. — 600. Betz, La Litterature Comparée. — 601. Gaál, Beöthy stb., Széchenyi eszmevilága. — 602. Kreuzer, A szikratáviró. — 603. Bölsche, A természettudomány fejlődésének története. — 604. Gross—Polgár, Kantbreviarium. — 605. Lhotzky, Az emberiség jövője. — 606. Hobson, A vagyon tudománya. — 607. Palante, A szociológia vázlata. — 608. Beöthy Zsolt, Széchenyi és a magyar költészet. — 609. Platon, Platonis dialogi secundum Phraselli tetralogia dispositi. — 610. Poetae graeci gnomici. — 611. Herodotos, Herodoti historiarum libri IX. — 612. Homeros, Homeri Odysseia, Homeri Ilias. — 613. Popini, Byron és Shelley. — 614. Megyeri, Lord Byron. — 615. Márton, Magántanulók útmutatója. — 616. Ferenczi—Simonyi—Pintér—Kardos—Endrődi, A magyar irodalom története 1900-ig. — 617. Posewitz, A Magas Tátra, A szepesi középhegység. — 618. Baedecker Karl, Österreich ohne Galizien, Dalmatien, Ungarn und Bosnien. — 619. Budapesti cím- és lakásjegyzék. — 620. Sallustius, Bellum Jugurthium. — 621. Reich Milton Oszkár dr., Erdély. — 622. Beke Manó dr., Differenciál- és integrálszámítás. — 623. Beke Manó dr., Bevezetés a differenciál- és integrálszámításba. — 624. König Gyula, Analizis. — 625. Suták József dr., A differenciál- és integrálszámítás elmélete. — 626. Kohn—Pappevitz, Lehrbuch der darstellenden Geometrie. — 627. Wiener Christian dr., Lehrbuch der darstellenden Geometrie. — 628. Knabe, Das deutsche Unterrichtswesen der Gegenwart. — 629. Fred. Mistral, Calendal. — 630. Fred Mistral, Nerte. — 631. Fred. Mistral, Les îles d'or. — 632. Freisingi Ottó, Krónikája. — 633. Magyar Statisztikai Közlemények. — 634. Thallóczy—Barabás, A Frangepán-család oklevéltára. — 635. Goldziher Ignác, Előadások az Iszlamról. — 636. Veress Endre, Básta György

levelezése és iratai (1597—1607). — 637. Gardner, A régi Athén. — 638. Juba, Az iskolák építése és berendezése Németországban és Svájcban. — 639. Supan, A fizikai földrajz alapvonalai. — 640. Magyarország közoktatásügye az 1911. évben. — 641. A reáliskolai tanítás terve s a reá vonatkozó utasítások. — 642. Körösi, Olasz-magyar és magyar-olasz szótár. — 643. Budapest székesfőváros közigazgatása és közállapotai az 1908. évben. — 644. Vargha, Az ősi nyolcas versforma. — 645. Lehmann, A budai királyi paloták. — 646. Tisza Réz—Méhely, Választójogi tanulmányok. — 647. Baumgarten - Schlecht, Die katholische Kirche. — 648. Sándor József, Az E. M. K. E. megalapítása és negyedszázados működése. 1885—1910. — 649. Révai Nagy Lexikona. — 650. Palágyi, A hesperidák kertje. — 651. Bonitz, Gróf Zichy Nándor. — 652. Salzburg das Salzkammergut. — 653. Keresztesi József emlékkönyve. — 654. Somló, Der Güterverkehr in der Urgesellschaft.

Adományozók:

Berczik Árpád	19	kötet	21	K	20	f értékben
Párdányi Emil dr.	7	„	54	„	—	„ „
Goldberger Ernő	1	„	2	„	—	„ „
Vallás- és Közokt. Minisz. .	18	„	190	„	—	„ „
I. sz. honvéd-parancsnokság	1	„	2	„	—	„ „
Nagy Albert dr.	1	„	3	„	—	„ „
Földmivelésügyi Minisztérium	1	„	6	„	—	„ „
Ott Ádám dr.	8	„	31	„	—	„ „
Hampel Antal dr.	3	„	100	„	—	„ „
Morvay Győző dr.	1	„	2	„	—	„ „
Összesen	60	kötet	311	K	20	f értékben

Leltári szám 5264—597. Összes állomány 5708 drb vétel és 2834 drb ajándék, 40062 K 33 f értékben. Kiadás 49 drb vétel és 22 drb ajándék, 215 K 08 f értékben.

2. Ifjúsági könyvtár. Vétel: 1. Macfall, The British Genius. — 2. Darnay, Gisimár. — 3. Andersen: összes meséi. — 4. Bánfi, Meseország, — 5. Bánfi, Legszebb regefűzér. — 6. Bánfi, Tündérország. — 7. Beecher-Stowe, Tamás bátya kunyhója. — 8. Bársony, A rab király szabadon. — 9. Benedek, A csodalámpa. 10 Benedek, Székely mesemondó. — 11. Benedek, mesék és elbeszelések. 12 Büttner, Szabadságföldön. — 13, Bródy, Az egri diákok. — 14. Daudet, Tarasconi Tartarin. — 15. Defoe—Gaál, Robinson Crusoe. — 16. 17. Egri, Ezeregy éjszaka. — 18. Forgó bácsi, Mit beszélnek a harangok. — 19. Forgó bácsi, Két karácsonyest. — 20. Forgó bácsi, a két testvér. — 21. Földes, A fekete Király.

— 22. Gaál, A három kenyeres pajtás. — 23. Gaál, Münchhausen. — 24. Gaál, Virág Palkó. — 25. Gaál, Kujár Andris keleti utazása. — 26. Goulding, A floridai kalandhősök. — 27. Grimm testvérek, Meséi. — 28. Grimm testvérek, válogatott meséi. — 29. Hoffmann F., Négerélet. — 30. Hoffmann F., Az árvák. — 31. Hoffmann F., A gyermeki szeretet. — 32. Hoffmann M., Anyai szeretet. — 33. Karády, Regék és mesék. — 34. Kipling, Gyermekmesék. — 35. Kipling, Tör, tenetek az őrserdőből. — 36. Móka bácsi, Legszebb magyar mesék. — 37. Sebők Zs., Mackó úr útnak indul. — 38. Sebők Zs., Mackó úr a Balatonon. — 39. Sebők Zs., Dörmögő Dömötör utazásai. — 40. Tábori R., A rézbőrűek világából. — 41. Treker, Az indiánok réme. — 42. Verne, A bundák hazája. — 43. Verne, Cascabel Caesar. — 44. Abonyi, Rákolti György utazása. — 45. De Amicis, Szív. — 46. Bársony, Mulattató vadászrajzok. — 47. Benedek, Toldi Miklós. — 48. Benedek, Sziv könyve. — 49. Benedek, Hazánk története. — 50. Cooper, Az útmutató. — 51. Cox, Görög regék. — 52. Endrődi, A magy. költészet kis kincsesháza. — 53. Földes, A búrok magyar vitéze. — 54. Garády, Vadászkalandok. — 55. Gauss, A búrok földjén. — 56. Hazafias könyvtár, Német világ Magyarországon. — 57. Hazafias könyvt., Becsület és hűség. — 58. Hazafias könyvtár, Nehéz idők. — 59. Gaál, Diák figurák. — 60. Hevesi, Jelki András kalandjai. — 61. Hock, Rákóczyné. — 62. Jankó, Stanley. — 63. Jókai, Kis Dekameron. — 64. Lamb, Shakespeare mesék. — 65. Madarasy, Majomkirály. — 66. Malonyai, A Nilus országa. — 67. Mikszáth, Tavaszi rügyek. — 68. Mikszáth, A beszélő köntös. — 69. Molnár, A Pál-utcai fiúk. — 70. Rákosy V., Kexholmi Mária. — 71. Radó, Gróf Benyovszky Móric. — 72. Rákosi, A kis Kelemen története. — 73. Rákosi, Hős fiúk. — 74. Rudolf trónörökös, 15 nap a Dunán. — 75. Szerelemhegyi, Római királymondák. — 76. Tóth S., Erdély Nagyasszonya. — 77. Tóth P., A tűzhely körül. — 78. Vaszary, Történelmi életrajzok. — 79. Verne, A Cynthia hajótöröttjei. — 80. Verne, Grant kapitány gyermekei. — 81. Verne, A Robinsonok iskolája. — 82. Böhm Károly, Élete és művei. — 83. Tóth Béla, Boldogasszony dervise. — 84. Kenedi, Száz eset az életből. — 85. Kenedi, Az élet könyve. — 86. Coloma, Csekélységek. — 87. Prevost, Lea. — 88. Kaffka. A gondolkodók. — 89. Vécseyné, Török Klára házassága. — 90. Renard, Smok. — 91. Balsac, Chabert ezredes — 92. Hentaller, Vérrózsák. — 93. Schnitzler, Ködös lelkek. — 94. Szomaházy, Krakélerek alkonya. — 95. Porzó, új hantok. —

96. Kálnoky, Apa és fia. — 97. Bíró, Harminc novella. — 98. Bellamy, Ida. — 99. Penrose, A cab apja. — 100. Turgenyei, Zug. — 101. Horger, Hétfalusi csángók. — 102. Sebestyén, Regősök. — 103. Sebestyén, Regős énekek. — 104. Külföldi elbeszélők, I., II, III., — 105. Külföldi színművírók, I., II., — 106. Irodalomtörténet. (1912 13.) — 107. Vértesy, Iliász fordítása. — 108. Hartmann, Petőfi. 109. Pekár, A magyar díszítő motivumokról. — 110. Pekár, A magyar faji ritmusáról. — 111. Pekár, A magyar szobrászatról. — 112. Pekár, A magyar festészetről. — 113. Biró, Vízözön. — 114. Zola, Lourdes. — 115. Benedek, A szív könyve.

(Az elbeszélések nagy része áttétetett a Tanári Könyvtárba.)

Llt. szám 2807—2923. Van összesen 4145 drb. vétel, 1073 drb. ajándék, 10308 K 21 fill. értékben.

3. Filologiai szertár. Filologiai szertári szakleltár. 1. Duchess of Devonshire (mezzotint). — 2. Mrs. Hallet (mezzotint). — 3. The age of Innocente (mezzotint). — 4. Lysikrates emléke.

Állomány: 1914. jún. 30-án: 255 drb vétel, 164 drb ajándék 2726 K 34 f értékben.

4. Természettani szertár. (1904.) Vétel: 1 Villamos ivlámpa. — 2. Vetítő asztal forgatható végtelen csavarmenettel. — 3. Objektiv az álló képek vetítéséhez 16 m. gyújtó táv. — 4. Összekötő kapcsolótábla a hozzátartozó kellékekkel. — 5. Elektromotor fordulatszabályozóval váltóáramra. — 6. Villámló cső. — 7. Villámló tábla. — 8. Golyótánc. — 9. Gummilabda csappal bura alá. — 10. Kettős tűzfecskendő mintája üvegből. — 11. Higanyeső-készülék. — 12. Heronlabda bura alá. — 13. Geisslercső csappal és talppal. — 14. Érverő. — 15. Nyirettyü. — 16. Chladni-lemez. — 17. Számtolóka. — 18. Golyógördülő készülék. — 19. Kvarc-prizma. — 20. Hoboszkop tükörrel és vászonnal.

Adomány: 1. Elektrometer. — 2. Szikrainduktor. — 3. Elektromágnes. — 4. Elektromotor. — 5. Dynamógép. — 6. Filmfelcsavaró.

Lelt. sz. 321—340. Van összesen 369 darab vétel és 37 darab ajándék 16145 K 78 f értékben.

5. Földrajzi szertár. (1902.) Vétel: Budapest és környéke 16 drb térkép; l. sz. 196.

Ajándék: 37 drb különböző térkép Huber Árpád énektanító ajándéka; 3 drb térkép Morvay Győző dr. ig. ajándéka; címerek keretben Morvay Győző dr. ig. ajándéka.

L. sz. 158—195. és 197. A szertár állománya: 238 drb vételtárgy és 1384 drb ajándéktárgy 3411 K 85 f értékben.

6. Természetrajzi szertár. (1902.) Vétel: 1. Diapozitivek 527 drb. -- 2. A zongora története diapozitivekben. 20 drb. — 3. Potonie, Vegetationsbilder 5 drb. — 4. Traas, Entwicklung der Erde 7 drb. — 5. Traas, Naturscheinung der Erde 12 drb. — 6. Keller, Tiere der Welt 5 drb. — 7. Potonie, Landschaft der Steinkohlenzeit 1 drb. — 8. Ranschburg-féle *a)* memnometer, *b)* rugós villamos vetítő, *c)* metronon, *d)* reactios tapintó. — 9. Griesbach-féle aesthesioneter. — 10. Szines oktaeder. — 11. Hőtapintó fémből. — 12. Rivarocai shygmometer. — 13. Fejminta izmokkal. — 13. Ehetőgomba utánzat. — 14. Hektográf. — 15. Hora vetítőgép. — 16. Földrajzi diapozitivek 72 drb.

Ajándék: 1. 3 drb diapozitiv Marton József dr. érseki főg. tanár ajándéka. — 2. 25 drb diapozitiv az Uránia tanszergyár ajándéka. — 3. Özagancs, Zboray Kálmán I. A. o. ajándéka. — 4. Japán szöcskék, L'Éplattenier magántanuló ajándéka. — 5. Számos apróbb ásvány gyakorlati anyaga. — 6. Hatorózó, különböző tanulók ajándékai.

A szertár állománya 5561 drb vételtárgy és 770 drb. ajándéktárgy 17926 K 51 f értékben.

7. Vegytani szertár. (1902.) A szertár nem gyarapodott.

Az 1913. nov. 20. lezárás szerint 79 drb vétel 50 drb ajándék 3456 K 45 f értékben.

8. Történelmi szertár. (1904.) Az 1913. év folyamán a történelmi szertár nem gyarapodott.

Összes állomány 543 drb vétel és 104 drb ajándék, 3510 K 23 f értékben.

9. Embertani és néprajzi szertár. (1903.) Az 1913. év folyamán az embertani és néprajzi szertár nem gyarapodott.

Összes állomány 51 drb vétel és 54 drb. ajándék, 377 K értékben.

10. Szabadkézi és mértani rajzszertár. (1902.)

11. Zeneszertár. (1909.) Vétel: 1. Siklós Albert, Összhangzattan. — 2. Beleznay, Búcső. — 3. Egy kisbőgő.

Van összesen 198 drb, 691 K 96 f. értékben.

12. Éremtár. (1903.) Adomány: 1. Gattein Zoltán IV. o. t. 2 drb. (20 cent Helvetia, 5 frtos Kossuth bankjegy.) — 2. Bálint Zoltán IV. o. t. 2 drb. (1 drb foltura és 1 drb ezüst denár.) — 3. Horváth Dezső IV. o. t. 1 drb ezüst 20-as 1831. — 4. Bielek Rezső IV. o. t. 1 drb ezüst 20-as 1841. — 5. Vaniek László IV. o. t. 2 drb római kis bronz.

— 6. Babel Andor VI. o t. 1 drb Faushira érem, 1 drb 5 cenq. III. Alfonz.

Összes állomány 574 drb vétel és 242 drb ajándék 261 K értékben.

13. Orvosi szertár. (1908.)

14. Kirándulási szertár. Vétel: 1. 5 drb gyorsfőző. — 2. 1 drb fokos hőmérő. — 3. 4 drb thermos. — 4. 2 drb nagyobb gyorsfőző és 2 drb. bográcsok.

A szertár állománya 41 drb vételtárgy, 364 K 20 f értékben.

15. Tornaszertár. (1905.) Összes állomány 664 drb vétel és 11 drb ajándék, 5957 K 90 f értékben.

2 Érettségi vizsgálat.

(1910.)

I. 1913. szeptember havi érettségi vizsgálat.

(Főig. 3444/13. ápr. 29. r.)

Jelentkezett: 182.

1. Javító vizsgára jelentkezett:

a) A magyar nyelv és irodalomból: 25.

Elégséges eredménnyel: 21. Bakay Dezső (László fg.), Bagi János (VIII.), Garabb György (László), Herzka Dezső (VII. Istv.), Ilosvai Gábor ism. (VI.), Jäger Ervin (I.), Kaiser Margit (III.), Kégl Andor (I.), Klein Salamon ism. mt. (II.), Leidl Ervin (László), Literáty Ervin (I.), Márkus Gyula ism. (VII. Istv.), Orsonics Sándor (II.), Radványi Jenő (VII. Barcs.), Rothauser István (VII. Istv.), Seifert Jenő (VI.), Steinschneider Lajos (VIII.), Szuchy Elek (II.), Tihanyi Aurél (VI.), Valdingbrett Antal (VI.), Inczédi Paula (áll. fels. lfg.). — Jó eredménnyel: 1. Fried Jolán mt. (IV. közs. lfg.). — Nem felelt meg: 2. Nem jelent meg: 1.

b) A latin nyelv és irodalomból: 15.

Elégséges eredménnyel: 9. Berger József (VI.), Burger Imre ism. mt. (V.), Lefkovics Lajos (V.), Lengyel József (III.), Müller Miklós (III.), Öhl Antal (VII. Istv.), Várady Aladár Csaba (ref.), Vondra Gyula mt. (V.), Czédli Erzsébet (IV. közs.). — Nem felelt meg: Fiú 4, leány 1. — Visszalépett: 1.

c) A történelemből: 16.

Jó eredménnyel: 4. Böhm József mt. (mármarosszigeti ref. 1900.), Démán Márkus (VII. Barcs.), Lángh Jenő (VII. Istv.), Szedő Miklós (VII. Istv.). — Elégséges eredménnyel: Fiú 9, leány 2. Bernáth Géza (I.), Czintula Imre (III.), Dénes Béla (V.), Erdélyi Gyula (VIII.), Petrezselyem Gyula (V.), Rácz Ferenc ism. mt. (III.), Szekeres Árpád mt. (V.), Weichsel Sándor (VIII.) Bajič Illés (VII.) Böhm Aranka (IV. közs.), Peitler Ida (orsz. Nőképző). — Nem felelt meg: fiú 1.

d) A mennyiségtanból: 16.

Elégséges eredménnyel: Fiu 11, leány 1. Berényi Anker László (VIII.), Éber Vilmos (VII. Barcs.), Fejérváry Géza ism. (V.), Gergely Tamás (V.), Kőszegi István (VII. Istv.), Lakner Oszkár (VII. Barcs.), Nagy Béla ism. (VII. Istv.), Nádor Dezső ism. (II.), Pogány Sándor (VII. B.), Réczei Gizella (IV. közs.), Toth Vilmos ism. (VII. Istv.), Salacz Oszkár (V.). — Nem felelt meg: 4.

e) Természettanból jelentkezett: 10.

Elégséges eredménnyel: 7. Belgráder Pál (VII. Istv.), Ferenczi István (VII. Istv.), Gerle István (VII. B.), Granichstädter Jenő (V.), Kiszely István ism. (VIII.), Ruzicska Róbert (III.), Seidner Lipót (V.). — Nem felelt meg: 10.

2. Teljes érettségi vizsgára jelentkezett: 73.

a) Nyilvános tanuló: 31.

Jó eredménnyel: 1. Szondy Lajos (VII. Istv.) — Elégséges eredménnyel: 6. Elek Oszkár (III.), Hrabál Elemér (X. tisztv.), Komadina István (IV. piar.), Lévai Imre (VII. Istv.), Szigeti István (I. áll.), Török Elek (III.). — Első izben tett teljes vizsgálatot: 30. — Ismétlő teljes vizsgálatot tett: 1. — Nem felelt meg: 21. — Decemberi javító vizsgára utasíttatott: 11. — Egy évre visszautasíttatott: 10. — Nem jelent meg: 1. — Visszalépett: 2.

b) Magántanuló: 42.

Elégséges eredménnyel: 12. Bronzé János (VII. Istv.), Détsy Erzsébet (Orsz. Nőképző), Farkas Manó (II. kath.), Färber József (II. kath.), Frcska János (VIII.), Hartmann István (VII. Barcsay), Ivánka Pál (nyiregyh. ág.), Lindtner Vilma

(II. kath.), Madarász Béla (II. kath.), Markovits Hugó (VIII.), Schönfeld Aladár (VI.), Weisz Antal (I.). — Jeles eredménynyel: 1. Orosdy Raol br. (III.). — Első ízben tett teljes vizsgálatot: 35. Fiú 34, leány 1. — Ismétlő teljes vizsgálatot tett: 7. Fiú 6, leány 1. — Nem felelt meg: 22. — Decemberi javítóvizsgára utasíttatott: 17. — Egy évre visszautasíttatott: 5. — Nem jelent meg: 3. — Visszalépett: 3. — Felfüggesztve: 1.

3. Kiegészítő érettségi vizsga a latin nyelvből.

Jelentkezett: 24.

Jó eredménnyel: 1. Széman Pál (II. k. reál). — Elégséges eredménnyel: 8. Fischer Dezső (VIII. k. reál), Fodor Ignác (II. á. reál), Fogl Henrik (V. á. reál), Hegedüs Károly (VI. á. reál), Kraemer Emil (II. á. reál), Sebök Sándor (II. á. reál), Szana András (VIII. k. reál), Zsentkó Gyula (VIII. k. reál). — Ismétlő: 3. — Magántanuló: 2. — Első ízben tett vizsgálatot: 21. — Ismétlő: 3. — Rendes tanuló: 22. — Magántanuló: 2. — Nem felelt meg: 13. — Nem jelent meg: 2.

4. Görögből kiegészítő vizsgát tett: 3.

Nem felelt meg: 3.

II. 1913. december havi érettségi vizsgálat: Jelentkezett: 107. Fiú 102, leány 5.

1. Javító vizsgára jelentkezett:

a) A magyar nyelv és irodalomból: 5.

Elégséges eredménnyel: 3. Blau Sándor (III.), Varga Sándor (III.), Virághalmy Olivér (III.). — Nem felelt meg: 2.

b) A történelemből: 9.

Elégséges eredménnyel: 8. Gruber Ernő (III.), Günther József (III.), Iniczky György (III.), Jakobovits Ferenc (III.), Lovas Pál (III.), Melczer Károly (III.), Mitterdorfer Andor (III.), Nemes József (III.). — Visszalépett: 1.

c) A latin nyelv és irodalomból: 15. Fiú 14, leány 1.

Elégséges eredménnyel: 8. Csanádi József (III.), Goth Miklós (III.), Horváth Antal (III.), Kálmán László (III.), Kuszák László (III.), Lorberer Lajos (III.), Róth Imre (III.), Schuster Hugó (III.). — Nem felelt meg: 6. — Nem jelent meg: 1.

d) A mennyiségtanból: 9.

Elégséges eredménnyel: 8. Gál Tibor (III.), Hajós József (III.), Kelemen Károly (III.), Kovács Béla (III.), Mattanovics Gábor (III.), Zahonyai Ferenc (III.), Gaszner Károly (III.), Deutschländer Jenő (III.). — Nem felelt meg: 1.

e) A természettanból: 5.

Elégséges eredménnyel: 5. Buttola Henrik (III.), Schein József (III.), Spányi András (III.), Stern Jenő (III.), Strelinger Hugó (III.).

2. Teljes érettségi vizsgálatot tettek:

a) Rendes tanulók: 6. Fiú 5, leány 1.

Elégséges eredménnyel: 1. Kuhn József (belgrádi gimn.). — Nem felelt meg: 1. — Nem jelent meg: 4.

b) Magántanulók: 23. Fiú 22, leány 1.

Először tett teljes vizsgálatot: 22. — Ismétlő: 1.

Elégséges eredménnyel: 7. Bornemissza Aladár (X. tisztv.), Derner József (IV.), Hönig Artur (VII. Barcsay), Máriássy Margit (Orsz. Nőképző), R. Reviczky Tamás (III.), Szánthó Lajos (III.), Valentin Ottó (III.). — Nem felelt meg: 9. — Nem jelent meg: 2. — Visszalépett: 1. — Felfüggesztettek: 2. — Júniusi javítóra utasítva: 2.

3. Kiegészítő vizsgálatot tettek:

a) A latin nyelv és irodalomból: 25.

Elégséges eredménnyel: 13. Bartók László (III.), Brill Lajos (III.), Küttel Lajos (VIII.), Lippmann Lajos (III.), Nagy Lajos VIII.), Neumann Gyula (VIII.), Schwarz Fülöp (III.), Seemayer Sándor (verseci), Steinmann Ottó (pécsi), Szabó Pál (III.), Weifert Károly (verseci), Halászy József (győri). — Nem jelent meg: 1.

b) A görög nyelv és irodalomból: 10. Fiú 7, leány 3.

Elégséges eredménnyel: 8. Détsy Erzsébet (IV.), Karch Kristóf (V.), Loránt Lenke (III.), Pataki Ferenc (bpesti ref.), Pünkösti Andor (VIII.), Sas Róbert (kolozsvári unit.), Wedl Endre (VIII.), Schuster Hugó (III.). — Nem felelt meg: 1. — Nem jelent meg: 1.

III. Az 1914. évi júniusi érettségi vizsgára jelentkezett:

1. Teljes vizsgálatot tettek: 61.

Jelesen érett: 9. Cifka József, Deutsch János, Foerk Károly, Kamocsay Jenő, Mandl István, Ruff Lajos, Schiffer Ödön, Stern Pál, Uxa Antal.

Jól érett: 8. Háry László, Kiss József, Princz Ottó, Schillinger Ferenc, Marsovszky Béla Agáp mt., Lajta Ernő mt. (VII. Barcsay), Rostás Ferenc.

Érett: 7. Bodnár László, Deutsch Pál, Kiss Károly, Kronstein Alajos, Maczek József, Mandl Oszkár, Mészáros József, Nádas Adolf, Sachs Ede, Schuster Ede, Rabinek Andor (VII. Barcsay), Várady Géza, Berecz Károly mt. (VII. Barcsay), Richter Imre mt. (X. kőbányai), Déri Jenő mt.

A követelményeknek meg nem felelvén, a budapesti VII ker. István-úti m. kir. áll. főgimnáziumhoz a szeptemberi javítóvizsgára utasíttatott: 4.

A követelményeknek meg nem felelvén, egy év mulva a teljes vizsgálatok ismétlésére utasíttatott: 1.

Vizsgálaton nem jelent meg: 2.

2. Javítóvizsgát tett *a)* a magyar nyelvből:

Érett: 1. Darvas Simon mt.

Vizsgálaton nem jelent meg: 2.

b) A latin nyelvből: 9.

Jó: 1. Balázs Gyula mt.

Érett: 7. Abosi Gyula, Kertész Béla, Röszler János, Sándor Elemér, Bartal Mátyás, Häring Emil, Takács László.

Vizsgálaton nem jelent meg: 1.

3. Kiegészítő vizsgálatot tett a latinból: 9.

Jól: 1. Horváth Ákos mt. (IV.).

Érett: 6. Arányi Béla, Emődi Frigyes mt., Klein Géza, Krizsanec Kálmán, Schulhof Ödön, Satzinger Frigyes.

Nem jelent meg: 2.

A görög nyelvből: 4.

Jelesen: 2. Mandl István, Schillinger Ferenc.

Jól: 1. Máriássy Margit.

Érett: 1. Deutsch Pál.

3. Jutalmak.

I. A nm. V. K. M. 70693/14. V. 23. sz. rendelete alapján következő jutalomkönyveket küldte az intézetnek a jobb tanulók közt szétosztás végett. Ezekből: 1. Divald Kornél: Műveszettörténeti korrajzok. 2 K, Sereghy Emil VI. oszt., — 2. Rudyard Kipling: Történetek az őserdőből, Balázs Tihamér IV. oszt., — 3. Reinach: A művészet kis tükre, Orbán György I. B. oszt., — 4. Révay Antal dr.: A Renaissance Itáliában, Mandl István VIII. oszt., — 5. Pauler Gyula: A magyar nemzet története az Árpádházi királyok alatt. 2 köt., Dullien Károly VII. oszt., — 6. Petőfi összes költeményei, Hübner Tibor VII. oszt., — 7. Sebök Imre dr.: Öt világrészen keresztül, Pausz László V. oszt., — 8. Vörösmarty összes költői művei, Dorner Zoltán VII. oszt., — 9. Platz Bonifác: Tudományos kalandozások, Weiss Vilmos V. oszt. tanuló kapta.

II. A budai Chevra-Kadisa Stern Pál VIII. oszt. tanulónak 150 K-t adományozott.

III. Láng Gyula miskolci rendes tanár 12 K-t tűzött ki egy szünidei természetrajzi pályamunkára: „A hasznos és káros bogarak Budapest környékén.“ (Leirás esetleg gyűjtés.)

IV. Pekár Károly dr. hagyatékából az igazgató a rajzban tanúsított kiváló eredményért jutalmul szétosztotta: 1. A magyar díszitő motivumokról: Halász Gábor II. B), Frank Lajos II. A), Réthi Gyula II. A), Homolka Alajos I. B), Müller Antal I. B), Jaucz Mátyás I. B), Sárközy Géza I. A), Müller Béla I. A), Horváth Tiborc I. A), Széchy Károly I. A); ugyanazt és A magyar szobrászatról c. műveket: Szentesi Alfonz II. A), Máté Lajos III.; ugyanazokat és A magyar festészetről c. műveket: Faller László III.; ugyanazokat és a Magyar faji retorikáról c. műveket: Scheibler Ármin III. oszt. tanulók. Őrizzék meg e műveket, mint olyan tanár és iró műveit, aki életét áldozta fel a tanulók neveléseért.

V. Ágner Lajos dr. rendes tanár által az I. A) osztályban tett előmenetelükért jutalomkönyvben részesültek: Bessenyei Béla, Gaal M.: Virág Palkó; Kis Béla, Petőfi összes költeményei; Reisz Péter, Verne Gyula: Három orosz, három

angol kalandjai; Darvas László, Petőfi összes költeményei; Kemény Tibor, Benedek E.: Mesék; Bartos Ferenc, Gaal M.: Jelki András kalandjai.

4. Tandíj-szabályzat.

(Kiadta a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter 1913. évi 3038. eln. számú rendeletével.)

1. §. Minden rendes- és magántanuló, ki a tandíj fizetése alól felmentve nincs, tandíjat fizet. A tandíj összegét a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter határozza meg.

2. §. A tandíjat négy egyenlő részletben kell fizetni; az első részletet október 15-ig, a másodikat december 3-ig, a harmadikat március 15-ig és a negyediket május 3-ig.

3. §. A tandíjak a tandíjkezelő által hivatalból és minden ellendíj nélkül kiadandó befizetési lapok segélyével a m. kir. postatakarékpénztár útján fizetendők le. A lefizetés a postatakarékpénztárnak bármely közvetítő postahivatalánál történhetik.

5. §. A befizetési lap négy részből áll, úgymint: a szelvényből, az elismervényből, a tulajdonképeni befizetési lapból és a könyvelési szelvényből. Befizetés alkalmával a tanuló vagy szülő (gyám) az elismervényt, a befizetési lapot és a könyvelési szelvényt a szövegnek megfelelően tintával olvashatóan kitölti és a pénzösszeggel együtt a közvetítő postahivatalnak átadja. A befizetési lapot a tényleges befizetés napjával kell keltezni. A postaalkalmazott, föltéve, hogy oly okok, melyek a befizetési lap elfogadhatását gátolják, fenn nem forognak, a pénzt átveszi, a lapot lebélyegzi, az elismervényt aláírja és ezt a tulajdonképeni befizetési lap levágása után nyugta gyanánt a befizetőnek kiszolgáltatja.

6. §. A tandíj lefizetésének a személy tekintetében való igazolására a befizetési lapok „szelvény"-én és „befizetési lap" elnevezésű részén a tanuló neve és az általa látogatott osztály — mindenkor még a befizetés előtt — tintával olvashatóan reáírandó.

A tanuló neve és az általa látogatott osztály a „befize-

tési lap" elnevezésű részén a befizető neve részére fentartott helyen tüntetendő fel.

A közvetítő postahivataltól visszaadott elismervényt és szelvényt egymástól elválasztani nem szabad. Ez a tanulónak a tandíj lefizetéséről nyugtatóul szolgál, általa megőrzendő és a tandíjkezelőnek felszólítására bemutatandó.

7. §. A tandíjfizetés részletes módozataira nézve a tanulók és szülők részére külön tájékoztató szolgál, mely a tanévi iskolai értesítőben is minden évben közzéteendő. Ezenkívül ez a tájékoztató minden szülőnek (gyámnak) külön is átadandó.

8. §. A tandíjrészletek lefizetésének záros határidejét (2. §.) az igazgató az intézet hirdető tábláján jó előre közzétenni tartozik azzal a megjegyzéssel, hogy oly tanuló, ki a tandíjrészletet a záros határidőig lefizetni elmulasztja, az intézet tanulóinak sorából töröltetik, tekintet nélkül a mulasztást előidéző körülményekre.

Ugyanily értelemben az osztályvezetőknek is kell osztályuk tandíjfizető tanulóit több ízben szóbelileg figyelmeztetniök.

10. §. Rendkivüli esetekben, szoros kivételképen a befizetés közönséges postautalvánnyal is történhetik. Ilyenkor a postautalványt a föladó: „A m. kir. postatakarékpénztárnak. Budapesti III. ker. m. kir. állami főgimnázium Tandíjkezelés csekk-számlája Budapesten" cimzéssel látja el.

11. §. A tandíj fizetése alól való felmentést az intézetbe beirt rendes tanulók után a miniszterium által engedélyezett százalékának (30%) határáig, a tanári testület meghallgatása mellett az intézet igazgatója adja meg.

A tandíjmentesség nemcsak a tandíj egész összegére, hanem annak felére is kiterjedhet.

12. §. A felmenthető tanulók számának megállapításánál alapul szolgál a szeptember hó 15-ig beirt rendes tanulók létszáma, levonván ebből a tanférfiak, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszterium hatósága alá tartozó tisztviselők és szolgák tandíjmentességben részesülő gyermekeinek számát.

Az ilymódon megállapított százalék érvényes az egész tanévre, tekintet nélkül arra, hogy a tanév közben szaporodott-e vagy apadt-e a tanulók létszáma vagy sem.

A megszabott százalék határát átlépni tilos, mivel ily esetben az igazgató megfelelő kártérítésre köteles.

Ezek alapján a tanév második felétől, beleszámítva a címben említett középiskolákból a tanév első felében (szeptember 15-ike után) átlépett tandíjmentes tanulókat, csak annyi tandíjmentesség adható, mint amennyi tanuló tandíjmentességét a tanév második felétől kezdve elvesztette.

13. §. A tandíjmentességet a tanulónak az intézeti igazgatóhoz címzett szabályszerű folyamodványban kell kérnie. A folyamodványhoz melléklendő a tanuló szüleire, vagy ha árva, saját személyére vonatkozó és egy évnél nem régibb keltezésű hatósági szegénységi bizonyítvány, továbbá, ha előzőleg más intézet tanulója volt, az iskolai bizonyítvány, illetőleg félévi értesítő. (Nyomtatott folyamodási minta kapható.)

Középiskolai és ezekkel egyenrangú tanintézetek tanárainak és iskolaszolgáinak, továbbá polgári és elemi népiskolai tanítóknak, középiskoláknál működő s elfogadott hitoktatóknak, a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium hatósága alá tartozó tisztviselők és szolgák, m. kir. honvédségi, csendőrségi, közös hadseregbeli és haditengerészeti altiszteknek gyermekei szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak tandíjmentességért.

Folyamodni minden évben kétszer lehet: szeptember 1-től 15-ig és február 1-től 15-ig.

14. §. A tandíj fizetése alól nem menthető fel az oly tanuló:

a) aki nem képes szegénységét vagy vagyontalanságát igazolni,

b) aki az előbbi tanév, illetőleg időszak végén az erkölcsi magaviseletből rosz vagy kevésbbé szabályszerű érdemjegyet kapott,

c) aki a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében elégtelen előmenetelt tanúsított,

d) és akinek az említett tantárgyakból, habár nem is

volt elégtelen érdemjegye, de több volt az elégséges, mint a jeles és jó eredményjegye együtt.

15. §. Oly szülők gyermekei, kik igazolják, hogy egyszerre három vagy több gyermeket középiskolában, ezzel egyenrangú egyéb tanintézetben, tudományegyetemen, műegyetemen, felsőbb tanintézetben, polgári, kereskedelmi, vagy ipari szakiskolában taníttatnak, szegénységi bizonyítvány nélkül is folyamodhatnak a tandíj elengedéséért és a féltandíj alól valamennyien fel is mentendők, ha iskolai bizonyítványuk, illetőleg értesítőjük a feltételeknek megfelel.

16. §. Tanárok, tanítók, hitoktatók és a vallás- és közoktatásügyi m. kir. minisztérium hatósága alá tartozó tisztviselők és szolgák gyermekei — amennyiben arra a 14. §. értelmében érdemesek — az intézetre nézve megszabott tandíjmentességi százalék határán túl is tandíjmentességben részesítendők.

Magánintézetek tanárai, tanítói, óraadói s egyéb alkalmazottai ide nem sorolhatók.

Ugyancsak az említett feltételek mellett a tandíjmentességi százalék határán túl tandíjmentességben részesítendők az állami gondozásban lévő elhagyott gyermekek, kiknek középiskolai továbbképzését a m. kir. belügyminisztérium engedélyezte.

17. §. Magántanulók a tandíj fizetése alól az igazgató által fel nem menthetők s ily tanulóknak kivételes esetekben való felmentése a vallás- és közoktatásügyi miniszternek van fentartva. A felmentés, ha csak az illető miniszteri rendelet máskép nem intézkedik, csak azon tanévre szól, amelyről a tanuló magánvizsgálatot akar tenni.

21. §. A tandíjmentesség mindig azon félévvel veszi kezdetét, melyben a mentesség megadatott. A mentesség érvénye az egész középiskolai tanulmányi időre kiterjed, feltéve, hogy folytatólag változatlanul fennállanak azok a feltételek, (17. §.) melyekhez a tandíjmentesség megtartása kötve van. A mentesség a mondott feltételek mellett érvényben marad akkor is, ha az illető tanuló — esetleg évközben is — e szabályzat címében említett jellegű más középiskolába lép át.

A tanintézet ilyen változtatása esetében az illető tanuló

korábban nyert tandíjmentességének érvényességét iskolai bizonyítványával, illetve utolsó félévi értesítőjével — melyekre évközben való átlépésnél az elbocsátási záradéknak is rá kell vezetve lenni — igazolni tartozik. Ha a tanuló ezt igazolni nem tudja, a szabályszerű tandíjat megfizetni köteles.

Tandíjmentességét megtartja továbbá az a tanuló, ki az első félév folyamán a megelőző alsóbb osztályba önként visszalép, még pedig addig, ameddig a tandíjmentesség feltételeinek megfelel; valamint megtartja az a tanuló is, kit hatósági vagy hatóságilag megerősített orvosi bizonyítvánnyal igazolt betegség következtében vagy figyelmet érdemlő egyéb fontos körülmények miatt az első félév, illetőleg a tanév végén osztályozni nem lehetett, utóbbi esetben akkor, ha az osztályt ismétli, vagy ha a Középiskolai Rendtartás 42. §-ában megállapított határidőn belül a tandíjmentesség fennállására megkivánt eredménnyel pótlóvizsgálatot tesz.

22. §. A tandíjmentesség élvezetét elveszti a tanuló:

a) ha magántanulóvá lesz, mely esetben a mentességet azon félév elejétől veszti el, melynek folyamán magántanulóvá lett;

b) ha bármi oknál fogva az intézetből kizáratik;

c) ha a tandíjmentes tanulónak, vagy annak, ki őt eltartani köteles, vagyoni helyzete kedvezőbbé lesz, mely esetben a mentességet a változás beálltát követő félévtől kezdve veszti el; ez az eset akkor áll be, ha az igazgató a beállott kedvezőbb vagyoni viszonyokról az ennek bejelentésére kötelezett szülőtől (gyámtól) vagy más úton tudomást szerez;

d) tandíjmentességét elveszti továbbá az a tanuló, ki az első félév, illetőleg a tanév végén

az erkölcsi magaviseletből „rosz“ vagy „kevésbbé szabályszerű“ érdemjegyet nyert, ki a felsőbb osztályba való fellépésnél irányadó tantárgyak valamelyikében „elégtelen“ előmenetelt tanusított;

nemkülönben, ha az említett tantárgyakból több az „elégséges“, mint a „jeles“ és „jó“ érdemjegye együtt.

Ez esetekben tandíjmentességét a bizonyítványt, illetőleg értesítőt követő félévtől kezdve veszti el a tanuló.

A *c)* és *d)* pont alatt felsorolt esetekben az illető tanuló újból való felmentését csak akkor kérheti és tandíjmentességben csak akkor részesíthető, ha ismét megfelel mindazoknak a feltételeknak, amelyek alatt tandíjmentességért általában folyamodni lehet.

23. §. A tandíjmentesség kedvezményének megvonását a 22. §-ban felsorolt esetekben az illető okmányok megvizsgálása után az intézeti igazgató mondja ki.

25. §. Azt a tanúlót, ki a 8. §. értelmében a tandíjrészlet le nem fizetése miatt az intézet tanulóinak sorából töröltetett, az igazgató saját hatáskörében újból felveheti, ha a törléstől számított 8 napon belül a tandíjrészlet lefizetését postatakarékpénztári utalvánnyal bizonyítja és a késedelmet igazolni tudja. Ezentul terjedő mulasztás esetében a felvételre az engedélyt alapos megokolás mellett csak a tankerületi főigazgató adhatja meg. Az igazgató elutasító határozata ellen a tankerületi főigazgatóhoz, ennek határozata ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez lehet felebbezni. A felebbezés eldöltéig a tanuló az előadásokra járhat.

Oly kivételes esetekben, midőn a tandíjrészlet utólagos lefizetése a körülményeknél fogva biztosítottnak látszik, a kimondott törlés végrehajtását az igazgató felfüggesztheti és a tanulónak megengedheti, hogy az iskolát a 8 napon át is látogathatja.

26. §. A lefizetett tandíjrészletek az illető tanulónak az intézetből való kilépés vagy eltávolítás esetén sem téríthetők vissza. Ép úgy nem téríthetők vissza annak, ki évközben rendes tanulóból magántanulóvá lesz. Ha azonban ily tanuló a jelen szabályzat címében érintett jellegű középiskolánál tesz magánvizsgálatot, előzőleg lefizetett tandíja vagy tandíjrészletei beszámítandók annak a tandíjnak összegébe, melyet mint magántanuló ugyanarra az időre fizetni tartozik.

Ha a magántanuló tandíját lefizette, de betegség miatt a tanév végén vizsgálatot nem tesz, hanem ugyanarról az osztályról — melyre a tandíjat megfizette — a közvetlenül következő tanév folyamán tesz vizsgálatot, a tandíjat újból megfizetni nem tartozik.

27. §. Az a rendes tanuló, ki évközben e szabályzat címében említett jellegű középiskolából hasonló jellegű középiskolába lép át, az e tanévre lefizetett tandíjrészleteket újból megfizetni nem tartozik, ha a tandíjrészletek lefizetéséről hiteles elismervényt mutat fel és ad be.

28. §. Osztályösszevonás esetén a magántanuló a tandíjat minden egyes osztály után és tanévenként a magánvizsgálatra bocsátást megelőzőleg lefizetni tartozik. Tandíjmentesség osztályösszevonásnál is kérelmezhető. Ha azonban a magántanuló évközben az osztályösszevonás kedvezményéről lemond és csak egy évfolyamról vizsgázik, akkor a következő tanévre tandíjmentességét elveszti és ezért újból kell folyamodnia.

29. §. Az a tanuló, aki évközben felekezeti vagy községi középiskolából e szabályzat címében említett jellegű középiskolába, nemkülönben aki e szabályzat címében említett jellegű középiskolából hasonló jellegű más, de magasabb tandíjat szedő középiskolába lép át, ha az előbb látogatott középiskolában tandíjfizetési kötelezettségének eleget tett és erről elismervényt ad be, további tandíj fejében csak a két intézet tandíja között mutatkozó többletet tartozik megfizetni.

Ha azonban valamely tanuló évközben alacsonyabb tandíjat szedő középiskolába lép át, a tandíjkülönbözet visszafizetésének nincs helye.

Oly esetben, midőn az előbb látogatott felekezeti vagy községi középiskolában az átlépett tanuló tandíjmentes volt, az új intézetben a még esedékessé váló tandíjrészleteket megfizetni tartozik.

30. §. Külföldről évközben hazai középiskolába átlépő tanuló az illető intézetre nézve megállapított egész tandíjat köteles megfizetni.

31. §. Érettségi vizsgálaton egy évre visszavetett tanuló, ha a VIII. osztályt ismétli, az egész évi tandíjat megfizetni köteles.

32. §. Oly tanulónak, ki a tandíjat vagy annak egyes részleteit lefizette és később ugyanazon időtől számítva tandíjmentességben részesül, a lefizetett tandíjrészletek visszatérítendők.

5. Tájékoztatás a jövő iskolaévről.

A) Fölvétel.

1. Tanulók a főgimnázium II—VIII. osztályába fölvehetők, ha ki tudják mutatni, hogy az előző osztályt nyilvános főgimnáziumban legalább is elégséges eredménnyel végezték. Reáliskolából vagy bármely más középiskolából átlépni szándékozó tanulók csak úgy vehetők fel, ha azokból a tantárgyakból, melyek a gimnáziumban az előző években taníttattak, amaz iskolában pedig, melyből átlépnek, nem taníttattak, fölvételi vizsgát tesznek.

A fölvételi vizsga díja 20 korona.

A tanintézet I. osztályába szabályszerűen csak oly tanuló léphet, ki a 9. évet betöltötte s 12 évnél nem idősebb. E körülmény keresztlevéllel, illetőleg születési bizonyítvánnyal igazolandó. A föltételhez továbbá megkivántatik minden tanulótól, hogy nyilvános népiskolától nyert bizonyítvánnyal igazolja, hogy a népiskola 4 alsó osztályát jó sikerrel végezte, vagy hogy fölvételi vizsgát tegyen, amelynél hasonló mérvű képzettségről tesz tanuságot.

Vizsga díja ugyancsak 20 korona.

Azonkivül minden tanuló tanintézetünkben való első beiratáskor az 1887. XXII-ik, a himlőoltást szabályozó törvénycikk értelmében hiteles bizonyitvánnyal igazolni tartozik, hogy beoltatott. Kik ezt nem tudják kellően igazolni, a ker. elöljáróságnál, mint közegészségi ellenőrző közegnél fognak bejelentetni s az oltás azokon hivatalból foganatosítandó, esetleg újból történő beoltásról fog gondoskodni.

Ennek folytán a szülők gyermekeik himlőoltási bizonyítványainak beszerzésére s a fölvételkor való felmutatására kötelezettek.

Minden tanuló első fölvételére személyesen és rendszerint atyja, anyja vagy gyámja, illetőleg azoknak valamely külön megbizottja kiséretében tartozik az igazgatóságnál jelentkezni.

Azok a szülők vagy gyámok, kik nem laknak az intézet helyén, gyermeküket, vagy gyámfiuk fölvételekor alkalmas

helyettest tartoznak irásban bejelenteni, kire a házi fölügyelet és nevelés tekintetében kötelességüket és jogukat átruházzák. A szülők és gyámok e részben minden változást irásban tartoznak az igazgatóságnál bejelenteni.

II. A gimnázium V. osziályába belépő tanuló szülője, illetőleg gyámja köteles bejelenteni, vajjon fia, illetőleg gyámoltja az 1890. évi XXX. t.-c. értelmében a görög nyelvet, avagy az idézett törvénycikk által meghatározott pótló tantárgyakat fogja-e tanulni. (Lásd az ezen értesítőben a szülők figyelmébe ajánlott külön értesítést.)

Azok a tanulók, akik két tantárgyból elégtelen érdemjegyet nyertek, júl. 3-ig a főgimnázium igazgatósága útján a tanker. kir. főigazgatóhoz címzett 1 kor. bélyeges folyamodással és évvégi bizonyítványukat mellékelve javító vizsgálati engedélyt kérnek. A pótló, fölvételi különbözeti, magán- és javító vizsgák 1910. aug. 30. és 31-én d. e. 10 órakor kezdődnek. Az erre való felhivás az intézet hirdető tábláján olvasható.

Vizsgálatlan tanulók, azaz olyanok, kik az évvégi vizsgálatok bármelyikére, vagy mindegyikére nem jelentek meg, vagy betegség miatt magántanulókká lettek, augusztus hó végén vagy szeptember hó elején tehetnek vizsgát. Ezeknek a főgimnázium igazgatóságához benyujtott folyamodványukhoz (határidő júl. 3-ig) tiszti orvosi bizonyítványt kell mellékelniök, hogy igazolják, miszerint a súlyos betegség miatt mulasztották el a vizsgájukat. Különben is a vizsgálatkor való elmaradásukat azonnal orvosi bizonyítvánnyal tartoznak bejelenteni. Más esetben a fontos okot hatóságilag tartoznak igazolni.

III. A tanulók fölvétele július hó 2-án és folytatólag szeptember három első napján történik, még pedig az osztályfőnöknél és a gimnáziumi igazgató irodájában. A beiratkozott tanulók, amennyiben szeptember hó 15-ig bezárólag osztályfőnöküknél személyesen nem jelentkeznének, az iskolából kilépettnek tekintetnek és a befizetett díjak megtérítésére igényt nem támaszthatnak.

Szeptember 3-ika után jelentkező tanulók késedelmük okát hitelesen tartoznak igazolni; szeptember hó 19-én túl

az igazgató nem vehet fel többé tanulót, bármely oka volt is mulasztásának. A fölvételt ezentúl 1 kor. bélyeges folyamodásra csak a tankerületi kir. főigazgató úr engedheti meg.

Megjegyzendőnek tartjuk, hogy intézeti tanulót csakis összes intézeti tartozásának kiegyenlítése után írjuk be, illetőleg csakis akkor kapja meg évvégi bizonyítványát.

A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 4-én d. e. 9 órakor lesz.

a) Tankönyvsegélyért folyamodó tanulók ebbeli kérvényüket szept. 6-ig tartoznak az osztályfőnöknél beadni. (Melléklet: 1914. évi szegénységi bizonyítvány.) A segítő egyesületből kapott kötetlen tankönyvet a tanuló tartozik beköttetni. Aki a könyvet évközben megrongálja vagy beszennyezi, tartozik annak teljes bolti árát megtéríteni. Minden tanulónak a könyvtárban egy számozott lapja van, melyen föl van tüntetve a könyvek száma és azok állapota.

A folyamodvány az intézeti igazgatósághoz címzendő.

b) Tandíjmentességért folyamodó tanuló szept. 10-ig tartozik kérvényét az osztályfőnöknél benyújtani. (Melléklet: Évvégi bizonyítvány, szegénységi bizonyítvány. — Helyhatósági vagy vagyontalansági bizonyítvány csak abban az esetbnn vétetik figyelembe, mikor szegénységi bizonyítvánnyal ellátott tanulók már kaptak tandíjmentességet, hogyha ezekkel a törvényes százalékarány betölt, akkor tandíjmentességre igényt nem tarthatnak.)

A folyamodvány az intézeti igazgatósághoz címzendő.

c) Torna- és rajzmentességért szept. 8-ig folyamodhatnak a tanulók. (Melléklet: orvosi bizonyítvány.)

Folyamodvány a Főigazgatósághoz címzendő. A kérvények az osztályfőnöknél adandók be.

d) Szombati írás alól fölmentésért szept. 8-ig folyamodhatnak a tanulók. (Melléklet a kerületi rabbi, főrabbi hitelesítése.)

A tanuló csakis a gyakorlati rajz vagy írás alól menthető fel

Folyamodvány az intézeti igazgatósághoz címzendő.

NB. Nyomtatott folyamodási minták (2 fill.) vásárolhatók. Mellékletek már a szünidőben beszerzendők!

IV. Azon tanulók, kik valamely rendes tantárgyból elégtelen érdemjegyet nyertek, felsőbb osztályba nem léphetnek. Kiknek azonban csupán egy tárgyból van elégtelen osztályzatuk, javító vizsgálatot tehetnek, melynek sikeres megállása esetén a felsőbb osztályba léphetnek.

Azok a tanulók, kik két tantárgyból nyertek elégtelen osztályzatot, — ha igazolni tudják, hogy elmaradásuk önhibájukon kívül történt, a tankerületi kir. főigazgató úr útján nyerhetik meg a javító vizsgálatra való engedélyt. Az ez irányú szabályszerűen fölszerelt és 1 koronás bélyegelt folyamodványok július hó 3-ig a tanintézeti igazgatóság útján nyújtandók be.

Több mint két tárgyból elégtelen osztályzatot nyert tanuló javító vizsgára semmi szin alatt nem bocsátható.

V. Magántanulók tanévenként kétszer és pedig vagy a tanév végén (június hó második hetében), vagy a tanév elején (augusztus 30., 31-én vagy szeptember hó első hetében) az erre a célra esetről-esetre megállapított napokon tehetnek vizsgálatot. A június havában vizsgázni szándékozók kötelesek legkésőbb május hó 1-ig az intézet igazgatójánál szabályszerűen beiratkozni és ezen határidőig úgy a beiratási díjat 10 K, Értesítőre 2 K, bizonyítványi bélyeg 30 fillér, ténta és nyomtatványdíj 70 fillér (összesen 13 K), valamint a tandíjat (72 K) ugyanott befizetni. Magántanulók, kik két osztályból tesznek egyszerre vizsgát, két évi tandíjat kötelesek lefizetni.

A vizsgadíj, mely egy osztályról szóló vizsga után 80, két osztályról szóló vizsgálat után 120 korona, szintén előre befizetendő.

Ha a vizsgázó előző osztályok tantervi különbözetéből is megvizsgálandó, a vizsgálati díj 20 K.

A tank. Főig. 1402/13. nov. 17. sz. intézkedése szerint a magánvizsgák rendes terminusa a tanév eleje (szept.) és vége (jún., aug.), decemberben kivételesen csak a VIII. oszt. magántanulók vizsgázhatnak, más osztálybeliek csak indokolt esetben és külön kért főigazgatói engedéllyel. Ebben az intézetben kizárólag a kerület lakosai tehetnek magánvizsgát,

kivétetnek a rendes időben jelentkezők és akik a tank. Főigazgatóságtól erre külön engedélyt kaptak.

Kik május hó elsejéig ilyképen nem iratkoznak be, csak szeptember havában bocsáthatók magánvizsgálatra. Ezek szeptember hó első három napján tartoznak szabályszerűen beiratkozni és egyúttal az összes esedékes díjakat lefizetni.

Ellenkező esetben, azaz midőn az itt meg nem jelölt rendkivüli időben (május 1-eje után június 1-éig) óhajtanak magánvizsgát letenni, az intézeti igazgatóság útján a tankerületi főigazgatósághoz folyamodhatnak vizsga engedélyért.

Magántanuló az intézeti tanításra különös esetekben és az igazgató engedélyével bejárhat, de csak akkor, hogy ha a vizsga- és az egész évi tandíjat előre lefizeti. Leányok még ebben az esetben sem járhatnak a tanítási órákra.

Folyamodvány mellékletek: 1. Születési bizonyítvány. 2. Összes középiskolai bizonyítvány. 3. Erkölcsi bizonyítvány. 4. Illetőségi bizonyítvány. 5. Helyhatósági bizonyítvány. 6. Foglalkozás igazolás. 7. Folytonosság igazolása. (Folyamodványában minden jelentkező mellékleteit egyenkint: jelleg és kelet számszerint fölsorolni tartozik.)

Vizsgaelhalasztásokat ugyancsak ily módon a tankerületi főigazgatóság engedélyével nyerhetnek. Olyan folyamodó azonban, ki az elhalasztást a tandíjelszámolások utáni időre kéri (szept. 1.) és a tandíjat már lefizette, ezt újból lefizetni tartozik.

Május 1. után az intézetből kilépett tanulók csak akkor tehetnek magánvizsgát, hogyha kilépésük betegség miatt történt. A betegséget hivatalos tiszti-orvosi bizonyítvánnyal tartoznak igazolni. Külön folyamodnak a Főigazgatóhoz.

Különbözeti vizsgát tett magántanuló ott tartozik a következő osztályról magánvizsgát tenni, ahol a különbözeti vizsgát tette.

A magánvizsgát tevő tanuló tartozik házi tanulmányait következő adatokkal igazolni:

1. Házi olvasmányait (magyar, német, latin, görög) lajstromba írva bemutatja. Így a kötelező olvasmányok tartalmi kivonatát is.

2. Bemutatja az otthon készített rajzokat.

3. A szótári, elemzési praeparatiókat is bemutatja. (Diárium).

4. A fölvételi díjat beiratásakor azonnal tartozik lefizetni.

5. A többi díjat a vizsga előtt a törvényes rendelkezés szerint tartozik lefizetni.

6. Személyazonossági bizonyítványt kivánatra fölmutatni köteles.

7. Igazoló iratot állít ki, hogy másutt még nem kisérlette meg a vizsgát.

Különbözeti vizsgákhoz szükséges tanterv.

1. Fölvételi vizsga az elemi iskolából, ha a tanuló vagy egy osztályt sem látogatott, vagy csakis az utolsó osztályokból nem tett vizsgát.

1877. évi 21.678. számú min. rend.

Tárgyak: *a)* magyar irás és olvasás. *b)* magyar nyelv. *c)* számtan. *d)* Magyarország: földrajz. *e)* rajzolás. Elemi tudás követelendő. (Pirchala II. 180. §.)

2. A középiskolákból a polgári iskolába utasított tanulóval tudatandó: *a)* Összes bizonyítványainak bemutatása. *b)* elsőrendű (elégs.) bizonyítvány. *c)* Másodrendű bizonyítvány, ha a gimnáziumban a latin vagy görög nyelvből elégtelen, a reáliskolában a francia nyelvből elégtelen.

Polgári iskolai tanterv szerint a tárgyak a következők: *a)* magyar nyelv I—VI. *b)* német nyelv III—VI. *c)* mennyiségtan I—VI. *d)* természetrajz I III. *e)* természettan IV—V. *f)* vegytan V—VI. *g)* földrajz I—V. *h)* történet III—IV. *i)* rajz I—VI.

Tantervet közli Pirchala II. 56. §.

3. Felső népiskolából a középiskola II. és következő osztályaiba átlépő tanulók nem fölvételi, hanem teljes magánvizsgálatot tesznek.

Pirchala II. 199. §.

4. Átlépés reáliskolából gimnáziumba.

Latin nyelvből az illető osztályok teljes anyaga.

(Latin nyelvi fölvételi vizsga a középisk. törv. 12. §.

szerint csak a tanév elején vagy legfeljebb -- bár az év folyamán — csak akkor van helye, hogy ha a tanuló közvetlenül fölvéteti magát a vizsgát tevő intézetbe. Ahol tehát úgy járnak el, hogy a latin nyelvből elfogadnak a tanév folyamában külön vizsgát és akként, hogy az illető tanuló csak a következő évben lép be az illető intézet kebelébe, vagy ahol, mi több: elfogadnak a latin nyelvből ilyetén vizsgát, úgy hogy évről-évre más intézetbe jár a jelentkező és az illető gimnáziumban pedig csak a latin nyelvi vizsgát teszi le, ott és azok törvénysértést követnek el. (Azaz más intézetbe járni és a latint egy gimnáziumban évről-évre letenni, tilos.)

a) I. oszt.-ból a II. oszt.-ba latin nyelv.

b) I—II. „ a III. „ latin. Földrajz: Afrika.

c) I—III. „ a IV. „ latin. Fizikai földrajz.

d) I—IV. „ az V. „ latin. Növénytan.

e) I—V. „ a VI. „ latin. Görög v. g.-pótló magyar irodalom és rajz.

f) I—VI. oszt.-ból a VII. oszt.-ba latin. Görög v. görögpótló magyar irodalom és rajz. Ásványtan.

Egyébként tekintve. hogy a reáliskolában az ásványtant két osztályban tanítják, jeles tanulónál ez a vizsga el is maradhat ebből a tárgyból.

g) I—VII. oszt.-ból a VIII. oszt.-ba latin. Görög v.g.-pótló magyar irodalom és rajz.

5. Átlépés polgári fiú-iskolából:

a) I. oszt.-ból a II. oszt.-ba latin. Term.-rajz: állatok

b) I—II. „ a III. „ latin. Földrajz: Afrika.

c) I—III. „ a IV. „ latin. Magyar tört. 1526-ig. Fiz. földr. alapismeret.

d) I—IV. oszt.-ból az V. oszt.-ba: Latin. Tört. Magyarország története 1526-tól. Magyarország és Ausztria jelen viszonya. Megfelelő algebrai rész.

e) I—V. oszt.-ból a VI. oszt.-ba : Latin. Mennyiségtan geometriai része. Növénytan. Állattan. Görög v. görögpótló magyar irodalom és rajz.

f) I—VI. oszt.-ból a VII. oszt.-ba: Latin. Görög v. görögpótló magyar irod. és rajz. Mennyiségtan. Állattan. Ásványtan.

Megjegyzendő, hogy a különbözet az előző évi tananyagra is kiterjed, ha nem tanulta.

6. Átlépés a polgári leányiskolából:

a) I-ből a II-ba: Latin. Számtan: Köz. törtek. Rajz. Mértan. Ferdeszögű parallelogramma és háromszög területe. A kör kerülete és területe.

b) I—II-ből a III-ba: Latin. Földr.: Afrika. Számtan: Százalékszámítás. Rajz. Mértan. Hasáb. Henger. Gula. Kúp. Gömb. Fölszinük és térfogatuk.

c) I—III-ból a IV-be: Latin. Math. és fiz. földrajz alapismeretei. Számtan: Összetett hármasszabály. Kamatszámítás. A III. oszt. rajz. geom.-ból: Az egész anyag és a kör kerülete és területe. (I. o.) Henger, kúp, gömb fölszíne és térfogata (II, o.)

d) I—IV-ből az V-be: Latin. Növénytan. Algebra. Rajz. geom. II. és IV. o. tananyag.

7. Átlépés a felsőbb leányiskolából:

a) I-ből a II-ba: lásd 6. p. *a)*

b) I—II-ből a III-ba: lásd 6. p. *b)*

c) I—III-ból a IV-be: Latin. Tört. (III. o.) Math. földr. alapismeretei. Százalékszámítás és kamatszámítás. A III. o. rajz. geom. Kör felülete, kerülete és területe. (I. o.) Henger, kúp, gömb fölszine és térfogatuk (II. o.)

d) I—IV-ből az V-be: Latin. Magyarország és Ausztria jelen viszonya (IV. o.) Növénytan. Algebra. Rajz. geom. III. és IV. o. gömb fölszíne és térfogata (II. o.)

e) I—V-ből a VI-ba: Latin. Görög v. gpótló m. irod. és rajz. Magyarország és Ausztria jelen viszonya (IV. o.) Növénytan. Mennyiségtan (V. o.) Magyar nyelv (V. o.)

f) I—VI-ból a VII-be: Latin. Görög v. gpótló magyar irodalom és rajz. Magyar nyelv (VI. o.). Mennyiségtan (VI. o.) a haladványok kivételével a II. fokú egyenletek megoldása. Számolás gyökmennyiségekkel (V. o.). Ásványtan.

8. Átlépés a honvéd hadapród iskolából:

A) Gimn. biz. alapján:

a) Gimn. I—IV. biz. és hadapr. I-ből a IV-ba: Latin. Görög v. gpótló magy. irod. és rajz. Ókor. Állattan.

b) Gimn. I—IV. biz. és hhadapr. I—II-ből VII-be: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Ókor. Középkor a reformációig.

c) Gimn. I—IV. biz. és hhadapr. I—III-ból VIII-ba: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Ókor. Középkor a reformációig.

B) Reálisk. biz. alapján:

a) Reál I—IV. és hhapr. I-ből a gimn. VI-ba: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Ókor. Állattan.

b) Reál I—IV-ből és hhapr. II-ből a gimn. VII-be: Lásd 8. *A) b).*

c) Reál I—IV. és hhapr. I—III-ból gimn. VIII-ba: Lásd 8. *A) c).*

C) Polg. isk. biz. alapján:

a) Polg. I—IV. és hhapr. I-ből gimn. VI-ba: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Magyarország és Ausztria jelen viszonya (IV. o.) Állattan.

b) Polg. isk. I—IV. és hhapr. I—II-ből gimn. VII-be: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Magyarország és Ausztria jelen viszonya. (IV. o.).

c) Polg. isk. I—IV. és hhapr. I—III-ból gimn. VIII-ba: Lásd *C) b).*

d) Érettséginél gimn. VII. o. különbözet és teljes VIII. o.

9. Átlépés a honvéd főreáliskolából.

A) Gimn. biz. alapján:

a) Gimn. I—IV. és hfőreál I—ből VI-ba: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Állattan.

b) Gimn. I—IV. és hfőreál I—II-ből gimn. VII-be: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Ásványtan vegytan nélkül.

c) Érettséginél gimn. VII. o. különbözet és teljes VIII. o.

B) Reálisk. biz. alapján:

a) Reálisk. I—IV. és hfőreál I-ből gimn. VI-ba: Lásd 9. *A) a).*

b) Reálisk. I—IV-ből és hfőreál I—II-ből gimn. VII-be: Lásd 9. *A) b).*

c) Reál. I—IV. és hfőreál I—III-ból gimn. VIII-ba: L. *C) c).*

C) Polg. isk. biz. alapján:

a) Polg. I—IV. és hfőreál I-ből gimn. VI-ba: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Magyarország és Ausztria jelen viszonya. (IV.). Állattan.

b) Polg. I—IV. és hfőreál I—Ii-ből gimn. VII-be: Latin. Görög v. gpótló magy. ir. és rajz. Magyarország és Ausztria jelen viszonya. (IV.). Ásványtan kémia nélkül.

c) Polg. I—IV. és hfőreál I—III-ból gimn. VIII-ba: L. *C) b).*

1910. évi 49059. rend. 2. p. cs. és kir. kat. főreál, honv. főreál, cs. és kir. tengerészeti akadémiánál a harmadik, teng. negyedik évfolyam után érettségit, gimnáziumban bölcs. előtanon kivül latin és görög, gpótlónál az irodalom, rajz mellőzésével.

Erre vonatkozó min rend. 1899. évi 5835. eln.; 1899. évi 3660. eln.: 1903. évi 1134. eln. a cs. és kir. katonai reáliskolából, valamint a hadfőreálból (hadapr. isk.) a hazai középiskolákba való átlépés módozatairól rendelkezik.

1. A jelentkező megfelelő osztályok sikeres elvégzése után tantervi külömbözeti felvételi vizsgát tesz, ha a megfelelő magasabb osztályba akar lépni.

2. A jelentkező a III. (utolsó) évfolyam sikeres elvégzése után és ha a törvényes életkora meg van, akkor valamely hazai főreáliskolán a bölcseleti előtanból osztályvizsgát tesz, ezután teljes érettségi vizsgát tehet. (Gimnáziumban latint és görög vagy görögpótló magy. ir. és rajz tárgyból is vizsgázik külömbözettel.)

3. A tantervi külömbözetet, miután átlépő a cs. és kir. főreál-, vagy hhadapr. isk. tantervét fölmutatta, a vizsgáló tanártestület maga is megállapíthatja a fönnebbiektől esetleg eltérően.

10. Átlépés a megszállott tartományok gimnáziumaiból:

a) A banjalukai főreáliskolából hazai főreáliskolába átlépést Min. 1899. évi 69.504. és 1903. évi 36.221. sz. rend. szabályozza.

aa) A banjalukai főreál- a magyarországi áll. főreáliskolákkal hasonló, évvégi bizonyítványai államérvényesek,

de a jelentkezők a magyar nyelv és irodalomból és Magyarország történetéből vizsgát tesznek.

bb) A banjalukai reáliskola éretts. bizonyítványai államérvényesek, de a jelentkezők a magyar nyelv és irodalomból, valamint Magyarország történetéből a miniszter által kijelölt szakiskolában kiegészítő vizsgát tesznek.

cc) Gimnáziumba átlépők a rendes különbözeti, természetesen a latin, görög v. görögpótló magy. ir. és rajz vizsgát is teszik.

b) A szerajevoi és mostári főgimnázium bizonyítványairól intézkedik Min. rend. 1883. évi. 39,757. sz., 1889. évi 240.335. sz. és 1901. évi 23.584. sz.

aa) Osztály és érettségi bizonyítványai Magyarországon államérvényesek. Áttépők tantervi különbözetet (görög vagy görögpótló magy. ir. és rajz) külön a magyar nyelv és irodalomból, valamint Magyarország történetéből fölvételi illetőleg kiegészítő érettségi vizsgát tesznek.

bb) A vizsgát ott teszik, ahol tanulmányaikat folytatni akarják. Érettségi vizsgát a minisztertől kijelölendő főgimnáziumban.

cc) Akik mohamedán vallásúak és görög nyelv helyett rendes tantárgyként ó-arab nyelvet tanultak osztály és érettségi bizonyítványuk államérvényes, ha az egyetemen filozofiai szakra lépnek, a minisztertől kijelölendő főgimnáziumban magyar nyelv és irodalom, Magyarorszag tört. kívül görög nyelvből kiegészítő vizsgát tesznek.

11. Külföldi középiskolából átlépők:

a) Min. rend. 1899. évi 54.452. sz. a. a miniszterhez kell folyamodni.

b) Min. rend. 1899. évi 71.898. sz. kiterjed a horvát-szlavonországi középiskolákból átlépőkre is.

c) Tárgy: magyar nyelv és irodalom, Magyarország földrajza és tört.

12. Felső kereskedelmi isk.-ból átlépők:

Fölvételi viszgát tesznek a következő tárgyakból:

a) Latin V—VII.

b) Görög vagy görögpótló magyar irodalom és rajz V—VII.

c) Történet: Ókor. (Világtörténetet csak egy évig tanultak.)

d) Állattan, ásványtan V—VII. (az ásványtan alaki és fizikai tuladonságai, kristályrendszer). Növénytan elmarad, ha a gimn. IV. oszt. végzett. Fizika: VII.

e) Algebra: Hatványozás általánosítása (VI.) végtelen geom. haladvány.

f) Mennyiségtan: Szakaszos tizedes törtek; másodfokú függvény szélső értékei (VII.)

g) Geometria: Trigonometria (VI.) a VII. oszt. anyaga, a stereogeometriai részt kivéve, de esetleg a csonka gúla, kup és gömb részének fölszine és térfogata.

Teljes VIII. oszt. és érettségi vizsga.

13. Elemi iskolai tanítói oklevéllel átlépők:

Fölvételi vizsga: *a)* Latin V—VII. oszt. anyaga.

b) Görög vagy görögpótló magyar irodalom és rajz V—VII. oszt. anyaga.

c) Algebra: a VI. oszt. anyaga a haladványok nélkül. Végtelen geom, haladvány. Szakaszos tizedes törtek, másodfokú egyenlet elmélete. Másodfokú függvény szélső értékei. (VI. és VII. oszt. anyaga).

d) Geometria: Trigonometria.

Teljes VIII. oszt. és érettségi vizsga.

14. Polgári iskolai tanítói oklevéllel átlépők:

A V. K. M.-től külön kérendő engedély alapján oly módon tesznek érettségi vizsgát, hogy ama tárgyak érdemjegyei, melyek az érettségi vizsgánál magasabb képesítésű polg. isk. tanítói oklevélben szerepelnek, átvétetnek mind a VII. oszt. mint az érettségi bizonyítványba. E tárgyakból az illetőnek sem írásbeli, sem szóbeli vizsgálatot tenni nem kell.

Érettségi vizsgai különbözet.

15. Felsőipariskolai végzettség után átlépők:

Latin, görög, vagy görögpótló m. irod. és rajz. A többire nézve az oklevélben szereplő tárgyak irányadók és a középiskolai vagy másnemű iskola végzettség. Vagy V. osztályból vizsga.

16. Felsőkereskedelmi iskola egyes osztályaira nézve irányadó a középiskolai kurzus és azok a tantárgyak, melyeket tanult. Különben még német, tört. és vallástan.

17. Elemi iskolai tanítóképző egyik osztályából átlépőkre a 16. p. szintén irányadó. Különbözet.

18. Polgári iskolai tanítóképző egyes osztályaira nézve 1. ó. 17. p. Különbözetet tesznek.

19. Alsóbb ipariskola egyes osztályaira nézve irányadó a már egyéb tanulmány.

20. A budapesti orsz. rabbiképző intézet gimnáziumi osztályaiból való átlépést a M. rend. 1889. évi 44.309. sz. szabályozza.

a) A rabbiképző I. oszt. megfelel a gimn. IV. oszt.-nak.
a II. „ „ a „ V. „
a III. „ „ a „ VI. „
a VI. „ „ a „ VII. „

b) A gimn. VIII. osztály tananyaga pedig ezen intézetre nézve csak az ott rendszeresített öt évi tanfolyam alatt tekintetik befejezettnek.

21. Gyógyszerészi pályára készülők kiegészítő vizsgálata a hat reál- vagy polgáriskolai osztály elvégzése után:

a) Reáliskolánál: Latin nyelv.

b) Polgári fiú- és leányiskoláknál: Latin nyelv.

c) Felsőbb leányiskoláknál és más intézetekből jövőknél: L. a *G)* pontot. Min. rend. 1892. évi 35985., 1905. évi 99743. és 1909. évi 6232. sz. A reál- vagy polgáriskolai és felső leányiskolai 6 osztályt végzettektől megkivántatik a 6 gimnáziumi osztály latin nyelvének teljes jártassága és az egyes osztályok közt fennálló tantervi különbözet. (L. a megfelelő iskolanemet.)

22. Gazdasági iskolai oklevél alapján átlépők az oklevél és a főgimnázium közti különbözetből tesznek vizsgát.

B) A görög nyelvet helyettesítő tárgyak megválasztásáról.

Az 1883. évi XXV. t.-cikket módosító 1890. évi XXX. t.-c. rendelkezésének megfelelően a gimnázium felső négy

osztályába járó azon tanulók, kik a görög nyelv- és irodalom tanulására nem kötelezik magukat, e tárgy helyett a következő tantárgyakból nyernek rendes oktatást:

a) a magyar irodalom bővebb tárgyalása kapcsolatban a görög remekírók műveinek ismertetésével (magyar fordításban) s a görög irodalom meg a művelődéstörténet alapvonalai;

b) rajzolás, mértani és szabadkézi rajzi elemekkel.

Ezen pótló tanfolyam tehát két külön kötelező tantárgyat ölel föl, melyekből rendes osztályvizsgát kell tenni.

Figyelembe véve, hogy a pótló tanfolyam fölállításával a tanítás bizonyos mértékig két irányba tereltetik, melyek követése az előre megválasztott életpályák minőségétől függ, de viszont a kitűzött életcél elérésére az irány helyes megválasztása nagy fontossággal bír, a szülők és gyámok iránt tartozó kötelességet teljesít a főgimnázium igazgatósága, midőn a törvény lényegének tartalmáról s az irányválasztás természete és következményei iránt az alább következő sorokban kellő tájékozást nyújt.

Kiváló fontosságú első sorban az V-ik osztályba lépő tanulók iránybevallása. Az irányválasztásra nézve a beiratkozás alkalmával kell nyilatkozni, mely vagy szóbeli a szülők, illetőleg a törvényes gyámok jelenléte esetén, vagy írásbeli nyilatkozat által történik távollétük esetén.

Ha a tanuló a szülők, illetőleg a törvényes gyám távollétében ezek írásbeli nyilatkozata nélkül jelentkezik az V-ik osztályba való fölvételre, a választott irányt bejelentheti, de köteles az írásbeli nyilatkozatot 8 napon belül beszerezni. Ha a tanuló a határidő eltelte után sem mutatja be a kívánt nyilatkozatot, az igazgató hivatalból értesíteni fogja a szülőket, illetőleg a gyámot arról, hogy a tanuló melyik irányra jelentkezett, oly hozzáadással, hogy ha 5 nap alatt ellenkező értesítést nem nyer, a tanuló választását véglegesnek fogja tekinteni.

A bevallott iránytól eltérés, illetőleg tantárgyváltoztatás iránt az idézett törvény 4. §-a határoz. Tantárgyváltoztatás ez idézett § szerint kötelező felvételi vizsgálat mellett rendszerint csak a tanév elején eszközölhető. (Vizsgadíj 20 kor.)

Az 1883. XXX. t.-c. 13. §-ban megszabott módozat mellett, az év közben történő intézetváltozás esetén, a tantárgyváltoztatás, kivánatra csak akkor engedhető meg, ha az illető intézetbe, amelybe a tanuló belépett, az általa eddig követett irányban tanfolyam nincs berendezve.

Az igazgatóság figyelmezteti a szülőket, illetőleg a gyámokat a miniszter úr ezen rendeletére, melynek a törvény intenciójához képest célja, hogy az egyéni hajlamok és rátermettségnek a megfelelő irányok kijelölésével a középiskola nyújtotta ismeretkör intenzivebb elsajátítását biztosítsa.

A V. és K. m. kir. Miniszter 1890. évi július 30-án 30820. sz. a. kiadott ezen rendeletében foglalt figyelmeztetés kiegészítéseül az 1891 évi február 19-én 8579. sz. a kelt újabb rendelete alapján különösen a következőket ajánlja az igazgatóság a szülők, illetőleg a gyámok figyelmébe: A görög nyelvi pótló tanfolyam látogatása különösen azon tanulók számára ajánlatos, kik az alsó 4 osztályban az idegen nyelvekből, nevezetesen a latin nyelvből gyengébb előmenetelt s viszont talán a reális tantárgyak tanulásában szembetűnő képességeket tanusítottak; mert az ily növendéket még egy idegen nyelvnek, még pedig egy klaszikus nyelvnek a tanulása nemcsak hogy szerfelett megterhelné, hanem az egyéni rátermettségöknek megfelelőbb irányban való továbbhaladásában is megakadályozná.

A nyelvekben gyengébb előmenetelt tett IV-ik osztálybeli tanulóknak ajánljuk a görög nyelvi pótló tanfolyam választását, míg ellenben azoknak, kik a nyelvtehetség jeleit adták, viszont a görög nyelv tanulását ajánljuk az V-ik osztályban.

C) Érettségi vizsgálati utasítás.

1. §. Azon tanulók, kik valamely középiskola egész tanfolyamát elvégezték és a nyolcadik osztályról valamely nyilvános középiskolától legalább elégséges eredményű bizonyítványt mutatnak fel: érettségi vizsgálatot tehetnek.

A tanuló rendesen csak azon középiskolában teheti le az érettségi vizsgálatot, melyben a nyolcadik osztályt végezte,

illetőleg a nyolcadik osztályból vizsgálatot tett. (1883 : XXX. t.-c. 25. §.)

4. §. A rendes érettségi vizsgálatra való jelentkezés minden tanévben az intézeti igazgatónál április hó 15-ig történik. A jelentkezés alkalmával minden tanuló köteles születési bizonyítványát, valamint összes középiskolai tanulmányairól nyert bizonyítványait felmutatni.

A visszalépő tanuló egy év előtt csak miniszteri engedéllyel tehet érettségi vizsgálatot.

5. §. A rendes érettségi vizsgálat a tanév végén és pedig az írásbeli május hó második felében, a szóbeli junius havában történik. Javító, nemkülönben pótló érettségi vizsgálatot csak minden év szeptember és december hónapjaiban tartható a tankerületi főigazgató által meghatározott napon és általa kijelölt intézetnél.

6. §. Az érettségi vizsgálat két részből áll, úgymint:

a) írásbeli,

b) szóbeli vizsgálatból.

Sem az írásbeli, sem a szóbeli vizsgálatnak egy tárgyából sem menthető fel senki.

7. §. Az írásbeli vizsgálaton három dolgozat készítendő.

a) Értekezés magyar nyelven a magyar irodalom köréből. E dolgozatnak az a célja, hogy a tanulónak helyes gondolkodása és gondolatainak írásban való szabatos kifejezése kitűnjék.

b) Fordítás latinból magyarra.

A fordítás adott próza A szöveg terjedelme legalább 30 nyomtatott sor. Ha a szöveg költőből vétetnék, legalább 26 nyomtatott sorra terjedjen.

c) Az algebra és geometria köréből vett két feladat megfejtése, melyekből a tanulónak a számolásban való biztossága is kiderüljön.

8. §. Az írásbeli vizsgálat három egymásután következő napon tartatik. Minden dolgozatra megszakítás nélkül öt órai idő engedtetik, melynek elteltével dolgozatát mindenki beadni tartozik, még ha befejezetlen volna is.

Az írásbeli vizsgálaton szótár és logaritmus-táblák hasz-

nálata meg van engedve. Más segédeszközt használni nem szabad.

12. §. Ha az őrködő tanár akár meg nem engedett segédeszköznek, akár más dolgozatának használatán kapja rajta a tanulót, erről az igazgatónak azonnal jelentést tesz. Az igazgató az illető tanulót, esetleg bűntársát is (aki a csempészetet előmozdította) a vizsgálat folytatásától eltiltja s a teremből eltávolítja, az esetet pedig jegyzőkönyvbe véteti. Az ily tanulók csakis a következő határidőben (tehát ha az eset júniusban történt, szeptemberben, ha szeptemberben fordult elő, decemberben s ha decemberben történt, csak a következő júniusban) jelentkezhetnek újból a teljes írásbeli és szóbeli vizsgálat letevésére.

Hasonlóképen el kell tiltani a vizsgálat folytatásától azokat is, akikre a csempészet nem vizsgálat folyama alatt, hanem a dolgozat felülvizsgálása alkalmával bizonyult be. Ezt az eltiltást a vizsgáló bizottság mondja ki.

13. §. Az a tanuló, ki dolgozatát bevégezte, azt egész ívre tisztázva (fehér ív) a fogalmazvánnyal (kék ív) együtt átadja az őrködő tanárnak, azután az intézetből távozni tartozik.

17. Az a tanuló, kinek minden írásbeli dolgozata legalább is elégséges osztályzatú: szóbelire bocsáttatik. Akinek egy dolgozata elégtelen, szóbeli vizsgálatra bocsátandó ugyan: de ebből a tárgyból a szóbeli vizsgálaton behatóbban vizsgálandó. Akinek két dolgozata elégtelen, az a törvény 27. §-a szerint megbukottnak tekintendő s szóbeli vizsgálatra nem bocsátható.

18. §. A szóbeli vizsgálatra nem bocsátott tanuló az egész vizsgálatot csak egy év mulva ismételheti.

Aki júniusban vagy szeptemberben utasíttatott vissza egy évre, a következő év június havában, aki pedig decemberben úttasíttatott vissza egy évre, a következő év szeptemberében ismételheti vizsgálatát.

20. §. Szóbeli vizsgálatra a tanuló semmiféle könyvet vagy segédeszközt nem hozhat magával.

21. §. A szóbeli vizsgálat tárgyai:

1. Magyar nyelv és irodalom.

A magyar irodalomnak és fejlődésének a tanterv olvasmányai alapján való ismerete, s tájékozottság az esztétikai alapfogalmak körül. A magyar nyelv rendszerének ismerete.

2. Latin nyelv és irodalom.

A latin nyelvnek oly fokú tudása, hogy a tanuló valamely iskolai auktornak nem olvasott részletét megértse (nyelvtanilag is) és lefordítsa; továbbá a tantervi olvasmányokon alapuló tájékozottság a római nép állami, társadalmi és művelődési viszonyaiban.

3. Magyarország története.

A magyar nemzet történetének ismerete különös tekintettel az egyetemes történet megfelelő kapcsolataira és a földrajzra.

4. Matematika.

A tantervben megszabott matematikai anyag részének összefüggő ismerete.

5. Fizika.

A természettan körébe tartozó tüneményeknek és azok törvényeinek ismerete.

22. §. A gimnáziumban a görög nyelvből és irodalomból, úgyszintén a görög nyelv helyett választható tárgyakból érettségi vizsgálatnak nincs helye. Azonban oly reáliskolai tanulók, kik az 1883. évi XXX. t.-c. 26. § 2-ik bekezdése értelmében nemcsak az egyetem jogi és orvosi karaira, hanem az egyetem bármely karára akarják a jogosítást megszerezni, úgyszintén azon gimnáziumi tanulók, akik gimnáziumi tanfolyam alatt a görögpótló tárgyakat tanulták, azonban a tudomány egyetemnek és egyéb főiskolák hittudományi karára, vagy azok nyelvészeti, bölcsészeti és történelmi szakosztályaira s a tanárképző intézet ugyanezen szakosztályára akarnak lépni (1890. évi XXX. t.-c. 5. §): a görög nyelvből és irodalomból tartoznak kiegészítő szóbeli érettségi vizsgálatot tenni és pedig a következő követelmények szerint:

Görög nyelv és irodalom:

A tantervben megszabott görög irodalmi művek valamely nem olvasott részének megértése, fordítása.

24. §. A szóbeli érettségi vizsgálat a középiskolai ifjúság kizárásával nyilvánosan tartatik. A vizsgálaton az egész vizsgáló bizottság jelen van; a többi tanár, aki nem tagja a bizottságnak, a szóbeli vizsgálat tartama alatt is (ha szükséges osztályösszevonással) tanít, esetleg a tanulókat másként hasznosan foglalkoztatja.

30. §. Aki a júliusi szóbeli vizsgálaton egy tantárgyból elégtelen eredményt tanusít, az abból a tárgyból a következő tanév elején (szóbeli) javító vizsgálatot tehet. Hogyha azonban javító vizsgálata akkor sem sikerül: ugyanazon év december havában a vizsgálatot ezen egy tantárgyból még egyszer ismételheti.

31. §. Aki a szóbeli vizsgálaton két vagy több tantárgyból kapott elégtelen érdemjegyet, az egy tanév múlva jelentkezhetik ismétlő (irás- és szóbeli) érettségi vizsgálatra.

32. § Az a tanuló, ki az ismétlő érettségi vizsgálat szóbeli részén egy tantárgyból elégtelen érdemjegyet kap, a szabályzerűen következő legközelebbi határidőben javító érettségi vizsgálatot tehet. Ha ez a vizsgálata nem sikerül, érettségi vizsgálatra többé nem bocsátható.

33. §. Az a tanuló, ki az ismétlő érettségi vizsgálaton egynél több elégtelen érdemjegyet kap: érettségi vizsgálatra többé nem bocsátható.

36. §. Az érettségi bizonyítványt, valamint annak a törvényben megengedett fordítását mindig az az intézet állítja ki, melynél a tanuló a vizsgálatot letette.

37. §. Azok a tanulók, kik a reáliskolai érettségi vizsgálatot sikerrel letették és az 1883. évi XXX. t.-c. 26. §-a értelmében valamely nyilvános főgimnáziumban a latin, illetőleg a latin és görög nyelvből és irodalomból is tesznek kiegészítő érettségi vizsgálatot, úgyszintén azok a gimnáziumi tanulók, akik az 1890. évi XXX. t.-c. 5 §-ából kifolyólag görög nyelvvel és irodalommal egészítik ki gimnáziumi érett-

ségi vizsgálatukat: külön vizsgálandók és ezen vizsgálatról külön bizonyítványt kapnak.

39. §. A vallás és közoktatásügyi miniszter rendelkezésére és közvetlen vezetése alatt álló középiskolákban az érettségi vizsgálatért a bélyegilletéken felül, minden tanuló 20 koronát fizet, magántanuló ennek a kétszeresét. E vizsgálati díj az egész vizsgálat ismétlésekor újra fizetendő. Javító vizsgálatért a díjnak fele jár.

Reáliskolai érettségi vizsgálatot tett tanulók a latin, vagy latin és görög nyelvből teendő kiegészítő vizsgálatért tantárgyanként 10 koronát fizetnek; ugyanekkora vizsgálati díjat fizetnek azok, kik a gimnázium folyamán görög-pótló tárgyakat tanultak s utólag a görög nyelvből és irodalomból tesznek kiegészítő érettségi vizsgálatot.

A vizsgálati díj mindig előre fizetendő.

6. Osztályozás.

(Tantárgyakból: 1 = jeles, 2 = jó, 3 = elégséges, 4 = elégtelen. Magaviseletből: 1 = jó, 2 = szabályszerű, 3 = kv. szabályszerű).

I. A) osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar. nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természet-rajz	Mennyiség-tan	Rajzoló geometria	Szépírás	Torna	Magaviselet
	Ábel Frigyes	1	1	1	2	2	3	2	2	2	1
	Ábrahám János	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Barlai László	3	3	3	4	3	4	4	3	2	2
	Bartos Ferenc	1	1	2	1	2	1	1	2	1	1
5	Bartos Zoltán	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Bessenyei Béla	2	2	3	2	2	2	3	3	1	1
	Bessenyei István	2	2	2	2	3	2	3	3	1	1
	Buthenut Ede	3	4	4	4	4	4	4	3	1	1
	Büchler József	1	2	2	2	2	2	2	3	3	1
10	Cserépi István	1	2	3	–	1	3	2	2	1	1
	Csernay Balás	3	2	3	2	2	2	3	3	1	1
	Csobádi Lajos	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Darvas László	3	2	3	4	4	3	4	3	1	2
	Deák Sándor	2	3	4	4	3	3	4	3	1	1
15	Dobrovicz Antal	2	3	3	2	2	3	3	3	1	1
	Eisenbacher Károly	2	4	4	4	3	4	4	4	3	2
	Gattein Árpád	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
	Green László	1	2	2	2	1	2	2	2	3	1
	Halász Elemér	3	3	4	4	3	4	4	2	3	2
20	Heller Vilmos	1	2	2	2	2	2	3	2	2	1
	Horváth Tiborc	2	1	2	2	1	2	1	1	1	1
	Illés Pál	2	3	3	4	2	2	3	3	1	1
	Kaltnecker Béla	3	3	4	3	3	4	4	3	1	2
	Kelemen János	3	3	3	4	4	3	3	2	2	2
25	Kemény Tibor	3	3	3	2	2	3	3	3	2	1
	Kis Béla	2	2	3	2	1	3	2	2	fm.	1
	Kovács Zoltán	1	1	2	2	2	3	2	1	2	1
	Lipter Elek	1	2	2	2	2	3	2	2	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Torna	Magaviselet
	Müller Béla	1	2	2	1	2	2	2	2	2	1
30	Pillmann György..	1	3	3	2	2	2	2	3	2	1
	Reisz Péter	2	2	3	2	2	2	2	2	3	1
	Ronga Sándor	1	2	3	2	1	2	2	2	1	1
	Sárközy Géza	1	1	1	1	1	–	1	1	1	1
	Schifler Jenő	3	3	3	4	3	4	3	3	3	1
35	Schlenk László ...	3	2	3	4	3	3	4	3	1	1
	Schreck Péter	4	4	4	4	4	4	4	4	2	1
	Sproncz Gyula ...	1	1	2	2	2	2	2	3	2	1
	Stenczer László...	2	3	3	3	3	3	2	3	1	2
	Szalay István	1	2	2	1	2	2	2	2	1	1
40	Széchy Károly	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Thury Lajos	2	3	3	4	3	3	3	3	3	2
	Vajsz Aurél	3	2	3	3	3	3	2	2	2	2
	Vértag László	3	3	4	4	3	3	3	2	2	2
	Zboray Kálmán ...	3	3	4	4	2	3	3	3	1	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 49
Önként kimaradt 3: Bargár László 1914. ápr. 30.
Haas István 1914. márc. 2.
Ulreich Richard 1914. febr. 1.
Meghalt 1: Trajter László 1914. márc. 29.
Osztályvizsgalatról elmaradt 1: Bárczy Tibor
Június, ill. május hóban osztályvizsgálatot tett: 44
II. Magántanuló felvétetett és vizsgát tett 1: Lónyai Tihamér 1913. szept. 1.

Összes tanulók száma: 50

I. B) osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Torna	Magaviselet
	Bärry Béla	3	3	3	3	3	3	3	3	1	1
	Ebergényi Sándor	1	2	3	3	2	3	3	1	3	1
	Fekete Tibor	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1
	Frischer György	3	3	4	4	3	4	4	4	3	2
5	Gaál Jenő	4	4	4	4	3	4	4	3	2	2
	Gerlits Jenő	3	3	3	3	3	2	3	2	1	2
	Gerstenbrein György	3	4	4	4	3	3	3	3	1	1
	Hajba Nándor	2	2	3	2	2	1	2	2	1	1
	Halmos Károly	2	2	3	2	2	2	3	3	1	1
10	Harmos István	1	2	3	3	1	2	2	3	2	1
	Hefty Pál	2	3	4	2	2	3	3	3	2	1
	Hitter István	2	2	2	2	1	2	2	2	2	1
	Hoffmann János	2	3	4	3	2	4	3	3	2	1
	Homolka Alajos	1	1	2	1	1	1	1	1	3	1
15	Horváth Andor	3	4	4	4	3	4	4	3	1	1
	Iflinger Jakab	1	2	2	3	2	1	1	2	2	1
	Jautz Mátyás	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Katzinger György	3	4	4	4	4	4	4	4	2	1
	Kerék Andor	4	3	4	3	3	4	4	3	1	1
20	Kiss Miklós	1	2	3	2	2	3	3	2	fm.	1
	Komlóssy László	2	2	3	3	1	3	3	2	fm.	1
	Kovács Aladár	2	1	1	1	1	3	2	2	3	2
	Kovács László	3	3	4	4	3	3	3	3	2	2
	Miklóssy Sándor	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
25	Milbich Márton	2	3	3	3	3	2	2	3	1	1
	Müller Antal	3	3	3	4	2	3	3	3	2	1
	Nebenführer Béla	2	2	3	3	2	3	3	2	1	1
	Neumann Ignác	2	3	2	3	2	3	3	2	2	2
	Orbán György	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
30	Peller István	3	3	4	3	3	3	3	2	1	1
	Pöesz István	1	3	4	3	3	2	3	2	1	1
	Quitt Marcell	2	3	3	4	3	3	4	4	1	2
	Schmidt János	3	4	4	3	2	3	3	3	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Torna	Magaviselet
	Subják József . .	2	2	2	3	2	2	2	2	3	1
35	Taller András	1	2	3	3	2	2	2	1	2	1
	Vlassák Tibor	3	3	3	4	3	3	3	4	1	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 45
Önként kimaradt 8: Ádler Károly 1913. okt. 15.
Böhm Andor 1914. jan. 21,
Faragó Kálmán 1914. máj. 1.
Horovitz Andor 1914. máj. 1.
Rozgonyi Iván 1914. márc. 30.
Simon Gyula 1914. márc. 14.
Gerencsér Jenő 1914. máj. 1.
Stampf János 1914. jún. 2.
Osztályvizsgálatról elmaradt 1: Andorffy Ádám
Június, ill. május hóban osztályvizsgálatot tett: 36
Összesen osztályvizsgálatot tett: 36
II. Magántanuló felvétetett és vizsgát tett 2: Latosinszky Imre, Winter Viktor
Osztályvizsgálatot tett magántanuló: 2
Összes tanulók száma: 47

II. A) osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Torna	Magaviselet
	Bajusz István	2	3	3	3	2	2	2	3	1	1
	Bauer Lajos	2	3	4	4	3	3	3	3	1	2
	Christofoletti István	3	4	4	4	2	1	2	3	1	2
	Dauner József . . .	1	2	2	1	1	1	2	1	1	1
5	Deli Károly	3	3	3	3	2	2	2	1	2	2
	Dusnoki József . . .	2	3	3	3	3	3	2	2	2	1
	Edelpacher István .	2	3	3	2	2	2	2	2	3	1
	Érczhegyi Géza . . .	2	3	3	3	2	3	2	2	2	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Torna	Magaviselet
	Fidler Béla	1	3	4	3	2	3	3	2	fm.	1
10	Fischer Imre	2	3	3	4	2	3	3	3	2	1
	Frank Lajos	1	1	1	1	1	1	1	2	2	1
	Gaal Ferenc	3	4	4	4	3	4	3	2	1	2
	Gargyi Gyula	1	2	3	2	2	3	3	2	3	2
	Kiss Antal	2	3	4	3	3	3	3	3	1	1
15	Kovács Ernő	3	4	4	4	3	4	3	3	3	2
	Kunst Ferenc	3	3	3	2	2	3	3	2	3	1
	Neumer József	1	3	3	2	2	2	2	1	fm.	1
	Réthi Gyula	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Rónai László	2	3	3	2	2	2	2	3	1	2
20	Rosen Mór	1	3	3	3	3	1	3	3	3	1
	Schiessl Ernő	3	4	4	4	2	3	3	3	3	2
	Schwertsig Antal	1	3	3	1	2	1	1	2	3	2
	Sipos Lajos	1	3	3	3	2	3	3	2	3	1
	Stardelberg Herman	1	2	2	2	2	2	2	2	3	1
25	Steinfeld László	3	3	4	4	1	3	3	3	fm.	1
	Stich István	2	3	3	3	2	2	3	3	fm.	1
	Szabó Ferenc	1	2	2	3	3	2	3	3	3	1
	Szentesy Alfonz	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Szeszlér István	2	4	4	3	3	3	3	3	1	2
30	Ulreich Emil	2	3	3	3	2	2	2	2	1	1
	Znabovits Antal	3	3	3	4	3	3	3	3	3	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 33
Önként kimaradt 2: Reisz József 1914. febr. 5.
Tóth József 1913. nov. 29.
Június ill. május hóban osztályvizsgálatot tett: 31
Összesen osztályvizsgát tett: 31
II. Magántanuló felvétetett és vizsgát tett 1: Percze József.
Osztályvizsgálatot tett magántanuló fiú: 1
Összes tanulók száma: 34

II. B) osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Földrajz	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Szépírás	Torna	Magaviselet
	Baumann István	3	3	4	3	3	4	3	3	1	2
	Dobos Dezső	2	1	1	2	2	2	2	1	2	1
	Drexler Jenő	2	3	3	2	2	3	3	3	1	1
	Gruninger Béla	2	2	2	2	2	2	2	2	1	1
5	Gruninger József	2	2	2	2	2	3	3	2	1	1
	Halász Gábor	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Havas György	2	2	2	2	2	3	2	1	2	1
	Horváth József	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Illés István (edvi)	2	2	3	2	3	3	2	3	2	1
10	Kaufmann Sándor	1	1	1	2	2	1	2	3	2	1
	Káposztásy Géza	1	1	1	2	1	1	1	1	2	1
	Kemény Andor	3	4	4	3	3	4	3	4	1	2
	Kéhli József	2	3	3	3	3	3	3	2	2	1
	Koczor Rezső	2	3	3	3	3	2	3	2	1	1
15	Májer Rezső	2	3	4	2	2	3	3	2	3	1
	Nádló Mihály	2	3	3	2	2	4	3	2	2	1
	Pavlik Nándor	3	4	4	4	3	3	4	2	fm.	2
	Petrovich Tibor	3	3	3	2	2	3	3	2	2	1
	Raisz László	1	2	2	2	2	2	2	2	2	1
20	Schill Árpád	2	3	3	2	2	3	2	3	1	1
	Schmiedkunz Lajos	2	1	1	2	2	2	2	1	2	1
	Schneider József	1	3	4	3	2	3	3	3	2	1
	Steinfeld Béla	3	3	3	3	3	2	3	3	1	1
	Szilvássy Emil	3	4	4	4	3	3	3	3	2	1
25	Szilvássy Károly	3	3	3	3	3	2	3	3	fm.	1
	Timár Béla	3	4	4	3	3	4	3	3	1	1
	Titli László	2	2	2	2	2	2	2	2	2	1
	Vilner Károly	3	4	4	3	3	4	3	3	1	1
	Weiss Viktor	1	2	2	1	2	2	2	3	2	1
30	Witkowicki Károly	2	1	1	1	2	2	2	2	2	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett 32
Önként kimaradt 2: Hajmásy Elemér 1914. jan. 3.
Ruck György 1914. márc. 9.
Június hóban osztályvizsgálatot tett: 30
Összesen osztályvizsgát tett: 30
II. Magántanuló felvétetett és vizsgát tett 1: Winter Viktor (I—II. összevont)
Osztályvizsgálatot tett magántanuló: 1
Összes tanulók száma: 33

III. osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Torna	Magaviselet
	Ascher Frigyes	1	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Balás Sándor	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Bartos Imre	1	3	3	3	3	2	3	3	1	1
	Bauer Jenő	2	3	4	4	4	3	3	3	2	2
5	Bettelheim Jenő	1	2	3	3	2	2	3	2	1	1
	Békefi Aladár	3	3	4	4	3	4	4	4	2	2
	Brandl Ernő	1	2	2	1	2	2	1	2	3	1
	Conrad Henrik	2	3	3	3	2	2	3	3	1	1
	Conrad Pál	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1
10	Csicsáky László	2	3	3	3	3	2	3	3	3	1
	Csomor Lajos	2	3	3	3	3	3	3	4	2	2
	Dauner András	2	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Ehrentheil Tibor	1	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Faller László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Fóthi Kálmán	1	2	3	2	2	3	3	2	3	1
	Gremsperger Imre	2	3	3	4	2	2	3	3	1	1
	Gyenes László	2	2	3	3	2	3	2	3	fm.	1
	Hank József	1	3	3	3	3	2	3	2	1	1
	Harmat László	2	3	3	3	2	3	3	3	2	1
20	Harsányi Gyula	2	3	3	3	2	2	2	3	2	1
	Honig József	1	3	3	3	2	3	2	3	3	1
	Klár Sándor	2	3	4	3	3	3	3	3	3	1
	Konorót József	2	3	4	3	3	3	3	4	fm.	2
	Krajcs György	2	4	4	4	4	3	4	3	3	1
25	Máté Lajos	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Meisels Andor	3	3	3	3	3	3	3	3	3	1
	Palágyi Menyhért Lajos	3	3	4	3	3	2	4	3	2	2
	Palencsár Sándor	2	3	4	3	3	2	3	3	2	1
	Parczel Miklós	1	1	2	1	2	2	2	2	2	1
30	Percze József	2	3	3	4	3	3	3	3	2	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Németnyelv	Történelem	Földrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Torna	Magaviselet
	Scheibler Ármin	1	1	1	1	1	1	1	1	3	1
	Sipos László	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Suba Lajos	1	3	3	2	3	3	3	3	3	1
	Szabó Jenő	2	3	3	3	3	2	3	3	2	1
35	Szathmáry László	1	2	3	2	2	3	2	3	3	1
	Tandlich Tibor ..	2	2	3	3	2	3	2	3	3	2
	Trajter Zoltán ...	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Tucker Sándor ...	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
	Vitkovszky Sándor	3	4	4	4	4	3	3	3	1	1
40	Weber István ...	2	3	3	2	3	3	3	3	3	1
	Weiss Dezső	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	Wiesner Aladár ...	3	3	4	3	3	3	4	4	1	2
	Wilhelm Jenő	2	3	3	3	3	2	2	3	2	1
	Zmertych Imre ...	2	3	4	4	3	3	4	3	3	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 51

Önként kimaradt 6: Bognár Károly 1913. nov. 29.
Harda Tivadar 1914. jún. 9.
Hábel Aladár 1914. máj. 26.
Klein Győző 1914. jan. 24.
Klein Sámuel 1914. ápr 20.
Reich Vilmos 1913. nov. 6.

Osztályvizsgálatról elmaradt 1: Krikler Zoltán

Június hóban osztályvizsgálatot tett: 44

Összesen osztályvizsgát tett: 44

Összes tanulók száma: 51

IV. osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természetrajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Torna	Magaviselet
	Ábel Pál	2	1	2	1	2	2	2	2	2	1
	Bajusz Károly	1	3	3	3	2	2	2	3	2	1
	Balázs Tihamér	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1
	Bálint Zoltán	2	3	3	3	2	2	3	3	3	1
5	Bátor László	3	4	4	4	3	3	2	3	2	1
	Billek Rezső	1	1	2	1	1	2	2	1	2	2
	Brunecker Lipót	2	3	3	3	3	3	2	3	1	1
	Bruzer Zoltán	2	3	2	3	2	2	2	2	2	1
	Bozóky Lajos	1	3	4	3	3	3	1	3	2	2
10	Del-Medico Endre	2	2	2	2	3	3	3	3	2	1
	Doma János	1	3	3	3	3	3	2	3	3	1
	Eisler László	2	2	2	2	2	3	3	3	3	2
	Emperger Lajos	1	3	3	3	3	3	3	3	2	1
	Erényi István	2	3	3	3	3	2	3	3	3	2
15	Földváry Mihály	3	2	3	2	3	3	4	3	2	1
	Gattein Zoltán	2	3	3	3	2	3	3	2	1	1
	Gyurákovics József	1	1	2	2	2	2	2	2	fm.	1
	Halmos György	1	2	3	2	1	2	2	2	2	1
	Hanatsek Ottmár	1	2	2	1	3	1	2	2	2	1
20	Hangody Jáuos	2	3	3	3	3	3	2	3	2	1
	Honig Ándor	2	2	2	2	2	1	2	2	3	1
	Kemény Ernő	2	1	1	1	1	2	1	1	2	1
	Kéhli István	1	3	3	2	3	2	2	3	2	1
	Kis István	1	1	1	2	2	1	1	2	2	1
25	Konc Pál	1	3	3	3	3	2	2	3	2	1
	Korodi Gyula	1	2	1	2	1	3	2	3	3	2
	Kovács László	3	2	2	1	3	2	1	3	3	1
	Kranczly Ferenc	3	3	4	4	3	3	3	3	3	1
	Kuncze László	3	3	3	3	2	3	3	3	2	2
30	Mérei László	1	1	2	2	1	2	2	2	2	1
	Miakity Illés	2	4	4	4	3	3	3	3	2	2
	Milbich József	1	2	2	1	2	2	3	2	2	1
	Miletics György	1	2	3	1	3	2	3	2	fm.	1
	Negrelli Andor	3	3	4	3	3	4	3	3	2	1
35	Neumann Tivadar	1	4	4	4	3	3	4	3	3	1
	Prekop József	2	3	3	3	4	3	4	3	3	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Német nyelv	Történelem	Természet-rajz	Mennyiségtan	Rajzoló geometria	Torna	Magaviselet
	Rónai-Aross Tibor	2	3	3	3	2	2	3	3	3	1
	Rott Tibor	1	2	3	3	2	2	3	3	2	1
	Schörnhardt Kornél	1	4	4	4	4	2	4	3	3	1
40	Schwartz Ákos	3	2	3	3	2	3	3	3	2	1
	Sipos Imre	1	1	1	1	2	2	1	1	1	1
	Stern Aurél	1	1	1	1	1	2	1	2	2	1
	Szőke Imre	1	2	3	2	3	3	2	3	2	1
	Urbán Aurél	1	2	3	2	3	2	3	3	2	1
45	Vaniek László	2	3	3	3	2	3	2	3	2	1
	Zsabka Gyula	2	4	4	4	4	3	4	3	2	1

Nyilvános tanuló felvétetett: 51
Önként kimaradt 5: Dezső Zoltán 1913. szept. 6.
Horváth Dezső 1914. márc. 9.
Kovács Vince 1913. nov. 5.
Suska Árpád 1913. nov. 4.
Hefty Lajos 1914. márc. 13.
Június ill. május hóban osztályvizsgálatot tett: 46
Összesen osztályvizsgát tett: 46
Összes tanulók száma: 51

V. osztály.

	A tannló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló irodalom	Gör. p. rajz	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségt.	Torna	Magaviselet
	Ábrahám Kálmán	2	3	3	—	2	2	3	3	2	3	2	1
	Alföldi Antal	2	2	3	—	2	3	3	2	2	3	2	1
	Christofoletti Lajos	2	3	3	—	3	3	4	3	2	3	2	2
	Eissler László	3	3	4	—	3	3	4	3	2	3	3	2
5	Georgi István	1	3	3	—	3	3	3	3	2	3	3	1
	Grossmann Dezső	2	3	4	—	3	3	3	3	3	4	3	1
	Horák János	3	3	3	—	3	2	3	3	3	3	2	1
	Kovács Jenő	1	1	2	—	1	3	1	2	2	2	2	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló irodalom	Gör. p. rajz	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségt.	Torna	Magaviselet
	Kurtz Ferenc . . .	1	3	3	3	—	—	3	3	2	3	3	2
10	Mátrai Béla	1	3	3	—	2	3	3	2	2	3	1	1
	Miereisz János . . .	1	1	1	2	—	—	1	1	2	3	2	1
	Mittelmann Béla . .	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1
	Mödlinger Gusztáv	1	2	2	—	1	2	2	2	1	2	fm.	1
	Németh Sándor . . .	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	1	1
15	Pausz László	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	fm.	1
	Prindl Ágoston . . .	2	3	3	3	—	—	2	3	2	3	1	2
	Riedl Gábor	1	2	3	—	2	2	3	2	2	3	2	1
	Rónai-Aross István	1	2	3	—	2	2	3	2	2	3	3	1
	Schneider Lajos . .	2	3	3	—	3	3	3	3	2	2	2	2
20	Sicher József . . .	2	3	3	—	2	3	2	2	2	3	1	1
	Skuteczky Ödön . .	2	2	3	—	2	3	2	2	2	3	1	1
	Stiffel Vilmos . . .	1	2	2	2	—	—	1	2	2	2	3	1
	Sziklai Ferenc	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
	Tucker Jenő	1	2	3	2	—	—	3	2	2	3	3	1
25	Vértag Lajos	1	3	4	3	—	—	3	3	3	4	fm.	1
	Waltz Pál	2	3	3	—	3	3	3	2	2	3	2	1
	Weiss Vilmos	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
	Weisz József	2	2	1	1	—	—	2	2	2	3	2	2
	Wielátz Rezső	1	2	2	—	1	2	2	2	2	2	2	1
30	Wolter Ernő	1	2	3	—	2	2	3	2	2	3	1	1
	Zaphiry Alajos	3	4	4	—	4	3	4	3	2	4	3	2
	Zellner Ferenc . . .	1	1	2	2	—	—	1	2	2	2	2	1
	Zucker Lajos	2	1	2	—	2	3	1	2	2	3	1	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 34
Önként kimaradt 1: Kuttlik Rudolf 1913. szept. 6.
Június ill. május hóban osztályvizsgálatot tett: 33
Összesen osztályvizsgát tett: 33

II. Magántanuló felvétetett és vizsgát tett 1: Weiss József (l. a VI. osztályt.)
Osztályvizsgálatott tett magántanuló: 1

Összes tanulók száma: 35

VI. osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló irodalom	Gör. p. rajz	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségt.	Torna	Magaviselet
	Bábel Andor	2	3	4	—	3	2	4	4	3	4	1	2
	Bánrévi János	1	2	2	—	3	1	3	2	2	2	2	1
	Bodnár Emil	2	3	3	—	3	3	4	3	3	4	2	1
	Dauner Bernát	2	3	3	—	3	2	3	3	3	4	2	1
5	Foerk Ernő	1	1	2	—	1	1	1	1	1	2	1	1
	Gábor András	3	4	4	—	4	3	4	4	4	4	1	2
	Hermann József	2	2	2	—	2	3	2	3	2	3	2	1
	Hollós László	3	2	2	1	—	—	2	2	2	3	3	1
	Horváth Gyula	2	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1
10	Hübner Kálmán	1	1	2	—	1	2	2	2	2	3	2	1
	Kalmár Zoltán	3	2	3	—	2	2	4	3	2	3	3	1
	Kaveczky Zoltán	3	3	3	—	3	1	4	3	2	3	1	1
	Kramer Nándor	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	3	1
	Leichtner Ede	3	3	3	—	2	3	3	3	3	4	1	1
15	Magyar László	1	2	2	—	2	3	3	3	2	1	3	2
	Oroszlán Géza	2	2	3	—	1	3	2	2	2	3	2	1
	Prause János	2	3	3	—	3	3	4	4	3	3	1	1
	Quittner Gyula	3	3	3	—	3	3	3	3	3	4	3	1
	Reichert Frigyes	1	2	2	1	—	—	2	2	2	2	1	1
20	Reisinger Gyula	1	2	2	2	—	—	3	1	2	2	3	1
	Riegl Gyula	1	2	3	—	2	2	2	2	2	2	2	1
	Schäffer József	2	3	3	—	2	3	3	3	2	2	fm.	1
	Schön Miksa	3	4	3	—	3	3	4	4	3	4	3	1
	Sereghy Emil	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	2	1
25	Simonyi Dezső	1	3	3	3	—	—	3	3	3	3	3	1
	Spatz László	2	4	3	—	3	3	4	3	3	4	1	1
	Steiner Zsigmond	2	2	2	—	3	3	2	3	3	2	2	2
	Sujánszky-Halkó Géza	1	1	1	1	—	—	1	1	1	2	2	2
	Szabó Béla	2	3	3	—	3	3	3	3	3	4	3	2
30	Szabolovits Ignác	1	2	1	1	—	—	1	1	2	1	3	1
	Szemere Pál	2	3	3	—	2	3	2	3	3	3	3	2
	Szeniczei Lajos	2	2	3	—	2	3	3	3	2	1	3	1
	Szlavik István	2	3	3	—	3	3	3	3	3	4	2	1

A tanuló neve	Vallástan	Magyar nyelv	Latin nyelv	Görög nyelv	Görög pótló irodalom	Gör. p. rajz	Német nyelv	Történelem	Term.-rajz	Mennyiségt.	Torna	Magaviselet
Thaller György ..	2	3	4	—	3	2	3	4	3	4	2	2
35 Varga Rezső	2	3	3	—	3	3	3	3	3	3	3	1
Zboray Gyula ..	2	4	3	—	3	3	3	4	4	4	2	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 39
Magántanulóvá lett 1: Dobi József 1914. ápr 15.
Önként kimaradt 3: Kohn Imre 1914. máj. 19.
Petrovics Ferenc 1914. márc. 2.
Pitlovics József 1913. nov. 21.
Június ill. május hóban osztályvizsgálatot tett: 36
Összesen osztályvizsgát tett: 36
II. Magántanuló felvétetett és vizsgát tett 2: Weisz József, Dobi József
Osztályvizsgálatot tett magántatuló: 2
Összes tanulók száma: 41

VII. osztály.

A tanuló neve	Vallástan	Magyar ny.	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. p. irod.	Gör. p. rajz	Német nyelv	Történelem	Term.-tan	Mennyiségt.	Egészségtan	Torna	Magaviselet
Bakonyi Mór	2	4	3	3	—	—	3	3	4	4	2	1	2
Boros Rudolf. ...	1	1	1	1	—	—	2	2	2	2	1	3	1
Böröczi József....	1	3	3	3	—	—	3	2	3	3	2	2	1
Conrad Ernő	1	2	2	—	1	1	2	2	3	2	1	1	1
5 Dorner Zoltán	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Dullien Károly....	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Földváry Dénes ..	2	3	3	—	2	3	3	3	3	3	1	fm.	1
Gattein Miklós ..	2	3	3	—	2	3	3	2	3	3	1	1	1
Gönczy Adorján .	3	4	4	—	2	3	4	3	3	4	2	fm.	2
10 Gyenes Sándor ..	2	3	3	—	2	3	3	2	3	4	2	1	2
Hampel Antal	1	1	2	—	1	1	2	2	2	3	1	1	1
Hauser József	1	2	3	—	1	3	3	3	3	3	1	1	1
Händler Ferenc ..	2	3	2	—	2	2	3	2	3	3	2	1	2

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar ny.	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. p. irod.	Gör. p. rajz	Német nyelv	Történelem	Term.-tan	Mennyiségt.	Egészségtan	Torna	Magaviselet
	Hübner Tibor ...	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	1	1
15	Mátrai Antal	1	3	2	—	1	3	3	2	3	2	2	fm.	1
	Nebenführer László	1	3	2	2	—	—	2	2	2	2	2	1	1
	Orosdy Róbert ..	2	2	3	—	1	3	2	3	2	3	1	1	2
	Rosen Aladár	1	2	3	—	1	3	3	2	2	2	2	2	1
	Rosenthal Győző .	3	3	3	3	—	—	2	3	3	3	3	3	2
20	Schäffer Ödön ..	2	3	3		3	3	4	3	3	3	2	2	1
	Sereghy Mihály ..	1	1	1	1		—	1	1	1	1	1	2	1
	Simonyi Semadam Sándor	1	1	1	—	1	1	1	1	1	1	1	2	1
	Ströcker Sándor .	2	2	2	—	2	3	3	2	3	2	1	3	1
	Szerencsi Zoltán ..	1	3	3	—	2	1	3	3	2	2	1	1	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 25
Magántanulóvá lett 1: Grafi Lajos 1914. ápr. 30.
Osztályvizsgálatról elmaradt 1: Varga Károly
Június ill. május hóban osztályvizsgálatot tett 24
Összesen osztályvizsgát tett: 24

II. Magántanuló felvétetett és vizsgára nem jelentkezett 2: Lebovits Mendel, Szerencsi Erika
Jelentkezett és vizsgát tett 7: Grafi Lajos, Lütge Ernő, Schmidt Géza, Schubert János, Sebastiani Tibor, Stern György, Tábory Zoltán
Osztályvizsgálatot tett magántanuló: 7

Összes tanulók száma: 34

VIII. osztály.

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar ny.	Latin nyelv	Görög nyelv	Gör. p. irod.	Gör. p. rajz	Német nyelv	Történelem	Term.-tan	Mennyiségt.	Bölcsészet	Egészségtan	Torna	Magaviselet
	Bodnár László	2	3	3	—	3	3	3	3	2	2	3	1	1	2
	Cifka József	1	2	2	—	1	1	2	2	1	1	1	1	1	1
	Deutsch János	1	2	1	—	1	2	1	1	1	1	1	1	1	1
	Foerk Károly	1	1	1	2	—	—	1	1	2	1	2	1	1	2
5	Háry László	1	3	2	—	3	2	3	2	2	3	3	1	1	1
	Kamocsay Jenő	1	1	1	1	—	—	2	1	1	1	1	1	1	1
	Kiss József	1	2	2	—	2	1	3	2	2	2	1	1	1	1
	Kiss Károly	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	2	1	1	1
	Komarik István	1	3	3	—	3	3	3	3	3	3	4	1	1	2
10	Kovács Károly	2	4	4	—	3	3	3	3	3	3	3	2	1	2
	Kronstein Alajos	1	3	3	—	2	2	2	2	2	1	3	1	1	1
	Maczek József	1	3	3	—	3	2	3	3	3	3	3	1	1	1
	Mandl István	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1
	Mandl Oszkár	1	3	3	—	3	3	3	2	3	3	2	1	1	2
15	Mérei Ernő	1	3	1	—	2	1	2	2	2	1	2	2	1	1
	Mészáros József	1	3	2	1	—	—	3	3	3	2	2	1	1	1
	Nádas Adolf	1	3	3	—	2	3	3	3	3	3	2	2	1	2
	Princz Ottó	1	2	1	—	1	2	2	2	1	1	1	1	1	1
	Rostás Ferenc	2	3	2	—	2	3	1	2	2	1	1	2	1	1

	A tanuló neve	Vallástan	Magyar ny.	Latin nyelv	Görögnyelv	Gör. p. irod.	Gör. p. rajz	Németnyelv	Történelem	Term.-tan	Mennyiségt.	Bölcsészet	Egészségtan	Torna	Magaviselet
20	Ruff Lajos	1	2	2	—	1	2	2	1	1	1	1	1	1	1
	Sachs Ede	2	3	3	—	1	2	2	2	3	3	3	2	1	3
	Schiffer Ernő	1	1	1	1	—	—	1	1	1	1	1	1	1	1
	Schillinger Ferenc	1	2	2	1	—	—	1	2	2	2	1	1	1	1
	Schuster Ede	1	3	3		2	2	3	3	3	3	3	2	1	1
25	Stern Pál	2	3	2	—	2	2	2	1	1	1	1	1	1	1
	Uxa Antal	2	1	1	1	—	—	2	1	1	1	1	1	1	1

I. Nyilvános tanuló felvétetett: 30
Önkéntes ismétlő: Várady Géza.
Magántanulóvá lett 1: Hajba Pál 1914. jan. 22.
Önként kimaradt 3: Fodor Pál 1914. máj. 4.
Geiringer Dávid 1914. máj. 6.
Novák Kajetán 1914. febr. 3.
Június ill. május hóban osztályvizsgálatot tett: 26
Összesen osztályvizsgát tett: 26

II. Magántanuló felvétetett és nem vizsgázott 4: Hajba Pál, Bartalis Árpád, Lenz Árpád, Szabó Ferenc
Jelentkezett és vizsgát tett 27: Basska János, Derner József, Déri Jenő, Elek Dániel, Groh Gyula, Günther József, Hannibal József, Karika János, Kálmán László, Kelemen József, Kren István, Kubinyi Béla, Lélek Péter, Lovas Pál, Löwinger Mór, Lütge Ernő, Marsovszky Béla Agáp, Podach Frigyes, Radák Olga, Sántha Géza, Schmidl Lajos, Sebastiani Tibor, Szántó Lajos, Tábory Zoltán (VII.—VIII. összevont), Tömösvári Sándor, Valentin Otttó, Szegedpalánki Wagner Mária
Fiú: 25, leány: 2, összesen 27
Osztályvizsgálatot tett magántanuló fiú: 25, leány: 2, ösz. 27
Összes tanulók száma 41

Különbözeti vizsgát tettek:

I. oszt.-ből Timár Béla.

III. oszt.-ból Kovács László.

I VI. oszt.-ból Lütge Ernő.

V.—VII. oszt.-ból Hamnibál József, Tömösváry Sándor.

I.—VII. oszt-ból Basska János, Derner József, Déri Jenő, Gruh Gyula, Kelemen József, Kren István, Kubinyi Béla, Lilik Péter, Povas Pál, Lövinger Mór, Reviczky Tamás, Szabó Ferenc Szántó Lajos.

Összesen: 18

A görög nyelvi tanulmányról a görögpótló irodalom és rajz tanulmányokra átléptek:

V. oszt. Kovács Jenő, Rónai-Aross István, Zucker Lajos.

VI. oszt. Hübner Kálmán.

Összesen: 4.

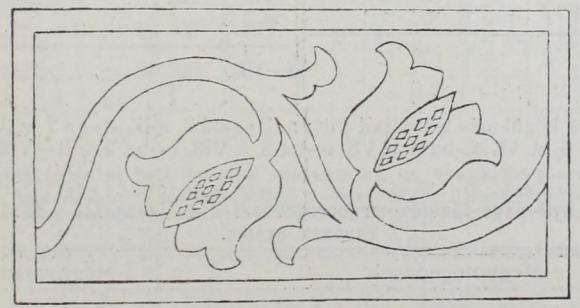

7. Statisztikai adatok az 1913—14. iskolai évre.

1. A tanulók számának alakulása az iskolai év folyamán.

Nyilvános tanulók							Magántanulók			
Felvétetett	Az iskolai év folyamán						Felvétetett		Osztályvizsgálatot tett	
	önként kimaradt	magántanulóvá lett	baleset következtében meghalt	Az osztályvizsgálatról elmaradt	Június ill. májhóban osztályvizsgálatot tett	összesen osztályvizsgálatot tett	fiú	leány	fiú	leány
390	32	2	1	4	351	354	45	3	40	2

2. A felvett és a vizsgát tett tanulók száma osztályonkint.

Osztály	Felvétetett			Osztályvizsgálatot tett		
	nyilvános tanuló[1])	magántanuló		nyilvános tanuló	magántanuló	
		fiú	leány		fiú	leány
I. A)	49	1	—	44	1	—
I. B)	45	2	—	36	2	—
I.	94	3	—	80	3	—
II. A)	34	1	—	32	1	—
II. B)	32	1	-	30	1	—
II.	66	2	—	62	2	—
III.	51	—	—	44	—	—
IV.	51	—	—	46	—	—
V.	34	1	—	33	1	—
VI.	39	2	—	36	2	—
VII.	25	8	1	24	7	—
VIII.	30	29	2	26	25	2
I—VIII.	390	45	3	351	40	2

[1]) Ezek közül más iskolából jött: a II. o.-ba 8, a III. o.-ba 7, a IV. o.-ba 13, az V. o.-ba 6, a VI. o.-ba 5, a VII. o.-ba 5, a VIII. o.-ba 2, a II—VIII. o.-ba 44.

3. A felvett nyilvános tanulók megbetegedései s az igazgatói s tanárkari megrovások száma.

Megbetegedések			Megrovások	
A könnyű	A súlyos	A fertőző (esetleg járványos)	Az igazgatói	A tanárkari
nem fertőző				
megbetegedések száma			megrovások száma	
923	28	6	6	1

4 A tanulók megoszlása december hó 31-én kor szerint, osztályonkint.

Osztály	A nyilvános és a magántanulók együttes létszáma dec. 31-én	A nyilvános és a magántanulók együttes létszámából december 31-én													
		9.	10.	11.	12.	13.	14.	15.	16.	17.	18.	19.	20.	21.	22.	több
		évét már betöltötte														
I.	87	14	47	18	6	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
II.	63	—	3	31	18	9	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	44	—	—	2	24	12	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—
IV.	52	—	—	—	4	26	18	3	1	—	—	—	—	—	—	—
V.	33	—	—	—	—	—	20	11	2	—	—	—	—	—	—	—
VI.	36	—	—	—	—	—	—	19	13	3	1	—	—	—	—	—
IIV.	29	—	—	—	—	—	—	1	16	7	2	1	1	—	—	1
IIIV.	61	—	—	—	—	—	—	—	3	21	11	3	10	3	1	9
I—VIII.	405	14	50	51	52	48	45	36	35	31	14	4	11	3	1	10

5. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása honosság és szülőik (gyámjuk, illetőleg más gondviselőjük) állandó lakhelye szerint.

Az osztályvizsgálatot tett nyilvános és magántanulók								
összes száma	közül		száma, akiknek szülője (gyámja, illetőleg más törvényes gondviselője állandóan					
	magyar honos volt	külföldi honos volt	ugyanazon		a magyar anyaországi más törvényhatóságában	külföldön, még pedig	
	magyarországi illetőségű		községben	vármegye más községében		Oláhorsz.-ban	Németorsz.-ban
			lakott				
393	390	3	318	43	30	1	1

6. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása törvényhatóságonkint szülőik (gyámjuk, ill. más törvényes gondviselőjük) magyarországi állandó lakóhelye szerint.

Törvényhatóság	A tanulók száma	Törvényhatóság	A tanulók száma	Törvényhatóság	A tanulók száma
a) Vármegyék		Nyitra vm. . . .	2	Zemplén vm. . . .	1
Békés vm.	3	Pest vm.	35	együtt . .	59
Csongrád vm. . . .	1	Pozsony vm. . .	3	*b*) Városok.	
Esztergom vm. . .	1	Sopron vm. . . .	3	Budapest	333
Fejér vm.	1	Szatmár vm. . .	3	Fiume thj. v. . . .	1
Jász-Nagyk.-Sz. vm.	1	Torontál vm. . .	1	együtt . .	334
Liptó vm.	1	Veszprém vm. . .	1	*a*) *b*) együtt . .	393
Nógrád vm.	1	Zala vm.	1		

7. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása szülőik (gyámjuk, illetőleg más törvényes gondviselőjük) foglalkozása (társadalmi állása) szerint.

Foglalkozás (társadalmi állás)	A tanulók száma	Foglalkozás (társadalmi állás)	A tanulók száma
Nagybirtokos, nagybérlő	1	Pap	1
Középbirtokos és bérlő	3	Tanár, tanító	16
Kisbirtokos, kisbérlő	13	Másféle értelmiségi s ilyenek-nél alkalmazott segéd, irnok stb.	37
Kisbirtokos-napszámos	1		
Egyéb őstermelő	5	Közhivatalban alkalmazott vagy másféle értelmiségi altiszt vagy szolga	25
Gazdasági tisztviselő	2		
Nagyiparos, bányanagyvállalkozó	5	Katonatiszt	5
Kisiparos, bányakisvállalkozó	32	Katonaaltiszt	1
Ipari vagy bányászati tisztviselő	13	Különböző vagy közelebbről meg nem nevezett foglalkozási ágakban dolgozó napszámos	7
Egyéb ipari v. bányászati segédszemély	28		
Nagykereskedő, nagyvállalkozó	11	Nyugdíjas vagy jövedelméből élő (tőkés, járadékos, háztulajdonos)	24
Kiskereskedő, kisvállalkozó	24		
Kereskedelmi vagy közlekedési (vasuti, posta stb.) tisztviselő	42	Magánzó, eltartásos	27
Egyéb keresk. vagy közlek. segédszemély	9	Egyéb és ismeretlen foglalkozású	2
Köztisztviselő (a papok, tanárok és tanítók kivételével) és közhivatalban alk. díjnok	64	Mindössze	393

8. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megcslása vallás, anyanyelv és nyelvismeret szerint.

Az osztályvizsgálatot tett tanulók összes száma	Az osztályvizsgálatot tett tanulók közül													
	latin szertartású róm. kath.	görög	református	ág. h. ev.	görög keleti	unitárius	izraelita	magyar	német	tót	oláh	szerb	angol	összesen nem magyar
	vallású volt							anyanyelvű volt						
393	20	4	34	32	4	1	98	360	29	1	1	1	1	33

Az osztályvizsgálatot tett magyar anyanyelvű tanulók közül						Az osztályvizsgálatot tett nem magyar anyanyelvű tanulók közül			Az osztályvizsgálatot tett					
csak magyarul tudott	más nyelven is tudott	németül is tudott	tótul is tudott	oláhul is tudott	olaszul is tudott	csak anyanyelvén tudott	más nyelven is tudott	csak németül tudott	német	tót	oláh	szerb	angol	összes nem magyar
									anyanyelvű tanulók közül magyarul is tudott					
236	24	16	6	1	1	2	31	2	27	3	1	1	1	33

9. Ismétlők, a görögpótló tárgyak tanulói, magaviselet és mulasztások osztályonkint.

Osztály	Az osztályvizsgálatot tett									
	nyilvános és magántanulók közül		nyilvános tanulók							
			közül						által	
	ismétlő volt	a görögpótló tárgyakat tanulta	magavisele ből			egy órát sem	csak igazoltan	igazolatlanul	igazoltan	igazolatlanul
			1.	2.	3.					
			osztályzatot kapott			mulasztott			mulasztott órák száma	
I. A)	—	—	34	10	—	8	30	6	2482	18
I. B)	2	—	29	7	—	5	33	4	1415	7
I.	2	—	63	17	—	13	63	10	3897	25
II. A)	2	—	21	11	—	4	24	—	1434	16
II. B)	4	—	27	3	—	6	24	4	652	—
II.	6	—	48	14	—	10	48	4	2086	16
III.	3	—	37	7	—	4	37	9	1183	37
IV.	6	—	40	6	—	10	34	2	1207	3
V.	—	20	26	7	—	4	37	2	1102	7
VI.	—	27	28	8	—	10	36	—	1475	—
VII.	1	24	18	6	—	1	26	7	1044	34
VIII.	1[1]	41	19	6	1	6	18	2	803	15
I—VIII.	19	111	279	71	1	58	299	36	12797	137

[1] Önkéntes ismétlő.

10. Az osztályvizsgálatot tett tanulók előmenetele osztályonkint.

Osztály	Az osztályvizsgálatot tett												
	összes száma	nyilvános és magántanulók közül						nyilvános tanulók közül					
		közül						az egészségtant	céllövést	a gyorsírást	az éneket	a vívást	a zenét
		minden			egy	két	több						
		rendes tantárgyból						mint rendkívüli tantárgyat legalább elégséges eredménnyel tanulta					
		(legalább) jeles	legalább jó	legalább elégs.	elégtelen								
		osztályzatot kapott											
I. A)	45	2	10	17	3	5	8	—	—	—	21	1	—
I. B)	38	4	3	16	5	4	6	—	—	—	14		4
I.	83	6	13	33	8	9	14	—	—	—	35	1	4
II. A)	33	3	2	17	4	3	4	—	—	—	2	—	—
II. B)	31	2	9	11	3	1	5	—	—	—	3	—	2
II.	64	5	11	28	7	4	9	—	—	—	5	—	2
III.	44	5	2	24	5	2	6	—	—	17	4	6	2
IV.	46	—	13	23	2	3	5	—	—	2	8	2	1
V.	34	4	4	21	1	3	1	—	—	5	3	2	—
VI.	38	1	7	25	6	3	6	—	—	—	8	—	—
VII.	31	5	1	18	4	1	2	21	21	—	2	5	—
VIII.	53	4	11	22	2	5	9	26	26	—	5		—
I - VIII.	393	30	62	185	35	30	51	50	47	24	70	16	11

11. Az osztályvizsgálatot tett tanulók megoszlása a tandíjfizetés szempontjából, a jutalmazott tanulók száma, az elengedett tandíjak összege s a jutalmak értéke.

Az egész tandíjat megfizette	Részben tandíjmentes volt	Egészben tandíjmentes volt	Jutalomban részesült	Az elengedett tandíj összege koronában	A kiosztott jutalmak értéke koronában
271	54	63	24	6120	240

12. A tanulók által élvezett jótétemények (ösztöndíjak, segélyek) és egyéb kedvezmények

A jótétemény, ill. kedvezmény megnevezése (alapja, forrása)	A jótéteményt hány tanuló élvezte	A jótétemény értéke K-ban
P. ü. m. jöv. al.	3	680·—
Gaal J. családi ösztöndíj	1	2500·—
Könyv	11	120·—
Pénzt a segélyalapból	2	39·—
Eötvös-alap	1	200·—
budai Mária Terézia-alap	1	240·—
Czeizel Gábor-féle	1	300·—

13. A sikeres érettségi vizsgálatot tett tanulók pályaválasztása.

Pályaválasztás	Sikeres érettségit tett fiúk	Sikeres érettségit tett leányok	Pályaválasztás	Sikeres érettségit tett fiúk	Sikeres érettségit tett leányok
I. Tovább tanultak (akár hazai, akár külföldi főiskolán)			II. Kereső pályára léptek		
Tudomány-egyetemi hittudományi karon	3	—	Gazdasági pályára	2	—
Tudomány-egyetemi jogi karon	23	—	Kereskedelmi pályára (pénzintézetekhez is)	10	—
Tudomány-egyetemi orvosi karon	10	—	Közlekedési pályára, még pedig:		
Tudomány-egyetemi bölcsészeti (és természettudományi) karon	12	3	*a)* vasúthoz	2	—
Műegyetemi vegyészmérnöki szakosztályon	2	—	*b)* hajózáshoz	4	—
Műegyetemi építészi szakosztályon	14	—	*c)* postához vagy távíróhoz	3	—
Műegyetemi mérnöki szakosztályon	13	—	Közhivatalnoki pályára (tisztviselőnek vagy díjnoknak), még pedig:		
Műegyetemi gépészmérnöki szakosztályon	15	—	*a* állami hivatalba	12	—
Állatorvosi főiskolán	6	—	*b)* törvényhatósági szolgálatba	10	—
Mezőgazdasági „	2	—	Nevelői pályára	2	—
Erdészeti „	3	—	III. Katonai kötelezettség	5	—
Kereskedelmi „	8	—			
Katonai „	6	—			
Művészeti „	4	—	IV. Otthon maradt	6	—
Községi közigazgatási tanfolyamon	3	—	Összesen	170	3

14. Érettségi vizsgálatok.

Az érettségi vizsgálat megnevezése		Nyilvános v. magántanuló s az utóbbi fi vagy nő	Érettségire jelentkezett	Az írásbelitől visszalépett	A vizsgálattól felfüggesztetett	Az írásbeli dolgozatokat legalább elégséges eredménnyel készítette el	Az írásbeli alapján: ism. vizsgára utasíttatott	Szóbelire bocsáttatott	A szóbelitől visszalépett	A szóbeli alapján: jelesen érett	jól érett	érett	javító vizsgára utasíttatott	ismétlő vizsgára utasíttatott	végleg elutasíttatott
Első izben tett teljes vizsgálat	magán	nyilv.	62	2	—	36	3	60	6	9	6	18	18	9	—
		fi	52	6	3	20	6	46	3	1	2	18	18	7	—
		nő	4	—	—	4	—	4	1	—	—	1	2	—	—
Első javító vizsgálat	magán	nyilv.	112	—	—	—	—	112	5	—	—	87	20	—	—
		fi	13	—	—	—	—	13	—	—	—	9	4	—	—
		nő	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Második javító vizsgálat	magán	nyilv.	15	—	—	—	—	15	1	—	—	13	—	—	1
		fi	4	—	—	—	—	4	1	—	—	3	—	—	—
Ismétlő teljes vizsgálat	magán	nyilv.	6	—	—	4	—	6	—	—	—	3	2	—	1
		fi	5	—	—	5	—	5	1	—	—	—	4	—	—
		nő	1	—	—	1	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Eredménytelen ismétlő vizsgálat után tett javító vizsgálat	magán	fi	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—
Kiegészítő vizsgálat: görög nyelvből	magán	nyilv.	12	2	—	31	—	31	—	—	—	17	14	—	—
		fi	4	—	—	4	—	4	—	—	2	—	2	—	—
		nő	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kiegészítő vizsgálat: latin nyelvből	magán	nyilv.	34	3	—	31	—	31	—	—	—	17	14	—	—
		fi	4	—	—	4	—	4	—	—	2	—	2	—	—
		nő	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Javító k. vizsgálat: latin nyelvből	magán	nyilv.	18	—	—	18	—	18	1	—	—	12	5	—	—
		fi	2	—	—	2	—	2	1	—	—	1	—	—	—
Javító k. vizsgálat: görög nyelvből	magán	nyilv.	4	—	—	4	—	4	—	—	—	3	1	—	—
		nő	1	—	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—

Az iskola telke, épülete és helyiségei.

A) Telek és épület.

1. Az iskola egész telke 2822 m² területű, Ebből beépített terület 1230 m².
2. Az iskola bérli az épületet egészen.
3. Az iskolaépület épült: 1905, Bérháznak épült.

B) Helyiségek.

A helyiségek célja és megnevezése	A helyiségek száma az iskola bérelt épületében
I. Tanítás céljára szolgáló helyiségek, tantermek és szertárak:	
Osztályterem	11
Rajzterem	1
Kézimunka (szlöjd) terem	1
Tornaterem (tornacsarnok)	1
Természettani szertár terme	1
Természetrajzi szertár:	
terme	1
kémiai helyisége	1
kisérleti terme	1
dolgozó szobája	1
II, Igazgatás és felügyelet céljára szolgáló helyiségek:	
Igazgatói iroda	1
Tanári szoba	3
Értekezleti terem	1
Dolgozó szoba	1
III. Lakások:	
Igazgatói lakás öt lakószobával a mellékhelyiségek nélkül	1
Szolgalakások egy „ „ „ „	3

Az iskola vagyona, bevételei és kiadásai.

A) Vagyon.

(Az 1913—14. tanév végén.)

A vagyoni tételek megnevezése	Az iskola vagyona K-ban
A segélyző egyesület vagyona (könyvekben stb.)	8410
Az önképzőkör vagyona	720
A kirándulási alap vagyona	2818
A zene- és énekkar vagyona	640
Az iskola vagyona:	
a) bútorok, háztartási szerek	39979
b) tanítási eszközök és szerek (szertárak)	59311
c) tanári és ifjúsági könyvtár	49487
A tornakör vagyona	410
Összes vagyon	161775

B) Bevételek.

(Az 1912–13. iskolai évben.)

A bevételi források megnevezése	Az iskola bevételei K-ban
A m. kir. vallás- és közokt. miniszteriumtól	157887
A m. kir. vallásalapból (hittanárok, hitoktatók és hitszónokok illetményeire)	9480
Beiratási díjból	4270
Értesítői díjból, tintadíjból, könyvtári díjból stb.	4725
Tandíjakból	22911
Vizsgadíjakból:	
a) érettségi vizsgálatokért	7001
b) magánvizsgálatokért	3520
A segélyalap (segélyző egyesület) jövedelme	3141
Az önképzőkör, tanulmányi kirándulások, énekkar, tornakör céljára létesített alapok jövedelme	1770
Összes bevétel	214705

C) Kiadások.

A kiadási tételek megnevezése	Az iskola kiadásai K-ban
a) Személyi illetmények.	
Az igazgató, a rendes, helyettes, segéd- és megbizott tanárok és tornatanítók:	
a) fizetése (a természetben élvezett ellátás egyenértéke is) és fizetés természetével biró pótlékai	78650
b) családi pótléka	4700
c) lakbére	17600
d) természetben birt lakásának béregyenértéke	1600
Hittant	9480
Más rendes tárgyat	650
Az érettségi és magánvizsgai illetmény	10521
Az iskolaorvol fizetése	1520
Helyettesítési és óratöbbleti díjak	200
Tiszteletdíjak	800
A rendes szolgaszemélyzet:	
a) fizetése (a természetben élvezntt ellátás egyenértéke is)	1750
b) családi pótléka	500
c) lakbéregyenértéke	800
Átvitel	130771

A kiadási tételek megnevezése	Az iskola kiadásai K-ban
Áthozat	130771
b) Dologi kiadások.	
A bérelt iskolai épületrész bére	32000
Fűtés, világítás, tisztogatás	4143
Kisebb javítások	204
Szünidei tisztogatás, javítás és átalakítás	3150
Adó, vízdíj, házbérkrajcár	2190
Tanítási eszközök és szerek beszerzése, illetőleg javítása	1966
Könyvtári beszerzésekre, beköttetésre stb.	3008
Házi, hivatali ill, irodai és osztálybeli apró szükségletekre (papir, toll, kréta, értesítő nyomatás stb.)	3182
Utiköltségek, költözködési illeték	760
Segélyegyesületi könyvek beszerzésére	392
Önképzőköri dologi kiadás	582
Beszállított tandíj	22911
Egyéb kiadások:	
a) Segélyegylet vagyona takarékban	8410
b) Kiránduló alap vagyona takarékban	2828
c) A tanulók segélyezésére és jutalmazására.	
A segélyalapból (a segélyzőegyesülettől) a természetben adottak értékével együtt	58
Kirándulási segélyek a természetben adottak értékével együtt	160
Összes kiadás	214705

8. Tankönyvek az 1913—1914. iskola évre.

Tank. Főigazgató 2793/14. márc. 19. eng. sz.

Az 1912. évi május hó 10-én megtartott negyedik ellenőrző konferencián az igazgató előterjesztésére a tanári testület elhatározta, hogy a tankönyvek használatára nézve következő szabályok irányadók:

Év végén.

1. Körrendeletileg kell a tanulókat arra figyelmeztetni, hogy mely kiadású könyveket kelt a jövő évre megvenniök.

2. Ügyanezt a rendeletet a hirdető-táblára is ki kell függeszteni.

3. Az osztályfők külön is magyarázzák meg a tanulóknak a rendelet értelmét.

4. Az iskolai értesítőbe szintén kíteendő a könyvek jegyzéke.

Az iskolai év elején:

1. minden tanár és osztályfő könyvvizsgálatot tart és

2. eljárásuk eredményét jelentik a módszeres értekezleten.

I. osztály. Róm. kath. nagyobb katekizmus 218—1908. eng. Eszterg.

Melles-Mikita: Közép katekizmus. 1905. II. 4348—1901. (gör. kath.)

Petrovics: Bibliai történetek (gör. kel.)

Bereczky: Bibliaismertetés. Ó testamentum Káté (ev.)

Hamar: Isteni kijelentés az ó és új testamentumban II. 1907. (ref. számára).

Löw: Bibliai történet és Bernstein: Mózes I. könyve (izr.).

Halász-Morvay: Magyar nyelvtan — IV. k. 143211.—1911. e.

Négyesy L.: Magyar olvasókönyv. — III. k. 51653—1912. e.

Székely-Fodor: Liber Sexti. 85187—1912. e.

Kőrösy: Földrajz. — IX. k. 46502—1912. e.

Tőkés: Természetrajz. — 1806—1905.

Arany-Szijártó: Számtan. — III. k. 111795—1909 e.

Fodor-Wagner: Rajzoló planimetria. — VIII. k. 818—1906.
Kogutovicz: Földrajzi Iskolai Atlasz. — IX. k. 86051—1910.
II. osztály. Pokorny: Ó szövetség 6465—1911. e. sz. (gör. kath. is.)
Petrovics: Bibliai történetek (gör. kel.)
Bereczky: Bibliaismertetés. Ó testamentum (ev.).
Hamar: Isteni kijelentés. II. 1907. (ref.)
Ferencz József: Konfirmációi Káté. 1904. (unitárius).
Löw: Bibliai történet és Bernstein: Mózes IV. könyve (izr.).
Halász-Morvay: Magyar nyelvtan. — III. k. 5224—1906. e.
Négyesy: Magyar olvasókönyv. — II. k. 158899—1911. e.
Székely-Fodor: Lieber Sexti. 85187—1912.
Kőrösi: Földrajz. 93196—1912. e.
Szterényi: Természetrajz — IV. k. 146033—1911. e.
Arany-Szijártó: Számtan. — III. k. 49805—1911. e.
Fodor-Wagner: Stereometria. — VIII. k. 155786—1911. e.
Kogutovicz: Földrajzi Iskolai Atlasz. — IX. k 86051—1910.
III. osztály. Pokorny: Uj szövetség. 5316—1910. (gör. kath. is).
Milovánovics: Keleti egyház keresztény katekizmusa (g. kel.)
Bereczky: Hit és erkölcstan. (ev.)
Fülöp: Ref. keresztyén hit és erkölcstan. II. 1905. (ref.)
Goldberg-Büchler: A zsidók története és irodalma és Bernstein: Mózes III. könyve (izr.).
Halász-Morvay: Magyar nyelvtan. — III. k. 93900—1911. e.
Négyesy: Olvasókönyv. — II. k. 94143—1911. e.
Fodor-Székely: Liber Sexti (II. r.) — I. k. 27257—1912.
Schuster: Dührers Kinderjahre. 52770—1911.
Kőrösi: Földrajz. 81957—1912.
Angyal: Magyarország története. 4242—1900.
Arany-Szijártó: Számtan. — III. k. 45805—1911. e.
Fodor-Wagner: Construktiv planimetria. — VII. k 59353—1909. e.
Schmidt: Csillagászati földrajz. — XI. k. 36—1902. e.
Kogutovicz: Földrajzi Iskolai Atlasz.—IX. k. 86051—1910.
IV. osztály. Demkovits: Szertartástan 7724—1909. e.
Melles-Szemán: Gör szert. kath. Liturgika. 1495—1911.

Zsivánovics: Keleti egyház szertartástan (gör. kel.)
Berecky: Hit- és erkölcstan (ev.)
Szöts: Ref. keresztyén erkölcstan. 1905.
Ferencz-József: Unitárius kis tükör. 1900.
Goldberg-Büchler: A zsidók története és irodalma és Bernstein: Mózes V. könyve (izr.).
Négyesy: Stilisztika. — VII. k. 104019—1912.
Arany-Lehr: Toldi. — IV. k. 107149—1912.
Kisfaludy: Mátyás diák.
Fodor-Székely: Liber Sexti (II. r.) — 272527—1912.
Schuster: Német nyelvtan. (2373—1905.
Angyal: Magyarország története II. 3739—1901.
Szterényi: Növénytan. — VII. 24363—1912. e.
König-Beke: Algebra. 136015—1908.
Fodor-Wagner: Constructiv planimetria. 59353—1909.

V. osztály. Pokorny: Római kath. hittan. 5771—1909. e.
Matuszka: Kath. keresztény hittan. 1914—1904 (gör. kath.)
Teodorovics: Keleti egyház dogmatikája (gör. kel.)
Bereczky: Ker. egyház történet (ev.)
Bátory: A keresztény egyház története. 1904. (ref.)
Neumann: Zsidó hittan.
Biblia: Utóbbi próféták (izr.)
Riedl: Rhetorika. 110780—1912. e.
Dávid: Latin nyelvtan. — V. k. 154635—1911. e.
Köpesdy: Cicero: De imp., De Archia. — VI. k. 131501—1907. e.
Csengeri: Ovidius. — V. k. 1538—1912. e.
Maywald: Görög ny. I. r. — VI. k. 112919—1911. e.
Maywald: Görög olvasó I. r. — V. k. 98452—1910. e.
Kempf: Odysseia — II. k. 5273—1905.
Kempf: Ilias. — III. k. 148473—1911. e.
Geréb: Herodotos. — IV. k. 145913—1911. e.
Jancsó: Irod. olv. — III. k. 3138—1902.
Schill: Görög régiségism. — IV. k. 6955—1912.
Schuster: Német nyelvtan és olv. II. r. — II. k. 147091—1907.
Mika: Világtörténet. Ókor. I. r. — II. k. 61736—1909. e.
Szterényi: Állattan. — V. k. 143081—1911.

König-Beke: Számtan. 136015—1908.
Ábel-Lévay-Polikeit: Geometria. I. r. — VI. k. 90386—1911. e.

VI. osztály. Matuszka: Erkölcstan. 7919—1909. (gör. kath is)
Száva: Keleti egyház erkölcstan. (gör. kel.)
Bereczky: Ker. egyház története. (ev.)
Bátory: A keresztény egyház története. 1904. (ref.)
Frisch: Zsidó hittan.
Biblia: Utóbbi próféták (izr.)
Riedl: Poetika. — V. k. 74215—1912. e.
Dávid: Latin nyelvtan — V. 154635—1911. e.
Kalmár: Livius. 12930—1912.
Cserép: Vergilius. — IV. k. 136288—1911. e.
Wagner Horváth: Római régiségt. — VIII. k. 96692—1912.
Maywald: Görög nyelvtan. — VI. k. 112919—1911. e.
Maywald: Görög olvasókönyv. II. 112912—1911. e.
Keczer: Anthologia lyr. Graeca. 2694—1901.
Csengeri: Aeschylos. 124467—1912.
Jancsó: Irodalmi olv. II. r. — II. k. 2958—1903.
Sarudy: Görög lyra. 2328—1902.
Schuster: Német nyelv. és olv. III. r. 779—905.
Mika: Világtörténet. Közép- és újkor 1648-ig. II. rész. II. k. 146457—1911. e.
Reichenhaller: Chemia. 644 1906.
König-Beke: Számtan. 136015—1008.
Ábel-Lévay-Polikeit: Geometria. I. r. — VI. k. 90386—1911. e.
Lutter: Ötjegyü logarithmus. XIV. k. 120957—1912.

VII. osztály. Aubermann: Katholikus egyháztörténelem. 2440—1908. e.
Mikita: Egyháztörténelem. 1899. (gör. kath.) Munkácsi főh. e.
Száva: Keleti egyház erkölcstana. (gör. kel.)
Szelényi: Ker. világnézlet (ev.)
Farkas: A magyarországi prot. egyház története (ref.)
Marcon-Péterfi: Az ember kötelessége és joga. 1888. (unitáriusok számára.)
Fényes: A biblia könyvei (izr.).

Beöthy: Magy. irod. tört. I. r. — XI. k. 26116—1910. e.
Cserép: Vergilius. IV. k. 136288—1911. e.
Cserep: Sallustius. — II. k. 38102 - 1908.
Köpesdy: Cic. in. Cat. — III. k. 159605 —1911. e.
Wagner-Horváth: Római régiségt. — IX. k. 96692—1912.
Csengeri: Odysseia. — IV. k. 81157—1907. e.
Geréb: Prózai szemelv. — III. k. 144059—1908. e.
Maywald: Gör. nyelvtan. — VI. k. 112919—1911. e.
Szilasi: Thukydides. — II. k. 2304—1912. e.
Bölcskey: Demosthenes. 103877 - 1907. e.
Schuster: Német irod. történelem. I. 59171—1908 e.
Jancsó: Irod. történeti olvasókönyv. 5164—1904. e.
Mika: Világtörténelem. Uj- és legújabb kor. Politikai földrajz. III, rész. — II. k. 76782—1912, e.
Fehér-Szekeres: Természettan. — XI. k. 135223—1912.
König-Beke: Algebra. 136015 - 1909. e.
Ábel-Lévay-Polikeit: Geometria. — V. k. 90386—1911.
Lutter: Ötszámjegyű log. tábla. — XIV. k. 120957—1912.

VIII. osztály. Uhlarik-Madarasi: Apologetika. III. kiadás. (gör. kath. is.)
Zsivkovics: Keleti egyház története. (gör. kel.)
Szelényi: Ker. világnézet. (ág. ev.)
Farkas: A magyarországi prot. egyház története. (ref.)
Fényes: Tözetes vallás és erkölcstan.
Beöthy: Magyar irodalomtörténet II. r. X. k. 26116—1910.
Wirth: Szemelvények Qn. Hor. Flaccusból. — III. k. 22392 —1912. e.
Schmidt: Tacitus Annalesei. — II. k. 160649—1911. e.
Csengeri: Homeros Iliasa. — IV. k. 27073. 1908. e.
Geréb: Görög prózai szemelvények. — III. 144059—1908. e.
Csengeri: Sophokles Antigoneja.
Péterfi-Gyulay-Alexander: Platon és Aristoteles. — V. k. 136289 - 1911. e.
Zsámboki: Görög művészet tört. — II. k. 140692—1911. e.
Wagner-Horváth: Görög régiség és irodalomtörténet. — II. k. 155324—1911. e.
Schuster: Német irodalomtörténet. II. 83428—1909.

Takács: A magyar nemzet története. 2976—1905.
Fehér-Szekeres: Kisérleti fizika. — XI. k. 135223—1912. e.
König-Beke: Algebra. 136015—1908.
Ábel-Lévay-Polikeit: Mértan. II. — V. k. 190386—1911.
Lutter: Ötjegyü log táblák. — XIV. k. 120957—1912. e.
Kornis: Lélektan és logika. I. — 9537—1911. e.

* * *

Segédkönyvek. Csengeri: Homéri világ. V—VIII. oszt. 1980—1903. e.
Elischer-Fröhlich: Szótár Homeros két eposához.
Greguss-Beöthy: Magyar balladák. VI. oszt. 51007—1891.
Kelemen: Magyar-német. német-magyar zsebszótár. III—VIII. oszt. 3003—1904. e.
Lévay-Vida: Görög szótár V—VIII. oszt 12053—1888. e.
Mika: Történelmi olv. könyv III. oszt. 127636—1911. e.
" " " " IV. " 85381—1907. e.
" " " " V. " 48111—1908. e.
" " " " VI. " 140028—1908. e.
" " " " VII. " 78371—1909. e.
" " " " VIII. " 58076—1910. e.
Morvay: Magyar népballádák. VI. oszt.
Schmidt: Magyar-latin, latin-magyar szótár I—VIII. oszt.
Shakespeare: Julius Caesar VI. oszt. 19283—1891. e.
Zsazskovszky-Endrei: Énekkönyv. Magyar és latin egyházi énekek és imák gyűjteménye. Eger, 1912.
Kacsóh Pongrácz: Énekeskönyv.

Taneszközök. Sketchbook. Rajztábla vonalzóval 45° és 60° vonalzó. Egyenes vonalzó. Körző. Szögmérő. Herbarium. Irásbeli füzetek csakis az intézet és a gyakorlat jellegével ellátva használhatók. Hasonlóan a szószedetek és egyéb füzetek.

Figyelmeztetés. Az iskolában csak a legújabb kiadású könyveket használhatják a tanulók. A legújabb kiadás fölismerhető a fönti jegyzékben föltüntetett engedélyezési és évszámok által. Régi könyvek nem használhatók, sőt kétszeres kiadást is okozhatnak! Iskolai rend és tisztaság érdekében a könyvek már az év elején bekötendők. A könyvek kizárólag könyvkereskedőknél vásárolandók.

9. Rendkivüli tárgyak tanítása és kedvezmények.

Angol nyelv heti 2 óra. Évi díj 20 kor.
Francia nyelv heti 2 óra. Évi díj 20 kor.
Gyorsírás heti 2 óra. Évi díj 20 kor.
Zene heti 2 óra. Havi díj 5 kor.
Szabadkézi rajz heti 2 óra. Évi díj 12 kor.
Vívás heti 2 óra. Évi díj 20 kor.
Külön torna heti 2 óra. Évi díj 20 kor.
Kézi munka heti 1 óra. évi díj 12 kor.

Jelentkezés, mely kötelező az egész esztendőre, csak szülői jóváhagyással történik.

Kirándulások: Nagy kirándulás az út hosszúsága, ideje és tartama szerint. Kötelező kis kirándulás évenkint egy. Étellel 6kor., étel nélkül 3 kor. Szülők a kiránduláson önköltségükön vesznek részt. Nagy kirándulás az útirány és vidék szerint fizettetik. (Szokásos díj 80—100 kor.)

Egyleti díjak: Segélyegyleti díj évi 4 kor. rendes tag; 2 kor. pártoló tag. Torna és vivóegyleti díj évi 2 kor. rendes tag; 1 kor. pártoló tag. Önképzőköri tagsági díj évi 4 kor. Belépő jelentkezés kötelező az egész évre. Fölolvasások (mozi) segélyegylet javára: Belépő az ifjuságnak 20 fillér, idegeneknek és szülőknek 50 fillér.

Kedvezmények: Korcsolyázási és tenniszdíj: Idényjegy 4 kor., idegeneknek 6 kor. Császárfürdői és rudasfürdői jegyek a kapusnál kaphatók, az ifjuság és a szülők számára is. Operai (Földsz. I. v. II. em. 11-es páholy 21 K, II. em. páholy 12, földsz. támlásszék I—II. sor 6 K, III—IV. sor 5 K, VII—IX. sor 4 K, X—XIV. sor 3·50 K, XV—XXII. sor 3 K, II. em. páholyülés I. sor 3 K, II. sor 2·50 K. Utalvány 6 f.) Szimfonikus-, Nemzeti-Szinházi (Földsz. p. 14·40 K, I. em. p. 12·40 K, II. em. p. 8·40 K, Zsölyeszék I—V. sor 3·60 K, Támlásszék

VI—XI. s. 2·60 K, XII—XVIII. s. 1·60 K, Erkély II—V. s. 1·60 K, VI—VII. s. 1·26 K, II. em. III—IV. s. 1·16 K, III. em. I. s. 0·94 K, II. s. 0·84 K, III—V. s. 0·74 K: Utalvány 6 fill.) Népoperai (Támlásszék 3·20 K, Körszék 2·20 K, Zártszék 1·80 K és 1·50 K, Erkély I—III. s. 2·20 K. IV—VI. s. 1·80 K, VII—X. s. 1·50 K. XI—XV. s. 1 K, XVI—XIX. s. 0·70 K; Utalvány 12 fill.) Vígszinházi (I. em. p. 14 K, földsz. támlásszék IV—VI s. 3·30 K, VII—XI. s. 3·30 K, I. erk. támlássz. IV—VI. s. 2·50 K, VII—XI. s. 1·52 K: Utalvány 6 fill. jegyek az ifjusági és egyéb előadásokon, ugyancsak Műcsarnok, Nemzeti Szalon (Belépő tanulóknak 20 fill., Szülőknek 50 fill. Utalvány ára 6 fill.) és Szépművészeti Múzeumba az igazgatóság láttamozásával. A VII. és VIII. oszt. tanulók az Egyetemi, Akadémiai, Nemzeti Múzeum, az Ernst Múzeum, a fővárosi, iparművészeti és statisztikai könyvtárba igazolványos belépőjegyeket kapnak. Urániába (Utalvány ára 6 fill.*). Szinházakba és mozikba a tanulók csak szülőikkel mehetnek. A bpesti állat- és növénykert tanárok vezetése mellett a tanulók egyenkint 20 fill., az aquariumba 10 fill. Hungária fürdőbe alsó osztályok 40 fill., felsőosztályok 60 fill. (10-es csoportok). A MAC jégpálya használati kedvezményt ad. Svábhegyi fogaskerekü vasúti kedvezmény bizonyos ifjusági kirándulászkor az igazgatóság révén kapható. A D. M. K. E. két fiúnak cirkvenicai fürdőtelepen félárú kedvezményt biztosit. Vill. vasúti jegyek a kapusnál kaphatók. Közúti vasúti bérletek az igazgatóság pecsétjével ellátott nyomtatott igazolványra adatnak ki. Ezeket az igazolványokat a tanulók a vasúti igazgatóságtól kérik és maguk töltik ki.

Figyelmeztetés. Ösztöndíjakért folyamodó tanulók minden év jan. 1-től jan. 14-ig érdeklődjenek az igazgatóságnál a pályázat jellege és körülményei iránt. Hasonlóképen a katonai és tanitóképző intézetekbe való fölvétel iránt minden év máj. 1-től máj. 31-ig érdeklődjenek.

Az igazgatóság tudatja, hogy a szülőknek s idegeneknek olyan levélre, melyben válaszbélyeg mellékelve nincsen,

---

*) Minden utalványdíj a segélyegylet javára szolgál.

nem válaszol. Megjegyzendőnek tartja, hogy a posta a szülőkkel való hivatalos levelezést megbírságolja.

Ugyancsak nem vállal felelősséget az igazgatóság a megrendelés nélkül küldött könyvekért s másféle küldeményekért, melynek nagy része nem is kerül az igazgatóság kezébe.

A szülők csakis az órarenden megjelölt fogadó-órában értekezhetnek a tanár urakkal, amely időben a tanári szobában tartózkodnak. Kérjük a szülőket, hogy a tanár urakat fogadó óráikban keressék föl, csöngetéskor ne tartóztassák és az intézetet elhagyják. Látogatás előtt az igazgatónál való jelentkezés kötelező. A tanári testület határozata értelmében kérjük a szülőket, hogy fiaik előhaladása iránt szept. 1—jan. 8-ig, továbbá febr. 1—jún. 1-ig érdeklődjenek, mikor tanulmányaikban a javítás méglehetséges. Jan. 8—febr. 1-ig és jún. 1—jún. 29-ig a tanári testület nem. Az egész tanévben és ezekben az időközökben az igazgatósággal lehet értekezni. Magánügyek az intézetben a tanítás idejében nem intéztetnek el. A telefon csakis hivatalos ügyekben használható.

Szülők csak azokat fogadják gyermekeik mellé, instruktorokul, akiket az igazgatóság vagy a tanári testület ajánl. Legajánlatosabb, hogy a szülők instruktorokat ne a félévi értesítő és évvégi bizonyítványok kiosztása előtt, hanem már az év elején fogadjanak fiaik mellé.

Az igazgató, az orvos és a tanári testület bármely tagja a tanulókat otthonukban hivatalosan meglátogathatja, hogy tanulási, lakás és ellátási körülményeiről meggyőződhessék.

Tankönyveket az intézet épületében sem eladni, sem vásárolni nem szabad. (V. K. M. 53109/14.)

TARTALOM.

Oldal

I. Az intézet állapota 3
A tanári személyzet 3. — A költségek 6. — A tanulók 7. — A szolgák 7. — Az épület 7. — A tanszerek 8. — A segitő egyesület 9. — Segély egyl. könyvtár 14.

II. Az intézet működése 16
Fegyelmi állapot 16. — Vallásos gyakorlatok 17. - Az oktatás 18. — A tankönyvek 33. — Egységes terminológia 33. — A tanítás eredménye 35. — Tanárok tudományos tevékenysége 36. — Tanárok tanulmányi utazása 38. — Tanárok közéleti munkássága 39. — Hivatalos megbizatások 41. — Igazgató látogatásai 41. — Érettségi vizsgák 41. — Egészségi állapot 43. — Rendkivüli munkásság: Gyorsírás 51. — Természetrajzi munkásság 52. — Ének és zene 57. — Ifjusági könyvtár 58. — Intézeti egyesületek: Önképző kör 58. — Filologiai kör 61. — Testgyakorló kör 62. — Cserkészet 67. — Tanulmányi kirándulások 69. — Kirándulási naptár 84.

III. Általános ügyek 87
Érintkezés a felsőbb tanügyi és egyéb hatóságokkal 87. — Főigazgatói látogatás 92. — Egyéb látogatások 92. — Tanácskozások 93. — Iskolai ünnepélyek 93. — Szabad liceum 94. — Volt iskolatársak szövetsége 95.

Függelék 102
A fölszerelés évi gyarapodása 102. — Érettségi vizsgálat 118. — Jutalmak 123. — Tandíjszabályzat 124. — Tájékoztatás a jövő iskolaévről 131. — Fölvétel 131. — Magán- és külömbözeti vizsgák 135. — Görög nyelvet helyettesítő tárgyak megválasztásáról 143. — Osztályozás 151. — Külömbözeti vizsga 167. — Statisztikai adatok 168. — Tankönyvek 177. — Rendkivüli tárgyak és kedvezmények 183.